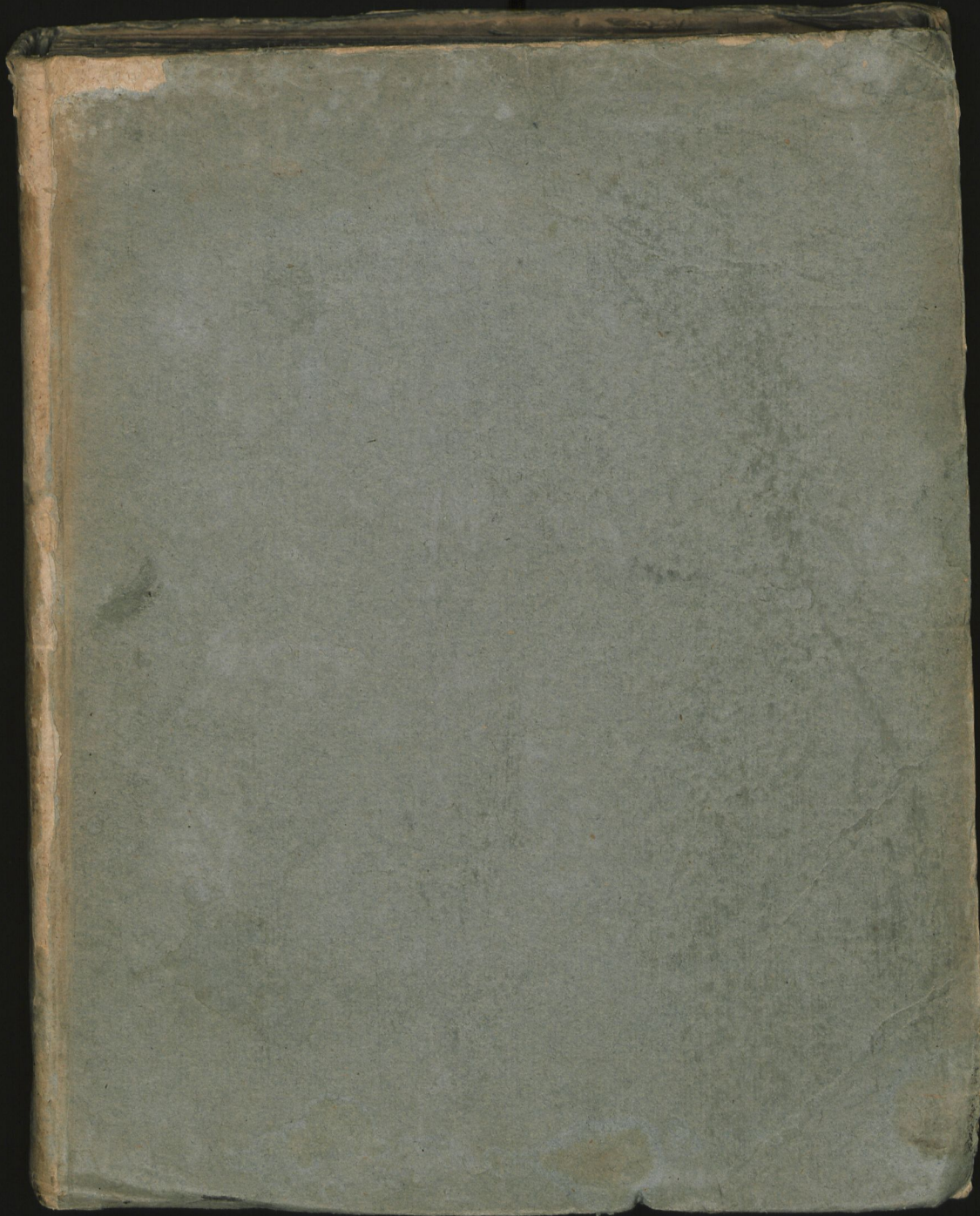

2/13

E/h

Fa. 159^a

C.h

HENRICI IOA. NEPOM. CRANTZ

S. C. A. MAIESTATIS CONSILIARII, INSTITVTIONVM MED. ET
MATERIAE MEDICAE VINDOBONENSIS PROFESSORIS PVB.
ORD. ACAD. IMP. NAT. CVRIOS. ET SOCIETAT.
BOTANIC. FLORENT. LITTER. ROBORET.
SODALIS.

STIRPIVM
AVSTRIACARVM
PARS I.

CONTINENS FASCICVLOS TRES.
CVM FIGVRIS AENEIS.

EDITIO ALTERA AVCTA.

IMPENSIS IOANNIS PAVLI KRAVS, BIBLIOPOLAE VIENN.
MDCCLXIX.

PRAEFATIO.

Quantumvis prima terrarum Austria rarissimarum
fertilissima stirpium mater, non solum patrios ci-
ves, sed & meridiei & orientis transfugos, suo
sinu complectatur, foveat, & alat: nec alia adeo
impressa ventorum vi perflata, novas constanter copias ex summis
montium castris in remotissimas etiam planities deducat, dedu-
ctas veteranis ibi loci hibernantibus commisceat, & durabili foe-
dere iungat; tamen est perquam difficilis, & laboriosa hoc sub
coelo botanice, tum quod in conspectu Caesaris exorti montes,
maiestati loci perculsi fugiant, & in remotissima excurrentes, suas
recondant divitias, tum quod in fuga, longo exantlato itinere,
comprehensi, raras admodum ostendant casas, quibus quassa, licet
male, requiescere membra possint. Hæc alpium nostrarum misce-
ra est, in tanta Helveticarum felicitate, conditio, quæ vel ideo

omnem omnino admirationem, etiam post calidos CAROLI CLUSII, & aliorum egregiorum virorum labores, Austriarum catalogum stirpium hucusque confici non potuisse, adhuc hodie difficulter compingi posse, eximere debet.

Verum enim vero, ut & ingens illa moles quondam perfectius struatur, etiam eum, quem in his alpihus fudi sudorem, conferam, & Austriaci soli stirpes, tam rarissimas, quam non scriptas alias, cum vulgaribus per fasciculos colligabo, eaque ordinabo methodo, quæ de artificiali parum, naturali plurimum habeat. Quid enim iuvat in explananda natura, quam horrescat, argutiora uti! an aut ipsa arguta unquam fuit? aut artificiosa? ut tanto molimine captivandus veniat in obsequium naturæ intellectus? Quare *clarissimi* viri ADRIANI VAN ROYEN, ALIORUM vestigiis infesto, quæ longe celeberrimos viros iam pressisse, lætus video. Fragmenta systematis naturæ LINNAEI a natura nimium absunt, & systema naturæ ad umbilicum perductum, a *laboriosissimo*, & *capacissimo* HALLERO solum sperari potest; faxit DEUS, ut in hoc nervum intendat!

Ego interea antiscorbuticarum classẽ stirpium, in fasciculum primum compingere, notis ex ipsa natura petitis, conabor; ex simplici enim plantarum in hac vel illa regione crescentium enumeratione, emolumenti nihil scientiæ accedere dudum perspexere periti, & istum quidem totum laborem ad hortorum culturam, & seminum commercium, non ad scientiam spectare voluere, quorum

rum

rum sententiæ dum ego accedo, & genera accuratius definire, & his species inferbere castius molior, verissime *maximum HALLERUM* monuisse observo, in distribuendis huiusce classis naturalis generibus ab omni tempore non alibi maiorem, eamque insuperabilem difficultatem visam esse, eoque magis obfirmatam induruisse, quo operosa tuberculorum (nescio cur glandulas vocent?) in minutie expirante inutili perquisitione, intricaretur magis.

Neque sane aliter sperari poterat! si enim generum definitiones ab ea potissimum floris parte, quæ & cæteris constantior, & facillior sit, petendæ sunt, ab his peti non posse, in propatulo est; equidem tubercula hæcce, vel demum squamæ, aut glandulæ, prout diversi diversè vocant, partes floris non sunt (per prima Botanices Elementa) & si essent, adeo manifeste cum variant, inconstantiae criminatio, nec essentielles, nec constantes floris partes esse, abunde commonstraret. Atque huius causæ demonstrationem in præsentiarum eo lubentius suscipio, quo certius mecum ipsa natura operatur, & hoc generum huius ordinis fundamentum convellit evidentius; videte: characteri generico *Erysini* adscribuntur glandulæ, quæ absque dubio solum visæ, dux: in *Eryfino Barbara*, *Eryfino Cheiranthoide* ego tamen quatuor observo; an variant? an male vidi? sed etiam quaternum hunc numerum mecum alii obfirmant, quin in *Eryfino Officinali* numerum eundem demonstrant, ut iam priora *Eryfina*, *Eryfina* dici non possint, nec *Officinale Eryfinum*, *Eryfinum officinale* esse queat, tum quod quatuor tubercula

habeat,

habeat, & characteri generico non conveniat, tum quod in hoc, quam priori, aliter disposita gerat, quæ res etiam ipsum genus mutat. Iterum essentia characteris *Hesperidum* LINNAEI, & huius viri observationibus nimium fidentis HALLERI, est in glandula intra stamina minora: petalis obliquis; ita LINNAEUS, adiungit tamen certiora signa HALLERUS; verum etiam alii quatuor, non duas glandulas invenire in *Hesperide*, unam inter stamen, quodque minus, & corollam, alias inter stamina maiora & calycem: an variant? sed etiamnum repetenti de industria sæpius experimenta in *Hesperide Sylvestri* HALLERI ad RUPP. alia, quam quæ vel a LINNAEO, vel aliis observata sint, natura mihi commonstrat; nam nec tubercula minimorum staminum intra eadem, quod LINNAEUS, nec inter hæc & corollam solum, ut alii, sed circularem constituere aggerem, cuius depresso centro stamen quodque minus tanquam cavo articulado insistat, observo, ut utrumque obveniat, scilicet, ut glandula eminens arcus inter stamen & pistillum dimidius, dimidius inter stamen & corollam adsit, & etiam glandulas fulcientes stamina maiora videas, ut merito rogare de novo debeas, qui demum cognoscatur *Hesperis*? ad hæc *Dentaria* LINNAEO tubercula nulla habet, *Dentaria Enneaphyllos* tamen quatuor instructa dicitur, *Dentaria Bulbifera* sex: nec in *Cardamine* LINNAEO glandula, nec in *Sisymbrio* visæ, *Cardamine* tamen quatuor habere, *Sisymbrium Nasturtium* pariter quatuor non coalitis, dum *Sisymbrium sylvestre* quatuor quidem, sed coherentibus, & *Sisymbrium sophia* sex instrui perhibetur. Ego in *Sisymbrio*

brio

brio sylvestri confluentes quidem, nihilo minus ita ordinatas deprehendo, ut duorum staminum maiorum fedes, una, cuius agger parte calycis gibbus sit, glandula coerceri, minoris cuiusque staminis sedes itidem una, cuius agger pistilli & staminum maiorum parte vallatus, parte vero calycis deliquescentis sit, contineri videatur. In *Sisymbrio Irione* iterum confluentes observo, numerum dicere non possum, nam etiam in averso capitum staminum loco radicanter capita unguium petalorum profundo utriusque cavo glandulari, ut paries intergerinus viridis, dividere solum cava, licet ad utrumque tamen spectet, intelligatur: in hoc vero glandulae stamina minora recipientes, semicirculares cavæ, aggerem pistillo, & staminibus maioribus opponunt, parte enim calycis etiam hic deficit. Nec *Lepidid* glandulae, quas habet, adscriptæ sunt; *Lepidium quintum* HALLERI, *Petraeum* quondam, iam *Alpinum* LINNAEI, duas tamen habere dicitur; in *Lepidio Graminisfolio* iam quatuor, an non plures video? numerus, ob difficultatem anatomies foliorum calycis, & floris, vix dici potest, ut vel ex his solum, constantia, & facilitas glandularum ilico pateant.

Sed ut etiamnum de facilitate cognoscendarum glandularum res sit longe evidentior! an bene dici clarius argumentum potest, quam lyncæis instructos oculis hos, illos microscopiis, ut etiam visus aciem sibi læderent inhiantes, diversa tamen omnes vidisse, etiam enunciasse, imo nudis oculis attentos alios discernere. Verum hæc quidem hæc summæ, aut ultimæ contra hæc glandulas difficultates

tates

tates sunt; equidem in his instar corniculorum, ut in *Alyſſo incano*, ubi duæ utrinque ſtamini minori adjacent, eminentes, in illis instar diſci mæmmæ, cui papilla exſecta ſit, ut in *Cheirantho Cheiri*, *Hesperide ſylveſtri*, *Arabi umbroſa*, & aliis plurimis cava, in aliis denique instar ſquamarum arthenoidearum, ut in *Arabi alpina*, non vero in *Arabi umbroſa*, aut *Thaliana*, licet ſic definitum fuerit, reflexas, ſimiles fere, ſed magis latas in *Iberide umbellata* deprehendi, & nunc in *Raphano Raphaniſtro* adhuc obſervo, cui in univerſum tantum duæ, licet character genericus quatuor fruſtra expoſcat & deſideret, natura conceſſæ. Eſſe etiam in quibus composita facies ſit, ut in *Buniade kakile*, ubi, quæ maiora ſtamina ſuſtinent glandulæ, corniculatæ, quæ minora, oblongo compreſſæ ſunt, ut, an adeo diverſæ faciei partes ſemper eadem ſint, & quod plus, an ſint ſemper glandulæ, microſcopio inſtructus dubitare debeas. Tum minutulam folioli floralis, etiam calycis, aut ſtaminis poſt evulſionem relictam partem, ut in *Hesperide* maiori tamen planta, ſæpe, in aliis vero minoribus frequentius obvenit, pro glandulâ imponere poſſet: etiam rudiori ſolutione, vel petalorum calycis ſloris, tum & ſtaminis avulſione, glandulas, quæ prius non aderant, effici, ut in evulſione petalorum *Cheiranthi* & aliis ſæpe manifeſtum; dum in ſingulo corpore glanduloſo profunde viridi, tria conſpicias cava, utrinque unum, pro recipiendis petalis, & tertium in medio pro recipiendo ſtamine minore, ut in *Cheirantho*: quin etiam à latere ſtaminum maiorum petala evulſa, ſua relinquere cava, & cavi articu-

lati

lati oram distrahere, ut glandulosa iudicetur, quod familiae *Raphani*, & *Sinapi* haud infrequens!

Idem fere in *Iberidis* tota gente obvenire, ubi petala exteriora duo, longe maiora, firmiorem articuli basin postulant, ita, ut, licet tantum duæ in hac familia ad stamen quodque minus glandulae, tamen petalis maioribus eiectis eminentem sæpe ad latus unum staminum maiorum squamam observes, quam etiam glandulosam, quæ tamen non est, pertinaciter contendas, quod iam in *Iberide sempervirente*, fere etiam in *umbellata* præ oculis habeo. Hæc squamulas factitias celeberrimis illis viris, qui in *Cleome gynandra* statuere tres, imposuisse certus affirmo, nec enim ad sinum calycis nec alibi glandulae, quales in præcedentibus vidi, adsunt, his vero evulsis, quatuor, quibus petalorum iam evulsus hæsit unguis, quæ pro glandulis imponere possent, cavitates factas iterato certus experimento observo; tum sub sinu laciniarum calycis, ex umbra in partem rubram proiecta, glandulares eminentias falso effingi, acutiori vero examine nullas adesse, tenendum. Adhæc in horum numero & situ, quæ determinari vix possunt, ubi confluunt, falli aliquem facile posse, idque potissimum in illis, quibus exsculptum pro recipiendo stamine cavum est, ut divisus mediante fovea agger plures, quam revera sunt, repræsentet, quale manifestum est in *Sisymbrio striatissimo* exemplum, ubi quatuor certo, (licet duas tantum tribuat HALLERUS) si non sex numerare velis, videas, dum inter singula stamina ascendens tuberculi dens ipsa stamina dividit & numerum maiorem efficit.

b

Ultimo

Ultimo demum plurimum laboris, & temporis his glandulis dari, etiam oculos dolere, destrui, nec tamen ideo plantam melius cognosci, teste *Hesperidi Sylvestri*, *Arabi Thaliana*, *umbrosa* & aliis plurimis; ipsas etiam venas in florum petalis adesse, & numerari posse, & uti ex harum numero, intertextu, anastomosi, decursu, divisiones generum sumere admodum difficile, ita & ex his glandulis vulgo dictis, minutulum, & laboriosum; neque tamen adhuc demonstratum esse, hasce partes glandulas nectaríferas esse, cum petalis fulciendis, pistillo, vel removendis vel approximandis staminibus, inservire potius videantur; similia etiam tubercula, & glandulas similes in umbelliferis, etiam aliis plantis hinc inde videri, etiam in capite articulado staminum esse, quod in *Arabi Thaliana* verum, nec tamen in his glandulas vocatas esse. Posse adhuc dici quam plurima. Vide præfationem huius classis constitutæ, ubi novum glandularum examen susceptum est.

His omnibus perpensis veterum standum placitis, & ex essentialibus potissimum, nec adeo variantibus, nec minutulis, quæ dubiam experimentorum fidem faciunt, microscopiis conspiciendis solum partibus, genera eruenda censemus, eo adhibito rigore, ut, quæ generico classis characteri non exacte quadrant, haud vi intrudantur, ne continuo nobis botanici obiciant, quod LINNAEO HALLERUS, & alii, neque omnia eius viri *Sisymbria* filiquis curvis esse, neque *Erysima* rectis, aut evidenter quadrangulis; nec *Drabas* eius omnes stylo nullo esse, aut *Miagra* manifesto; nec filiculis cordatis *Lepidia*, nec stylo destituta, nec quod mirum! apice, licet in
hac

haec divisione cogantur, emarginata; tum nec omnia eius *Alyssa* incisa apice esse, nec esse *Cochlearias*, ut inde nec recte discriminata genera, nec classi genericæ species legitime illatæ inveniantur; quæ res, quoniam ut plurimum, post exantlatum pertinacis laboris tædium, in desperationem botanices studiosos deducere solet, suarum regionum plantas enumerantibus princeps cura esse debet, ut constanter notas generum characteristicas provideo HALLERI, ZINNII, aliorumque exemplo addant, ut cum his conferri species illico possint.

Igitur omnium primo, id, sine quo inutilis omnis futura flora est, præposui præsidium, ut etiam facilius corrigi ego a minimo possem; tum a primis systematicis totam hanc gentem in duas tribus, in filiculofam, & filiquosam, distinctam recepi, etiam utriusque subdivisiones fere ex *clariss.* LINNAEO servavi; quod vero nec omni eius *Alyssæ* filicula apice emarginata sit, docet *Alyssum incanum*, *saxatile*, &c. quod nec *Lepidia* filiculam emarginatam, aut manifeste cordatam habeant, docent *Lepidium latifolium*, evidentius *Lepidium petracum*, *Lepidium alpinum*; quod nec omnes eius *Cochleariae* apice emarginatæ sint, docet *Lepidium draba*, ita ab illo olim vocatum, hodie *Cochlearia draba*, absque ullo ordinis iure; quod nec *Thlaspi l. montanum* CLVSII scriptum sit, mutationem, ut character generibus omnibus quadraret, nec examinanti species adeo facile aqua hæreret, aliquam, quam putavi optimam, feci, eamque omnibus datis, quæ universali huius gentis distributioni satisfaciât, minus incommodam, magisque facilem reor.

Siliquosās non ita, ut siliculosās emendare potui.

Nova genera facta, cum totidem, imo plura suppressa sint, criminationem diluunt; equidem *Thlaspi* L. *montanum* CLVSII, sub *Clypeola* LINNAEI, quæ siliculam emarginatam poscat, sub *Lunaria* LINNAEI, quæ valvulas dissepimento æquales velit, sub *Isatide*, LINN. quæ lanceolatam requirat absque stylo siliculam, quæ hic orbiculata est, cogi non potuit, ut inde clare novo nomine inscribi hæc planta debuerit. Cæterum plurimas Austriæ vindicavi, eas que rarissimas plantas, in flora Austriaca omissas asterisco notavi; multas etiam æri incidi curavi. Alios quod spectat fasciculos, nullo servato ordine, prout nempe aliqua classis observationibus maturior citius absoluta fuerit, edam, & sat cito, si sat bene.

HENRI-

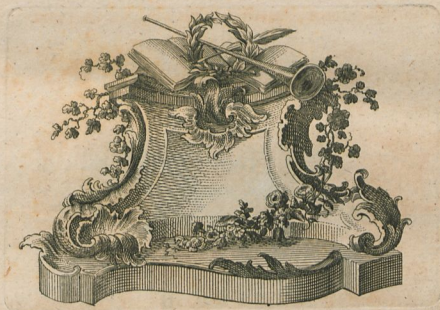
HENRICI IOA. NEPOM. CRANTZ

S. C. A. MAIESTATIS CONSILIARII, INSTITVTIONVM MED. ET
MATERIAE MEDICAE VINDOBONENSIS PROFESSORIS PVB. ORD.
ACAD. IMP. NAT. CVRIOS. ET SOCIETAT. BOTANIC.
FLORENTIN. LITTER. ROBORET. SODALIS

STIRPIVM
AVSTRIACARVM

FASCICVL I

EDITIO ALTERA AVCTA

CVM FIGVRIS AENEIS

IMPENSIS IOANNIS PAVLI KRAVS
BIBLIOPOLAE VIENN.
M D C C L X I X

UNIVERSITÄT SACHSEN-ANHALT
BIBLIOTHEK
HALLERSTRASSE 1
06108 COLOGNE
GERMANY

STIRP
AVSTRACARVM
EASCIPTI

1777

1777

1777

ILLVSTRI
SOCIETATI BOTAN.
FLORENTINAE
FLORVM AVSTRIORVM PRIMVM SVVM
FASCICVLVM

CONSECRAT

H. CRANTZ.

STIRPIE
AESTRIACAE
P. A. R. S. I.

STIRPIUM
AUSTRIACARUM

P A R S I

CONTINENS
FASCICULOS TRES

A

1. THE FOUNDATION

2. THE FOUNDATION

3. THE FOUNDATION

4. THE FOUNDATION

5. THE FOUNDATION

6. THE FOUNDATION

7. THE FOUNDATION

8. THE FOUNDATION

9. THE FOUNDATION

10. THE FOUNDATION

11. THE FOUNDATION

12. THE FOUNDATION

13. THE FOUNDATION

14. THE FOUNDATION

15. THE FOUNDATION

I. SILICULOSAE.

SILICULA INTEGRA.

- I. ISATIS. Septo & stylo destituta.
1. Tinctoria.
- II. BOHADSCHIA. Septo destituta; stylo dubio.
1. Alliacea.
- III. MYAGRUM. Septo destitutum; stylo valvarum cornuto.
1. Biarticulatum.
- IV. ANASTATICA. Septo gaudens; stylo valvarum cornuto.
1. Hierachuntica.
- V. LEPIDIUM. Septo gaudens; stylo nullo, vel aliquo septi; valvis navicularibus.
1. Halleri. 2. Linnei.
3. Draba. 4. Latifolium.
- VI. DRABA. Septo gaudens; stylo nullo, vel aliquo septi; valvis longe ellipticis.
1. Verna. 2. Austriaca.
3. Alpina. 4. Pyrenaica.
- VII. NASTURTIUM. Septo & stylo septi valens; valvis concavis hemisphaericis.
1. Saxatile.
2. Paniculatum.
3. Austriacum.
- VIII. ALYSSON. Septo & stylo septi instructum valvis scutiformibus aut inflato-compressis.
1. Incanum.
2. Saxatile.
- IX. LUNARIA. Septo & stylo septi gaudens; valvis planissimis maximis.
1. Annua.
2. Rediviva.
- X. CAMELINA. Septo instructa & stylo, sed stylo valvis proprio.
1. Sativa.

SILICULA APICE EMARGINATA.

- XI. COCHLEARIA. Valvulis globosis scabris.
1. Officinalis.
2. Armoracea.
- XII. CYPEOLA. Valvulis scutiformibus.
1. Montana.
2. Alyfoides.
3. Didyma.
- XIII. IBERIS. Valvulis navicularibus.
1. Bursa pastoris.
2. Ruderalis.
- XIV. THLASPI. Valvulis alatis.
1. Sativum.
2. Arvense.
3. Alliaceum.
4. Perfoliatum.
5. Hirtum.
6. Campestre.
7. Montanum.
8. Alpinum.
9. Saxatile.
10. Umbellatum.
11. Amarum.

A 2

II. SILI-

II. SILIQUOSAE.

XV. DENTARIA.

1. Enneaphyllos.
2. Bulbifera.
3. Pentaphyllos.

XVI. ERYSIMUM.

1. Perfoliatum.
2. Alliaria.
3. Cheiranthoides.
4. Pannonicum.
5. Ramossimum.

XVII. HESPERIS.

1. Triflis.
2. Sylvestris.
3. Matronalis.

XVIII. TURRITIS.

1. Hirsuta.
2. Glabra.

XIX. RAPHANUS.

1. Sativus.
2. Raphanistrum.

XX. BRASSICA.

1. Perfoliata.
2. Napus.
3. Rapa.
4. Oleracea.
5. Erucastrum.
6. Eruca.

XXI. ARABIS.

1. Alpina.
2. Thaliana.
3. Umbrosa.
4. Bellidifolia.

XXII. CARDAMINE.

1. Bellidifolia.
2. Trifolia.
3. Impatiens.
4. Pratenfis.

XXIII. CHEIRANTHUS.

1. Sylvestris.
2. Cheiri.

XXIV. SINAPIS.

1. Arvensis.
2. Alba.

XXV. SISYMBRIUM.

1. Nasturtium.
2. Sylvestre.
3. Arenosum.
4. Lœselii.
5. Irio.
6. Waltheri.
7. Sinapistrum.
8. Sophia.
9. Strictissimum.
10. Officinarum Erysimum.
11. Barbarea.
12. Amphibium.

ANTI-

ANTISCORBUTICAE SILICULOSAE.

SILICULA APICE INTEGRA.

ISATIS.

CHARACTER. Silicula lanceol. apice integra, septo, stylo, destituta.

I.) ISATIS *Tinctoria*.

Isatis foliis radicalibus crenatis caulinis, sagittatis, filiculis oblongis. L.
Isatis, seu glastum spontaneum t. b. II. p. 909.

In agris inter fegetes; in montibus *Crembs*.

Observatio. Convenit cum Thlaspi, quod valvas habeat alas, differt filicula integra, stylo & septo carente, tum & figura filiculæ & aliis.

BOHADSCHIA.

CHARACTER. Silicula orbicul. apice integra, septo destituta, stylo dubio.

BOHADSCHIA * Icon Tab. I. F. I.

Bohadschia foliis radicalibus cordatis, caulinis amplexicaulibus lanceolatis.
Crambe foliis amplexicaulibus, lanceolatis, integerrimis, *van ROYEN. prod. Leid.*
330. Integerrima vix inveni.

Thlaspi montanum I. vel peltatum *CLUS. Pann. & Hist. 230.* Icon, excepta filicula, bona.

Thlaspi pannonicum *LOBEL. Icon MORIS. II. T. 18. F. 34.* ex *CLUSIO.* filiquæ malæ.

Thlaspi montanum Glastifolio majus. *b. pin. 106. RAIL. Hist. I. p. 841.*

Thlaspi montanum monospermum glastifolio absque septo medio. *MORIS. II.*
p. 298. ex c. b.

Thlaspi folio Alliarie t. b. II. p. 932. Descriptio bona, & icon commoda.

Raram nec alibi quam Austriaco forte animatam sole plantam, umbrosis locis ad arcem Dixenstein, & qua itur ex ea arce ad Schneberg, nusquam alibi, observavit *CLUSIUS*; Ibi etiam nos invenimus 1758. & hortulo nostro intulimus.

In monte ad Thermas Badenses crescere, *Hort. Gotting. p. 242.* habet; at hic illius locus non est; an cochleariam *glastifoliam* intelligit?

A 3

Sed

Sed nec hæc hic nascitur. Caterum plantæ hæc duæ distinctissimæ sunt; est enim cochleariæ *glastifolia* præter habitum multum dissimilem, silicula rotunda, globosa, nostræ orbiculata, plana, absque septo.

Character, definitione, flore albo copioso, silicula orbiculata, plana, compressa absque septo cognoscitur, & ab aliis hujus generis distinguitur.

Observatio I. Planta ex semine culta multum mutatur, raro folia adeo carnosâ, ut in loco natali, acquirit; video etiam quoad alia variare. Bohadschiam a Cl. Botanico Pragenfi I. B. BOHADSCH, quod genus novum poscat plantâ, nec officinalis sit, dixi, & dixi omnium scriptorum primus.

Observatio II. Silicula immatura, ex ovato lanceolata est, & aliqualem stylum habet. Matura orbiculata stylo sæpe carens. Vide icon.

Observatio III. Peltata non sunt semina, ut reliquit CLUSIUS, sed rotunda, ut hæc vox in errorem inducere possit. Pelta enim est scutum brevissimum in modum lunæ iam mediæ, ut etiam testatur VIRGIL. I. *Aeneid.*

LUNATIS AGMINA PELTIS.

MYAGRUM.

CHARACTER. In silicula apice integra, septo carente, stylo cornuto ornata, radicitur.

MYAGRUM *Biarticulatum*. *

Myagrûm Biarticulatum cornutum.

Myagrûm filiquæ primo nodo strictiori, altero globoso-friato. HALL. *Helv.* 536. bene.

Myagrûm siliculis biarticulatis, dispermis, foliis extrorsum sinuatis denticulatis.

Hort. Vp. 182.

Rapistrum monospermum B. *prod.* 37. Icon non bona. MAPP. *Atlas.* 226. TAB. 226. melior, sed glabra pingi non debuisset, nostra hirsuta aspera est.

Raphanistrum dispermum. RUP. 57.

Non raram inveni in vallo suburbico *Belveder* pluribus locis R. P. FISCHER S. I. in sylva *Ingersdorff*, etiam in *Rusbach*; Ego nuper non infrequenter in via regia ad *Laxembourg* etiam inter segetes, tum via regia ad *Farenfeld*, & iterato abundantissimam ad *Neugebau*, in via regia ad *Perschling* inter segetes.

Admo-

Admodum diffusa planta hirsuto, etiam aspero, ramoso, patente caule, flore flavo, & definitione & caractere cognoscitur, & ab aliis discriminatur. Radix profundissime se in terram dimittens, botanicis crucem figit.

ANASTATICA.

CHARACTER. In silicula apice integra septo divisa biloculari; stylo cornuto donata.

ANASTATICA *hierachuntica*. * Enum. * Elench.

Rosa hierachuntica. CAM. hort. T. XLI. bene. c. b. pin.

Thlaspi rosa de Hiericho dictum. MOR. II. p. 323. Sect. 3. T. 25. imaginaria icon neque meliori descriptione.

Myagrum de Sumatra. ZAN. recte quoad siliculas sessiles & cornutas, non folia.

Rosa hierachuntica alia. CAM. hort. T. XLII. bene.

Crescit secus vias in arenosis cundo in Simmeringer Wiesen.

Annua planta radix parva lignea.

Caulis unicus, ramis ramosis & his adhuc saepe subdivisis admodum ramosus, fordide viridis, hirsutus asper; quandoque palma minor, modo etiam altior.

Folia in caule & ramis oblongo-ovata lato satis petiolo harentia, medio nervo carinato, modo obtuso magis, modo acuto, sine aspera hirsuta brevi marcescentia, decidua, modo integra, modo crenata leniter, recte, ut in utraque CAMERARII icon.

Flores in capitulis minutulis vel nudi, vel inter folia congesti, quod in prima icon bene CAMERARIUS notavit, modo oculo non satis distinguendi, tamen calyce quadrifolio purpura colorato, petalis quatuor albidis, staminibus seu duobus minoribus instructi. Hi flores jam in capitulis minutulis congesti abeunt in siliculas, jam elongatis tum caule, tum ramis conspicuas & sessiles, ut secunda CAMERARII icon recte exprimit; in hac enim nullus amplius flos adest.

Silicula modo in longis caulinis & rameis specie CAMERARII icon altera, modo in brevioribus & ad se magis complicatis, ut in figura ejusdem prima (utrumque enim mihi in loco natali saepe observare datum) sessiles alternæ, solitariae in ramorum vero alis frequenter aggregatae, quod CAMERARIUS ceterum exactissimus non exprimi curavit. Omnes hirsutæ sunt hispidæ, asperæ, cornu anterius spectante rostratae, quasi aviculæ caput referunt.

Obser-

Observatio I. In prima specierum editione has plantas non discriminauerat LINNAEUS, in ultima duas facit, unam *hierachunticam*, *syriacam* alteram, veræ differentiae nihil addens nisi siliculas in priori unguiculatas spinosas, in altera ovatas rostratas, quæ quidem sufficeret, si esset certo observata; sed ego haud persuadeor, qui plantam descripsi, nulla tamen silicula ovata gaudentem & nihil ovi habentem; nec sane in eo melius divinavit, quod *dissepimentum desinere* dicat in *mucronem subulatum obliquum silicula ipsa longiorem*. Cornu, quod in nostra est recurvum, non ad dissepimentum, sed ad ligneam duram & hirsutam capsulam spectat, & hoc cornu silicula longe minus est; vide icones CAMERARII T. XLII. MORISONII. Myagri de Sumatra ZAN. T. 25. Sect. 3.

Observatio II. Hæc stirps suos flores non ita expandit in nostris regionibus, ut quidem a LINNAEO video descriptos, aut a CAMERARIO pictos, & hæc quidem ratio est, quare nostrates botanici illam quidem suis in herbariis gestent, cognomen vero ignorent; simile jam aliud in nasturtio Austriaco T. II. F. 1.2. primæ editionis, delineato vidi exemplum, quod quidem in Enumerationis plantarum agri Vindobonensis appendicem cum præcedenti spectat, LINNAEUS adhuc, quia videre non vult, non vedit.

LEPIDIUM.

CHARACTER. Silicula apice integra septo instructa, stylo nullo, aut aliquo septo proprio, valvis navicularibus.

1.) LEPIDIUM HALZERI * Tab. I. F. 3.

Lepidium petalis calyce longe majoribus, silicula tricuspidi mucronata.

Lepidium foliis carnosissimis pinnatis, pinnis lanceolatis, extima ovata.

Lepidium foliis pinnatis, pinnis lanceolatis. HALL. *Helv.* 547.

Cardamine alpina III. minima. CLUS. *Hist.* P. II. p. 128. Icon vera, descriptio bona.

Nasturtium, & Nasturtium alpinum tenuissime divinum. C. B. RAIL. TOUR.

SCHREUCHZ. MORIS. cujus icon admodum mala est. II. Tab. 19. F. 10.

I. B. melior.

An Cardamine pusilla saxatilis montana discoides? COLUM. *Ecph.* I. p. 274. differre spiculi defectu iam HALL. pronuntiavit, quod icon Burse pastoris minimæ LOB. p. 221. commodè exprimit, etiam illa MORIS. habet, licet cæterum mala sit differre quoque flore, ego video.

An Lepidium petraeum specierum LINN. Repugnat huic distributio, classis, & Lepidii LINNAEI character.

An

- An *Lepidium* foliis pinnatis integerrimis petalis calyce minoribus: *Fl. Suec.* p. 193.
 Bractee niveae in nostris plantis calyce majores sunt, quod etiam in suis
 RAUUS observavit, *plant. Elfsl.* I. p. 328.
 An *Burda* pastoris parva folio glabro spisso? I. B. II. p. 237. Egregia definitio,
 sed nec figura, nec locus natalis consentit.

In scopulis summi jugi *Schneberg* CLUSIUS, ibi, & in Saxis *Breiten-
 Rix Schneberg*, nos collegimus.

Non levis de hac planta est apud systematicos confusio; *Clariss.*
 LINNAEUS *lepidium* vocat in *Flora Suecica*, & huic *lepidium quintum* HAL-
 LERI pro synonymo adjungit. In speciebus LINNAEUS synonymum HAL-
 LERI, quod *Is* filiculam emarginatam non esse, etiam stylo notabili in-
 structam dixerit, omittit. Ab HALLERO tamen alpino viro standum,
 nam & nostra omnia specimina Ejus opinioni famulantur, nec unquam
 esse potest *lepidium* LINNAEI. Sed jam ex *centuria* II. *Plantarum*, *Cl.*
 LINNAEUM hanc plantam prius in integrum ignorasse intelligo, cum *le-*
pidium alpinum novum fecerit, quod solum HALLERIANUM est. Verum
 neque id *lepidium* HALLERIANUM, *lepidium* juxta LINNAEUM esse pot-
 est; cum emarginatum non sit, in quo *Lepidii* Ejus Character, & licet
 jam hac ita scripsissem in prima editione, tamen in hodiernam diem *Le-*
pidii characterem non emaculavit LINNAEUS.

Ceterum definitione, flore amplo niveo, petalis calyce longe ma-
 joribus, filicula vere lanceolata, integra, 3. 4. cuspidi, stylo instructa,
 valvis navicularibus noscitur; filicula integerrima, stylo notabili, a *le-*
pidiis aliis LINNAEI distinguitur, a *Thlaspi* filicula integerrima non ala-
 ta discriminetur, a sequente filiqua mucronata, & definitione.

Habitus viridis carnosus.

- 2.) *Lepidium* LINNAEI * Icon Tab. II. F. 4. 5.

Lepidium petalis calyce vix majoribus; filicula stylo carente.

Lepidium foliis pinnatis, pinnis lanceolatis, capitulo filiculae argenteo.

Cardamine pusilla saxatilis montana discoides. COLUM. *Ecoph.* I. p. 274. T. 273.

Icones nostris non exacte respondentes, licet sint ex descriptione. No-
 strae minores sunt plantae, magis ramosae, consentit C. B. descriptioni.
 Adhaec filiculae majores nimium ovales COLUMNAE.

Nasturtium pumilum vernum. C. B. p. 105.

Thlaspi montanum minimum Monspelienium folio laciniato. I. B. RAU. *Hist.*
plant. I. p. 326. bene.

B

Lepidium

Lepidium foliis pinnatis integerrimis, petalis emarginatis, calyce minoribus.
 LINNAEI *Iter. Oel. Fl. Suec.* non bene, nec synonyma. Petala emarginata non sunt, nec calyce minora, sed bene angustiora.

Inveni 1759. ignotam Austriis plantam, in Montibus *Badensibus* primo vere florentem, locis lapidosis satis copiose.

Annua Plantæ radix, fibrosa, alba, exigua, abit in caulem unum vel plures, ex viridi nigricantes, paniculatos, ramosos, ramis loco humido magis ex ramis diffusis, terræ innixis, iisdem loco sicciori minus expansis, paucioribus.

Folia tum ad terram, tum ad exortum cujuscunque rami a primo principio statim (quod in priori nunquam) pinnata, pinnis lanceolatis minus ovatis, nec carnosis, alias nulla, omnia dum maturum semen est, arida.

Flos exiguus, calyce vix major, albus, patens, in omni ramo multus, petalis integris calyce angustioribus.

Silicula extrorsum linea exarata eminente, gibba magis, intorsum planior, fere tricuspidalis, non tamen lanceolata, sed magis ovata, compressa absque stylo: habet tamen exiguum capitulum exalbidum splendens, ut silicula ex viridi nigricantes, quo loco valvæ dehiscunt, argenteo puncto niteant.

Hujus plantæ adeo minutula data descriptio est, ut non amplius cum præcedente confundi, & ea dijudicari, quam HALLERO. male LINNAEUS movit, lis possit. Cæterum inter lepidia hanc plantam, licet ab omnibus aliis, quod stylo manifesto careat, distinctissima sit, ut genera haud multiplicarentur, ordinavi; potuisset clarioris doctrinæ causa, post miagram poni, & ejus character in silicula apice integra septo instructa stylo carente fundari, malui tamen consilio *Cl. Virorum* prius facere, nec novum, distinctæ cæterum plantæ nomen excitare.

Definitione Character cognoscitur, & distinguitur.

Habitus totius plantæ ex viridi atro purpurascens.

3.) *Lepidium Draba.*

Lepidium foliis lanceolatis amplexicaulibus, dentatis.

Draba I. *Vulgaris.* *CLUS. Hist.* 2. p. 124. Icon folia non incisa habet.

Draba umbellata, seu major capitulis donata, *C. B. pin.* 109. MORIS. II. p. 313.

Ubique ad agrorum margines, & vias obviam, inter lepidia retulerat LINNAEUS, inde vero exemptam cochleariis immiscuit, sed nostra silicu-

filiculam apice emarginatam non habet, sed integram, & acutam, ut nec cochlearia esse possit ex posteriori planta, ab ipso LINNAEO definita, Characterē.

Silicula obverse cordata a praecedenti, ab aliis lepidiis apice integro, & longo stylo differt, tum a cochleariis apice integro distinguitur. Huc etiam lepidiis reliquis, filiculam non emarginatam cum stylo habentibus, ut & cochleariis LINN. migrandum, si valvas naviculares habeant; si habeant concavas haemisphaericas, ad Nasturtium.

4.) *Lepidium Latifolium* *

Lepidium foliis ovato-lanceolatis, integris, serratis. LINN.

Lepidium latifolium. C. B. p. 97.

Lepidium PLINII. BOB. pempt. 716.

Ubique in hortis, raro in incultis crescens, mensis adhibetur in acetariis.

Silicula cordata, stylus vix conspicuus, capitatus.

D R A B A.

CHARACTER. Silicula apice integra, stylo aliquo vel nullo, valvis longe ellipticis, planis, membranaceis. Essentia in valvularum planarum membranacearum ellipti, ut vix multa styli ratio haberi debeat.

1.) *Draba verna*.

I. *Draba* foliis incis, cauliculis nudis, silicula stylo carente.

Alysson vulgare polygoni folio, caule nudo. I. R. H. 217. SEGUERTI icon. p. 329. Tom. I.

Alysson vulgare polygoni folio trifido. BOERH. II p. 4.

Bursa pastoris minor foliis trifidis, aliquando multifidis, loculo oblongo. MORIS. II. p. 406.

II. *Draba* caulibus nudis, foliis integris.

Alfane minima. TABER. p. 702. bona icon.

Bursa pastoris minor loculo oblongo, foliis integris C. B. pin. 108.

III. *Paronychia filiquata minima*. THAL. Icon. 7. E.

IV. *Draba* caulibus nudis, foliis ovatis carnosis.

I. Ut & III. in montibus Medlingensibus sabuloso solo; II. in AUU, vallo suburbii, Augarten, Belveder herbido; IV. in Schneeberg humidis locis.

Omnes petalis incisis, filiqua Drabæ propria cognoscuntur. III. Minima est foliorum vis, quod jam THALIUS notavit. Tum his stylus vix ullus, ut ex paucis his particularibus generalem Drabæ Characterem male confecerit LINNAEUS, dum reliquæ omnes hunc admodum conspicuum habent.

a.) *Draba Austriaca* * T. I. Fig. 4.

Draba Rosulis hirsutis, incanis, raro dentatis, folio ad caulem ampliori, semper dentato.

Planta quam ex monte Sfrigel habuit T. B. II. p. 938.

Bursa pastoris alpina hirsuta c. B. *prod.* descriptio.

Bursa pastoris alpina minor, foliis infimis integris, ad genicula vero crenatis, loculo oblongo. MORIS. descriptio exactior.

An *Draba* caule ramoso folioso, foliis dentatis? *Fl. LAP.* 254. incana specierum?

An *Draba nemorosa* ejusdem? non videtur.

Draba foliis hirsutis incanis, ad terram ovatis, ad caulem paucissimis dentatis. HALL. *Helv.* 539. bene. Sed nostra stylum capitatum non habet, perit vero brevi capitulum.

Bursa pastoris alpina hirsuta. c. B. *prod.* p. 51. Icon.

Bursa pastoris alpina hirsuta, foliis infimis integris, ad genicula crenatis, loculo oblongo. MORIS. II. p. 306. F. 8. T. II. Folia radicalia haud bene.

In ingenti Saxo caesa *Bregynia* imminente, tum in tota Rupium catena primus inveni,

Toto habitu a verna distincta adhuc discriminatur I. petalis haud dissectis, II. præcedentium annorum exsuccis Rosulis perennem radicem vestientibus. III. Habitu incano. IV. Siliqua stylo manifesto pradita. Dubitare me dixi, sitne *Nemorosa* LINN. Scrupulum hæc quinque injicere possunt. I. Quod *Nemorosa* vocet, quæ tantum in saxis crescere HALLERO dicitur, & nobis reperta est. II. Quod annuam faciat, quæ tamen constanter emarcida priorum annorum folia habeat. III. Quod folia majora illi, quam Bursa pastoris majori loculo oblongo, c. B. *prod.* p. 50. T. 50. adscribat, quæ sane monstrosa planta foret. IV. Quod flores luteos faciat, qui tamen nivei sunt. V. Quod ramosam dicat, quæ sequente non magis ramosa sit. Sed nec *Muralis* esse, vel ex definitione, vel synonymis potest; an *incana* esset? petala floris emarginata esse asserit, quod non perpetuum. Synonimon lunariæ contortæ majoris, RAIT, longæ alterius plantæ, expungendum semper HALLERUS pronunciavit.

Prostra-

Prostrata, & diffusa in saxis imbecillior plantula, cespitem foliorum, veteribus emarcidis, novorum producit: sunt vero hæcæ, vel integra, vel tridentata, villosa quidem omnia, sed in ambitu magis tamen pilosa.

Ex horum foliorum dense sese stipantium rosula, cauliculus educitur anceps, etiam villosus, frequentius vno ampliori, dentato semper, raro duobus foliis, instructus.

Calyx deciduus calcaratus.

Flor niveus, bracteis modo emarginatis, modo in acumen desinentibus.

Siliqua Drabæ, stylo, sed non capitato, instructa.

3.) *Draba Alpina* *

Draba caule nudo, foliis gramineis ciliatis. HALL. *Helv.* p. 539. optime: siliqua longo stylo instructa est.

Alysson alpinum hirsutum luteum. I. R. H. 217. SCHEUCHZ. p. 509. Icon VIII. quoad folia bona, florem mala.

Sedum minus XII. Alp. VI. CLUS. Icon quoad florem commoda. *Hist.* p. LXII. Siliculæ etiam cum stylo.

Leucoium luteum aizodes montanum. COLUM. *Eeph.*

Draba scapo nudo simplici, foliis lanceolatis incisilis *Fl. Lap.* 255. nomen non bonum esse HALLERUS monuit, cui quoque ego accedo.

In summis Austriacarum, & aliarum Alpium jugis CLUSIUS; ex catena montium *Schneberg*, reduplicato ex alpibus *Breyn*, in hortulo colo: collegi etiam in *Etschero* succulentiore maiorem, & hirsutiorē, qualem LINNAEUS sese in Horto Academico Lugduno Batavo vidisse miratur; est in horto sicco.

Foliorum ad terram cespes: *flor* pro plantula magnus, flavus; cætera HALLERI definitio complectitur. *Silicula* longo stylo instructa est.

4.) *Draba pyrenaica* * T. I. F. 5.

Draba scapo nudo, foliis cuneiformibus trifidis, ALLION *pedemont.* T. VI. F. I.

Draba caule nudo foliis pinnatis ternatisque. LOEF. non bene.

Alysson pyrenaicum, perenne minimum, foliis trifidis. I. R. H. 217. melius.

Cum *Draba Aust.* etiam hanc ex Alpibus Breyninis, ibidem satis frequentem attuli.

Radix pro plantæ exilitate crassa, nigra extus, intus alba, viticulas lignosas, plures, hasque adhuc divisas, in cespitem, saxifragarum multa-

multarum, Cherleria H. in morem fundit, has foliola multa in rosulas circumacta dense stipantur, quorum inferior pars, sursum magis latefcens, conica, emarcida, foliorum viridum aliquot ordines insidentes habet. Sunt vero foliola omnia cuneiformia, divisuris distantibus, quasi digitatis, profunde trifida, marginibus ciliata, foliis saxifragæ partim integris, partim trifidis *SEQUIERI* longe minora, nec adeo petiolata, sed exiguo ungue cauli hærentia; inde lateſcentia tota ſediformia.

Ex rosula superioris vel centro, vel laterali magis parte, si successurus caulis alter est, caulis linea haud multo frequenter major surgit, foliis sæpius, ut plantam acaulon credas, absconditus, & hic plerumque bifidus, ramis vix caule longioribus, utrimque unum florem rubrum, millesfolii flori simillimum, sustinentibus.

Siligua Draba.

NASTURTIIUM.

CHARACTER. Silicula apice integra, septo, stylo gaudens, stylo septo proprio, valvis concavis hemisphæricis.

I.) Nasturtium Saxatile * Tab. I. F. 2.

Nasturtium foliis longe petiolatis, ferratis, pinnatis.

Alyſon alpinum foliis circa radicem subovatis, ferratis, in orbem circumactis *SEGU.* I. p. 378.

Thlaspi alpino petraeo con aspetto di Miagro. *PON.* 185.

II. Alyſon foliis ellipticis petiolatis lævibus, rarius ferratis, *HALL. Helv.* 539.

Thlaspi alpinum majus capitulis rotundis c. n. *prod.* 49. Icon.

III. Thlaspi petræum myagroides. *PON.* in *cluv.* Icon bona. p. CCCXXXVIII.

Thlaspi alpinum minus capitulo rotundo. c. n. *prod.* 48. Icon. *MORIS.* II. p. 293.

Caulibus flexuosis, & rectis.

IV. Thlaspi saxatile rotundifolium. c. n. *prod.* 48. *HALL.* 833.

Ubique in alpium saxis, *Schneberg, Etscher, Breyn,* & illa montium catena frequentissima.

Variabili facie planta, folia ad terram semper conferta, longe petiolata, plus minus incisa, etiam pinnata, qualis nostra icon, habet, adhuc atrovirentia, & hispida in omnibus meis speciminibus in his montibus collectis invenio; hæc radicalia sunt. Caulina ad caulem purpurascens glabrum lanceolata, ovata, integra, lævia.

Flos

Flor albus.

Silicula rotunda, *stylus* exiguus.

Charactere, definitione, loco natali, ab omnibus aliis, cum quibus misceri posset, discriminatur.

2.) *Nasturtium paniculatum* *

Nasturtium foliis sagittatis, filiculis punctato-rugosis.

Miagro similis filiqua rotunda. c. n. prod. cum bona icona. *Oeder danica*. T. CCIV.

Rapistrum arvense folio auriculato acuto. T. R. H. VAIL. MAPP.

Miagrum monospermum hirsutum siliquis rotundis. LOES. Icon.

Collegi in agris *Farenfeld*.

Caulis annua planta scaber, superiori parte brachiatus.

Folia sagittata, quæ et auriculata vocant, hirsuta.

Flor luteus.

Fructus rotundus scaber rugosus.

3.) *Nasturtium Austriacum* * Tab. II. Fig. 1. 2.

Nasturtium foliis glabris serratis, fructu minimo.

Nasturtium foliis rad. laciniatis, caul. serratis.

An *Miagrum* foetidum. c. n. prod. p. 51. Sed fructus cum *Camelina* similitudinem, quam Cl. HALLERUS *Stirp Helv.* p. 537. adesse dicit, invenio nullam.

Crescit copiose satis tota via Regia ad *Nusdorf*, maxime vero in declivi prato valli *Döblingensis*, etiam in prato *Simmering*;

Radix profunda perennis Tab. II. Fig. 2. ætate lignescens.

Caulis loco arido non altus, firmus, pinguiori grandior, sed infirmus.

Calyx non calcaratus, patens, concavus, margine exalbido.

Flor sulphureus, patens, non minimus, petalis ovalibus.

Antheræ profundius flava.

Silicula rotunda, quæ ubi adest, ex ramis fruticat planta, huc usque nostris ignota.

ALYSSON.

CHARACTER. *Silicula* apice integra, stylo longo septo proprio, valvis scutiformibus, aut ovato-inflatis.

1.) *Alysson incanum*.

Alysson caule erecto, foliis lanceolatis incanis integerrimis, floribus corymbosis.

Thlaspi

Thlaspi incanum Machliniense. *CLUS. Hist. II. p. 132.* Icon non optima. *LOB.* Icon p. 216. eadem.

Alysson fruticosum incanum. *I. R. H. p. 217.*

Thlaspi fruticosum incanum. *C. B. pin. 108.*

Thlaspi capsulis sublongis incanum. *I. B. II. p. 92.*

Plerisque Austriae locis secus vias, & agrorum margines jam olim, quod adhuc hodie verum, invenit *CLUSIUS*.

Cognoscitur Charactere, definitione, petalis bifidis.

Quaecunque Alyssa *TOUR. LINN.* stylum longum habent, filiculam apice integram, hic inscribenda veniunt.

2.) *Alysson Saxatile* * *Elench.* * *Enumeratio.*

Alysson scapis suberectis, foliis, ramosis foliis mollissimis undulatis, incanoglaucis. *MILL. dict. T. XX. F. 1.*

Alysson petraeum. *HARD. Animad. botanic. specim. altro. descriptio et icon T. XIV.* sed cultae in horto et majoris plantae.

Alysson creticum saxatile foliis undulatis incanis. *TOUR. cor. 15.* bonum nomen.

Alysson folio leucoti incano flore luteo. *BOERH. bene.*

An Alysson caulibus frutescentibus, paniculatis foliis lanceolatis, mollissimis undulatis integerrimis. *ROYENII. Linnæi? MILL. dict. T. 20. F. I.*

Pulcherrimam hanc omnibus Botanicis austriacis ignotam, & aliis multis invisam plantam, reperi 1767. in illo itinere, quod cum egregio Botanico Domino *WINTERI*, medicinae Doctore institui in *Durrenstain*. Provenit in summis scopulis montium petrosorum hujus loci; dein etiam invenimus in longo horum montium juxta Danubium tractu, locis orienti et meridiei pro magna parte expositis; imo in muris vinearum, & aedificiis huius civitatis.

Radix plerumque bifurcata, inter petrarum aut lapidum fissuras longe propagata, capitibus etiam ramosis multiceps. Annosae stirpes sublignescencia fere capita habent foliis exaridis & emarcidis vestita, recte ut in *Cheiri*.

Folia radicalia ex capite singula multa longe petiolata, petiolo supra carinato, subtus triangulo, cano. Haec mollissima modo magis lanceolata, modo magis ex elongatis ovata (utraq; enim obtinent) margine crispata, ut etiam frequenter dentata appareant, & sint, dorso venoso-subrugosa cano-glaucis, facie magis herbacea, quod tamen variare solet. Folia caulina a prioribus longe recedunt, maxime quae superiori

periori posita sunt sede, hæc rarius expansa, sed sæpissime plicata, etiam fere linearia fiunt crassiuscula hirsutula magis & subaspera; cæterum alterna sunt.

Caulis rotundus molliter hirsutus, diversæ altitudinis, tamen pedem non excedit in loco natali, in summitate plerumque ramosus, paniculatus, ramis molliter hirsutis, quandoque etiam ramosis. Cæterum scapiformis tenuis fruticis nihil habens.

Calyx coloratus flavus, villosus, foliolis ovatis aut exactius ovato-acutis, concavis.

Petala amœne et profunde flava, unguibus vix longitudine calycis erectis, limbo horizontaliter patente profunde in cordis formam exacto, et ipso etiam cordiformi. Gangrena in his alba est.

Stamina flava sunt, antheris ejusdem coloris polline albo foetis. Cæterum arcuata fere omnia, minoribus vero magis, denticulum basi insertum non vidi, sed glandulas a latere staminum minorum utrimque duas.

Silicula orbiculata fere, longo stylo instructa, non emarginata, licet sic definiat et postulet LINNAEUS.

Semina orbiculata, disco aurantio, margine alato membranaceo magis albente.

OBSERVATIO. Radices hujus plantæ minime duræ, nec frutescentes sunt, sed instar radicum aliarum plantarum antiscorbuticarum corumpuntur, ut in loco natali vidi & exemplaria attuli. Folia juniorum plantarum magis lanceolata sunt, adultiorum minus, ut non recte *ly lanceolatum* definitionem ingrediatur; sunt præterea rarius integra, dentata vero frequentissime. Radicum capitati & diffusi caudices quasi suffruticant, scapi vero tenues caulini vel ex his vel ex radicibus orti nihil præter genium aut arabis thalianæ, aut *symbrii arenosi* habent nec differunt, ut si in his fruticosa natura non perspiciatur, intelligi non possit, qui in hoc nostro alyssso statuatur. Ergo plantam non vidit LINNAEUS, dum definiret.

Alyssum caulibus frutescentibus paniculatis, foliis lanceolatis mollissimis, undulatis, integris.

Quæ pingit HARDUINUS folia magna & ampla sunt, & simile specimen habeo plantæ in muris vinearum collectæ, sed caulis ea aut

crassities aut proceritas cum ramis ita paniculatis, ut in eadem figura indicatur, horti, non naturæ artificium est.

LUNARIA.

CHARACTER. Silicula integra, stylo longissimo septo proprio, valvis ovatis planissimis maximis.

1.) *Lunaria annua.*

Lunaria filiculis subrotundis ex c. n.

Viola lunaris t. TABER. Icon. 313.

Bulbonac annum filiqua rotundiore, flore purpureo. RUP. HAL. 83.

Ubique in hortis obvia, etiam alibi: an sata?

Charactere, definitione, facile innotescit.

2.) *Lunaria rediviva.*

Lunaria filiculis oblongis ex c. n.

Viola latifolia, *lunaria odorata*. CLUS. *Hist.* I. p. 297. Icon.

Lunaria foliis cordatis Hort. CLIFF. p. 333.

In montanis sylvis Austriae CLUSIUS, in Valle Bregina, & in sylvis circa *Neostadium* rarius KRAMERUS. In *Etscheri* sylva ego inveni.

Definitionibus discriminantur, Charactere ab aliis distinguuntur.

CAMELINA.

CHARACTER. Silicula apice integra, stylo & septo gaudentes, sed stylo valvis proprio.

Camelina Sativa.

Camelina (Alysson) foliis scabris sagittatis leviter dentatis HALL. *Helv.* 537.

Alysson segetum foliis auriculatis acutis t. R. H.

Miagrum sativum c. n. pin.

Inter linum in agris etiam apud nos reperitur, ut & ratio nominis confirmetur. Tum & alibi haud rara.

Definitione HALLERI, habitu hirsuto, flore luteo exiguo, obsoleto, filiqua cordata, tumente, cognoscitur.

II. *Silicula apice Emarginata.*

COCHLEARIA.

CHARACTER. Silicula apice emarginata, valvis non alatis, sed globosis scabris.

1.) *Cochlearia Officinalis.*

Cochlearia foliis radicalibus subrotundis, caulinis oblongis subfinuatis.

LINN. Spec. I.

Cochlearia folio subrotundo c. b. p. 110. bene.

Ubique in hortis oleraceis.

2.) *Cochlearia Armoracia.*

Cochlearia foliis radicalibus lanceolatis crenatis, caulinis incis. LINN. Spec. 6.

Cochlearia folio cubitali. T. inst. 215.

Raphanus rusticus crassa radice Lappathi folio. LON. Icon 310.

In Arvis Minckendorff KRAMER.

Definitionibus discriminantur satis.

CLYPEOLA.

CHARACTER. In silicula apice emarginata, valvis scutiformibus, unde generis denominatio fundatur.

Neque ab hoc genere distrahi *didyma* natura reclamante potest.

1.) *Clypeola Montana* *

Clypeola (Alyssum) foliis punctato-echinatis. LINN.

Clypeola perennis, siliqua biloculari rotunda, stylo longiore. HAL. Helv. 540.

Alyssum perenne calyce caduco. HAL. Hort. Gotting. 240.

Thlaspi montanum incanum luteum. c. b. prod. 45. Icon.

Thlaspi montanum luteum. 1. b. II. p. 928. Icon foliis punctato echinatis commoda.

In monte *Medling*. Plurima iterum in monte *thermis Badenfibus* imminente, ut haud intelligatur in flora omisam.

Confunditur facile cum sequenti. Sed in hac flos explicatus fulvus, stylus longior, folia punctato-echinata, vita perennis, manifestam differentiam ponunt.

2.) *Clypeola Alyssoides.*

Clypeola siliculis tetraspermis, calyce persistente. ZINN. Hort. Gotting.

p. 323. optime.

Clypeola annua, filiqua biloculari emarginata, stylo brevi. HALL. *Helv.* 549.

Alysson calyce floris perdistente. HAL. *Hort. Gotting.* p. 240.

Alyssum minimum. CLUS. *Icon. Hist.* II. p. 133.

Alyssum incanum luteum serpylli folio majus. L. R. H.

In vallo *Belveder*, & alibi frequens, in ruderatis hortorum muris ad ingressum *Dobling* copiosa, etiam in vineis ad *Leopoldiberg*.

Definitio a præcedente separat evidenter; adhuc flos vix bene explicatus, albis conspersus maculis, cum stylo brevi, majorem adhuc diversitatem facit.

OBSERVATIO. Essentialis nota est calyx persistens.

3.) *Clypeola Didyma*.

Clypeola siliculis orbiculato-didymis, a stylo divergentibus. LINN.

Leucoium Alyssoides umbellatum montanum. COLUM. p. 283. *Icon* 285. optima.

Thlaspi clypeatum. CLUS. *Icon* nimis glabro folio.

Thlaspi bifidum hieracifolium, asperum & majus. C. B. RAIL.

II. *Thlaspidium alpinum* flore pallide luteo. L. R. H.

I. In montibus *Badensibus*, *Medlingensibus*, KRAMER. Sic & ego locis apricis, & aliis *Medlingensium* copiosissime. II. In *Schneberg*, *Breyn* collecti, & diu in hortulo alui.

Folio *Hieracii* hirsuto, caule pene nudo, floribus umbellatis sulphureis, siliquis perspicillum referentibus cognoscitur. II. Omnia minora, haud tamen diversa habet.

IBERIS.

CHARACTER. Silicula apice emarginata, stylo & septo prædita, valvis alis carentibus navicularibus.

1.) *Iberis Bursa pastoris*.

I. *Iberis* (*Thlaspi*) siliculis obcordatis, foliis radicalibus pinnatifidis. LINN.

Spec. 9.

Bursa pastoris. BLAC. *Tab.* 5.

Bursa pastoris major folio sinuato. C. B. p. 108. &

Bursa pastoris media, ibidem.

An varietates?

II. *Iberis* foliis radicalibus longe petiolatis, ovatis, integerrimis, caule aphylo.

III. *Iberis*

III. Iberis foliis longe petiolatis ovatis integerrimis, caule folioso * suadet
 HALLERUS *Helv.* p. 345. N. 6.
 Bursa pastoris folio non lineato, minor Monspelienſum c. n. deſcript. I.
Prod. p. 50.

I. Ubique frequens. II. in arenosis locis, agris hinc inde obvia.

Folia petiolata, petiolo lineari longissimo, scabra ovata integerrima habet.

Caulis aphyllus est exiguus; reliqua bursa pastoris. Varietas tamen hæc adhuc stylum præcedenti minorem, vix multum conspicuum capitatum habet. III. Tertia caulinis foliis prædita est. Siliqua Thlaspios non alata, hinc longius cordata, a præcedentibus distinguitur: a sequenti, majori emarginatione, definitione, filiqua magis lata.

2.) *Iberis Ruderalis.*

Iberis floribus vix conspicuis, foliis imis multifidis, superioribus linearibus integerrimis.

Nasturtium sylvestre osyridis folio. c. n. p. 105.

Nasturtium angustifolium. FUCH. *Hist.* 307.

Lepidium ruderalis. LINN. *Spec.* 10.

Lepidium foliis imis multifidis, superioribus integris perangustis. HALL.

Helv. p. 543. bene.

Iberis MATH. p. 293. II. Tab. p. 457.

Ubique ad muros, moenia, vias, crescit foetissima planta, ut mirum sit, omisſam esse.

Definitione cognoscitur, & distinguitur. Maxima est inter iberides, & lepidia affinitas; sola silicula apice integra, vel emarginata, inter duo hæc genera diverſitatem ponit.

THLASPI.

CHARACTER. Silicula apice emarginata, stylo & septo prædita, valvis alatis.

I. Petalis æqualibus.

1.) *Thlaspi Sativum.*

Thlaspi (Lepidium) foliis varie divisis incisisque Hort. CLIFF. 331.

Nasturtium sylvestre vulgatum. c. n. pin. 103.

II. *Nasturtium hortense* crispum. c. n. prod. 44. T. 43.

In fossis suburbiorum Viennensium, *Widen*, *Leopoldstadt*. KRAM. ubi etiam legi, II. in hortis.

Charactere, & definitione cognoscitur, ab aliis lepidiis LINN. valvis alatis distinguitur, ut illi necesse fuerit huc migrare.

2.) *Thlaspi Arvense*.

Thlaspi filiculis orbiculatis, foliis oblongis dentatis, glabris. LIN. *Spec.* 2.

Thlaspi arvense filiquis latis. C. B. p. 105. I. R. II.

Thlaspi latius. BOB. *pempt.* 712.

Ubique in arvis, & agris.

Charactere, definitione, filiqua latissima cognoscitur, & distinguitur.

3.) *Thlaspi Alliaceum* *

Thlaspi filiculis subovatis ventricosis, foliis oblongis obtusis dentatis, glabris. ROY. 334.

Thlaspi allium redolens. GESN. MOR. II. Icon. Tab. 18. Fig. 28.

Scorodo - *Thlaspi* Ulfis Aldrovandi. I. B. *hist.* II. p. 932.

Definitiones LINNAEI examinanti 2. 3. haud exactae: sed an tantopere differunt? jam dudum conjunxit HALLERUS. Caterum tertia haec in Collegio Theresiano crescit. R. P. FISCHER. S. I.

4.) *Thlaspi perfoliatum*.

Thlaspi filiculis subrotundis, foliis amplexicaulibus subferratis. LINNAEI *Spec.* 5.

Thlaspi oleraceum. TAB. Icon 462.

Thlaspi foliis radicalibus ovatis, caulinis amplexicaulibus lanceolatis. GUETT. DALIB. Paris. 176.

Thlaspi arvense perfoliatum majus. C. B. p. 106.

Invenitur in vineis *Nusdorff*, *Dornbach*, aliis etiam arvis siccis, KRAM. Ego in meo horto, nescio unde lectum, habeo, etiam nuper inveni in vallo prati *Simmering*.

Definitione, habitu oleraceo molli, subglauco innotescit, flos parvus calyce fere minor.

5.) *Thlaspi Hirtum*.

Thlaspi filiculis subrotundis pilosis, foliis caulinis sagittatis hirsutis. LINN. *Spec.* 6.

Thlaspi villosum capsulis hirsutis. C. B. *prod.* Icon 212.

Thlaspi capsulis hirsutis. I. B. II. p. 922.

Circa *Döbling*, *Grünzing*, KRAMER.

Habitus villosus.

6. *Thlaspi*

6.) *Thlaspi Campestre.*

Thlaspi siliculis subrotundis, foliis sagittatis dentatis incanis. LINN. *Spec.* 7.

Thlaspi II. TAB. 458

Thlaspi arvense vaccariae incano folio majus C. N. p. 106.

Thlaspi vulgatus. I. B. RUP.

Thlaspi vulgare. BLAC. Icon. 107. non serratum.

Circa *Viennam*. Habitus incanus.

7.) *Thlaspi montanum.*

Thlaspi foliis imis spathulatis, summis amplexicaulibus, sagittatis. SAUV. *Monsp.* 121.

Thlaspi montanum II. CLUS. *Hist.* 2. p. 131. Icon.

Thlaspi Badense ejusd. *penn.* 465.

Thlaspi alpinum bellidis caeruleae folio. C. N. MOR. PLV. Omnium. Ex natura foliis globulariae T. SCHREV. bene I. N. icon bona, Clusiana.

Thlaspi montanum. COLUM. *Eeph.* p. 276. Icon optima. MOR. eadem.

Huic exacte simile exemplar ex Schneberg habeo. CLVS. figurae ex Baden.

Inveni in *Schneberg*, *Bachrrigel*, etiam loco CLUSII in *Baden* in rimis petrarum.

Difficulus admodum ex definitionibus Clarissimorum Botanicorum haec planta innotescit; folia radicalia cuneiformia CL. LINNAEUS facit, quae nunquam reperias, licet in alpinis, hortis, examines. Cordata HALLERUS, quae nunquam observavi, dixit. Folia globulariae foliis similia verius alii dicunt. An spathulata rem declarant? Flos in umbellam dispositus, petala nivea, filiculae obcordatae gibbae, spiculum in hac gente longissimum, persistens. Petala calyce minora pro signo huic plantae individuo LINNAEUS habet. In nostris petala longe, & duplo majora sunt. An de eadem, an de diversa planta loquimur? Sed etiam petala illa magna cum spectabili stylo, icon COLUMNAE habet.

Ceterum in *Thlaspi* III. Pumilo CLUSII *Hist.* p. 131. ordinando, adhuc major difficultas. LINNAEUS sub *perfoliato* cogit, hunc secutus KRAMER. Sed utique definitioni repugnat; filiculam enim obcordatam cum stylo permanente, etiam magno, planta habet; ad varietatem *perfoliati* etiam HALLERUS revocavit. Recte CLUSIUS sub *montano* ordinavit, cum & haec planta, floris petala *perfoliati* longe majora habeat. Itaque

8.) *Thlaspi alpinum.*

Thlaspi siliculis obcordatis, foliis subdentatis: caulinis amplexicaulibus, petalis longitudine calycis, caule simplici. T. 3. F. I.

Thlaspi minimum. HARD. *Animad. Botan. Spec. altero.* T. 15. F. 2.

II. *Thlaspi*

II. *Thlaspi* III. *pumilum* *CLUS.* *Hist.* II. p. 131. Icon.

III. *Thlaspi* *motanum* minus. *Ejusd.* *descriptio.*

An *Thlaspi* *alpinum* *repens*? *BYRS.* apud *C. B. prod.* 49. quod in Austria collectum. Transmisit, non repugnat. *Vide* Tab. nostram III. Icon. I. & certo esse ex *C. B. prod.* p. 49. eruo, qui jam etiam sub montano ordinat, natura monstrante viam.

Hoc alpinum magis, nobis lectum in Schneberg, copiosius vero ad pedem Wetter-kugelalpen, quæ prima Breyninarum. Ex utroque loco in Hortulo colo.

Junior planta radicem tenuem, albam, parum inflexam, mox caput attolentem, ut *CLUSII* figura designat, habet, adultiorem serpentem magis possidet, tum foliorum plus minusve glaucorum corona caput vestitur, adque hæc in juniore planta ovata, haud multum petiolata, ut *CLUSIUS* expressit, in adultiori non adeo ovata, & longe magis petiolata videntur. Caulina modo inverse cordata, modo ovalia magis, jam rara, jam confertiora caulem ambientia.

Caulis plerumque spithama minor, rectus alias, etiam inclinatus, in terram flexus, umbella candidissimorum florum vestitur.

Calyx exiguus, petala ampla, nivea non exsecta, longe calycem superantia.

Siliqua prioris, ut etiam semen.

9.) *Thlaspi Saxatile* * Enumeratio * Elenchus.

Thlaspi siliculis subrotundis; foliis lanceolato-linearibus carnosiss.

Thlaspi siliculis subrotundis foliis lanceolato-obtusis integerrimis carnosiss. GERARD bene, sed tamen lanceolato-obtusis male.

Lepidium foliis pulposis subrotundis, antheris lateralibus. HALL. Goett. descriptio bona.

Thlaspi paruum saxatile flore rubente. *C. B. pin.* MOR. II. T. 18. S. 3. F. 29. comoda.

Lithonthlaspi quartum carnosio rotundo folio. *COLUM. Eph.* I. 279. T. 277. F. 2.

In montibus alpium *Breyninarum* saxosis.

Radix alba horisanti fere parallela parum fibrosa, inferius bifida, plures emittit quotannis, reliquis emarcidis, caudices.

Caulis ex summo capite egressi, inferius rubentes, nudi, superius glauci subrecti, foliosi, sæpe ramoli.

Folia

Folia inferius conferta radicalia, curto petiolo fere sessilia: caulina elliptico-lanceolata alterna, linearia omnia, carnosâ, integrâ, glauca sessilia, ex facili delabuntur, ut ob hanc rationem ipse saepe longe nudus conspiciatur caulis.

Calyx exiguus foliis quatuor aequalibus factus, quorum apices colorati sunt.

Flores spicati petalis quatuor exiguis albis calycem superantibus.

Silicula subrotunda apice emarginata Thlaspeos.

OBSERVATIO. Hæc una illarum plantarum fuit, quarum delineationem in Fasciculo II. Stirpium Austriacarum promiseram, cum vero illius commodam satis iconem dederint alii, quam vix ex albis allatam delineaverat plantam Dominus CIRPS, omisi.

II. *Petalis inæqualibus, exterioribus majoribus.*

10) *Thlaspi umbellatum.*

Thlaspi (Iberis) foliis lanceolatis acuminatis, inferioribus ferratis, superioribus integerrimis. LINN. *Spec.* 5.

Thlaspi umbellatum creticum iberidis folio. C. H. P. 106.

Thlaspi Candias. DOD. *pempt.* 713.

Thlaspidium creticum. RIVINI *RUP. Gen.* 271.

Plerumque in hortis, raro in incultis.

11. *Thlaspi amarum.*

Thlaspi (Iberis) foliis sursum latefcentibus dentatis. HAL. *Helv.* 545.

Thlaspi umbellatum arvense amarum T. R. H. TAB. 462. BOERN. II. p. 7.

Thlaspi umbellatum arvense iberidis folio. C. H. P. 106.

Thlaspidium folio iberidis RIV. *Tetr.* 112.

In agris inter *Weinhaus*, & *Hernals* KRAMER.

Cognoscuntur Characterè, a sociis distinguuntur divisione, a se invicem amaritie, & definitione.

ANTISCORBUTICAE SILIKUOSAE.

I. Calyce plus minusve longitudinaliter connivente.

DENTARIA.

CHARACTER. Siliqua torosa bilocularis, valvis ab inferiori parte sursum se revolvendis, stylo longo, stigmatibus emarginato. Distinguitur facile a Cardamine, cum qua ob valvarum impatientiam conjungeretur; ab aliis, quibus misceri posset, ob florum similitudinem.

1.) *Dentaria Enneaphyllos.*

Dentaria foliis omnibus ternatis van ROYEN 340.

Dentaria triphyllos. clus. icon. *Hist.* p. CXXI. c. B. 1. B.

Dentaria foliis ternis ternatis. L.

In umbrosis Austriae sylvis CLUSIUS. Supra Grinzing KRAMER. In Gans ego legi.

Definitione discriminatur a sequentibus, ab aliis siliquosis Characteribus distinguitur.

2.) *Dentaria Bulbifera.*

Dentaria foliis inferioribus pinnatis, summis simplicibus. LIN. HALL. ROYEN.

Dentaria baccifera. CLUS. RAI.

Dentaria IV. baccifera CLUS. *Hist.* 2. p. 121.

Dentaria septifolia. TAB. 114.

Cum priore invenitur, ceterum & alibi multo frequentior.

Septifolia, baccifera, definitione cognoscitur.

3.) *Dentaria pentaphyllos **

Dentaria foliis quinatis. HALL. *Helv.* 556.

Dentaria foliis summe digitatis. LIN.

Dentaria VII. pentaphyllos II. CLUS. 2. *Hist.* p. 123. icon.

Dentaria pentaphyllos foliis asperis. I. R. H. Coralloides I. quinq. folia

1. B. II. p. 900.

In sylvis alpinis DIXENSTEIN: in definitione differentia est.

ERY-

ERYSIMUM

CHARACTERIS essentia in siliqua matura quadrangula vertitur.

OBSERVATIO. Cum cheirantho & aliis facile confundi potest, quarum immatura siliqua torose quadrangularis, matura magis compressa, non amplius tetraëdra. Sed jam in floribus magna differentia est, ut etiam in calyce; flos in cheirantho plerumque speciosior, major, calyce longior; excipe *erysimum pannonicum*, quod nulla cheiranthi habet.

1.) *Erysimum perfoliatum* * Enumeratio.

Erysimum foliis cordatis amplexicaulibus glabris.

Brassica campestris L. CLUS. II. p. 127. cum iconē siliquæ quadrangulæ & descriptione.

Brassica orientalis perfoliata, flore albo, siliqua quadrangula. TOUR. bonum nomen.

Brassica campestris perfoliata, flore albo c. n. pin.

In arvis Viennensis agri CLUSIUS. In fossa valli suburbii Viennensis, tum ad Nosocomium St. Marci, & hinc inde in Arvis KRAMER; inter fegetes Ego inveni.

Jam olim monueram plantam hanc cum *Brassicis* pugnantem Characterē debere ad aliud genus reduci.

Differt a *Brassica campestris* habitu magis diffuso, qui alteri virgatus sit, flore albo, qui in alia flavus, siliqua perpetuo quadrangula, longa, quæ alteri alia sit; nam nunc per quinque annos observavi constanter teretem, cylindraceam, laxam, in exsiccatis rugoso-venosam cum cornu molli, fistuloso.

2.) *Erysimum Alliaria*,

Erysimum foliis cordatis.

Alliaria FUCH. c. n. CAM. DODON.

Hesperis allium redolens TOUR. MOR.

In Döbling, Dornbach, Schönbrunn, Aau, Brader.

Flore albo, folio cordato retuso herbaceo discriminatur.

Caulis e radice duriuscula, lignea fere emergens, statim profunde purpurascit, villo etiam, quem in summitate amittit, obducitur, leniter angulosus.

Petiol foliorum stricti, erecti, longi, sæpe colorati, & infimi pariter hirsuti.

Folia cordata, retusâ, herbacea, admodum venosâ, & quasi rugosâ, ferrata.

Calyx vix gibberus, exalbidus.

Corolla parva, nivea, patens.

Stigma collo strangulato.

Discus glandulosus, cui omnia stamina insistant, exactius vero glandulæ duæ sunt fulcientes stamina majora, inter hæc & corollam; et duæ sunt scutellatæ, quæ tamen cum prioribus junctæ coronam glandulosam faciant.

3.) *Erysimum Cheiranthoides.*

Erysimum (Sisymbrium) foliis integris oblongis subasperis. HALL. Helv. ex natura.

Erysimum foliis integris lanceolatis L.

Turritis leucoii folio. TOUR.

Camelina miagram alterum *Thlaspi* effigie LOB. icon commoda. MOR. eadem.

Eruca angustifolia austriaca c. n.

Miagro affinis plantâ siliquis oblongis t. n. II. p. 894. Icon priorum.

Trans *Alsterbach*, *Waringergassen*, KRAMER. Via ad *Nusdorff*, & aliis locis, copiosissime vero in ea valli suburbici parte, quæ Collegio Theresiano subjacet, inveni, tum & in vallo suburbico *Belveder*, *Turckenschantz*, &c.

Annua plantæ caules ex radice perpendiculari, alba, longissima, sæpe ramosi, ad radicem exalbidi, cæterum rigidi, licet tenues, subasperi, ex nigro maculati, cinerei, recti.

Folia radicalia brevi exarida, omnia vix lineam superantia Rorismarini forma, canaliculata, subaspera.

Calyx coloris, ac caulis ejusdem, magis tamen glaucus, leucocii exalbidus.

Flos amœnus non magnus, ex viridi flavus, vix odoratus.

Glandulæ multæ, denticuli ad stamina majora.

Siliqua *Erysimi*.

Planta recta & exsucca est.

4.) *Erysimum Pannonicum.*

Erysimum foliis lanceolatis dentatis, flore specioso cheiranthi.

Leucocium

Leucosium luteum sylvestre Pannonicum serrato folio obtuso, & acuto, quod ex Austria AGGERIUS attulit l. n. p. 873. bene. Icon itidem bona. Cheiranthus foliis lanceolatis dentatis, caule recto, filiquis tetragonis. L.

Spec. I. non vero synonyma, quae aliena sunt.

Hesperis leucosii folio serrato, filiqua quadrangula. I. R. H. HALL. *Helv.* Icon. Tab. V. pulchra.

Quid Leucosium luteum sylvestre hieracifolium. c. n. prod. 102? Erysimum hieracifolium LINNAEI. Cent. I. p. 279? Explicatio c. n. synonyma LINNAEI, cum vita perenni; Nota HALLERI in RUP. nec hoc, nec erysimum ramosissimum esse sinunt.

Crescit in Montibus *Badensibus*, illo thermis imminente magna quantitate, etiam in *Kaltenberg*, *Leopoldsberg*, & alibi, annua.

Radix alba lignea, angulo recto horizonti parallela, solitarium semper emittit caulem, crassum, striatum, rectum, saepe superius paniculatum, multo semper folio vestitum.

Sunt autem folia ex tenuiori principio latiora, dentibus ex adversa parte sibi fere respondentibus instructa, in fine obtusa magis, ut in acumen tamen definant; ad radicem ex atro purpurascencia, brevi exarida subscabra, licet & hinc inde minus ob alias causas aspera sint, omnia viridia.

Calyx cheiranthi compressus coloratus, apice viridis, foliolis duobus apice, duobus aliis basi, gibbis.

Petala subrotunda calyce minora, dum unguis eodem majores.

Flos leniter, cheirantho sylvestri minus, odoratus, sed aequae ac hic speciosus.

Glandularum, ut vocant, agmen.

Siliqua quadrangula cauli parallela; alia dein dicuntur.

5.) *Erysimum ramosissimum*.

Erysimum ramosissimum, patens, diffusum.

Erysimum caule flexuoso ramosissimo, filiqua longissima incurva.

An *Hesperis* sylvestris parvo flore. c. n. prod. p. 103. Sed flores subcaeruleos facit, qui in nostra flavi sunt.

Hesperis caule ramosissimo, foliis lanceolatis, saepe dentatis. L. *Hort. Cliff.* non alia definitio aptior, sed synonyma expungenda sunt, quod jam ROYENUS fecit.

An *Hesperis* leucosii folio serrato, filiqua quadrangula. *TOURN.*?

Crescit alibi tum in vallo suburbico annua planta, maxima vero quantitate, ut etiam ambulanti incommoda circa arenarias, retro Collegium

gium *Thereseanum*; tum inter segetes ad sylvulam *Simmering*, inter segetes *Farenfeld*, *Lerchenfeld* abundantissime.

Caulis angulosus vix multum scaber, ramosus magis, quam foliosus, vix rectus, in diversas partes inflexus, ramis, ut in *Eryngio* vulgari, patentibus diffusis, angulosis, ex spithama pedem unum cum dimidio albus est.

Folia lanceolata, dentata, nervo carinata, pro altitudine plantæ quandoque majora, molliter scabra, dum priori duriora & quasi seciora sunt. Sed etiam hæc aliquando secæ sunt.

Calyx non gibbus tenuis: foliolis oblongis, erectis, linearibus flavis, albertibus, ut pedunculi hispidis.

Petala unguibus filiformibus longis albidis nixa, limbum flavum non speciosum habent, sæpe non magis quam in turritide patentem, alias tamen opertum.

Siliqua quadrangula inter congeneres longissima gracilis incurva statim ex flore incanescens, dein vero pulverulenter viridis, vix non ad angulos rectos orta.

Plantam hanc operose admodum eruo: in primis speciebus LINNÆUS non habuerat, & austriorum scriptorum primus descripsi. Definitio horti Clifortiani, quam ROYENUS servavit, exacte plantæ nostræ convenit, synonyma vero minus, quæ etiam modo laudatus ROYENUS omisit, sed Hortus Upsaliensis nova iterum, & diversissima prioribus synonyma admittit, & siliquas teretes facit, quæ tamen in nostra exacte tetraedra sunt. Tum nostrates hanc plantam cheiranthum erysimoidem L. faciunt, ita hanc hoc nomine & Elenchus & Enumeratio proposuit, sed & LINNÆI definitio, & synonyma repugnant. Definitio quidem, quod caulis rectitudo minus sâne huic, quam priori competat, tum secundo quod flos Choiranthi Erysimoidis L. juxta Ejus observationem in *Horto Upsaliensi* præsertim, major Erysimi Cheiranthoidi dicatur, cujus contrarium in hac manifestum sit. Ut igitur dux hæ plantæ sedi restituta sint, & Erysimum nostrum *pannonicum* sit Cheiranthus *Erysimoides* LINNÆI, cui omnia præter synonyma consentiunt, & Erysimum *ramosissimum* nostrum, non sit clare scriptum, nec in ipso novo systemate naturæ, ni demum sit *Hieracifolium* aut *repandum*, quod ne divinari quidem posset.

Repan:

Repandum quidem, ubi in Austria crescere monueram, dein in parte *observationum Botan.* secunda dixit JACQUINIVS nulla vel definitionis, vel descriptionis LINNEANAE similitudine, cum flores et siliquas, racemosas & filiformes exigit, quæ nostræ plantæ per novam creationem solum concedi possint.

Cæterum tamen plantæ quæ ob folia lanceolata dentata confundi merito potuissent, facile sequentibus notis distinguuntur. Caulis *Erysimi ramosissimi* non adeo rectus, sed diffuso-expansus, non altus, nodosus, inæqualis, magis flexuosus, ramosissimus, patens; *Pannonici* rectus, multum foliosus, simplex plerumque, solo latiori paniculatus. Folia *Ramosissimi* exactius lanceolata, *Pannonici* ex angusto principio lateſcentia, dein obtusa, in acumen citius terminata. Flos in *Ramosissimo* exiguus caryophyllæus, non odoratus, nec speciosus. Siliqua in hoc tenuis longissima, non columnaris, in altero brevior, & strictior, cauli parallela. Glandularum minutæ nunc observatæ differentiam non solum inter has duas plantas ponunt speciei, sed etiam generis, nam prius *pannonicum* inter stamina majora & calycem duas habet confluentes latas bicornes quasi, *Ramosissimum* ibi nullas habet; sed his etiam missis et perpenſis notis Characteristicis quibus *Cheiranthus Erysimoides* plures *Erysimi* quam *Cheiranthi* habet dotes, ideo hic scribi debuit & distingui.

HESPERIS.

CHARACTER. Calyx *Cheiranthi*, sed clausus nec compressus, etiam petala floris, sed teneriora longe, & obliqua. Siliqua ne in initio quidem quadrangula, nunquam cineracea. Semina non marginata, in septo fungoso nidulantia. His notis a *Cheirantho* dignoscitur, cum quo solum ob similitudinem speciosorum florum confundi potest.

1.) *Hesperis Triflis.*

Hesperis caule piloso, ramoso, patente, valvis siliqua angustioribus.

Hesperis pedunculis & siliquis ensiformibus, longissimis.

Hesperis 1. clus. *Hist.* I. p. 296. Icon vera.

Hesperis

Hesperis obsoleto flore. *CLUS.* *descript.* bonum nomen, Linnaeana definitione longe melius.

Hesperis colore ineleganti i. b. ex *CLUS.*

Hesperis pannonica *CAMM. Hort. T. XVIII.* vero floris colore, optime.

Hesperis montana pallida odoratissima c. b. *TOURN.* bonum nomen.

In *Prellenberg* *CLUSIUS*; inter frutices circa *Leytæ* pontum, *Fischamentam*, *Hamburgum*, ut & in vallo suburbico *Belveder*, *KRAMER.* Ego & in ultimo loco, & in prato *Simmering*, tum *Kaltenberg*, ultimo satis copiose in *Mödling* in ascensu montis.

Definitione, odore vehementi ad noctem, tum petalorum venis atro purpureis distinguitur. *CL. HALLERO*, quod venas *CLUSIANAS* nunquam viderit, specimen siccatum vel semina mittenda. Distinctissima est a sequentibus.

Etiam nunc rebus omnibus bene pensitatis addo

Hesperis *Syriaca* *CAM. Hort. p. 74.* icon. p. XIX. & icon. XX. nec ipse dissentit *CAMERARIUS*.

Hesperis caule hispido, ramoso, patente *LIN.*? definitione nihil indigitante.

Siliquæ sere spithameæ nodoso-ensiformes, deflexæ, implexæ s. sese decussantes, ut *CAMERARIUS* bene expressit, cum cornu complanato ensiformi.

2.) *Hesperis Sylvæstris.* *

Hesperis caule subhispido erecto, valvis latitudine siliquæ.

Hesperis altera pannonica, inodora, sylvestris. *CLUS. pann. 233.*

Hesperis III. *CLUS. Hist. l. p. 296.* Icon mala.

Hesperis sylvestris inodora. *HALL. ad RUP. p. 78.* Icon elegantissima, petalorum bractæ in nostra non adeo latæ, nec acuminatæ.

Hesperis sylvestris inodora. c. b. i. r. II.

An *Hesperis* sibirica *LINNAEI*? non videtur, & nostra annua est, & sua sibiricæ, nec synonyma *CLUSII*, nec illa *HALLERI* convenire, facile perspexit *LINNAEUS*, quod nulla addiderit. An caulis in sibirica subhispidus? non meminit in descriptione *LINNAEUS*, hanc pro sibirica proposuit enumeratio.

Prima vice in ascensu inter *Kaltenberg* & *Leopoldsbearg* legi satis raram, 1758. & nunc adhuc hoc anno 1767. dein vero integrum pratrum, quod diruta arci *Mödling* subjacet, totum consitum inventi.

Plantæ difficillimæ quam inter modernos scriptores excitaverat & primo vindicaverat *HALLERUS* in *RUPP.* neglexerat & omiserat *LINNAEUS*, cum

cum *fibrica* confuderat Enumeratio, expedienda exactior historia est, ut de illa semel indubitate constet.

1) Planta annua est non biennis constanti experimento, licet ex suspicione simplici affirmet LINNAEUS.

2) Caule est simplici in aridis sylvarum caeduarum locis proveniens, ramoso in fertiliori, ut in loco natali nunc iterum confirmavi, in hortis soli exposita, ut & in umbra posita latissime crescit admodum ramosa, & brachiata fere.

3) Calyces in utroque loco aut viridi-exalbescentes aut caruleo-purpurei, plerumque colorati, ut delere in observatione adjecta nescio unde coepta LINNAEUS possit *calyces non coloratos*. Reliquae differentiae ex historia melius patebunt.

Descriptio plantae collectae heri 17 Junii 1767 cum Domino doctore WINTERI in loco *Caltenberg* ante 5 annos indicato.

Radix simplex alba.

Caulis unicus simplicissimus, tenuis, rotundus, viridis, albo villo obfitus, pedem cum dimidio altus, rectus.

Folia in caule conferta, sessilia omnia lanceolato-acuminata, basi in nonnullis transversa, in aliis non ita, sed angulis rotundioribus, ad latera baseos dentata serrata confertius, superne minus, mollia utraque pagina, licet inferiori magis villosa.

Pedunculi tenuis, longi, villosi, erecti tamen.

Calyx nondum expansi floris viridis aut albidus, florentis constanter coloratus, violaceus, purpureus, erectus, connivens aequalis satis, in apicibus barbatus.

Corolla violacco-purpurea unguibus calycem longe superantibus limbo non adeo lato patente.

Stamina fere unguium longitudine.

Scutellulae duae tuberosae pro staminibus minoribus.

Altera ad *Mödling* inventa ramosa sunt HALLERI iconi simillima, pedes duos cum dimidio alta.

Tertiam nunc, quae singulis annis ex deciduo semine, ut etiam mihi molesta sit & saepe eradicari debeat, crescit, describam.

Radix annuae plantae alba ramosa fibrosa.

E

Caulis

Caulis unicus frequentissime, aliquando tamen plures, non adeo crassa plantæ calami scriptoris crassitie & hic vegetus, inferne hispida est villo rigidulo pungente instructus, fistulosus, crassioris & altioris pollicem crassius, non compressilis inter digitos, ut prior, sed durus uterque foliosus subpinguis villo plurimo fectus, tota longitudine sæpe ramosus est, crassior hominis fere staturam assequens, ramis erectis paniculatisque & foliosis.

Folia ima varia, crassis petiolis nixa, donec tandem sessilia fiant, modo angustata & lanceolata basi multum ferrata & valide; ut etiam laciniata videantur, modo non adeo incisa, in nulla varietate hastata; cæterum sunt dentes foliorum margini innati & quasi in arcus facti, exscissique.

Folia, quæ ramis supponuntur, ut & ramea alia basi exsecta sunt, unde etiam quasi auriculata sunt auriculis obtusis valide dentatis, caules & ramos amplexantibus; hæc cordato-lanceolata sunt, sunt etiam alia, quæ aliter se adhuc habent, licet in genere dici possit subpinguia, molliter hispida esse, longissima, ferrata, ciliata, villo depresso instructa, adulta mucorem quasi contrahere, quo etiam immunis caulis non fit, ut *Arabis* nostra *umbrosa*, tum in fine dentibus carere.

Rami ut dixi paniculati, diffusi, naturæ caulis sunt.

Pedunculi satis longi villosi patentes.

Flores pallide cærulei, sæpe etiam purpurei, odori, sylvestre aliquot non mihi explicabile aroma habentes.

Calyx pro plantæ soli aut umbræ expositione varii coloris, viridis, albescens, roseus, in sole purpureus fit, uterque villosus, sed in apicibus calycinis quasi fasciculatim pilosus, clausus non patens, nec unguium petalorum longitudine. Nota pilorum antea descriptos fasciculos pulcherrime in flore adhuc calycinis foliolis clauso videri.

Corolla cruciformis, speciosa satis, unguibus ex viridi albescentibus aut albidis petalis umbilico aut in apicibus fere semper magis purpureis, tum supra tum infra, limbis obtusis; cæterum sunt leniter venosa nervo medio sæpe non tamen semper purpureo petala, & jam olim dixi colore ex albo-violaceo, ex albo-ceruleo, aut rubro variare.

Siliqua utrinque eadem si longitudinem spernis & semina.

Stamina in umbilico petalorum videntur, non exsunt, *Antheræ* sanguineæ sunt virides polline flavo.

Glan-

Glandulæ scutellatæ duæ cum tuberculo inter stamina minora & pistillum, discus glandulosus non visibilis nisi ejectis petalis & staminibus, protrusisque.

OBSERVATIO inodora semper habui hanc plantam, sed nunc de industria inquirens odorem inveni ad solis occasum, sub nullo statu cum matronali confundi potest, licet innuat LINNÆUS.

3.) *Hesperis Matronalis.*

Hesperis caule simplici erecto, petalis mucrone emarginatis. L.

Hesperis hortensis. c. h. pin. 202

Viola matronalis. Dod. pempt. 161.

In hortis omnibus frequens, vario flore, etiam albisimo.

Discrimina dicta sunt.

TURRITIS.

CHARACTER. Petala inter siliquosas angustissima erecta alba; pedunculi cauli paralleli, siliquæ plantæ tenues, vel ad caulem erectæ, in pyramidem positæ, vel ab eo pendulæ. Angustia petalorum, horum rectitudine, ab omnibus discriminatur: etiam siliqua tenui, plana, ad caulem in pyramidem recta, vel pendula.

1.) *Turritis hirsuta.*

Turritis foliis asperis dentatis, caule plerumque simplici. HALL. *Helv.* 361.

Turritis foliis omnibus dentatis hispidis, alternis amplexicaulibus. Hort.

CLIFF. 339. SEGU. I. p. 384.

Erysimo similis hirsuta, non laciniata alba. c. h. prod. 42. icon, in MATH. icon, nulla exquirit.

Ubique obvia tam aridis quam herbidis locis, inveni in Horto Principis Schwartzenburg, Belveder, gramineis locis, Döbling, Dornbach, Leopoldsberg, & monte Badenfibis thermis imminente, solo arido.

In glandulis, unde nonnulli definire volunt, maxima confusio, dum flamen quodque minus ex cavo glandulæ nascitur, & eminentiam utriusque etiam inter stamina maxima proxima conspicuam efficit. Facile nascitur foliis ad terram confertis, in orbem positis, asperis, denticulatis

tis pro altitudine caulis exiguis, caule terreti, ancipiti, longo, foliis diffitis manifestius dentatis, sessilibus, non amplexicaulibus, calycis apicibus saepe sphacelatis, filiquis junioribus nigricantibus in plantis macris aut foli expositis.

2.) *Turritis glabra*, *

Turritis foliis radicalibus cichoraceis hispidis, caulinis integerrimis glabris, ex C. B. MOR. unde etiam LINNAEUS.

Glaucifolia cichoroides, T. B. bona definitio.

Turritis sylvestris foliis circa radicem cichoraceis, cæteris perfoliatæ

T. R. H. bene.

Ab Turritis foliis caulem ambientibus polyceration; *noccon* Musf. T. XLI. ? non dubito.

Sylvosis locis *Gans*, etiam *Kaltenberg*, & nuper non parce in dumeto sylvulae *Simmering*, etiam in *Gatterholtz*.

Definitio satis discriminat, est tamen ubi turritidis hirsuta ex semine crescentis radicalia folia autumnò saepe manifestius cichoracea, difficultatem injiciant, & hujus turritidis *glabra* in filiquas jam abeuntis folia radicalia non adeo, prioribus cichoraceis emarcidis, & novis succrescentibus, cichoracea conspiciantur. Cæterum inter hasce differentia alia evidentiores sunt. *Glabra* folia caulina glabra habet, non pilosa, sed ut *Glaucum* vel *Thlaspi* perfoliatum, aut *Brassica campestris*, mollia, glauca, splendentia. *Hirsuta* pilosa, triste viridia, aspera, dentata. Caulis *glabra*, glaber glaucus, *hirsuta* hirsutus, saepe ex nigro purpureus dum foli expositus, *glabra* habitus *Brassicæ* est, *hirsuta* alterius longe classis, ut etiam priorem multi *Brassicam* dictante analogia dixerint, alteram *Turritidem*.

Ab *Arabi umbrosa*, cum qua etiam confusas has plantas invenio, facile discriminantur ambæ. Et quidem *Turritis hirsuta* folia radicalia habet in orbem fusa, lingulata, ferrata, quandoque cichoracea aspera, hirsuta, *Arabis umbrosa* longe petiolata, in fine ovata, ferrata, canescentia; *hirsuta* folia caulina sessilia, ovato-oblonga, dentata, triste viridia, aspera, *Arabis umbrosa* amplexicaulia lingulata. In *hirsuta* petala floris recta, filiqua recta, cauli parallela, angustissima, in *Arabi umbrosa* petala floris *Arabis*, majora, ochroleuca, filiqua pendula, latissima, longissima. Distinguitur a *Turritide glabra* *Arabis umbrosa*, quod *Turritis glabra* sit, alia pilis incana &c.

RAPHA-

RAPHANUS.

CHARACTER. Calyx connivens. Flos hesperidum fere speciosus. Siliqua torosa, subarticulata, teres, cornuta. Habitus hispidus.

1.) *Raphanus Sativus.*

I. *Raphanus* siliqua biloculari.

Raphanus minor oblongus c. b. p. 96.

Raphanus major orbicularis, seu rotundus c. b. p. 96.

II. *Raphanus* niger. EIUDEM.

Ubique in hortis oleraceis.

2.) *Raphanus Raphanistrum.*

Raphanus siliqua uniloculari articulata.

I. *Raphistrum* flore albo. GESN.

II. *Raphistrum* arvense flore luteo. I. R. H.

III. *Raphistrum* purpureum. TAB. p. 407.

Raphistrum fegetum flore purpureo, aut dilute violaceo. VAILL. p. 171.

Raphistrum flore albo lineis nigris depicto. RAIT. p. 807. bene.

In arvis abunde etiam cum his varietatibus. Variat multum color floris.

Tota planta hirsuta aspera

Calyx coloratus, leviter compressus, hispidus, unguibus petalorum minor.

Flos venis variegatus.

Glandula non quatuor: inter stamina majora, & calycem non invenio.

Siliqua laevis, intorta, colorata saepe.

BRASSICA.

CHARACTER. Calyx erectus, siliqua teretiuscula, bilocularis, bivalvis, valvæ dissepimento breviores. Semina globosa.

1.) *Brassica perfoliata.*

Brassica caule ramisque virgatis; tenuibus; foliis cordatis amplexicaulibus glabris.

Brassica campestris perfoliata, flore luteo Loxs. pruss. 29.

In Insula *Geimanniana* KRAMER, etiam in arvis, ad vias *Liesingmauer* & inveni.

Siliqua conico-turgidula.

2.) *Brassica Napus.*

Brassica radice caulescente, fusiformi. L.

Napus sativa, & sylvestris. c. n.

In agris, & hortis oleraceis.

3.) *Brassica Rapa.*

Brassica radice caulescente, orbiculari depresso L.

Rapa sativa rotunda c. n. p. 89.

Rapum. CAM.

In arvis.

4.) *Brassica oleracea.*

Brassica radice caulescente, tereti L.

II. Brassica alba, vel viridis c. n.

III. Brassica capitata, alba. c. n.

IV. Brassica capitata, rubra. c. n.

V. Brassica laciniata rubra c. n.

VI. Brassica cauliflora c. n. pin.

VII. Brassica caulo-rapa. i. n.

VIII. Brassica radice napiformi. TOURN. 219.

5.) *Brassica erucastrum.*

Brassica foliis dentato pinnatis, caule hirsuto, siliquis laevibus. LIN.

Eruca sylvestris major lutea, caule aspero. c. n. p. 96.

Eruca sativa. FUCH. 262.

In prato *Murobacensi* KRAMER, in vineis thermis *Badensibus* imminentibus ego inveni, etiam nuper ad sinistram viæ *Nusdorff* ad muros, ruderata frequens per totam Austriam.

Radix serpens, saepius divisa, alba.*Caulis* magna parte nudus, virgatus, procumbens.*Flos* magnus flavus.*Siliqua* torosa, stricta, ex atro purpurascens, ita in meis.6.) *Brassica eruca **

Brassica foliis lyratis, caule hirsuto, siliquis glabris.

Eruca latifolia alba. c. n. p. 98.

Sinapi alterum genus. FUCH. 539.

In hortis oleraceis.

II. *Calyx* plus minusve superne hiant.

ARABIS.

CHARACTER. *Siliqua* laxè disposita, lata, plurima. *Calyx* patens, saepe coloratus, gibbus; petalorum bractæ

bractæ in nostris fatis amplæ, etiam patulæ, quibus notis a Turritide Arabes distinguuntur omnes, adhæc siliquæ vagæ non Turritidis; a Dentaria, a Cardamine, valvis infirmis in triangulum solum solutis, essentialiter differt.

1.) *Arabis alpina*. *

Arabis foliis amplexicaulibus dentatis, caule diffuso ramoso.

I. Draba II. *CLUS.* *Hist.* 2. p. 125. icon exacta, descriptio optima.

An Hesperis alpina, seu muralis minor repens. I. B. ? p. 880. icon mala.

Leucolum vernum perenne album majus. I. R. H. BOERH.

H. Arabis foliis amplexicaulibus dentatis, caule erecto simplici, *ROY.* 336.
HALL. Helv. 361.

Draba III. *CLUS.* Icon non bona.

Draba III. succulento folio. *CLUS. descript.*

Hesperis alpinae, f. Murariae affinis Draba succulenta. I. B. II. p. 880. ex
CLUS.

Leucolum perenne vernum album minus. I. R. H.

Quam in Tauro monte *CLUSIUS*, ego omnium primo in *Gans* ad exstructas in his alpihus *III. Comitibus* ab horos venatorias ades reperi, tum etiam juxta rupes, sylvam ejusdem loci, dein in *Schneberg*. II. Varietatem in declivi montis *Hernalben* supra *Ziehoff* villam cœnobii Gamin-genis *CLUSIUS*, in alpe *Breyn*, *Schneberg*, *KRAMER*. Ego in *Schneberg*, *Etlicher*, *Breyn*. Tanta tamen in his diversitas non est, ut multi faciant.

Folia pulposa utrique sunt, etiam dentata; caule simplici & ramoso maxime variant.

Flor niveus, calyx latus, patens, margine coloratus, leviter hispida.

Petala ex viridescente ungue in limbum rotundum niveum terminantur, qui vel erectus, sæpius planus sit.

Stamina calyce majora.

Antheræ flavæ,

Tertiam varietatem inveni in *Schneberg*, habeo in horto vivo & secco.

2.) *Arabis Thaliana* Tab. III. F. 2.

Arabis foliis radicalibus petiolatis lanceolatis, partim integris, partim dentatis.

Arabis foliis radicalibus variis, caulinis lanceolatis, ellipticis, integris.

Pilosella

Pilosella siliquata minor. THAL. p. 84. icon VII. n. d. mala, descriptio p. 84. optima.

Bursa pastoris seu *pilosella* siliquosa. t. n. II. p. 870. icon, nec hæc nostris speciminibus conveniens, licet innuat HALLERUS, & laudet.

Draba angustifolia I. BARR. icon 269. minima II. Media EIUSS.

Angustifolia major; icon 270. suad. HALL. austriacis non conferenda, nec folia bene, flores omnino minores sunt.

An Hesperis alpina minor flore albo siliquis longis? RATT. sylloge extern. p. 296. omnino, nec varietas prioris Nro. I.

In Rupibus *Mödling* inter saxorum fissuras radice tenui alba, valde ramosa, demersam primo inveni, tum tota illorum montium catena, maxime vero in ingenti Saxo Molendina opposito, etiam aliis, quibus olim diruta arx superstructa fuit. Semel etiam ex semine delapso in humido limo sub rupe crescentem, statura, humiditatis beneficio multum auctam; hanc HENR. KRAMER in valle *Döbling* crescere dicit. Cæterum adhuc legi in *Baden* inter fissuras rupium cum *Thlaspi* montano.

Radicalia folia varia sunt ut a, b, c. videre est; dixerat folia integerima sua in definitione LINNAEUS, ob quod plantam diu ignoravi. Folia ovata, vix dentata, scabra HALLERUS, quod b potissimum convenit. Sunt vero semper ad radicem conferta, petiolata omnia, petiolis pilosis, longissimis; foliis lanceolatis, dentatis, glabris, minoribus vix dentatis rotundis scabris, hirsutissimis: omnibus adversa parte purpureis loco soli exposito crescentibus.

Caulis ipsi ad exortum sæpe atrovirent, quandoque etiam tota longitudine eundem colorem servant.

Folia caulina lanceolata, elliptica, glabriora, subpurpureascentia.

Calyx patulus coloratus.

Flos conspicuus magnus, petalis niveis, undulatis.

Siliqua ad caulem arcuata.

Distinguitur a priori definitione, iam enarratis, habitu magis stricto, firmo, dum alia magis pulposa herbacea est, præcedentes nunquam purpureascent.

Sed etiam hæc in hortis culta purpuream exuit, & multum habitum mutat, tota glabra, carnosior, ut hoc anno conspicio, & in *Baden* inveni.

Distinguitur a *Cardamine petraea*, Cambrica nasturtii facie DILLENI Hort. ELSH. icon LXI, licet cum ea multam similitudinem habeat, quod in nostra valvæ non revolvantur cardaminis more.

3) *Arabis*

3.) *Arabis umbrosa*.

Arabis filiquis compressis latis uno versu pendulis.

Arabis foliis radicalibus longe petiolatis, caulinis amplexicaulibus, lingu-
latis.

An *Arabis turrita* LINNAEI? videtur.

An *Brassica sylvestris* albido flore, nutante filiqua? HARR. icon 353.

Leucoium flore albo, filiquis uno versu dispositis, & inflexis MORIS. II. 243.
icon mala.

Turrita major PLATEAU. CLUS. vix intelligibilior.

Crescit locis opacis in speluncis rupium Medling.

Plantam hanc cum *Turritide* LOBELII icon 220, *Turrita* vulgari
CLUSII, confusam admodum difficulter vindico; confundere MORISO-
NUS, SEQUIERUS, sed error MORISONI manifestus est: dum uni, &
eidem plantae synonyma *Turritae* vulgaris CLUSII, & descriptionem *Tur-
ritae* majoris PLATEAU EIVSDEM, apponit. Ut confundi amplius non
possit, perpetuus assignandus character est.

Folia radicalia longe petiolata, ovato-oblonga, exsecta, saepe a pul-
verulento aere, sordide incana sunt; caulina magis cordato-lingulata,
ampla, ad angulum rectum amplexicaulia, minus exsecta, hinc inde
tamen dentata, caule virgato, lanuginoso, saepe rubente, vix ramoso in
loco natali, inculta vero planta in summitate ramosissimo.

Calyx subpilosus juvenis, adultioris plantae subrugosus. Quomodo
distinguitur *Arabis pendula* a *Turrita* L.? differentia a calyce, in hac rugis,
in illa pilis spectabili, desumpta, haud certa.

Flos exalbidus, ochroleucus, laminae quam *Turritidis* latiores, vere
Arabis patentes.

Siliquae longissimae juxta ac latissimae, distinctissimae a *Turritide*, in
arcum pendulae, non ancipites, glabrae, inveni tamen etiam lanugine
obductas.

Differt a *Turritide* *hirsuta*, quas hirsuties foliorum caulis conjunge-
ret, foliorum radicalium caulino-
rum figura, adhaesione cauli, flore, si-
liquis, majoribus. *Arabis* haec differt demum toto habitu a *Turritide*
glabra, cum qua facile confundi posse LINNAEUS in horto Upsalien-
si judicavit; cum tamen distinctissima sit, differentia dici non debet. Hanc
vero *Arabis* ab *Arabi pendula* quae discriminant? an *Arabis turrita*, *Ara-
bis pendula*, una eademque planta?

F

4) *Arabis*

4.) *Arabis Bellidifolia* * Tab. III. Icon 3.I. *Arabis* foliis longe petiolatis, ovatis, integerrimis.*Arabis* foliis omnibus ovatis, radicalibus longe petiolatis, caulinis sub-amplexicaulibus.*An* Nasturtium alpinum bellidis folio majus, c. b. *prod.* p. 46? alia synonyma ob incertitudinem non addo.

Primo vere 1760 in ascensu Alpium Breyninarum cum amantissimo Botanices Viro, Fratre HONORIO, Ordinis *Joannis de Deo*, lato solo inter pediculares invenimus.

Radix tenuis, fusca, nodulosa, pilis longis exaridis, præcedentis anni foliorum petiolis capillata, ex summo capite modo caulem unum, modo plures, inferiori parte ad humum flexos teneros, per maturitatem satis rigidulos spargit.

Folia longe petiolata, ovata, anserina quasi cute scabra, villosa, caulina semi amplexicaulia.

Flos albus, amplus.

Siliqua multa, *Arabis alpina* simillima, valvis ab inferiori parte per multam maturitatem dehiscentibus, pressis nunquam se in helicem revolvantibus.

Plantam hanc diu pro *cardamine alpina* etiam ex assensu aliorum habui, & hoc nomine olim inscriptum exemplar: hoc vero quod ari incidi curavi, dono dedi cum aliis Austria rarissimis stirpibus, D. CHRISTIANO FRIIS ROTTBOLL, Medicinæ in Dania Professori dignissimo.

II. *Arabis* foliis radicalibus integris, ovatis, scabris, caulinis glabris, caule procumbente.

Hanc habeo ex Schneberg.

Definitiones & descriptiones, priores ab hac distinguunt. An varietas?

CARDAMINE.

CHARACTER. Calyx hians, siliquarum valvæ sursum revolutæ.

OBSERVATIO. Distinguitur a dentaria calyce hiantе, stylo angustiori, stigmate integro: cum aliis confundi non potest, valvis sursum sese in helicem contorquentibus, quod huic familiæ peculiare.

1.) *Car-*

1.) *Cardamine Bellidifolia.*

Cardamine foliis simplicibus, ovatis, petiolatis, longissimis. *Fl. L.A.P.* icon *CLUSIANAE* haud similis, quam tamen pro varietate habet *HALLERUS*.
Si est, est sane maxima.

Plantula *cardamines* æmula. *CLUS. pann.* cum bona icone.

Plantula *cardamines* alterius æmula. *CLUS. Hist.* II. p. 129.

Sinapi pumilum alpinum. *CLUS. descript.*

Nasturtium alpinum bellidis folio minus C. B. RATT. SCHEV.

Etscheri jugi scopulis inhaerentem vidit *CLUSIUS*, ibidem *KRAMER*.

Confundi cum *Thlaspi* II. III. montano posset, sed *cardamine* folia non adeo glauca habet, & silicula priores plantas in alium ordinem rejicit. An plantula *cardamines* alterius æmula *CLUSII* valvas sursum contorquet? exactus *CLUSIUS* non meminit, & in horto non habeo, ut examinare possim. An plantula *cardamines* alterius æmula non est *cardamine*?

2.) *Cardamine Trifolia.*

Cardamine alpina trifolia *CLUS. I. R. H. RATT. BOERN.*

Nasturtium alpinum trifolium C. B. p. 104.

In sylvosis montibus *CLUSIUS*, in udis montis *Schneberg* *KRAMER*, tota via sylvosa ex Gans in *Schneberg* ego reperi, unde in hortulo colo, stupenda vero magnitudinis vidi in ascensu casarum in *Etscherum*.

Nigricantibus ex purpura ramulis per terram serpit, in quibus oblongo ejusdem coloris pediculo terna perpetuo folia quasi orbiculata, in ambitu non nihil crenata, in initio tenella, & viridia, dein dura nigricantia, aliquando subtus, ut *Cyclaminum*, purpura colorata.

Scapus ex curvitate erectus, ex purpura nigricans, totus fere nudus, nisi quod in media altitudine trifolius sit.

Flores quasi in umbella constituti, longis pedunculis nixi, nivei, magni pro ratione plantulae.

Calyc foliolis exiguis, ovatis, carnosis, concavis, non supra ideam planum positus, apice membrana albicante reflexa auctis, hiat.

Petala lactea, magna, venosa, undulata.

Glandulae quatuor, virides: duabus majoribus inter flamina majora & petala: duabus concavis cavitare sua flamina minora recipientibus.

Stamina crassiuscula nivea antheris sagittatis ex albo virentibus.

Pisillum viride stigmate albente siliqua.

3.) *Cardamine Impatiens.*

Cardamine foliis pinnatis, pinnis lacinatis, floribus exiguis.

Cardamine foliis pinnatis, floribus apetalis L. admodum male.

Silymbrii cardamines species quædam insipida. t. b. II. p. 886.

Cardamine annua exiguo flore. TOUR. 224. BOERH. RUP.

Nasturtium alpinum insipidum c. n.

In nemoribus insularum Danubialium, præsertim in Tabor, KRAMER, etiam ego ibidem, & in udis sylvis Etischeri.

OBSERVATIO. Si ob florum exiguum petala alba cum turrítide confundi potest, siliqua confusionem statim diluit.

4.) *Cardamine pratensis.*

Cardamine foliis pinnatis, foliolis radicalibus subrotundis, caulinis lanceolatis L.

Nasturtium pratense magno flore c. n. pin. 104.

Flos cuculi 800. pempt. 592.

Cardamine pratensis, magno flore purpurascens TOUR. 224. RUP. 79.

BOERH. II. p. 16.

In Prato uliginoso *Döbling*, in Tabor, insulis Danubialibus, *Fischamentæ* KRAMER, iisdem etiam locis ego, tum in locis refedes aquas habentibus *Brader* primo vere non infrequens.

Caulis simplicissimus strictus, glaucus, erectus.

Flores in longis pedunculis solitarii, ex albo purpurascens.

Calyx gibberus, patulus, ochroleucus, albida membrana auctus.

Corolla satis ampla, unguibus viridantibus, calyce longioribus: limbo venoso, sæpe convolutus, purpurascens-pallido.

Stamina minora insigni ratione exigua: antheris in maturis uncinatis flavicantibus.

Glandulæ squamosæ, extus stamina majora fulciantes dux: dux itidem pro staminibus minoribus scutellata.

OBSERVATIO. Cardamine asarifolia, petraea, nudicaulis, resedifolia, nondum, quantum novi, in nostris alpebus lecta.

CHEIRANTHUS.

CHARACTER. Calyx carneus superne patens in nostris; siliqua immatura carnea, torosa quadrangularis, matura subsidens, planior, stylo brevi bifido, septo non fungoso, ut Hesperidi, a qua calyce magis superne

perne patente, filiquis in initio magis tetragonis, villo etiam sericeo cineraceo obductis, clarius distinguitur.

1.) *Cheiranthus Sylvestris.*

Cheiranthus foliis lanceolatis asperis, flore specioso odorato.

Leucoium sylvestre CLUSII *Hist.* I. p. 299. icon bona.

Leucoium luteum sylvestre CLUSII I. B. II. p. 873. SCHEUCHZ. iti. IV. p. 337. Descriptio bona.

Hesperis leucii folio non ferrato, filiqua quadrangula TOUR. 223.

In montibus *Badensibus*, in *Leytenberg* CLUSIUS, ex *Baden* hortulo meo intuli perennem plantam.

Etiam hæc multis aliis confusa planta fuit, & inprimis *Eryfimo Cheiranthoidi*, sed habitus, ætas, flores diversissimi facile confusionem diluunt; tum etiam mixta *Eryfimo pannonico*, Authoritate. I. B. LINNÆI. HALLERI.

Habet hic *Cheiranthus* folia lanceolata, loco natali subhirsuta, aspera, quæ cultura in glabra mutantur; habet caulem striatum, scabrum, florem sulphureum, odoratum *Cheiranthi* & filiquas ejusdem in initio quadrangulas dein compressas, lanuginosas, ut *Erysimum* esse nequeat, tum stygma crassum, bicolle; adhæc extremitatem valvarum manifestius exstantem, quæ levis differentia non adeo a *Cheirantho Cheiri* plantam repellit, ut *Cheiranthum Cheiri* hujus differentiam credam: adeoque

2.) *Cheiranthus Cheiri.*

Leucoium luteum, non. *Keiri* LÖB.

Leucoium luteum, vulgo *Cheiri* flore simplici. I. B.

Leucoium luteum, pleno flore majus, & minus. C. B.

In hortis ubique colitur, ex priori nata.

SINAPIS.

CHARACTER. Calyx patens; filiqua dehiscens; cornu aut fere filiquis æquali, aut majori, pyramidali, leniter bifido. Cur glandulas ex LINNÆO addit HALLERUS? hæc plantam nec a *Brassica*, nec a *Raphano* distinguunt. Cui igitur bono in sinapi glandularum adnotatio?

F 3

1) *Sinapis*

1.) *Sinapis arvensis.*

Sinapis filiquis multangulis, toroso-turgidis, rostro longioribus. L.
 Rapistrum flore luteo, foliis incisiss, vel sinuatis. c. n. pin. 95. bene.
 Sinapi arvense præcox, femine nigro. MOR. II. p. 216.
 Eruca arvensis vulgaris. HALL. RUP. 82.
 Rapistrum arvorum. LON. Icon 195

In arvis *Hollebrun*, *Leytepontanis* inter hordeum KRAMER. Ego ad
 vias publicas, abunde ubique inter segetes.

Variat caule glabro, aut subhirsuto, HALLER, ramis ad exortum
 ex caeruleo purpurascens.

Folia ramos crasso petiolo interne colorata fulciunt.

Flor magnus sulphureus.

Siliqua cornu instructa pro proportione breviori.

2.) *Sinapis alba.*

Sinapis filiquis hispidis, rostro obliquo longissimo. L.

Sinapi apii folio. c. n. 99.

Sinapi fativum alterum. DOD. pempt. 707.

Sinapi siliqua hirsuta, femine albo, & rufo. Z. B. II. p. 859. HALL. RUP. 82.

In agris circa *Crembs* KRAMER.

Definitionibus discriminantur.

SISYMBRIUM.

CHARACTER. Calyx patens, deorsum non gibbus in ple-
 risque, corolla patens, siliqua dehiscens, valvulis
 rectiusculis, stylo brevissimo.

OBSERVATIO. Erysimum ab hoc differt calyce magis clauso, siliqua
 quadrangulari. Arabis calyce semper gibbo, siliqua torosiore, numero-
 siore. Quæ Erysimum siliquam exacte tetraëdram non habent, nobis si-
 symbria sunt; non est tamen adhuc adeo exacte definitum Sisymbrium
 ut Erysimum.

1.) *Sisymbrium Nasturtium.*

Sisymbrium filiquis declinatis, foliis pinnatis, angulosis.

Nasturtium aquaticum. C. B. BLACW. T. 260.

Sisymbrium aquaticum. TOUR. BOERH.

Sisymbria cardamine. FUCH. 723.

Nasturtium aquaticum supinum c. n. p. 104.

Ad

Ad fontes, loca irrigua.

2.) *Sisymbrium Sylvestre.*

Sisymbrium filiquis declinatis, foliis pinnatis lanceolatis, ferratis. L.

Eruca sylvestris minor repens flosculo luteo. c. n. p. 98.

Sisymbrium palustre nasturtii folio. TOUR.

In Tabor, infra Nusdorff, in arborum confiniis humidis KRAMER, in Auu, ego etiam ad viarum publicarum fossas, inter segetes, quas opprimit.

Radix dura, fibrosa.

Caules ex summo capite modo plures, modo unicus, inflexo-erectus, distortus, ramosus angulosus, striatus, inferne saporissime rubens.

Rami saporissime ramosi, angulosi, striati, in exortu rubentes, ad genicula ut caules foliosi.

Folia radicalia ut et caulina pinnata, pinnis ad se converfis conniventibus, hinc inde dentatis non ferratis.

Calyx flavus, patulus.

Flor flavus, parvus, patulus.

Stamina fere subaequalia ejusdem coloris.

Glandularum corona, ita disposita, ut sint pro flaminibus minoribus scutellulae duae, quae crassa exerant tubera inter vicina flamina majora, & ipsa flamina majora etiam hic quam in aliis evidentius scutellata sint.

OBSERVATIO. Magna saepe invenitur differentia inter plantam locis udis et siccis crescentem, in essentialibus tamen conveniunt.

2.) *Sisymbrium Arenosum.* *

Sisymbrium foliis lyrato-ferratis scabris radicalibus, caule subnudo ramofo. L.

Sisymbrium asperum foliis pinnatis, pinnis rectangulis non dentatis. HALL.

II. 552. bene.

Eruca caerulea in arenosis crescens c. n. prod. 40. male.

Eruca sylvestris, major, minorve foliis subasperis in orbem sparsis. LOESL.

Pruß. 85. Icon nimis artificiosa.

Erysimum praecox flore carneo. BARR. malum nomen, icon 196. foliis non satis asperis, nec ideo male, sic etiam in hortis culta esse solet.

In itinere *Etscher*, media in sylva loco aprico arenoso, udo, tum sub petris *Etscher* loco umbroso secco. Ceterum adhuc copiose provenit circa rupes *Crembs*.

Folia

Folia in orbem ad terram sparsa pinnata, pinnis conjugatis, ad angulos saepius rectos ad nervum sectis, progrediendo majoribus, confluentibus, extrema varia triangulari rotunda. Sunt ceterum folia hirsuta, subscabra, sed multum tenera, brevi exarcescentia omnia; caulis asper subnudus, modo unicus, modo multum ramosus. Flos albus. Est etiam ubi ex semine culta minus aspera evadit, minus tenera, magis firma, qualis in hortis visitur.

4.) *Sisymbrium LOESELII* *

Sisymbrium foliis hastato-pinnatis saepe hirtis, caule ramisque pilis albis splendentibus, hispidis.

Sisymbrium caule ramisque pilis albis splendentibus, hispidis, filiquis longius pedicellatis, subtorulosis in arcum conflexis.

Erysimum hirsutum filiquis crucae *Loes. pruss. 69. T. 14* bene.

Abunde in mœnibus, muris, tectis inveni, etiam frequentem circa *Crembs*.

Radix exigua parva alba.

Caulis unicus ad exortum saepe angulo recto terræ innixus, rectus, dein admodum hirsutus, pilosus, pilis asperis rigidiusculis, splendentibus, albis; ceterum rotundus, striatus, profunde viridis, inferne saepe triste purpureus, cubitalis, etiam ultra, superne ramosus, multum tota longitudine foliosus.

Folia omnia aspera sunt, petiolata, petiolo triangulo hirsuto, pinnata pinnis superiori costa amplioribus latioribus & ibi magis dentatis: extima hastata aut serrata, aut dentata, aut erosa; & hæc quidem ad prima caulina spectant, quæ etiam subtus aliquando purpurascunt, superiora enim irregulariter hastata, in ipsa hasta angusta & extenuata magis, longos exstantes dentes habent: supremis linearibus fere & basi pinnatis.

Rami non longi, præ hirsutie incani juniores, alii, ut caulis, admodum pilosi, folia habent ultimo loco explicata.

Pedunculi iisdem pilis fere obfiti, satis longi.

Calyx coloratus, pilosus, vidi ut in sinapi patentem in multis exemplaribus *Crembs*, in viennensibus aliquantulo minus.

Petala patentia, flava, integra, minora quam in irione.

Glandulæ scutelluræ duæ pro staminibus minoribus, pro aliis discus glandulosus.

Siliqua

Siliqua longo satis petiolo, debili tamen erecta & fere in arcum flexa, tenuis, torulosa, seu nodosa filiqua irionis minor longe; est ceterum confertissima spica filiquosa fere cleomi violaceæ similis: quod nulli alteri *syfimbrio* nostrarum regionum competit.

OBSERVATIO. Synonima omnia evitavi, ut non iterum confundatur, plantæ diversis aliis, ut videtur, a Botanicis juncta; & male LINNAEUS citavit *Sinapi Eryfino Tragi cognatum*. I. B. II. p. 857. quod fatente I. B. in Austria ab AGERIO collectum & allatum, cauliculos habuit *cana & mollicella lanugine pubescentes*, quæ a nostra planta longissime abist; imo nunc certior affirmo absentiam lanuginis, præsentiam vero pilorum albidiorum & hispidorum nostram plantam magis declarare, quam *folia runcinata acuta hirta*, nunc enim in multis exemplaribus hirsutiem foliorum video variare. Iterum male citavit LINNAEUS *syfimbrium foliis pinnatis, extrema pinna triangula dentata, petiolis longis, hirsutis*. HALL. Hort. Gotting. 248. dum caulem solum hirsutum non hispidum HALLERUS facit, folia *glabra*, quæ LINNAEUS *hirta* dicit, dum *Erysimum* II. TABER. laudat HALLERUS, & suæ plantæ convenire dicit, quod tamen LINNAEUS suo *irioni* adscribit, sed omnino LINNAEUS in his nimium erravit: *Syfimbrium* HALLERI est nostrum *syfimbrium* LOESELII, licet illud non esse possit LINNAEI & *Erysimon* II. TAB. ut HALLERIANÆ plantæ conveniebat, ita nostræ, ergo ex *irione* deleri debet. Nunquam enim adeo foliosum *syfimbrium* *irio* est tota caulis longitudine ut icon TABER. vere de eo LOESELII expressit: et jam est habitus *Loeselii* *syfimbrii* in icone, qui non reperiatur in *irione*.

s.) *Syfimbrium irio* * Enumeratio.

Syfimbrium foliis lingoni aut hastæ forma pinnatis, siliquis longis, strictis, hirsutulis.

Erysimum latifolium majus glabrum. c. B. *pin.* inani nomine MOR. II. T. 3. Sect. 3. F. 3. sic in icone.

Irio apulus alter lævi folio eruæ COLUM. *Ecphr.* I. p. 264. T. 265? sed siliquæ glabræ sunt, auriculæ in foliorum costis inferioribus.

In mœnibus, maceriis, ad margines agrorum & sylvarum *Incersdorf-walde* abunde; abunde etiam in *Caltenberg*, inveni pariter in *Crembs*.

OBSERV. I. Etiam hæc stirps a nemine vere cognoscitur, minus adhuc ab ullo bene descripta data est, perpetuus igitur illi assignandus character fuit, ut in varia adeo personata forma cognosceretur.

G

OBSER-

OBSERVATIO II. statura, imo foliorum forma, multum ludere solet, tum caule simplici, ramosissimo, nunc molli magis, nunc leniter aspero, quod etiam de foliis verum est.

Radix alba fibrosa, aliquando ramosa.

Caulis terræ inclinato insidens ad angulum pene rectum, dein erigitur palmaris, cubitalis, brachialis & ultra, modo simplex, modo ab inferioribus geniculis ramosus, ramis longis paniculatis, leni brevique hirsutis & ea sæpe spernenda, ut in caule donatis. Cæterum etiam is aliquando purpurascit & in filicarum spica magis glaber fit. Rotundus est.

Rami in maioribus plantis longi eodem modo ut caulis se habent, nisi quod in multis observaverim, in initio aliquantulum magis hirsutos esse, cæterum folioli et ipsi aliquando ramosi.

Folia radicalia, ut & prima caulina, longissime petiolata petiolis ex purpura frequenter cærulescentibus; hæc in plurimis mollia fere sunt, in aliis aliquantulum plus, aspera, pinnata, pinnis parum hirsutis ellipticis, latis, inferiori costa ad caulem auriculatis, superiori vero dentatis: extima maxima hastata; atque hæc quidem in maioribus plantis frequentissime observantur, in minoribus vero & non ramosis adeo, pinnarum paria vix ultra duo sunt deorsum conflexa: extima pinna manifestius ligoniformi.

Caulina superiora præter conflexas ad petiolum pinnas extimam maxime hastatam possident, modo validis dentibus instructam, modo minus, hi enim adscendendo evanescunt magis, tumque media longissima linearis dependet, pinnarum pari uno quoque lineari & longo; et hæc ultimo loco descripta in ramis frequentissima sunt.

Calyx subæqualis non patens, sed potius clausus, imperceptibiliter villosus, ex viridi albidus.

Corolla unguibus erectis, limbis pallide flavis quasi ochroleucis, ad angulum rectum patentibus, illis *Loeselii* maioribus, integris

Scutellulae pro staminibus minoribus duæ triangulares basi trianguli externa inter calycem & stamina, pro maioribus discus crassus.

Siliquæ exiguo pedicello fultæ, erectæ, longæ, strictæ, subglauçæ, perpetuo hirsutulæ.

OBSER-

OBSERVATIO. Iuvenes filiquæ pendent, sensum vero firmantur et eriguntur, & huic, non *Sylmbrium Loefelii*, convenit *Columnæ* nomen *macrolepto ceraton*: ut certum sit & in tertio hoc synonymo LINNAEUM errasse. Minus sane adhuc ejus definitio intelligi potest: foliis *runcinatis*, dentatis, *nudis*, caule *levi*, quem tamen in nota *minus glabrum* dicit, filiquis erectis. Longe melius adhuc nostræ plantæ conveniret ænigma, quod *altissimo* inscripsit, *foliis flaccidis* foliolis (summis) sublinearibus integerrimis: sed quid significat: pedunculis laxis, filiquis laxis, quas BUXBAUMIUS dicit esse strictissimas. Sed neque calyx patentissimus est, ut igitur nostra planta nec sit *Sylmbrium altissimum*, nec irio LINNAEI.

6.) *Sylmbrium Waltheri* * Enumeratio.

Sylmbrium foliis hastato-pinnatis, subasperis; filiquis longissimis, striato subquadrangulis; caule glabro.

Erysimum monspessulanum sinapios folio. Walther hort. p. 135. icon T. XXII. bona.

Circa *Viennam* cum præcedente.

Radix præcedentium, annuæ plantæ alba scilicet, & leniter fibrosa, exigua pro plantæ portione.

Caulis rotundus, glaberrimus, viriditate tristis perfusus, & aliquando ex atra purpura tinctus, ramosus, suberectus & maturis filiquis, quandoque etiam ante, dependens, inclinatus.

Folia satis lata, viridia, subaspera non evidentis, ut in duabus præcedentibus stirpibus, pilositatis pinnato-hastata pinnis quam in aliis longioribus: media etiam hastata longiore, imo longissima. Hæc ceterum magis, quam in aliis carnosa sunt.

Calyx ex viridi exalbescens foliola admodum hirsuta sunt non adeo patentia, recte ut pinxit WALTHERUS, non vero ut perhibuit LINNAEUS, absque omni dubio iterum exspecimine sicco hariolatus.

Petala exigua pro portione plantæ flava præcedentis plantæ minoræ, non multum patebant suberecta fere magis.

Siliquæ sæpe coloratæ exiguo, firmo tamen pedunculo nixæ, firmæ, strictæ, longæ, striato-angulosa, ut fere sint subquadrangulæ; sunt præterea satis crassæ.

OBSERVATIO. Hanc stirpem calycem adeo patentem imo patentissimum possidere dicit LINNAEUS, ut fere sit *Synapiis* affinis; Ego vero judico

judico, ad Eryfima longe propius quam ad Sinapia accedere. Nec folia in mea aut WALTHERI planta sublinearia esse, nec pedunculos laxos esse, tenendum est. Sed quid est

Sisymbrium foliis runcinatis hirtis, caule retrorsum non antrorsum hispido.

LINNEI? aut

Sisymbrium foliis runcinatis, dentatis, nudis, caule lævi; filiquis erectis? aut

Sisymbrium foliis runcinatis, flaccidis, foliolis sublinearibus integerrimis, modo pedunculis laxis, modo filiquis laxis. Ejusdem?

qui hæc ænigmata runcinare poterit, erit magnus Apollo.

Ergo, ut semel dicam, differt sisymbrium *Loefelii* ab aliis omnibus ejusdem sectionis, filiquis longius pedicellatis, thyrso fructificationum conferto, filiquis nodulosis brevibus, ad alia scilicet comparatis. Differt sisymbrium *irio* perpetua filiquarum longarum stricarum lanuginosarum nota & prerogativa. Differt sisymbrium *Waltheri* filiquis longissimis stricissimis, crassis, striato subquadrangulis, præter alias omnium trium notas, quas ex exactiori descriptione uniuscujusque stirpis depromere potest.

7.) *Sisymbrium sinapisfrum.*

Sisymbrium foliis inferioribus triangulo-pinnatis, hirsutis, superioribus linearibus glabris; calyce patente.

Sisymbrium foliis cauleque partim hirsutis, partim glabris; calyce patente, filiquis longissimis.

Hanc plantam primus & jam ante aliquot annos in Austria invenerat D. WINTERL. M. O. vidi dein in eodem loco, quem mihi in botanisatione Gatterholz monstravit.

Radix annuæ plantæ tenuis alba parum fibrosa.

Caulis unicus jam simplex, jam, quod tamen rarius observatur, ramosus virgatus quasi, rotundus, albis pilis ultra medietatem oblitus, hispidus, dein vero nitidus glaber. Hic ut præcedentium plerique angulo fere recto terræ, quod tamen non perpetuum hic, ut neque in aliis, infidet donec erigatur, erectus sæpe a pondere filiquarum trahitur, inclinatur, ut etiam propius terræ incumbat.

Folia varia sunt; & primo admodum hirsuta & subaspera inferiora sunt, superioribus glabris & secundo inferiora petiolo satis firmo, cauli ad angulum acutum insistente, erecta sunt & pinnata, pinnis primis ad petio-

petiolum deorsum reflexis, aliis ad angulum rectum exstantibus, ultima triangula modice latis admodum hirsutis omnibus & primis adhuc canaliculatis & ad sulcum petioli dentem efferentibus, ut id in folio 3. 4. caulis expressum, dum superiorum foliorum pinnula aut recte sunt aut sursum conflexae lineares, nec ad petioli carinam sectae aut dentatae.

Folia suprema, ut et ea, quae jam a caulis medietate incipiunt, etiam pinnata sunt, sed pinnis linearibus integerrimis, extrema seu impari etiam lineari longissima, ut id pariter icon declarat. Caterum pinnarum tam in inferioribus, quam superioribus paria variant, in inferioribus quidem 6. 7. 8. superiorum vero 6. 5. etiam ad unum decrescunt. Pinna impar in inferioribus foliis etiam variare solet, nunquam vero illam praecedentium omnium stirpium latitudinem consequitur.

Folia haec omnia quidem emarcescunt, sed flaccida non sunt, ut in *irione*, nec hic summa pinna & impares unquam ut in hoc dependent, sed ad caulem erectae sunt; & ceterum vix est inter has & illas *irionis* comparatio.

Pedunculi alis foliorum insistant, satis longi, nitidi, glabri, & primo quasi racemosi, in quo statu plantam delineatam dedi, sed brevi post in longitudinem pars florida caulis educitur & longe extenditur.

Calycis patentissimi foliola oblonga, canaliculata, membrana alba aucta & quasi in apice cucullata aetate albent & minus viridia sunt.

Flos pallide flavus petalis patentibus non magnis.

Discus glandulosus in quem stamina omnia implantantur, sed nulum evidentius eminens tuber vidi.

Siliqua longissima tenuis, rarius crassa, duobus lateribus complanata, sylimbrii non sinapi.

OBSERVATIO. Nulla prorsus similitudo est inter hanc plantam & illam *Waltheri*, utramque tamen confudisse videtur LINNAEUS, & certum est, ambas non vidisse, quare etiam ultima iconem adjeci, ut examinare possit & conferre cum illa *Waltheri*, quam citavit.

6.) *Sisymbrium Sophia.*

G 3

Sisym-

Sisymbrium petalis calyce minoribus, foliis decomposito-pinnatis. L.
Nasturtium sylvestre tenuissime divisum. C. B.
Sophia chirurgorum, BLACW. Tab. 440.
Seriphium absynthium, FUCH.

Ubique in muris, ruderatis, ad vias, copiose etiam retro Collegium *Theresianum* in arvis.

9.) *Sisymbrium strictissimum.*

Sisymbrium (Hesperis) foliis ellipticis, glabris, circumferratis. HALL. *Helv.* 561.

Draba lutea filiquis strictissimis. C. B. MOR. II. p. 234.

Hesperis lutea filiquis strictissimis, I. M. H. BOERHAAVE.

Arabis, quibusdam dicta planta, CAM. *epit.* 342. bona.

Draba lutea II. C. B. in MATH. Fig. bona.

In valle *Döbling* KRAMER, ibi, & in via inter *Kaltenberg*, & *Leopoldiberg* magna copia loco umbroso udo ego inveni.

Habitu lignoso, alto Hesperidum, inter omnia *Sisymbria* cognoscitur; cum Hesperide confundi non potest.

10.) *Sisymbrium Officinarum Erysimum.*

Sisymbrium filiquis concis, multangulis, spicæ appressis.

Erysimum irio I. TAB. p. 448. bene.

Irio I. B. C. in MATH. Fig. bona.

In muris, tectis, ruderatis, viis publicis, ubique frequens.

Habitu stricto, foliis pinnatis, extremo lobo triangulo dentato, calycum apicibus coloratis, flore minimo sulphureo, filiqua scapo appressa, multangula, conica cognoscitur.

11.) *Sisymbrium, Barbarea.*

Sisymbrium foliis lyratis, extimo subrotundo, filiqua subquadrangula.

Sisymbrium foliis pinnatis, pinna extrema amplissima subrotunda. HALL. *Helv.* bene de inferioribus, & convenit plantæ ad vias loca ruderata crescenti.

Sisymbrium (*Erysimum*) foliis basi pinnato-dentatis, apice subrotundis, LINN. *Lap.* bene de superioribus foliis, & convenit magis plantæ in aquis provenienti.

Barbarea

Barbarea. DON. *pempt.* 712. etiam I. B.

Barbarea foemina TAB. 452. icon. bona.

Eruca lutea latifolia, seu Barbarea c. B. *Baf.*

In *Brader* frequens, etiam ad fossas viae *Nurdorff*, ad Molendinam rubram prope *Schönbrun* rarior, inveni etiam inter segetes.

A priori extremo lobo amplissimo subrotundo, foliis carnosiss late virentibus splendentibus, filiquis cauli parallelis, non appressis, strictis, distinguitur. Notari meretur filiquas nec statim in prima, nec in ultima aetate valde quadrangulas esse, folia inferiora amplexicaulia pinnata, superiora non pinnata, dentata, subrotunda, tum in hortis multum variare plantam & filiquas.

12.) *Sisymbrium amphibium.*

Sisymbrium filiquis declinatis oblongo-ovatis, foliis pinnatifidis, ferratis. L.

Rarior ad ripas.

Discrimen manifestum est ex Definitione.

INDEX

INDEX GENERUM

FASCICULI PRIMI.

A lysson	p. 15	Hesperis	31
Anastatica	7	Iberis	20
Arabis	36	Isatis	5
Bohadschia	ib	Lepidium	8
Brassica	35	Lunaria	18
Camelina	18	Miagrurn	6
Cardamine	42	Nasturtium	14
Cheiranthus	44	Raphanus	35
Clypeola	19	Sinapis	45
Cochlearia	ib.	Sisymbrium	46
Dentaria	26	Thlaspi	21
Draba	11	Turritis	35
Erysimum	27		

STIR.

Cl. Prof. CRANTZ Antiscorbutica.

FASCI TAB. I.

Augustin Cippes Medicin. Stud.
delin. et sculpsit Vienna 1760

Cl. Prof. CRANTZ Antiscorbutica.

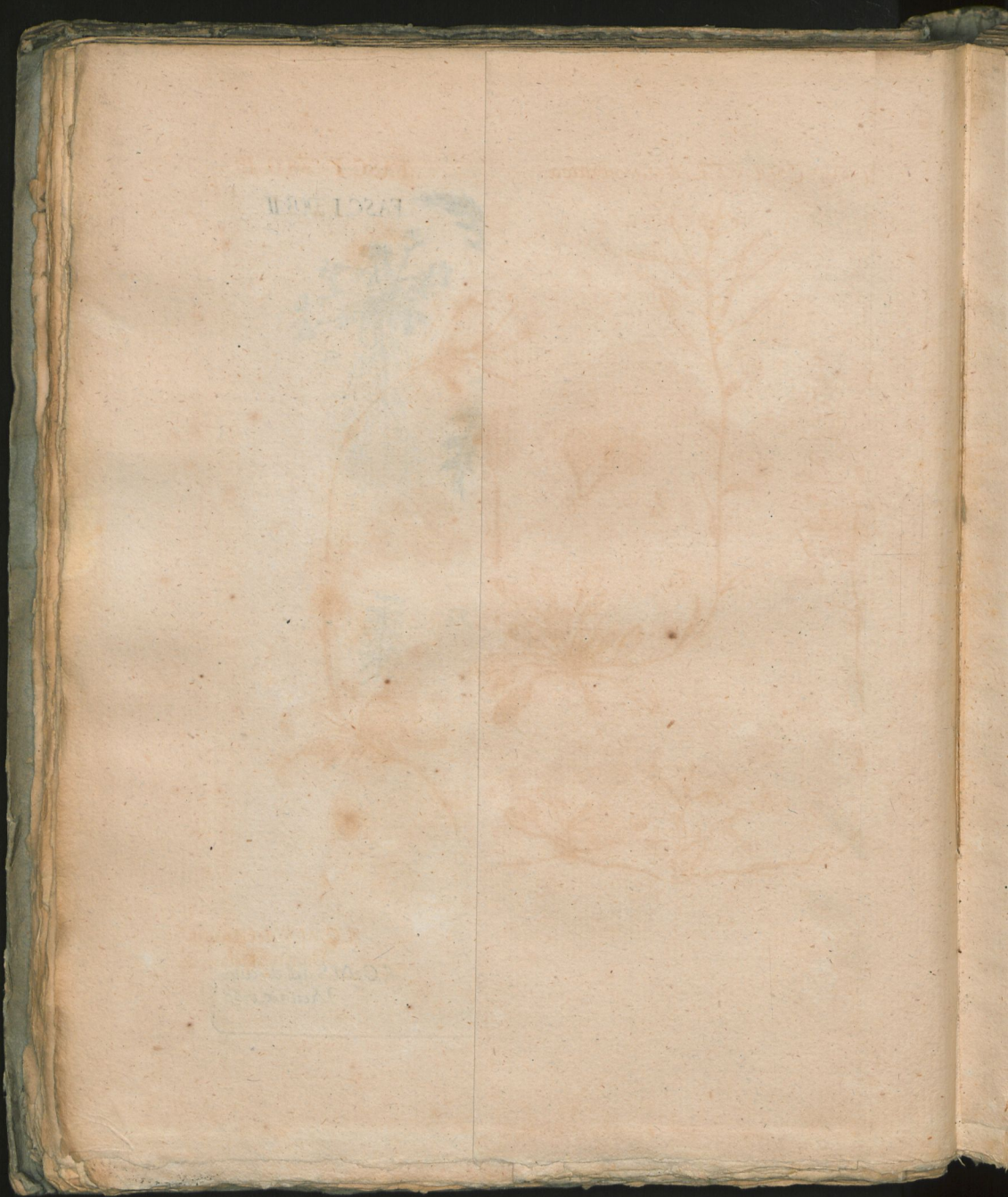
EASCI TAB. I.

Augustin Cippes Medicin. Stud.
delin et sculpit Vienne 1760

A. C. M. S. del. et sculp.
Viennæ 1761.

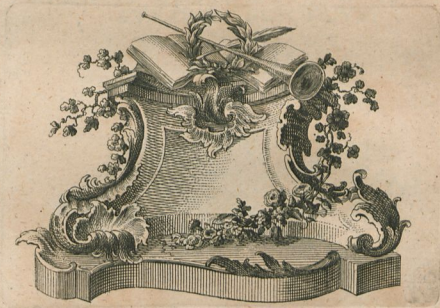
A.C.M.S. del et sculp.
Vienna 1761

HENRICI IOA. NEPOM. CRANTZ
S. C. A. MAIESTATIS CONSILIARII, INSTITVTIONVM MED. ET
MATERIAE MEDICAE VINDOBONENSIS PROFESSORIS PVB. ORD.
ACAD. IMP. NAT. CVRIOS. ET SOCIETAT. BOTANIC.
FLORENTIN. LITTER. ROBORET. SODALIS.

S T I R P I V M
AVSTRIACARVM

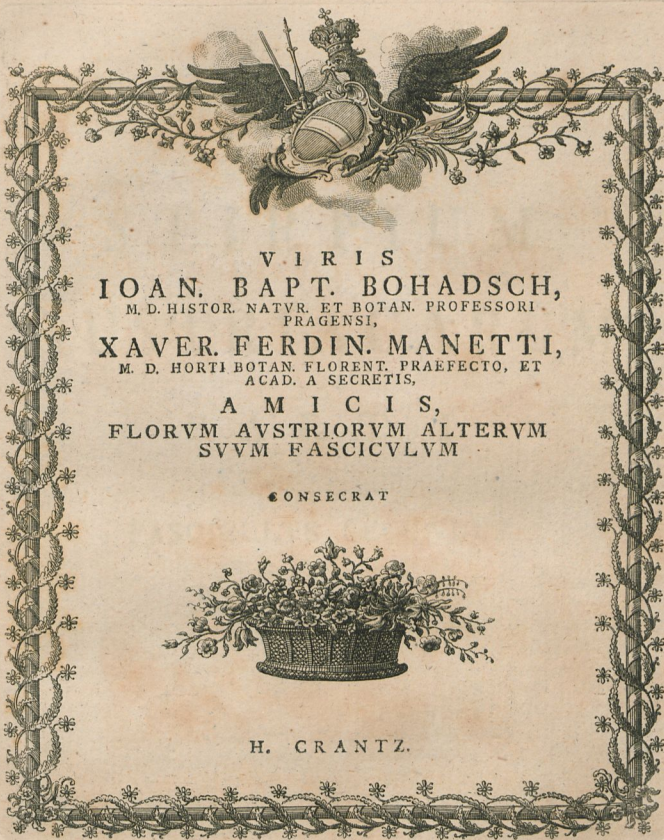
F A S C I C V L I I I

EDITIO ALTERA AVCTA

CVM FIGVRIS AENEIS

IMPENSIS IOANNIS PAVLI KRAVS
BIBLIOPOLAE VIENN.
M D C C L X I X

MUSEUM
AUSTRIACUM
HART
FACSIMILE

STIRPIUM
AUSTRIACARUM

PART. I

FASCICULVS SECUNDUS.

H

VERBODEN TOEGANG

TRAEATID

R

STIRPIUM

AUSTRIACARUM

PART

TRACIENSIS SECUNDUS

P R A E F A T I O.

Etsi jam primo *Austriarum* plantarum fasciculo instituti causas dixi, eas tamen & hic repetere juvat, & diligentius aliquantulum explanare. Calidi CAROL. CLUSII & Egregiorum Virorum KRAMERORUM labores, *Austrias* non ita exegerant Stirpes, ut adjici non possent aliae: Genera non eo definita erant scrupulo a Systematicis a quibus mutuata, ut essent optima & certa: Species haud ita caste generibus inscriptae omnes, ut aut facile aut certo cognoscerentur; haec quidem ut & manca, & falsa multarum plantarum descriptiones, & Systematis artificium, effecere, ut ad Florae *Austriae* amplitudinem & certitudinem, studium, operam, sumptus, non parvus conferrem. Quae non agimus Florae *Anasii*? Jamque magnam stirpium vim 1759. 1760. delineari, etiam his annis ut & sequentibus aere incidi curaveram, dum coactas antea unum in indicem & novas, & veteres plantas mutato consilio dissolvo, clare perspicuus, vastam adeo messem per fasciculos ordinatius compingi, etiam evidentius, & castius, carptim proponi posse, quam tumultuaria aliquot annorum conquestione congeri, & praematura & cruda enumeratione edi.

Igitur in singulum Fasciculum annum denuo collocaui, in excursionibus Botanicis, quamquam plantas, quae aut in horto descenderent aut in herbario, colligerem cunctas, illis tamen magis insidiabar, quae edendi essent Fasciculi, sic demum potui fructificationis partes diligentius examinare, probare Systemata, tentare genera, &, aut justam, aut iniquam specierum sedem cognoscere, perspicere quid in quaque re verum sincerumque sit, & multas inter Clarissimos Viros liter componere.

Plus una vice sexualis Systematis hodie in morem inducitur hariolatione turpiter deceptus, eidem valedixi coactus, & ea confidentius plantas ordinare methodo incoepti, quae vel artificii vel divinationis minus haberet, intime ex rebus creatis persuasus, ipsam aut artificio aut hariolatione naturam non capi, & quae naturam non generaret, expressam per deridiculum haberi imaginem; Quodsi etiam, ne quidem in ea, quam sequeretur Cl. van ROYEN methodo, omnes Classes naturales esse, & Systema naturale absolutum, quod a solo capacissimo HALLERO sperari potest, hucusque desiderari perspicere facilis, eas tamen physici partes semper reputavi, artificio naturam ubi nuda est, haud violare, sed talem, qualis est, & in plurimis ROYENI Classibus expressa visitur, cognoscere, non in obsequium Systematis naturam, sed in obsequium naturae captivare Systema. An constanter aut

materia subtili, aut igne, aut alia re sola gubernari mundus debet, quod omnia mundi phaenomena ex una causa explicari non possint? an acidi cum alcali confictu motus in animalibus regi? quod irritabilitas digito naturæ indicata, & hodie clare agnita, in essentia nondum perspecta? an vegetabilis cognosci solum oeconomia potest, & debet, ex maritis, uxoribus, meretricibus, castratis, imperforatis, hermaphroditis, quod vegetabilium omnium families in Classes naturales nondum ordinari poterint, licet nonnullæ tamen feliciter ordinatæ sint, aut demum, an ea sexualis systematis inevitabilis necessitas, ut mariti, uxores, hermaphroditi, castrati, imperforatæ, & in Filicibus & Algis & Fungis definiantur, ut sic demum hæc stirpes ex sexu cognoscantur? sed & Filices & Algæ & Fungi, absque maritis, absque uxoribus, absque ullo sexu beneficio, etiam a LINNÆO, & sexualibus omnibus definiuntur, & cognoscuntur, ita nimis certum est, naturam ingenio non regi, minus adhuc Systemate cogi, & illic in plantis sexu, voluisse hos viros in labyrinthum, quem sedulo evitarent ipsi, alios deducere botanicos. Atque hujus rei luculentior in iisdem stirpibus probationem elabi sibi passus, dum eas ordinare vellet LINNÆVS: etenim proprii Systematis artificio delusus abjecto tam masculino, quam foeminino genere, spreto jam & Maritorum & Conjugum totius regni vegetabilis numero, neglectis etiam horum potentia, confraternitate, simultanea generatione, copula, cohabitatione, illas in nullam aliam Classẽ collocare potuit, quam quidem eam, quas non videret, occultarum nuptiarum: immortalis exemplo, naturam tum solum philosophice complexus, dum videre hanc non posset amplius!

Alias hujus Systematis partes, diffinitatem scilicet, & affinitatem maritorum, indifferentissimum & subordinationem eorundem, extractionem radicis quadratæ, & biquadratæ, scilicet horum ad secundam (Didynamiam) aliorum ad quartam potentiam (Tetradidynamiam) evellionem, quid morer? cum ipsa, harum rerum ideam natura suggerat nullam, & contra minutula imaginationis segmenta, male disputarem physicus. Verum enim vero etiamsi imaginationi, sprete naturæ voce, in regno tamen naturæ, prima potentia concedatur, næ tum quidem capi potest. Equidem quæ etiam fervida, ex eo, quod vel mariti inter se ligati sunt, vel non sint, horum affinitatem, aut diffinitatem deducere, imaginatio valet? Quæ in his, quod nullam determinatam proportionem longitudinis inter se servant, horum indifferentissimum, in illis, quod duo semper minores, illorum subordinationem aut supponere aut divinare potest? næ per insomnia, etiamsi vellent, similes ideas historie naturalis studiosi captare possent! Nonne in multis familiis priores natu sequentibus minores sunt, an ideo his subordinati? & nullam determinatam proportionem magnitudinis inter se servantes, an ideo indifferentes? Et si ex numerali vel tetrandriarum, vel hexan-

hexandriarum Classe eximi, & novæ inscribi debent mariti, quia duo aliis minores sunt, cur non novam exigent eodem jure sedem alii, qui vel perpetuo incurvi sunt (*Epicurtodynamia*) ut in aliquibus *Salviae* speciebus, vel bicornes (*Dikeratodynamia*) ut in *Ericis*? & qui alternis vicibus majores sunt (*Amoibaodynamia*) ut in *Stellariis* & plurimis aliis: sed vide quam potentiarum poene omnium et totius sexualis subordinationis in novo Systemate naturæ immemor LINNAEUS, Hexadynamiam impotentem faciat; LAGERSTROEM stirpem LINNAEO, quam determinare non potuit mittit, planta maritos habuit plurimos petalis breviores, sed inter hos sex exteriores aliis duplo crassiores, etiam ipsi petalis longiores, subordinationis potentiam, si demum aliqua in plantis sit, invocantes. LINNAEUS tamen contra omnium spem, inter polyandria locat Stirpem, LAGERSTROEMIAE nomine, recte quidem, quoad maritorum numerum, non perinde quoad horum potestatem, illorum subordinationem; ut evidens sit, vel LAGERSTROEMIAM iniqua inter polyandrias sede locari, vel Didynamias & Tetradynamias sua, injuste cogi; & has, vel ad numerales Classes Tetrandrarum, Hexandrarum, subordinatione omni absolutas oblegandas, vel etiam in indifferentissimo subordinationem statuendam. Sed de his in praesentiarum satis dixi, ut intelligeretur Classes naturales quotquot cognitæ sunt, non amplius imaginatione vitiandas, aut si ob cohaesionis Systematis necessitatem tentandæ sunt, ordines naturales ex his non fictitios constituendos, & in illis solum, quarum naturalis Character nondum inventus est, Systemate artificiali opus esse.

Atque dum hæc pauca de sexuali Systemate disputavi, hujus nec obsoenitantes, quas jam dudum SIEGESBECKIUS risit, propalare, nec in scenam meretricies, imperforatas, castratas, quarum honori per me consultum sit, etiam elegantioribus appellationibus prospexit CL. LUDWIGIUS, ducere, nec ædificii aut intebecillitatem, aut malam constructionem, quæ omnibus plantas determinantibus statim obvia, dicere volui, sed LINNAEANAM solum fabulam narrare, quæ etiam Characteribus genericis commisceatur; quasi totum vegetabile regnum philosophica esset fictio, & sigillum naturæ in natura non daretur! at in hac demonstratione eamus per principia: Character genericus est definitio generis (*Fundamenta Botanica*) sine definitione generis cognosci genus non potest, nec inferenda generi species (per eadem) est igitur absolutum cognitionis plantarum fundamentum; sed inter Characteres genericos, naturalis, hæc est omnium Systematum, generum infallibilis custos, omnique Systemati possibili, & vero applicabilis (per eadem) quæ igitur Genera plantarum hoc gaudent, optima sunt. Genera LINNAEANA an ista recommendanda nota? multa affirmatione hæc sua laudat LINNAEUS ipse,

H 3

Philos

Philos. Botanica, Generibus plantar. eadem etiam ex propria observatione de-
 pradicant alii sexuales, & haec sancta, & infallibilia habent, & ad eadem Bota-
 nicos omnes tanquam ad naturae fontem remittunt. Ivi consultum de his natu-
 ram sepius, alias protulit illa imagines, & perperam ex paucis particularibus
 speciebus, ad genera deductas notas, & carbonariam Sexualium fidem common-
 stravit. Falsas generum LINNAEANORUM definitiones jam in primo fasciculo re-
 tulit, horum, quae in hoc pertractantur errores, obiter hic tango. Jamque ad so-
 lum oculum evidens & inconcussum, Gea LINN. omnia, cauda pilosa non esse,
 quod tamen custos generis Gei Character exigit, & Gei urbani nuditas impugnat.
 Nec nectaria solum quinque in Nigellis esse, aut ea trifida deprehendi, nec calyce
 omnes Anemones destitui, aut sex ad minimum petalis instrui, nec omnes hujus
 viri Crataegos bacca bisperma esse, aut trisperma sorbor, nec Mespilis penta-
 sperma: nec semina in Mespilis omnibus ossea esse, aut pyra a Mespilis distincta;
 dum pyrus cui calyx quinquedidus, petala quinque, pomum inferum, quinguelocu-
 lare, polyspermum, etiam Mespilis inscripta. Adhaec non minus semper ad
 eundem oculum perspicuum est, Characteres genericos, in toto fere pomiferarum
 umbilicarum ordine, fabulosos esse, dum ex numero conjugum, numerum ute-
 rorum, & foetuum divinare vellent sexuales, & reclamante natura dyginae Cra-
 taego, solum uteros duos, totidem seminibus foetos darent, sorbo tryginae tres,
 pentagynae Mespilo, quinque; sed haec suo loco dicuntur omnia, non solum uno,
 sed pluribus confirmata exemplis, ut rite de his definiatur: nec verebor illorum,
 qui solos se, quam naturam, plus sapere, sibi obsequentes fingunt, dictatoria sem-
 per, puerilia saepe, & ridicula judicia.

Caeterum eandem in edendis reliquis florum Austriae fasciculis adhibebo cu-
 ram: missis jam Systematibus, genera LINNAEANA (cum sine exacta generum
 constitutione, nec expeditior unquam, nec certior Botanica sperari possit, ut jam
 dudum LUDWIGIUS & BOEHMERUS perspicientes multo labore observavere)
 ad naturam ex professo exigam, exactiores etiam specierum descriptiones commu-
 nicabo: simplici insuper, ut incoepi, asterisco in Elencho non scriptas stirpes
 notabo, duplici eas, quae & in Elencho, & Enumeratione omisae fuere, sup-
 plementum etiam illarum daturus, quae in propriis Fasciculis desiderantur, qua-
 rum jam duas ex antiscorbuticis possideo aeri incisae, alpehrem unam ra-
 rissimam, alteram non adhuc scriptam, & semper sat cito,
 si sat bene.

CLAS-

CLASSIS MULTI-STAMINUM.

CHARACTER in multitudine staminum vertitur, qui si in plurimis ad primum aspectum manifestus, est tamen, quia natura salutum non facit (Fund. Botanic.) etiam in illis exactius definiendus plantis, quæ pro suo jure ad hanc Classem aspirant. Itaque plantam multistamineam eam constanter voco, quæ viginti & plura stamina habet, & hujus Classis erunt, cæterum ab ipso non satis distincta auctore, *Icosandria* & *Polyandria* LINNÆI, non vero *Dodecandria*, dum hæc adeo varians, maximam in determinatione stirpium injicere confusionem, Classis solet.

ORDINES.

- I. *Calycifloræ*. Stamina multa calyci inserta.
- II. *Multiloculares*. Stamina multa. Capsula sicca multilocularis.
- III. *Multifliguæ*. Et Stamina, et filiquæ multa.
- IV. *Rhoeades*. Stamina multa; vis sporifera.
- V. *Columnifera*. Stamina multa in columna.

DIVIS. ORD. I.

- I. Seminibus nudis.
- II. Seminibus inclusis.
- III. Pomis umbilicatis.
- IV. Pomis umbilico destitutis.

ORD. III.

- I. Siliculis clausis, liberis.
- II. Siliculis clausis, receptaculo communi exceptis.
- III. Siliculis apertis.

Alii ob paucitatem individuorum divisionem non postulant. Genera iam suis sedibus definiuntur omnia.

I. CALY-

I. CALYCIFLORAE

SEMINIBUS NUDIS.

I. GEUM calyce monophyllo; 8-10-fido; femine caudato.

1. Caryophyllata Offic.	3. Nutans.
2. Montanum.	4. Chamædryfolium.

II. FRAGARIA receptaculi frago sicco vel carnofo.

1. Anserina.	9. Aurea.
2. Rupestris.	10. Alba.
3. Supina.	11. Caulescens.
4. Palustris.	12. Recta.
5. Argentea.	13. Pentaphyllum Offic.
6. Verna.	14. Tormentilla Offic.
7. Rubens.	15. Dubia.
8. Villosa.	16. Vesca.

SEMINIBUS INCLUSIS.

III. RUBUS calyce quinquefido, petalis quinque, bacca acinis monospermis.

1. Idaeus Offic.	3. Cæsius.
2. Fruticosus.	4. Saxatilis.

POMIS UMBILICATIS.

IV. ROSA calyce carnofo; petalis quinque; feminibus hispida.

1. Cinamomea.	5. Alba.
2. Cynosbatus Offic.	6. Rupestris.
3. Spinosissima.	7. Austriaca.
4. Centifolia.	8.

V. MESPILUS calyce quinquefido; petalis quinque; fructu dissepimento & loculis carente.

1. Germanica.	3. Oxyacantha.
2. Cotoneaster.	

VI. SORBUS calyce quinquefido, petalis quinque, fructu loculis instructo.

1. Chamæmespilus.	6. Amelanchier.
2. Tormalis.	7. Pyrus.
3. Aria.	8. Malus.
4. Domestica.	9. Cydonia.
5. Aucuparia.	

POMIS

POMIS UMBILICO DESTITUTIS.

VII. PRUNUS calyce quinquefido; petalis quinque; drupæ nuce suturis prominatis.

1. Acacia Germ. offic.
2. Cerasia offic.
3. Pruna offic.

4. Padus.
5. Mahaleb.

IL MULTILOCULARES.

VIII. TILIA calyce quinquefido; petalis quinque; capsula sicca quinqueloculari, quinquevalvi.

1. Officinarum.

IX. HYPERICUM filamentis in manipulos ordinatis & sese decussantibus.

1. Villosum.
2. Elegantissimum.
3. Maculatum.

4. Quadrangulum.
5. Officinarum.
6. Montanum.

X. CYSTUS calyce quinquefolio; foliolis duobus minoribus.

1. Helianthemum.
2. Helianthemoides.
3. Serpillifolius.
4. Fumana.

5. Canus.
6. Alpestris.
7. Sequieri.

III. MULTISILICUAE.

SILICULÆ NON DEHISCENTIBUS
LIBERIS.

XI. THALICTRUM calyce nullo; petalis quatuor; siliquis monospermis nudis.

1. Baubini.
2. Angustifolium.
3. Flavum.

4. Aquilegifolium.
5. Minus.
6. Majus.

XII. SPIRAEA calyce quinquefido; petalis quinque; capsulis monospermis.

1. Aruncus.
2. Ulmaria.

3. Filipendula.

*SILICULIS NON DEHISCENTIBUS, RECEPTA-
CULO COMMUNI EXCEPTIS.*

XIII. ADONIS calyce quinquefolio; petalis 8-12; receptaculo spicato.
1. Helleborus. 2. Annua.

XIV. RANUNCULUS unguis petali fovea, vel tuberculo.

1. Sceleratus.	11. Breynius.
2. Sardous.	12. Nivalis.
3. Auricomus.	13. Echinatus.
4. Aconitifolius.	14. Aquatilis.
5. Illyricus.	15. Lanuginosus.
6. Rutzefolius.	16. Testiculatus.
7. Alpestris.	17. Pthora.
8. Bulbosus.	18. Ficaria.
9. Repens.	19. Lingua.
10. Napellifolius.	

XV. ANEMONE loco calycis involucri aut 3. foliis.

1. Hepatica.	5. Sylvestris.
2. Nemorosa alba.	6. Pulsatilla.
3. Nemorosa lutea.	7. Pratensis.
4. Narcissiflora.	8. Alpina.

XVI. CLEMATIS calyce nullo; petalis quatuor; seminibus arista pilosa praeditis.

1. Vitalba.	3. Nutans.
2. Recta.	

XVII. ATRAGENE calyce quadriphylo; petalis duodecim minimis; seminum cauda plumosa.

1. Clematidis.

SILICULIS DEHISCENTIBUS.

I. FLORE IRREGULARI.

XVIII. AQUILEGIA calyce nullo; petalis quinque; nectariis quinque corniculatis; siliquis distinctis.

1. Vulgaris.

XIX. ACONITUM calyce nullo; petalis quinque irregularibus: supremo galeato.

1. Napellus.	2. Lycoctonum.

XX. DEL-

XX. DELPHINIUM calyce nullo; petalis quinque radiatis: sexto in centro bifido.

1. Confolida.

2. Aiacis.

XXI. NIGELLA calyce quinque foliolis bifidis; corolla octo in orbem positis.

1. Arvensis.

2. Damascena.

II. FLORE REGULARI.

XXII. HELLEBORUS calyce nullo cum petalis quinque & corniculis bilabiatis; capsulis polyspermis.

1. Hyemalis.

3. Viridis.

2. Niger.

XXIII. TROLLIUS calyce nullo; petalis 12-14; siliquis monospermis.

1. Altitifimus.

2. Humilis.

XXIV. ISOPYRUM calyce nullo; petalis quinque; squamis quinque; siliquis arietinis.

1. Thaliifroides.

XXV. PEOONIA calyce quinquefolio; corollæ quinquepetalæ, stylis nullis.

1. Officinalis.

XXVI. CALTHA calyce nullo; petalis quinque; siliquis stellatis.

1. Palustris.

IV. RHOEADES.

XXVII. PAPAVER calyce bifolio; petalis quatuor; capsula operculo radiato.

1. Rhæas.

3. Burseri.

2. Album, & nigrum Offic.

4. Dubium.

XXVIII. CHELIDONIUM calyce bifolio; petalis quatuor; siliqua longa, nodosa, uniloculari.

1. Majus Offic.

XXIX. GLAUCIUM calyce bifolio; petalis quatuor; siliqua fungiformi, pileata, biloculari.

1. Flavum.

2. Phœniceum.

XXX. ACTAEA calyce quadrifolio; corolla quadripetala; fructus bacca uniloculari.

1. Spicata.

XXXI. NYMPHAEA calyce 4. 5-folio; corolla polypetala; fructu multiloculari.

1. Lutea

2. Alba.

V. COLVMNIFERAE.

XXXII. MALVA calyce duplici; exteriore triphyllo; capsulis monospermis.

1. Rotundifolia.

2. Sylvestris.

XXXIII. ALTHAEA calyce duplici: exteriore novemfido; capsulis monospermis.

1. Officinalis.

3. Hirsuta.

2. Cannabina.

XXXIV. LAVATERA calyce duplici: exteriore trifido; capsulis monospermis.

1. Thuringica.

ORDO

ORDO I.
CALYCIFLORARUM.

CHARACTER ordinis, in staminibus multis ex calyce
ortis.

SEMINIBUS NUDIS.

GEUM.

CHARACTER, essentia in calyce monophyllo octo vel de-
cemfido, seminibus caudatis.

Observatio I. Conjungit hic Character duo Genera LINNAEI, Geum
nempe & Dryas, quæ vi quadam, ob lævem scrupulum distracta separa-
taque fuerant. Caryophyllatam cum TOURN. plantam dicere non potui,
quod præter officinalem illam nulla radicem Caryophyllati saporis
habeat.

Observatio II. Geo assignatus a LINNAEO Character multum fallit.
Cum enim nullus Character infallibilis antequam secundum omnes spe-
cies directus sit; *Philosoph. Botanica* §. 193. LINNAEUS Geo appictus Cha-
racter secundum omnes species dirigi non possit; etenim in hoc requi-
runtur femina cauda pilosa instructa, hæc in Geo *Urbano* LINNAEI ean-
dem constanter nudam, nunquam pilosam habeant, patet propositionis
veritas.

Observatio III. Geum distinguitur facile a Fragariis seminibus lon-
ge caudatis vel nudis vel pilosis, quibus confunderetur cum Anemone,
Clematide, Atragene; ab his vero discriminatur & calyce & flore.

1) *Geum Officin. caryophyllata.*

Geum floribus erectis, fructu globofo, aristis uncinatis nudis.

Caryophyllata pinnis paucioribus rhomboideis, tubarum sine uncinato HALL.

Helv. spec. I.

Caryophyllata Omnium. BLAKW. T. 253.

Inveni in sylva Dornbach, circa Dornbach, Mauerbach, etiam in Ta-
bor, Brigittau, Insulis aliis Danubialibus.

Semina & placenta hirsuta.
Arista longa, glabra, uncinata.

2.) *Geum Montanum.*

Geum flore erecto solitario, fructu oblongo, aristis villosis.
Caryophyllata pinnis confertioribus; extrema subrotunda, tubis erectis,
HALL. *Helv.* spec. II.
Caryophyllata montana II. CLUS. *Hist.* p. CIII. Icon commoda.
Caryophyllata montana. CAMM. *Epit.* p. 727. Icon bona.
II. Caryophyllata alpina minor. C. B.
Caryophyllata alpina minima flore aureo. BARREL. *Icon.* 399. bene.
Caryophyllata alpina omnium minima. PON. apud CLUS.

In omnibus alpidibus, locis fusa nive udis reperi, ut & KRAMERUS,
copiosissime vero in itinere ex alpe Breynina in Grünshacker Alpen.

Floris petala ex tota gente maxima, flava, patentia, margine rotundo. Caulis exiguus, folia longissima radicalia.

3.) *Geum nutans.*

Geum floribus nutantibus, fructu oblongo, aristis plumosis.
Caryophyllata pinnis frequentioribus, extrema semitrifida, flore connivente
nutante. HALL. *Helv.* p. 336.
Caryophyllata alpina nutante flore. CLUSII *Pannon.* 434. bona Icon; Montana I. *Hist.*
II Caryophyllata montana III. CLUSII. *Hist.* p. CIII.

Etiam hæc mihi in alpidibus lecta est.

Et Caulis & Calyx profundius purpurei, tenui lanugine obfiti.
Flos nutans. Petala in modum ventilabri explicata, externa facie lineis sanguineis pulchre picta, interna obsoleta magis videntur.

4.) *Geum Chamædryfolium.*

Geum flore erecto, octopetalo, fructu oblongo, aristis lanigeris.
Caryophyllata alpina chamædryos folio. MOR. RAT. TOURN. SCHEVCHZ.
Chamædryos montana CLUSII *Hist.* I. p. 351. bona Icon, & descriptio.
Chamædryos alpina cissi flore C. B.

In summis Austriacarum alpidum iugis frequens, CLUSIUS; in
Schneberg primo inveni, dein Etschero, etiam in subalpinis Etscheri, ad
viam Hockenberg, prope prædium Parochi, latissimo cespite latissime flo-
rentem, qualem figura TABERNEMONTANI sub nomine *Chamædryos alpinae*
cissi flore exprimit, admirabar: nuper etiam iterato ex alpe Breyn retuli.

Planta lignosa, cespitosa.

Folium chamædryos, subtus incanum.

Scapus

Scapus aphyllus, quandoque bractea instructus, in albis dilute rubens, hirsutus.

Calyx nigris villis aspersus, laciniis villosis.

Flos lacteus petalis narcissi forma.

Fructus arcuatus, pilosus, aristis lanigeris ex subtenſa egredientibus, ita conſtanter invenio in albis.

Observatio I. Flos lacteus in herbario brevi in flavum commutatur, ut inde græca horti ſicci fides pateat.

Observatio II. Petala floris numero variant, in icone illa eleganti CLUSII decem ſunt, totidem calycis ſegmenta: ſimile exemplar ſiccum etiam ego habeo; habeo & aliud ſolum ſex conſans, plerumque tamen octo ſunt, raro pentapetala eſt, tamen huic Claſſi inſcripſit BOEHMERUS. A Geo divelli non poteſt, & neſcio cur voce Dryas, faſcinatus cæterum æquus HALLERUS.

FRAGARIA.

CHARACTER in receptaculi frago, aut ſicco aut carnoſo;
adde calycis ſegmenta 8. 10. Petala 4. 5.

Observatio I. Coniungere non infelicitur LUDWIG, BOEHMER, SCOPOLI, Comarum, Fragariam, Potentillam; ſed genus Fragariam malui dicere quam Potentillam: nam, & in Potentillis eſt quid frago ſimilis fructus, & datur Fragaria non veſca, & Potentilla nihil ſignificat, & novæ creationis eſt potens-illa: adde quod LINNÆO diſplicent nomina in Oides, aliis in illa, et juxta criticam Botanicam „Nomina generica „ex duobus vocabulis latinis integris, & conjunctis compoſita, vix toleranda eſſe.“

Hinc nec *impatiens*, nec *potens*, nec *potens-illa*, nec *potentillaſtrum* an *potentilloides*? LINN. Crit. Botan.

FOLIIS PINNATIS.

1.) *Fragaria Anſerina.*

Fragaria repens, ſcapo nudo uniſloro, pinnis plurimis conſertis, minoribus intermixtis. HALL. *Helv.* 338.

Potentilla foliis pinnatis ferratis, caule repente LINNÆI.

Argentina potentilla LOB. Ic. p. 693. BLANK. T. 6.

Anſerina

Anserina argentina potentilla. TAB.

Pentaphylloides argenteum alatum, seu potentilla I. R. H.

Nihil vulgatius in tota Austria ad ripas, fossas, circa urbem, pagos, Ego ad Viennæ rivum prope *Schünbrunn*, in *Statgut* ad aquarum stagnantium fossas, ad viarum publicarum decliviora loca, circa *Neudorff*, *Draskirchen* &c.

Folia pulchre secta, inferna parte argentea. Stolones repentes rubri sunt. Flos flavus.

2.) *Fragaria Rupestris*. *

Fragaria foliis pinnatis alternis: foliolis quinis ovatis crenatis, caule erecto. Quinquefolium V. fragiferum *CLUSII. Hist. p. CVII. c. B. pin. 326.*

Ad Leytaberg arcem, in media sylva supra *Mannersdorff*, supra *Petersdorff*, *CLUSIUS*; inter *Dornbach*, & *Neustift*, *KRAMER*, in sylvis *Farenfeld* Ego reperi, etiam alibi, circa *Durrenstein*:

Radix nigra crassa.

Caulis erectus, splendens, purpureus leni pube obsitus, pedalis & altior in summitate ramosus; ceterum longe nudus.

Folia circa exortum caulis multa latis vaginis & membranaceis & auriculatis orta in petiolo viridi magnis satis distantis ordinantur, tribus quatuorve pinnarum paribus cum impari. Hac ambitus rotunde rhomboidei a nervo inæqualiter dividuntur venosa ora profundius & levius incisa glabra, vix pilosa; impar fere semper majus est & regularius factum.

Folia circa exortum ramorum vaginis auriculatis viridibus herbaceis etiam oriuntur ramum amplexantibus, pinnis similibus, licet magis approximatis & numero paucioribus.

Summitas caulis ut & ramorum multiflora.

Pedunculi villosi bini, terni, plures.

Calyx gentis alternis quinque minoribus flore deflorato patentibus, quinque majoribus circa ovarium complicatis: omnibus ut pedunculi villosis.

Corolla pentapetala nivea: petalis limbo rotundis patentibus, angusto ungue exortis.

Antheræ rotundatae flavæ.

Receptaculi fragum convexum, siccum.

3) *Fragaria*

3.) *Fragaria Supina.* *

Fragaria foliis pinnatis, caule dichotomo decumbente.

Pentaphyllum supinum quorundam potentillæ facie, *CLUS.*

Quinquefolio fragifero affinis c. b. p. 326.

Frequens in agro Viennensi, in extremis pratorum marginibus secus sylvas *CLUSIUS*; Ego ad *Nusdorff* in prato inter-danubiali.

Ab *Anserina* facile discriminatur, quod nec repat, nec folia subtus incana habeat.

4.) *Fragaria palustris.*

Fragaria foliis pinnatis subhirsutis, petalis minimis.

Fragaria 4. *TRAGI* p. 501.

Quinquefolium palustre. *CAMM. Epit.* 762.

Pentaphylloides palustre rubrum. *I. R. H.*

Comarum *L.* malum nomen, quasi fragum græcis designaret aliam rem, quam fragum latinis.

In Pratis udis *Gundermânsdorff* inveni; in *Fischamentensibus* *KRAMER.*

Palustris planta definitione facile ab omnibus dissociatur. Calyx ruber, petala calyce minora sunt:

FOLIIS DIGITATIS.

5.) *Fragaria subtus argentea.*

Fragaria foliis quinatis cuneiformibus & cuneiformiter incisis, subtus tomentosis: caule firmo erecto.

Potentilla foliis quinatis angustissimis subtus tomentosis, caule erecto. *HALL.*

Helv. species 10.

Quinquefolium folio argenteo c. b. *pin.*

Pentaphyllum minus. *CAMM. epit.* nec descriptio nec icon commoda.

Pentaphyllum erectum foliis profunde sectis, subtus argenteis, flore luteo.

I. B. II. bene, MOR. I. T. 19. F. II. infimum folium bene.

In valli suburbici Belveder illa, maxime parte, quæ Collegium Theresianum spectat, crescit copiose tum ad margines sylvulæ *Gatterholz*, circa *Symmering*, in monte supra *Petersdorff*, supra *Grinzing*, etiam in *Hernals*, & *Lichtenthal*, per totam Austriam.

Distinctionis notæ dictæ sunt definitione: subtus argentea est, ut *anserina*, sed folia cuneiformia habet, quinata, quæ in alia non obtinent. Caulis firmus multum foliosus & ramosus non semper invenitur erectus. Flos sulphureus est, foliolis calycinis manifestius inter petala pro altitudine plantæ exigua, conspicuis.

K

6) *Fra-*

6.) *Fragaria verna* TAB. I. F. I.

Fragaria foliis ternatis quinatisque subtus canis, caulinis ternatis.

Potentilla foliis quinatis, obtuse in apice ferratis, petalis cordatis, HALL. *Helv.* p. 340.

Quinquefolii IV. flavo flore I. species CLUS. *Hist.* p. CVI. etiam cum foliis ternatis, bona icon.

Quinquefolii IV. flavo flore II. species CLUS. Icon itidem bona, licet priori magis hirsuta omnia picta, ut plerumque sunt.

An Quinquefolium minus folio subtus albicante t. B. II. p. 398. a. HALLERUS interrogat, bonum nomen, sed non est sequens

Quinquefolium minus repens aureum SCHEUCHZ. iter V. p. 427.

Quinquefolium minus XIII. TABERN. icon, nisi quod caules altiores firmioresve videantur.

An potentilla *verna* L?

An potentilla *opaca* Ejusdem? non videtur.

Ad vias locis ficcis & nudis nihil vulgatius CLUSIUS; ita et Ego reperi, tum ad margines sylvarum Gatterholz, Simmering, Incersdorff, in montibus vero Rodaun, Baden, Mödling, aliis apricis hac nihil frequentius.

Habitus ad vias pulverulentus, in montibus viridis: Folium ubique subtus incanum, nervis & ora argenteis.

Observatio. In definitione hujus plantæ insuperabilem esse confusio-nem & immedicabilem, statim Clarissimus HALLERUS monuit, mederi LINNAEUS in posterioribus curis voluit, & varias, quas sub una denominatione accumulaverat stirpes, separare, ut jam *vernā* unam, alteram *opacā* dixerit: sed ex definitione LINNAEI nihil intelligo, & quid observando compererim, patefaciam.

Et primo quidem quinquefolia illa duo CLUSII una eademque planta esse videntur; & jam observes folia radicalia omnia ternata in his, ternata & quinata in aliis petiolis prodeuntia, qualia TAB. I. F. I. curavi exprimi, ut in hac re & HALLERI & aliorum dubium solutum. Sed etiam differentia, quam inter has, cum CLUSIUS, tum LINNAEUS posuere, componenda est; Cauliculi in utrisque modo virent, modo pur-purascunt, modo æque graciles, modo minus deprehenduntur: folia eadem cuneiformia, licet in his latiora, in aliis angustiora, etiam ora minus aut magis secta, quod in diuersis foliis & speciminibus verum. Radix in omnibus eadem, pro ratione foli plus minusve nigra, & caules filiformes decumbentes, ut, quomodo *opacā* LINNAEI Potentillam, a *verna* ex his duabus CLUSII cognoscere valeas, desperes.

Radix

Radix duabus illis *CLUSIANIS* perennis est, plus minusve nigra, horizonti parallela, longe repens, per intervalla furculos novos emittens humifusos.

Caulis plurimi, declinati, filiformes, debiles, brevi emarctidi, sub foliis absconditi.

Folia cuneiformia evidentissime, ad vias facie pulverulenta, in montibus apricis late, ad muros obscure viridia, dorso omnia semper incana, pilis sericeis, argenteisque, nervum, venas, oram foliorum cingentibus.

Petiole iam virides, iam purpurascens, villosi pariter.

Folia ad caulis exortum quinata, dein ternata.

Petala lutea, cordata, non maculata.

Fructus frago similis, receptaculis hirsutis.

An forte intellexerit *CLUSIUS* aliam illam vernalem rariorem, quam ad sylvarum aridarum margines inveni, & quæ definiri posset

7.) *Fragaria Rubens* **

Fragaria foliis quinatis angustis cuneiformibus, & cuneiformiter ferratis, pilosis, caulibus filiformibus rubentibus.

Hæc quidem præcedenti rarior, radicem habet magis nigram, præcedentium annorum exsuccis vaginis squamatam, in terram demersam.

Caulis unus alterve præcedenti duplo altior, & rectior, non prostratus, licet etiam gracilior purpureus, hirsutus, pilis satis longis.

Petiole duplo triploque præcedenti altiores, longis pilis conferti, sustinent folia quinque, vix lineam cum dimidia lata, cuneiformia, & tota fere longitudine cuneiformiter serrata, nervo in dentem eminentem acuminato, qui in præcedenti aut sectus, aut esset depressus, retusus; etiam hæc tota pilosa sunt & facie & ora, & dorso quo incana; folia caulina ex ampliori vagina biauri, quinata in initio, dein ternata, ut in priori.

Flor. & *receptaculum*, eadem.

Observatio I. Icones ambæ *CLUSIANÆ* huic plantæ non conveniunt, videtur tamen huius dedisse descriptionem, dum alteram curaret atque incidi.

8.) *Fragaria villosa* TAB. I. F. 2. **

Fragaria foliis radicalibus quinatis, obtuse & alte ferratis: floribus suboppositis trifidis, petalis maculatis.

K 2

An

✓ An *Potentilla* foliis radicalibus, quinatis, cuneiformibus, serratis, caulinis sub oppositis, ramis filiformibus decumbentibus *Cent. I. LINN.* in nostra caules filiformes non sunt nec decumbentes.

Quinquefolium minus repens aureum *SCHREUCHZ. iter. V. p. 427.* Egregia descriptione, petalis coloris aurei, ad unguis crocei, seu rubentis magis, calyce viridi hirsuto, qua hirsutiae vestita est tota planta.

Pentaphyllum minus, magis villosum, flore aureo, foliis altius sectis. *MOR. II. p. 190.* bonum nomen.

Ad pedem *Gefletz alpen*, etiam in ascensu *baxrigel*, in *Schneleiten*, inter muscum, inveni non descriptam Botanicis nostris, aut aliis plantam, quam hodie in hortulo alo.

Habitus opacus, pilosus, non incanus, fere *potentillae* rectae quoad folia, nisi quod non adeo longa sint.

Radix summo capite foliosa, nigra, quinque foliorum, plerorumque more.

Petoli primores aliquot exigui, semidigitales, sequehtes longiores, digitales, ad exortum ex vagina oriuntur biauri; hi villosi, canaliculati, folia sustinent majora, ampliora, quina, exterioribus sensim minoribus, medio maximo ambitus obtusi: haec alte, & obtuse secundum totam longitudinem utrimque laciniata potius, quam serrata, omnia obscurae viriditatis, non splendentis, subpilosa, nec dorso cana, ut in illis *CLUSII* perpetuum est.

Folia caulina modo terna, trifida, cuneiformia, modo unum vel quinquesidum, quod rarius, vel trifidum, quod frequentius obvenit, ramorum divisioni adstans; suprema sessilia, opposita, late & alte trifida.

Caulis multi villosi ex viridi purpurascens, mediam spithamam alti, crassiores, & firmiores longe, quam *vernæ*.

Calyx segmentis majoribus factus, hirsutus.

Petala flava emarginata, cordiformia, maculata.

Semen fragiforme.

Receptacula hirsuta.

Observatio. In hac folia septennata aut novennata nunquam vidi, licet plus viginti consulerem exemplaria, qua nota *LINNAEUS* a *vernæ* distinguit *Opacam*; sed in universum huic folia multo majora sunt, etiam pilosa, quibus signis iterum *Opacæ* *LINNAEI* congrueret. Cur non notavit, an dorso incana sit, nec ne? nostra non est, sed denuo requirit caules

caules filiformes, hi in hac minus, quam in *verna* sunt; radix atra, ut fere in omnibus, & hæc sane minime distinguit nota. Quæ igitur LINNÆO potentilla nostra? habet petala maculata, quæ in *opaca* non notantur.

9.) *Fragaria Aurea* *

Fragaria foliis rad. quinatis splendentibus, ora argentea, petalis maculatis. Potentilla foliis quinatis, acute ferratis, ora sericea, petalis maculatis HALL.

Helv. p. 339. icon p. 335. admodum elegans ex planta solo pingui enata.

Potentilla foliis radicalibus quinatis acute ferratis, acuminatis, caulinis ternatis, caule declinato LINN. *Cent.* p. 153.

Quinquefolium aureo flore III. CLUS. *Hist.* p. CVI Icon non incommoda.

Quinquefolium alpinum splensens SCHWENKE. exigua phrasi bonum nomen.

Quinquefolium alpinum splensens aureo flore. I. B. II. p. 598. omnibus aliis definitionibus intelligibilior.

Quinquefolium minus repens alpinum aureum. C. B. I. R. H. SCHEUCHZ.

In herbidis Austriacarum alpinum jugis CLUSIUS; Ego hac planta nihil frequentius in omnibus alpihus reperi.

Habitus splensens.

Discriminatur a *verna* foliis apice acutius incisis, splendentibus, quæ nec cuneiformia sint, nec subtus incana, petalis maculatis; *retusum* & *acuminatum* inter utramque differentiam facere LINNÆUS haud exacto signo voluit. Differt vero a præcedenti folio splendente, non hirsuto radicali, caulino non opposito; a *caulescente* folio nitido, splendente, quod huic hirsutum rufum villo splendente, caule declinato, qui alteri rectus, foliosus, purpurascens, exiguus est; adhuc multa in petalis differentia est.

Observatio I. In alpihus nostris minutula magis, quam HALLERI icone eleganti expressa sit, semper invenitur; occurrit tamen, & statura HALLERIANÆ æqualis, quales etiam omnes in hortis cultæ esse solent, & a sex annis ex Schneeberg allatas colo: in notis vero in alpe Breynina, primo itinere scriptis, hæc invenio: folia *aureæ* potentillæ in vniuersum nitidiora sunt & elegantiora, quam *vernæ*, etiam splendentia, quod in *verna* non reperi. Sunt hæc in summis alpihus foliis potentillæ caulescentis non majora, & licet lanuginem habeant, parum tamen nitent. Petala aurea maculata. Radix lignea, fibræ dura; receptacula hirsuta, incana, ut in aliis.

Observatio II. In omnibus tribus hisce Fragariis, videlicet *Verna*, *Aurea*, & *nostra*, caulis est declinatus, ut id ipsum definitioni adiacere super-

superfluum duxerim, quod pluribus conveniret. De *rubente* forte Figuram in supplemento dabo: jam exhibere non potui, quod sicca esset. Non amo exemplaria sicca, a natura absunt xri incisâ.

10.) *Fragaria alba.*

Fragaria petiolis & Foliis quinatis, caule procumbente fere altioribus: flore albo.

Potentilla foliis quinatis apice conniventi ferratis, caulibus filiformibus, procumbentibus, receptaculis hirsutis L. male. Receptacula in plerisque hirsuta sunt.

Potentilla foliis quinatis, apice retuso ferrato, petalis albis oblongis ellipticis HALL. *Helv.* p. 339.

Pentaphyllum I. majus albo flore CLUS. II. p. CV. Icon non bona.

Quinquefolium Sylvaticum V. TABERN. folia apice non ferrata novella, Icon optima.

Ubique in sylvis apricis Gatterholz, Dornbach, Haderkling; non vidi in alpinis.

Radix ex nigro rufa squammata horizonti parallela.

Folia radicalia ampla, longe petiolata, 3. 4. petiolis suffulta, quina, in arcum patentia, superne pulchre viridia, splendentia, inferne incana, ex albo sericeo nitida, ora sericeo villo nitente, incisâ apice, incisuris apicem respicientibus; sunt etiam aliqua non incisâ novella, & instar ventilabri, ut in Alchimilla, plicata:

Caulis raro foliosus, debilis, procumbens, vix ultra folia elatus, defloratus, in terram prostratus.

Flos albus petalis niveis cordatis.

Receptacula hirsuta.

Observatio. Distinctissima est a sequente, quæ flores in firmis & eminentibus ramis foliosis habeat. Alia dein dicentur.

11.) *Fragaria Caulescens.*

Fragaria petiolis, & foliis quinatis caule erecto minoribus, flore albo.

Potentilla foliis quinatis, apice conniventi ferratis, caulibus multifloris erectis, receptaculis hirsutis L. dixi jam ultimum omitti posse.

Quinquefolium, caulescens erectum, & foliosum HALL. *iter. Helv.* XLVIII. bonum nomen, ut doleam contulisse cum priore in *Enumeratione Stirp. Helv. spec.* 4.

Quinquefolium umbellatum album, foliis in apice tridentatis SEQUIERT *Veron.* I. p. 498. pulchra definitio.

Quinquefolium II. minus albo flore CLUSII. *Hist.* p. CV. Icon bona.

Inter

Inter saxa & scopulos, summis Austriacarum alpium jugis *CLUSIVS*, Ego in *Schneberg Baxrigel*, tum alpe *Breyuna* eruebam, ubique etiam in rupibus tenui terra vestitis crescentem.

Habitus rufus caulescens humilis hirsutus.

Observatio. Difficilis & obscura non nullorum quinquefoliorum historia effecit, ut hanc in *itinere Helvetico* N. LII. exactius indigaret *HALLERUS*, tum in *Stirp. Helv.* Historia quinquefolia una definitione plura complecteretur. In speciebus plantarum conjunxerat pariter duo *LINNAEUS*, quæ dein in *Cent. II. Plantarum* denuo separavit, & recte quidem, quod sub *potentillæ albæ* definitione cogi nunquam *II. minus flore albo* *CLUSII* potuerit, quod non haberet caules filiformes, procumbentes, ut illa quidem requirebat definitio; quare etiam jam in notis primi itineris invenio illud *Quinquesidum II. minus albo flore* *CLUSII* adeo per omnes alpes frequens, quod et *LINNAEUS* in nostris alpibus crescere scripserat, a *LINNAEO* nunquam visum, alias everfuro definitionem, si cum illa comparetur: credidisse *CLUSTO*, qui affereret prioris genus videri per omnia simile. Parva ceterum est inter utramque affinitas, licet intimam *LINNAEUS* faciat.

Cognoscitur definitione, etiam hac ab aliis distinguitur, tum exiguorum foliorum villo splendente, hirsutæ caulis, calycis laciniis amplissimis purpurascens, maxime hirsutis, receptaculis hirsutis rufescentibus, & aliis.

12.) *Fragaria recta* *

Fragaria foliis septenis quinisque, ferratis, utrumque pilosis: caule erecto corymbofo.

Fragaria caule erecto corymbofo, calyce lanato.

Quinquefolium I. majus *TABERN.* Icon.

Quinquefolium alterum vulgare *DODON. pempt. 116.* Icon.

Pentaphyllum majus erectum *PARK. MOR. Icon II. T. 19*

Pentaphyllum majus erectum I. B. II. p. 598. Icon.

Pentaphyllum rectum majus, tenuius, villosius Pannonicum, quod in Pannonia collegit D. *AGERIUS. I. B. 398. c. bene.*

Crescit apud nos locis siccis, in sepibus sylvæ *Simering*, in sylva *Gatterholz*, *Dornbach*, & alibi.

Folia radicalia, ex vagina quadrilaciniata, quina, utrumque viridia, inferiori tamen parte dilutiora, superiori obscurius aut magis triste viridia,

dia, longe & 'profunde incisa, utrimque barbata, barba argentea splendente.

Caulina ex caule alto recto, firmo, rotundo, saepius purpurascente, villosa, etiam ex longis pediculis in initio, dein minoribus emergentia, quina, ut priora.

Caulis in summitate ramosus, corymbosus.

Calyx alba lanugine splendida, admodum pilosus.

Flos sulphureus antheris profundius in initio flavis, dein purpurascens, petalis distinctis.

Observatio. Icones vix non omnes eadem sine pilis, ut nostram non expriment. Annua apud nos non est, ut LINNAEUS edixit, quae jam sex annis in meo hortulo ex eadem radice quotannis repullulat.

13.) *Fragaria*, Officinarum *Pentaphyllum* *

Fragaria (Potentilla) foliis digitatis, caule repente, pedunculis unifloris L.

Quinquefolium BLANKW. T. 454.

Quinquefolium majus repens C. B. I. R. H. PONT.

Pentaphyllum vulgatissimum RAIT. I. 611.

Pentaphyllum minus, procumbens, flore luteo vulgare, radículas emittens ex geniculis MOR. II. p. 189.

In descensu *Kaltenberg*, ad *Kaltenbergenderdorff*, in canali ad recipiendas aquas vinearum vidi, posteaquam ex subalpinis attuleram odiose serpentes & vix exstirpandam plantam, hospitatur etiam ad vallum *Belveder*, tum in pratis *Nusdorff*, & alibi ubique.

14.) *Fragaria*, *Tormentilla* Officinarum.

Fragaria foliis quinatis, calyce octofido, flore tetrapetalo.

Potentilla foliis quinatis, flore tetrapetalo, caule erecto, HALLER. *Helv.* ZINN. *Hort.* GOTTING.

Tormentilla Omnium BLANKW. T. 445.

Heptaphyllum FUCHS.

Pentaphyllum aut potius Heptaphyllum flore aureo tetrapetalo, Tormentilla dictum MOR.

Ex albis attuli, est tamen etiam in sylvis magis vicinis, *Dornbach*, *Neustift*, *Claustro-Neuburgensibus*, KRAMER.

In Charactere effigies, & distinctio, omnibus notae plantae. Calyx octofidus, petala quatuor cordata, exigua, maculata.

Observatio. Tormentillam sub potentilla bene proposuit HALLERUS, quem secutus ZINNIVS; consenserat LINNAEUS.

FOLIIIS

FOLIIS TERNATIS.

15.) *Fragaria dubia* **

Fragaria (*Potentilla*) foliis ternatis, petalis cordatis luteis HALL. bonum nomen, non vero icon nec synonyma.

An? *Pentaphylloides* minus erectum flore luteo, ternis *Fragariae* foliis PLUCKN. p. 284. quod florem habeat parvum.

An *Monspeliensis* LINN?

Habui a primo itinere ex *Schneberg* florentem in Horto, unde etiam exemplar.

Folia radicalia ex petiolis hirsutis terna, ovata, obtusa, æqualiter fere serrata, nisi quod duo inferiora ora, quæ caulem spectant, tamen longius secta sint.

Caulina longis satis pediculis innixa non cauli adhaerentia, diverso ac in aliis more.

Pedunculi supra geniculos enati.

Flos parvus luteus.

In adversariis illius anni invenio nostram plantam convenire figuræ *Fragariae* sterilis amplissimo folio, & flore VAILL. Icon. T. X. sed folia longe minora esse & splendere, ut *aurea* solet, oram sericeam habere: video etiam florem nostrum minus spectabilem, ita in *nota*.

Planta, ut videtur, annua est.

16.) *Fragaria vesca*, *Fragaria* Offic.

Fragaria flagellis reptantibus, fructu eduli.

Fragaria fructu albo c. n.

Ubique in sylvis exsectis, etiam in sterilibus apricis *Leopoldiberg*.

Definitione discriminatur.

SEMINIBUS INCLUSIS.

RUBUS.

CHARACTER. Calyx quinquefidus, petala quinque, bacca composita acinis monospermis.

1.) *Rubus idæus* Offic.

Rubus foliis ternatis & quinatis, costa plerumque inermi, fructu rubro viloso HALL. *Helv. spec.* 3.

Rubus idæus vulgaris CLUSII *Hist.* p. 117. cum icone.

L

Rubus

Rubus Idaeus BLANKW. Tab. 289.

Rubus idaeus spinosus C. B.

In Austriacis sylvis frequentem CLUSIUS, circa *Dornbach*, *Nurdorff*, & copiose circa *Burckersdorff*, KRAMER.

Folia subtus albissima, dum quinata, pinnata sunt, prima conjugatione majori.

2.) *Rubus fruticosus*.

Rubus foliis ternatis & quinatis, costa spinosa, fructu nigro & laevi.

Rubus vulgaris fructu nigro C. B.

Circa *Dornbach*, *Burckersdorff*, KRAM. Ego in sylva caedua *Haderkling*, *Rodaun*, & alibi, passim etiam in subalpinis sylvis.

3.) *Rubus Cassus*.

Rubus foliis ternatis subnudis, lateralibus bilobis, caule aculeato tereti L.

Humilis *rubus* TRAGI.

Rubus repens fructu caesio C. B. I. R. H.

Rubus minor fructu caeruleo I. B. II. p. 59.

In agris passim circa *Rodaun*, in dumetis & alibi KRAMER, & Ego.

Folia pubescentia tomentosa, habitus humilior nigrior, satis superque hunc discriminant a rubo *idaeo*.

4.) *Rubus Saxatilis* *

Rubus foliis ternatis, nudis, flagellis reptantibus, herbaceis.

Rubus saxatilis, seu *petraeus* CLUSII *Hist.* p. 117.

Rubus alpinus humilis I. B. SCHEUCHZ. iter VI. & VII. etiam I. sub nomine C. B.

Chamaerubus saxatilis C. B. RAI.

In saxosis collibus *Neuberg* CLUSIUS: Ego ad rupes *Kuplanken-Schneberg* 1758, etiam *Etschero*, & abunde in catena alpium *Bregyninarum*.

Habitu herbaceo, foliis ulmi varie circumferratis, & definitione discriminatur.

POMIS UMBILICATIS.

Observatio. Nullibi major, quam in generibus hujus ordinis definiendis confusio, etiam apud illos, qui ex fructu suum stabilitum ivere systema, evidens; & Cratagi & Sorbi, & Mespili non recte discriminasse genera TOURNEFORTIUM mirum haud est, dum nec RAIUS, nec alii potuere.

Difficul-

Difficultatem LINNAEUS clare perspexit, non sustulit: licet enim in Generibus suis ita scribat „ex dictis patet, valde affinia esse genera Cratægum, Sorbum, & Mespilum, ut aut solo numero faminarum, aut „vix ulla sufficienti nota distingui possint,„ tamen in posterioribus curis novi systematis naturæ, quanquam ab HALLERO admonitus, etiam a ZINNIO, SCOPOLI, qui hæc tria sub uno coëgere, in pluribus convictus nihil emendavit, ut etiam pro suo jure demirentur LINNAEANI, quid causæ fuerit, cur fruticem *Cotoneastrum* forte *Gesneri* GLUSIO dictum, ab HALLERO inter Cratægos ordinatum, LINNAEUS adhuc transmigrare jussit ad Mespilos.

Sed quoniam non solum alieno intrusam conventui hanc stirpem, sed & alias multas a LINNAEO, & ipsis his LINNAEANIS iniquo subscellio locatas, & indistinctos & falsos plerorumque generum Characteres deprehendo, nec ex horum præscriptione, aut Mespili, aut Cratægi, aut Sorbi, aut Pyri cognosci unquam, minus adhuc a se invicem distingui possint, aliam inii viam, ut determinanti plantam, non adeo aqua, ut omnibus ex LINNAEANO prototypo inevitabiliter accidit semper, hæreret.

Atque dum in hac patefacienda essem totus, facile perpexi, etiam hujus sectæ, Mespilos, & Sorbos a pyris distinctos non esse, & majori jure Mespilum *Amelanchies* L. Sorbum *domesticam* ejusdem, & Pyrum sub uno eodemque genere, quam Malum et Pyrum *TOURNEFF.*: Prunum & Cerasum ejusdem, proponi posse; si enim „mirum, omnes a saculis, pyri unicum genus in tria dissecuisse, licet „omnium notissimum, quod genera e speciebus, species e varietatibus „constituerint,„ ut monet in *generibus* LINNAEUS, de Mespilo, & Sorbo, & Pyri speciebus, ignorari id pariter non debuisset. Quare hæc tria genera in duo contraho, aliis insistentes notis, dum expertus, a solo & adeo variabili his feminarum numero, ea statui haud posse, quod dudum ante me *CL. HALLERUS* intellexerat, dum distincte in *Enumerationem plantarum Horti Regii & Agri Gotting.*: Sexuales moneret „Tubarum & se „minum numerum variabilem nimis esse, quam ut genera constituat p. III.

R O S A.

CHARACTER. Calyx carnosus, quinquefidus, Petala quinque. Fructus umbilicatus, coriaceus, coloratus. Semina hispida calycis interiori lateri affixa.

1.) *Rosa Cinamomea.*

Rosa germinibus globosis pedunculisque glabris, caule aculeis stipularibus, petiolis subinermibus L. addit ipse sequentia synonyma.

Rosa non spinosa calycis foliis indivisis, fructu oblongo HALL. *Helv. spec.* 2. p. 348. male hic miscetur HALLERI *Rosa*.

Rosa sylvestris odoratissimo rubro flore C. B. *pin.* 483. bene, judicio HALLERI.

In hortis frequentissima KRAMER.

2.) *Rosa sylvestris.* Offic. *Cynosbatus*

Rosa germinibus pedunculisque glabris, caule petiolisque aculeatis L.

Rosa sylvestris vulgaris, flore odorato incarnato C. B. *pin.*

Rosa vulgo proveniens CAM. *epitome*.

Rosa canina sylvestris BLAKW. T. 8.

Passim in dumetis ubique, tum inter vineas ad *Kaltenberg*, etiam ad vias publicas, non infrequens in vallo suburbico inter *Belveder*, & *St. Marcum*.

Petala in his nivea, in illis carnea, in aliis rubra magis, cordata, parum odora. Foliola calycina fere semper duo indivisa, duo duobus lateribus, unum uno lacinia.

3.) *Rosa spinosissima.*

Rosa germinibus globosis glabris, pedunculis, caule, petiolisque aculeis confertis.

Rosa germinibus ovatis glabris, pedunculis hispidis, caule petiolisque aculeatis L. male germina globosa sunt.

Rosa calycis foliis indivisis, pomo globoso HALL. *Helv. I. species* bene.

Rosa campestris spinosissima, flore albo odorato C. B. *pin.* 1. R. H. VAILL.

Rosa sylvestris pomifera minor C. B.

Rosa campestris odorato flore CLUSII *Hist.* I. p. 116. Icon commoda.

Invenitur multis circa Viennam locis praesertim montosis, & editioribus, CLUSIUS; ad agrorum margines passim, praesertim inter *Dornbach* & *Hernals* ac circa *Leyta-pontum* KRAMER; inter *Modling* & *Gatterholz*, copiose in sylva *Incerzdorff*, etiam in sepius *Simmeringer Wald* abundanter, & ubique Ego reperi, & jam addo.

Rosa

Rosa pumila spinosissima foliis pimpinellae glabris I. B. RAIL.
Rosa montis Chasseral HALL. Helv. I. spec.

Observatio I. Explicatione, foliis pimpinellae novenis, septenisque acute serratis, & spiculis rubescentibus confertis, calycibus indivisis in pomo globoso, splendente, glabro erectis, diu persistentibus, coloratis, facile ab omnibus aliis distinguitur.

Observatio II. Dum jam in fruticem satis validum ramosum adolevit planta lignescens, rami aculeis destituuntur, & hinc inde sparsas solum spinulas habent muticas, & pedunculos in his ut pomum coloratos glabros inveni, & calyces etiam in uno alterove, in calycinis apendiculis dentatos, & poma in pluribus ovata, ut exculari omnino LINNAEUS possit, qui fere contra omnium Botanicorum observationem, pomum ovatum dixit; sed quid? quod pedunculos in initio rubros subinermes, plurimos etiam, ubi pomum ex rubro jam nigrum fit, nigros glabros inveniam? Sed & in junioribus ex morbo degenerantibus foliis, in hac magis, quam in alia specie, poma concresecunt kermesina, foliosa, ossca, qualia plurima exemplaria legi in Simmering Wald.

4.) *Rosa centifolia.*

Rosa germinibus ovatis pedunculisque hispida, caule hispido aculeato, petiolis inermibus.

Rosa multiplex media.

Rosa centifolia batavica II. CLUSII. Hist. p. 114.

In Hortis.

5.) *Rosa alba.*

Rosa germinibus ovatis, glabris, pedunculis hispida, caule petiolisque aculeatis. L.

Rosa alba vulgaris major. C. B. pin.

Ad Teuffelsmühl, & alibi passim.

6.) *Rosa rupestris* *

Rosa germinibus glabris, pedunculis hispida, caule, petiolisque inermibus.

Rosa non spinosa, calycis foliolis indivisis, fructu oblongo. HALL. Helv. spec. 2. bene.

Rosa non spinosa. HALL. iter. Helv. Numero XXVII. nitida descriptio cum synonymis.

Rosa saxatilis colore floris ruberrimo. GAMM. Epit. p. 99.

Rosa alpina spinis carens BURSERI. At. succ. p. 585.

Rosa rubello flore parvo simplici non spinosa. I. B. p. 39. RAII *sylog. exter.* p. 219. bene, non vero

Rosa sylvestris odoratissimo rubro flore. c. n. pin. 483. nec

Rosa cinamomea LINNAEI.

In *Kuplancken-Schneberg* prima hujus loci Botanisatione 1758 inveni secundum rupes.

Humilis, ramosissimus tamen frutex, folia ovata laxia septena habet, caulem glabrum inermem, ut & petiolos: pedunculus solus hispidus, asper, nigra purpura perfusus est. Folia calycina appendiculata, indivisa. Flos vividissimi coloris Kermesini, grate odoratus, Fructus oblongus glaber.

Observatio. Omnium Botanicorum primus HALLERUS hanc Rosam recte definierat, HALLERI definitionem, & aliud synonymon c. B. HALLERO non scriptum, etiam assumpserat LINNAEUS, ut notam faceret speciem suam primam *Cinamomeam*. Dein vero demonstravit in itinere Helvetico HALLERUS, Synonymon c. B. nec suae definitioni, nec descriptioni convenire, lata simul sententia expunctionis. Sed an expuncto synonymo c. B. haud multum tamen significante, prima species LINNAEI, secunda est HALLERI? & nunc quidem nullum superest dubium, non esse; cum in novo systemate naturae LINNAEUS dicat suae pedunculos glabros esse, petiolos subinermes, quae Rosam LINNAEI ita ab HALLERI Rosa non spinosa alienant, ut etiam nunc HALLERI descriptio, primae LINNAEI speciei aliena sit, & HALLERI synonymon a LINNAEO perperam assumatur.

7.) *Rosa Austriaca* *

Rosa germinibus ovatis pedunculisque hispidis, petiolis medioque caule aculeatis.

Rosa pumila. CLUSII *Hist.* I. p. 117.

Rosa pumila pannonica flore rubello. I. B. II. p. 35. RAII *sylog. exter.* p. 219. ZWINGER.

Rosa sylvestris pumila rubens. c. B.

Rosa pumila rubra austriaca. PARK.

Rosae 3. species HALLERI *Helv.* p. 348.

Nasci passim in caeduis sylvis; aliarum sylvarum marginibus sublimioribus, & desertis agris, per Austriam inferiorem exactus CLUSIUS reliquit; reperi iisdem locis abundantem, & in hortulo colo. LINNAEUS se hanc ignorare credit, nec meminere Austriacarum stirpium scriptores.

Cum

Cum tamen exteri Botanici sub nomine Rosæ aut *Pannonicæ*, aut *Austriacæ* hujus mentionem frequenter injiciant, patriam aliis neglectam plantam volui exactius describere.

Radix parum fibrosa, caulem pedalem, aliquando cubitalem, raro ramosum, viridem, inferne nullis, superne multis spinis rigentem habet.

Petioles in hac specie validiores, aculeati, folia gerunt terna, quina, rarius septena, aut novena, baseos insertionem decussata, reclinata, serrata, carinata, duriora non splendens, facie viridia, glabra, sæpe maculis sanguineis respersa, ex carina complanata, subrotunda, aut ex ovato acuta.

Pedunculus brevis hispidus est.

Germen ovatum hispidum.

Calyx foliolis duobus utraque ora ramosis, duobus integris, uno una ora laciniato factus, etiam hispidus; sed & ora segmentorum calycinorum tam simplicium, quam ramosorum, glandulis ferrato nigris, ut in *Hyperico*, sed hispidis, dum fructus maturescere incipit, oblita est, quod in nulla alia vidi.

Flos in tota planta plerumque unicus, jucundissimo odore, petalo late purpureo, ungue exalbido.

Nunc addo etiam alia aliorum synonyma, ut hæc suæ sedi restituantur.

Rosa foliis carinatis subtus scabris. DALIB. Paris. 145. bonum nomen.

Rosa *Gallica* LINN. ex DALIB. sed ante hunc diu CLUSIUS in Austria inventam descripsit.

Rosa germinibus ovatis pedunculisque hispidis, caule petiolisque hispidis-aculeatis. *Novi Syst. Nat. Spec.* 8. ovatum tamen scrupulum facit, turbina-tum dixit CLUSIUS.

Observatio. Conferatur *Austriaca* nostra *pumila* CLUSII, cum *Gallica* LINNAEI. Calycis segmenta tam simplicia, quam ramosa glandulis nigris ferrata, & hirsuta in nostra, an *Gallicæ* competunt? adeo difficile est, exactam plantæ unius legere descriptionem. Synonymis multi non delectantur, & Ego inutili descriptione, aut manca delineatione parum recreor.

2.) *Rosa* **

Rosa germinibus ovatis glabris, caule spinis sparsis raris: petiolis, nervis, pedunculisque hispidis.

In

In Kollberg, ad pedem Grün-Schacheralpen, ita descripti in loco natali. Caulis altos tenues virgatos, glaberrimos flavos, hamatis raris spinis rigidis obritos, superiori parte ramis glaberrimis ramosos hæc Rosa promit.

Petiolis tota longitudine brevibus aculeis, etiam in nervos foliorum continuatis (quod in aliis minus frequens) instructi, folia ovato-oblonga septena constanter, superne saturate, inferne dilute magis viridia serraturarum apicibus pilosis.

Pedunculus hispidus.

Calyx non ramosus, intus lanuginosus, ora alba pilis nigris.

Flos Kermesinus odoros, petalis cordatis.

Germen ovatum glabrum.

MESPILUS.

CHARACTER. Calyx quinquesidus. Petala quinque. Fructus umbilicatus, discipimento & loculis carens.

1.) *Mespilus Germanica.*

Mespilus foliis oblongis argute serratis, bacca pyriformi truncata.

Mespilus fructo & calycis laciniis maximis, seminibus stellatis.

Mespilus inermis foliis lanceolatis integerrimis subtus tomentosis, floribus terminalibus solitariis sessilibus. L.

Mespilus Germanica folio laurino non serrato, c. n. pin.

In sylvis, præcipue illa *Dornbach*.

Observatio. Folia lanceolata haud distincta & clara expressione dixit LYNNAEVS, integerrima omnino male, cum in universum omnia inveniam acutissime serrata, serraturis utrimque ad medietatem certo productis, rarius ad basim evanescentibus.

Folia utrimque villosa sunt, villo dorso tomentoso, molli, facie rigidiori aspero.

Pedunculi multum foliosi, tomentosi, flores solitarios gerunt.

Calyx circa excavatum ovarium prominens, lacinias longas habet sese mutuo amplexantes. Calycis basis stellæ in modum disposita.

Semina quinque officulis duris compressis inclusa, bascos calycis dispositioni respondentia, inde etiam stellata.

2) *Mespi-*

2. *Mespilus Cotoneaster*. Icon. TAB. II. F. 1.

Mespilus foliis ovato acuminatis, integerrimis, subtus lanatis, bacca globosa.

Chamaemespilus. GESN. *Clus. Hist.* l. p. 60. Icon non placet, cauliculis striatis.

Mespilus humilis folio mali cydoniae rotundo, non serrato. HERM. non male.

Mespilus folio subrotundo, fructu rubro. I. R. H.

Mespilus inermis foliis ovatis integerrimis. L.

In omnibus alpibus, & montibus quibusdam Viennae Austriae vicinis *CLUSIUS*; in montibus *Baden*, *Petersdorff*, abundantius vero in saxosis sterilibus montis *Medlingensis*, & nuper etiam in alpe *Breygina* inveni.

Modo humilior, modo altior, nostris in montibus frutex, diffusus distortus est.

Folia ovalia & ex ovatis acuminata, quandoque apice incisa, ut cordata videantur, ceterum integra, non serrata, ora argentea, superne ex nigro viridia, leni tomento persusa, quo absterfo nitent, saepe maculata crosea, inferne lanato tomento sordido obducta, foliis cotoneae mali figura, & tomenti similitudine.

Cauliculi adulti cute albida splendente, quae exfoliatur, obducti; juniores magis pubescunt.

Flores totis saepe ramis sparsi, bini, terni, quaterni, raro quini.

Fructus pulposus, globosus, exstante non praeditus calyce, tamen carnosus, coloratis calycis laciniis, tanquam digitorum apicibus in umbilicum flexis coronatus. Fructus ruber, brevi alboque holoserico obductus, minus, hoc deterfo magis, purpureus, splendens; pulpa flava, sicca farinosa, ut ob hanc rationem montium incolae *Mehlbeer* vocent, quod nomen *CLUSIUS* de Aria Theophrasti bene perhibuit, dum alpicola pariter ita vocitant. Edules sunt infimae sortis hominibus, non sapidi, sed farinosi fructus.

Observatio. In fructu grana tria *GESNERUS*, quina *CLUSIUS*, tria quatuorve in triginta maximis & maturis fructibus de industria examinatis Ego tantum observavi; vide Iconem T. II. N. 1. ut I. BAUHINO in integrum accedens, demirer, *CL. LINNAEUM* & *LINNAEANOS* omnes adeo confiderenter inter *Mespilum* retulisse, & in bacca quinquesperma raro observanda, & rarius adhuc divinanda, *Mespili* genus fundasse. Fructum quinquespermum ne hoc anno etiam reiteratis in *Baden* & *Medling* experimentis, reperi, tamen habet quina exactus *CLUSIUS*, cuius auctoritas & *HALLERO*, & mihi summa, quod viso semper innixa.

M

Semina

Semina officulo duro, dorso linea exarata plano, ventre bifacie inclusa, officula triangula basi, qua incana, calycem, apice pedunculum spectant.

A præcedenti distinguitur foliis integris, non ferratis, ex ovato-acuminatis, magis crassius, dorso cana lanugine pubescentibus, colore fructus rubro, calyce carnosio, rubro, pulpa farinosa, molli, flava.

3.) *Mespilus Oxyacantha.*

Mespilus spinosa, drupa ovata monosperma.

Crataegus foliis obtusis sæpe trifidis. HALL. *Helv. Spec.* 4.

Oxyacantha DIOSCORIDIS, CORDI, LOB. CAMM. TAB.

Spina alba. BLAKW. T. 149.

Oxyacanthus S. *spina acuta*. DOD. *Stirp. hist.* p. 738. Icon.

Ubique per totam Austriam ad vias sæpe, in sylvis in *Gatterholz*, sylvula *Inzersdorf*, *Döbling*, in montibus *Cetio*, *Leopoldi*, *Rodaun*, *Baden* &c.

Folia varia, dorso cineracea, pulchre venosa, facie viridia, nitentia, maculis sphacelata: ramorum pentangula sunt sæpe lobo medio trifido, duobus lobis lateralibus insidente.

Flor odor.

Calycis quinquefidi infundibuliformis, laciniae reflexæ.

Fructus ovatus in initio viridis, dein ruber.

Pulpa pauca insipida.

Officulum ingens ovatum, unicum constanter invenio cum semine uno; anne fructus Drupa, an bacca LINNAEI? Philosophia Botanica omnia confundit.

Observatio. Character *Cratægi* genericus LINNAEI multum infidus, etiam si diversæ diversorum de hoc posteriori fructu observationes: unum HALLERUS officulum, duo MATHIOLUS, tria RUPPIUS, quatuor BRASSAVOLA, quinque alii habent: an de una eademque loquuntur planta? sed etiam *Crataegus Azarolus* LINNAEI a *Cratægi* LINNAEI Characterē discrepat. Fructum tristylum trispermum Ego invenio frequentius.

SOR.

S O R B U S.

CHARACTER, in fructu umbilicato loculis instructo : ad-
de Calycem 5-fidum, petala 5.

1.) *Sorbus Chamemespilus* * Icon. TAB. I. F. 3.

Sorbus fruticosa, foliis oblongo-ovalibus ferratis, fructu ovato biloculari.

Sorbus fruticosa, floribus capitatis inter folia abscissis: fructu biloculari.

Crataegus foliis ovalibus utrimque glabris, indivisis, ferratis. HALL. *Helv.*

P. 353.

Mespilus inermis, foliis ovalibus, ferratis, glabris, floribus capitatis, bracteis deciduis linearibus. L.

Cotoneaster forte *Gesneri*. CLUS. *Hist.* I. p. 62. Icon cum flore optima, sed deest fructus.

Chamemespilus. I. B. I. p. 72.

Cotoneaster folio oblongo ferrato. C. B.

Cotoneaster folio utrimque virente. I. R. H.

In *Schnealpen* iugis CLUSTUS. Ego in *Sauplanken Schneeberg* 1758, & *Kleine Lechnerin* alpi Brenyninae imminente, recte ad casus glaciales 1762.

Non alia quam quidem hujus stirpis cognitio, visa difficilior, eaque ex multipli capite desperata, tum I. quod nec erui, nec ad ullam LINNAEI speciem flecti posset; utrumque clare demonstrare.

Et primum quidem luculenter elucescit ex adeo neglectis omnium Authorum inutilibus descriptionibus: RAIUS hanc plantam legit in summo *Jura* prope Genevam & descriptionem mutuatur a I. BAUHINO, qui suam ex ramo sicco detorsit, nullus meretur excusari; alii vix aut veriora, aut intelligibilia habent, & folia utrimque glabra, quae I. BAUHINUS, TOURN. LINNAEUS, & alii perhibuere, ut plantam CLUSTII bene noscerem, horum Virorum noscere non possem, effecerunt. Alterum probat diversa Auctorum in fructificationis partibus sententia. Bina grana oblonga inesse fructui I. BAUHINUS; tubas solum duas & semina duo HALLERUS *Helv.* duas & tres, semina tria, *Götting.* & ex huius viri observatione hinc inde unus alterve alius; tubas quinque cum totidem seminibus LINNAEUS, cui credes? sed nimis certum est, LINNAEUM plantam non vidisse, & contra naturam de seminibus pronunciasse. Neque tamen aut hic ultimus mihi visus labor est, ut enim generi suo inscriberem plantam, quaerendum fuerat de dissepimento, de loculis: in *Enumerationem Stirpium Austriacarum* quidem scriptum fuerat, unilocularem fructum esse, sed cuius naturae est seminum involucri? an membrana?

M 2

an

an crusta? an os? in tanta omnium observationum diligentia, & exactitudine ut scirem, debui propter unicam hanc difficultatem denuo adire alpes, & en! quæ ibi vel ad plantam sedens, vel in casa molesto oppleta fumo, scripsi, dum alterum ramum egregius Medicinæ Studiosus Cippus delinearet 10 Sept. 1762.

Fruticis radix crassa, horizonti parallele serpens, vagis lapidum dirutorum anfractibus tenui terra vestitis sese accommodans.

Caulis emittit teretes, unum, duos, tres pedes altos, tenues, virgatos, plurima longitudine frequenter nudos, raro hinc inde ad gemmarum exortum folio minori instructos, & in summitate tantum plerumque ramosos.

Cortex adularum virgarum subfuscus, verrucis inæqualis, gemmis abundans, & maculis exalbidis variegatus; novellarum subpurpurascens, nondum maculatus; ex summitate harum virgarum ex geniculo educitur junior caulis foliis cinctus plurimis, modo in fasciculum congestis, modo magis distantibus, alterne exortis; & hic folia promittit & pedunculos iam pubescens.

Foliorum petioli crassi, villosi, rubentes, in iuniori gemmam plerumque lato amplexu complectuntur, & in prominentem foliorum nervum exspirant.

Gemmæ petiolis comprehensæ fructificationis tempore stipulis, modo exalbidis, modo rufescentibus stipantur, quibus alio tempore careant.

Ipsa folia alterna argute ferrata, apice modo acutiori, modo rotundiori, ovalia tamen, iuniora facie saturate viridia, splendentia, laurina, admodum crassa, dorso nitide cineracea, glaberrima, absque lanugine, quam tamen sensum induunt, ut iam lana æquabiliter plana incana sint, quam adulta denuo abiciant, nuda, & pallida absque ulla lanugine in senectute futura, & varie corrola, emarcida, maculis ferrugineis obsolæta, etiam, quam in tenera ætate, tenuiora.

Pedunculi inter congesta in summitate erecta folia absconditi, terminales, lanuginosi, vel solitarii, quod frequentius, vel in duos æquales bifidi, quod rarius.

Calyx conicus, sericea lanugine obductus, in quinque apices virides sectus.

Flos racemosus, petalis ex albo parum roseis.

Fructus

Fructus coronatus calyce carneo, apicibus exiguis instructo, etiam lanuginosus, lanugine tamen abiicienda, initio viridis, dein hinc inde rubescit, ut in sorbo *domestica*, & aliis, nigrum non vidi.

Saporem immaturi pyri, sed benigniorem habet fructus degustatus viridis, non adeo adstringentem aut praefocantem; Dissectus bilocularis est etiam in vigesimo experimento. Primus fructus dissectus in loco natali n. 1. exprimitur, tales inter viginti, duos tantum inveni. Alter vero n. 2. designatus, octo & decem vicibus visus. Est tamen etiam ratione numeri granorum & loculorum alia animadversio opus, scilicet unius loculi semen, maius incrementum frequentius sumere, unde in altero loculo contentum suffocetur, & ipsa huius sedes in semilunulam deprimitur, ut n. 2. rite expressum. Pericarpium spongioso-cartilaginofum biloculare semina continet omnino duo, sed in singulo loculo unum, non vidi in uno loculo duo, licet unius loculi constantius elidatur. Pulpa pauca. Fructus figura ovata rite expressa est. Folium n. 3.

Ex quibus omnibus elucescit

- I. Nec folia utrimque nuda esse: quod omnibus praetervisum Botanicis, folus exactus *CLUSIUS* notaverat.
- II. Nec fructum baccam vocari posse.
- III. Nec pentaspermum esse.
- IV. Nec unilocularem: quae omnia tamen adeo confidenter & cum emphasi quasi ex natura hausta a sexus in plantis amassis scripta. Unde ut diligentius observent rogandi, rogandi etiam, cum generibus species conferant, ipsa genera firment.

Observatio. Haec sorbus ab omnibus congeneribus facile distinguitur, simplici fruticis natura; Nam etsi sorbus *Amelanchier* & sorbus *Cydonia* in altas arbores nunquam excrecant, humiles tamen & crasso constantes ligno arbusculae, habentur omnibus.

2.) *Sorbus torminalis* Offic.

Sorbus folio septangulo, fructu ovato biloculari.

Crataegus folio septangulo subtus subhirsuto. *HALL. Helv. Spec.* 3.

Crataegus foliis cordatis septangulis, lobis infimis divaricatis. *L.*

Sorbus torminalis *Crataegus* Theophrasti. *CLUS. Hist.* l. p. 9.

Sorbus Plinii *ejusdem* p. 10. cum icona bona, praeter calycem fructus.

Crataegus folio laciniato. *I. R. H.*

Mespilus apii folio sylvestris non spinosa. *WEINM. Icon.* n. 727.

Plerisque Austria sylvis CLUSIUS, supra *Weidling*, in sylvis *Leyt-pontanis*, *Latifontanis*, *Breyminis* KRAMER; in *Dornabacensibus* reperi & non procul ab urbe in *Gatterholz*.

Loculi duo, semina quatuor, licet hinc inde in uno immaturum saepe semen elidatur, & emoriatur; vide TAB. I. F. 5.

Observatio. Fructum hujus arboris baccam vocant LINNAEANI, at sane bacca non est, ut ex propriis fundamentis Botanicis convincere se se possent, ni pericarpium factum evalve, semina capsula inclusa continens, idem cum eo velint, quod capsula inclusa non habet, sed nuda gerit. Sed neque disperma est, ut iidem contra experimenta HALLERI, & mea habent, inde ex numero mulierum numerum fetuum non semper tuto inferri posse, sexuales discant; nequit igitur esse sorbus *Torminalis* LINNAEANORUM sorbus *Torminalis* LINNAEI.

3.) *Sorbus Aria*. Icon. TAB. II. F. 2.

Sorbus foliis ovalibus ferratis, facie splendentibus dorso tomentosis, fructu biloculari.

Aria CLUSII. *Hist.* I. p. 9. OEDER. *Fl. dan.* T. CCCI.

Aria Theophrasti effigie alni. LOB. II. *Icon* 167. non bona.

Aria & metallum Italarum. TABERN. *Icon* haud melior & contra naturam.

Sorbus alpina. r. n. I. p. 65. *Icon*, quoad folia commoda, flores omnino mali, quod tetrapetali; descriptio bona.

Crataegus foliis ovatis, inaequaliter ferratis, subtus tomentosis. L. ROY. HALL. SAUV.

Mespilus alni, lanato folio major. WEINM. *Icon*. n. 727. fructus omnino male.

Crescit in valle *Döbling*, etiam in saxosis *Medling*, *Baden*, sed in calidis his locis solum frutescit, nec unquam fructum dat; vidi etiam in *Breyminis* sylvis frequentem, in quibus nostra planta delineata fuit.

Altior decem, quindecim & ultra pedum arbor, recta adolescit, cortice rubente splendente.

Folia huic, quam omnibus congeneribus, majora sunt, varia, ovalia multum, & inaequaliter ferrata, superne late viridia, splendentia, quandoque maculis sanguineis etiam tomento in locis calidis aspersa, inferne pulchre tomentosa, nervis eminentibus albissima, saepe utrimque aliquibus locis erosa, sphacelata, aut lacerata, ut recte HALLERUS.

Petioles pedunculique candidissimi lana abiicienda, quae in dorso foliorum pertinax.

Flores

Flores umbellati calyces lanatos habent, sub quibus crescat fructus, etiam lana obductus abjicienda. Calycis coronantis apices erecti conniventes in iuniori & viridi fructu, in receptaculum profundum flectuntur in adultiori & subflavescente, in adulto vero & corallino in integrum contracti sunt.

Fructus ipse umbilicum diutius lanatus, pomi formam habens, semina pyri, in duobus loculis quatuor, multiplici experimento, plus quam in quinquaginta pomis fere maturis, diversis temporibus destruelis, etsi unum, duo, tria hinc inde abortiant, gestat.

Observatio. Et hac planta inter *Cratægos* referri a LINNAEO nunquam debuisset, cum tetrasperma, non 2. sperma sit. Quoniam igitur haud evidens Sorbi *Cratægi Mespili* L. character, facile patet, quas confusiones sequentes LINNAEI definitiones examinantibus adierant.

Mespilus inermis foliis ovalibus ferratis, cauleculis hirsutis. L.

Mespilus inermis foliis ovalibus ferratis, acutis. L.

Cratægus foliis ovatis inaequaliter ferratis, subtus tomentosis. L.

Dum duas priores adeo bene *Arica*, quam posteriorem *Amelanchier* competere posse intelligatur, sed nec fructus bacca vocari potest. Confule *Fund. Botan.* LINNAEI.

4.) *Sorbus Domestica* * Tab. II. F. 3.

Sorbus foliis pinnatis, fructu pyriformi quinqueloculari.

Sorbus fructu pyriformi quinqueloculari, cono lanato.

Sorbus foliis pinnatis inferne tomentosis, fructu majori. HALL. *Helv. spec.* 2.

Sorbus legitima. CLUSII *Hist.* 1. p. 9.

In sylva *Dornbach* & aliis reperi, & abundanter circa *Passfaden*, & inter hunc pagum & *Baden*, media via in vineis, etiam alibi.

Calycis coronantis exigua ora lanata, receptaculum conum prominentis lanæ facit.

Fructus pyriformis initio viridis, dein rubescens, maculis aspersus; quinquelocularis, omnino pentaspermus, etsi aliqua semina abortiant, ut monuit exactus HALLERVS, & delineatum dedi TAB. II. F. 3.

Loculi in fructu perpetuo quini, raro semine completi omnes, frequenter videas tres fecundos, rarius duos, rarissime quatuor, ut iam ex destructis pomis triginta confirmor; quare nec Sorbi character unquam LINNAEO patuit, nec ex eo unquam *Sorbus Domestica* determinari

nari potuit; pomum quinqueloculare non fallit, sed bacca disperma bis decipit.

Observatio. Foliorum dorsale tomentum ex levi causa perit, & abicitur, & tum folia hæc, ut *aucupariæ* dorso cineraceo sunt nitida, iuniora tamen evidentius tomentosa deprehenduntur, qualia & *aucupariæ* sunt. Fructus verius pyrus est, & deberet potius pyris inscribi, nulla ab iis distinctus nota; quid? quod omnia pyri habeat, & pomum, & figuram basi productam, & capsulam quinquelocularem; hisce adde saporem & alia, nec obest polyspermum non deprehendi, utique etiam in multis pyri speciebus & elisi loculi, & pauci observantur foetus, & has species perperam ideo civitate eiiceres.

5.) *Sorbus Aucuparia.* Tab. I. F. 4.

Sorbus foliis pinnatis, fructu pomiformi quinqueloculari.

Sorbus foliis pinnatis glabris, fructu minimo. HALL. *Helv.* p. 359.

Sorbus sylvestris MATH. CAMER. *Epit.* p. 161. bene.

Sorbus sylvestris alpina. LÖB. *Icon.* II. p. 107.

Aucuparia. RIV. RUP.

Sorbus aucuparia vel ornus. WEINM. *Icon.* N. 941.

Crescit ad *Mauerbach*, *Mauer*, *Weikendorff*, in via ex *Baden* eundo ad *parvas cellas*, in *Brey*n, etiam in iplis alpibus in ascensu *Baxrigel*.

Arbor frondosa.

Folia pinnata.

Calyx conicus, lanuginosus, in quinque lacinias breves, virides, carnosas, aliquando glandulosas sectus.

Flos racemosus, factus petalis albis quinque, rotundo cochleatis cavus, potentissimis.

Stamina multa, alba, incurva, antheris ex brunno-flavis.

Pistilla tria, basi pilosa.

Fructus maturus ruberrimus, coronatus calyce, cujus apices colorati, carnosi, in ovarium flexi, ut in *Mespilo Contoneastro*.

Semina pyri, sed minora, magis complanata.

Cæterum fructus avibus expetitus, hominibus nonnullis exsiccatu estur.

Observatio. I. De hac stirpe pulchras & veras notas reliquit 1. 2. Oculi magni sunt, longi, atropurpurei, flores umbellati, multi, candidi, odori, quibus succedunt bæcæ acinis sambuci aquaticæ pares; bene.

Sed

Sed de natura fructus perhibuit nihil: in *Generibus Plantar.* LINNAEUS primus, quod sciam, fructum trispermum esse scripsit, & in *Enumeratione stirpium Helveticarum* vix ex LINNAEO edixerat HALLERUS, dum se ipsum & LINNAEUM corrigeret, addendorum p. 779. his verbis: ad pag. 350. ad sorbi Characterem adde: ita LINNAEUS „sed fructus omnino pentaspermus est, etsi aliqua semina abortiant: a Mespilis adeoque solis differt tubis,, & hæc quidem HALLERI observatio adeo parum LINNAEUM movit, ut in novo Systemate Naturæ, sprete HALLERI observatione, in characteristicam sorbi cognitionem baccam inferam trispermam iterato adduceret, quam hodie sartam testamque, ut credunt, gemente prælo, asseclæ longe lateque promulgant, ita nemo dictatorum in se descendere tentat! atque tamen in gratiam sexualium dici potest, nullum omnium vel obiter fructum, qui in omni experimento quinquelocularisprehenditur, ut centum pene fructibus destructis confirmor, indiguisse; quæ cum ita sint, an eo adducentur contra proprium sexuale systema hi Viri, ut fructum quinquelocularem fieri oportuisse asserant, qui tria semina, quæ solum tribus loculis inclusa sint, caperet? quinque uteros, quinque ad minimum fetus recondere posse, ex gynæceis persuasum habetur in eodem; quare omnino pentaspermus est hic fructus, etsi aliqua semina abortiant, ut ex naturæ codice exscripserat sedulus observator HALLERUS. Sed etiam quinque fructui loculos, quos prædecessorum nemo perhibuerat, jam pro momento tollas, ne tunc quidem LINNAEI Character, aut certior, aut futurus est evidentior, & en quæ observo: in his fructibus loculos quatuor vacuos, uno, semine uno, quandoque etiam duobus feto: in aliis loculos tres vacuos, duobus semine unico gravidis, qualis TAB. I. F. 4. habetur: in illis loculos duos vacuos tribus aliis totidem feminibus instructis; sed hæc posterior Anatome prioribus haud frequentior Characterem LINNAEI denuo convellit; igitur bacca infera trisperma in Characterem Sorbi adduci non potest; sed nec fructus quinquelocularis bacca est, ex *fundamentis Botanicis*: quare ut verissima in Philosophia Botanica sententia, „nullus Character infallibilis,, est, antequam secundum omnes suas species directus est,, ita postrema a vero maxime aliena „genera mea plantarum promunt Characteres,, naturales, adeoque inserviunt omnium methodis, & fundamentum præbent & antiquis, & novis,, meæ non multum inservire possunt.

Observatio II. Cum in uno loculo quandoque duos repperim fructus, majorem unum, minorem alterum, suo tamen involucro cinctum singulum, etiam suo funiculo provisum, de superfœtatione in plantis sententia, sexualibus penitus trutinanda est; hac enim rite deducta, vel nova in systemate LINNAEI more monadelphorum, diadelphorum, polyadelphorum, Classis superfœtantium, vel ordo saltem novus ad polygamia, spuria, superflua, frustranea, necessaria exemplar, fundari potest, quæ non parum totum hoc systema stabilirent: nec sicco pede prætereunda est constanter vacua & inanis multorum uterorum in his natura; etenim nullo tempore quinque, quos aux sorbus *Aucuparia*, aut *Domestica* habet uteros, licet improbe dilquirerem, repletos conspexi: at unde est, quod in Sorbo *Aucuparia* viginti circiter Mariti ex observatione LINNAEI, fecundare non valeant Mulieres tres (ex eadem)? Unde est, quod mulieres Sorbi *Aucuparia* tres, ex sententia LINNAEANORUM, uteros quinque gerant ex mea eaque fidelissima observatione? quam hic est difficilis uterorum in mulieres repartitio? quid demum est causa, quod quinque mulieribus & totidem uteris instructa cum viginti Maritis Sorbus *domestica*, omnes tamen raro foetus habeat uteros? an forte inter has quinque quædam non maritata, meretrices, ob defectum vulvæ veluti castrata, imprægnari nequeunt, ut in *novo Systemate Naturæ*, pag. 840: perhibuit LINNAEUS? nonne plurima adhuc de generatione, & castratione in plantis latent? & quæ systema sexuale illustrabunt cognita; nuptiæ quidem in plurimis plantis aperta, & visibiles, conceptiones vero invisibiles & occulta, efficiunt, ut idem hoc sexuale systema non illico perfectissimum esse possit, licet sit generalius receptum. Ego interea de insigni huic adjecta observatione, & LINNAEO & mihi gratulator, scilicet Sorbi *Aucuparia* mulieres tres, quinque habere etiam sine microscopiis visibiles uteros, hinc repartitione facta singulam harum trium $1\frac{2}{3}$ uteri habere, nam $5 \div 3 = 1\frac{2}{3}$.

6.) *Sorbus Amelanchier.*

Sorbus foliis ovalibus, ferratis, carinatis, fructu globofo, multiloculari. Mespilus inermis, foliis ovatis, ferratis, acutis L. non bene. retusa potius sunt quam acuta.

Mespilus inermis foliis ovalibus ferratis, cauliculis hirsutis. L. mala definitio, conveniens plurimis stirpibus.

Fitchbirlin etiam in nostris montibus, ut in Helvetiæ alpidibus.

Vitis-Idæa III. CLUSII *Hist.* L. p. 61. 62. Icon bona.

Diofpy-

Diospyros r. v. l. p. 75 bona descriptio, malum nomen.

Alni effigie lanato folio minor c. b. *Bafil.*

Amelanchier LON. II. p. 191. Icon commoda.

Amelanchier Gallo-provinciæ. BARR. Icon. 527. fructus maturus male, flos non optime.

Mespilus folio rotundiori, fructu nigro subdulci. I. R. H. ipsa LINNÆI definitione intelligibilior.

Abundantissime nasci vidit *CLUSIUS* montibus Viennæ Austriæ vicinis, ad *Brunnam*, *Medling*, in *Fischla*: circa *Petersdorff* adhuc *KRAMERUS* invenit. Ego in montis *Rodaun* Arci imminenti meridionali parte, nullibi vero frequentius, quam in montibus *Badensibus*, etiam in sepibus.

Tenellus ramis, pedunculis, petiolis, & foliis subtus villosus tomentosus, adultus vero lanam in foliis, & ramis tantum, licet in pedunculis & petiolis pertinacius retineat, exuit subnudus frutex.

Folia fasciculata gemmæ circumstantia, ovalia, serrata, ferraturis apicem respicientibus, nervosa nervis parallelis, apice retuso sapius, quam acuto, etiam quandoque vel incisio, vel eroso, vel lacero: tum superna parte pulchre virent, non tamen splendent, quod nimis exsucca arida sint, inferna pallidiora sunt, in faciem tota longitudine plicata, carinata, petiolis purpurascens, candida lana oblitis, longis.

Pedunculi itidem & longi, & candida lana induti, stipula una, duabus, purpurascens, villosis cincti, etiam bractea una alterave candida, ora purpurascens præditi, florem unum indivisi, aut bifidi duos sustinent.

Flos spectabilis, niveus, petalis amplissimis, patentibus, ex acutiori ungue in latiore finem desinentibus, candidissimis, facie glabris, dorso niveo villo lanatis, ungue ad latera longe & fasciculatim barbato.

Calyx viridis lanatus, laciniis lanceolatis, patentibus, apicibus coloratis.

Stamina plurima inter calycem & coronem quinque quasi corculis flavis factam egressa, alba, antheras flavas habent; corona hæc hic descripta, etiam in maturo fructu obsoleta visitur, neclarifera LINNÆO certo vocanda.

Ovarii superior paries candida lana oblitus, quam etiam adultus fructus conservat, tubas habet quinque.

Fructus sphaericus, coronatus calyce, basi coarctata, laciniis patentibus ab omni alio facile dignoscendus; ceterum initio viridis, dein ex caruleo nigrescit, donec totus niger sit, & mollis & sapidus & melles, dissectus in loculos 6. 7. 8. multiplici experimento divisus, seminibus 6. 7. 8. 10. foetus visitur.

Tantæ vero diversitatis numeri loculorum, & seminum ratio diligentius examinanti illico patescit, scilicet quod unum alterumve semen, majus capiens incrementum, vicinum in sua sede elidat, etiam eius sedem in integrum debeat: veritas in eo est, fructum quinquelocularem esse, in singulo loculo semina duo concipi, etiam sæpe ad frugem perducì, parte aliqua dissepimenti, quod ad axim non pertingat divisa, ut delineatum dedi T. II. F. 4. Quinque semina, ut quidem LINNAEI perhibet character, nunquam observavi, & dubito an unquam visâ, fapissime 8. etiam 10; sunt pyri seminibus simillima.

Observatio I. Fructus *Amelanchier* multilocularis & polyspermos, ideam Baccæ LINNAEANAÆ claram distinctam & simplicem exhibet; LINNAEI caveant discipuli, ne oblivione conteratur.

Observatio II. Cum mulieres quinque hic habeat fructus, plures vero semper quam quinque sinu suo foveat foetus, sexus in plantis amasii sedulo monendi sunt, has superfœtationes exactius ut disquirant, videantque, quæ gemellos pariat mulier, ut rectius posterum referre possint: an suecicæ viennensibus steriores? interea dum hæc res discutitur, Viennenses quinarium illum in LINNAEANO Prototypo *Gener. plant.* & *Syst. Nat.* præscriptum numerum peremptorie proscribunt.

Observatio III. *Amelanchier*, mespilus habetur LINNAEO: Omni mespilo ex hujus viri characteristica præscriptione *semina quinque ossæ gibba*, *Genera. plant. 1754. Holmiæ*, caveant juniores Botanici, ne avidius fructum mollem mordentes dentem sibi findant, frangantve, ut accidit infelicitè LINNAEANIS, & SEQUIERO tamen Tournefortiano viro, & aliis; quare sola carbonaria fide a recentioribus spretum, certum tamen, I. BAUHINI, ubi de semine *Diospyri* agit, antidotum sedulo exscribant, & in sua adversaria ob metum infortunii quantocyus redigant moneo; maius est, quod in omnibus seu *Cratægis*, seu *Sorbis*, seu *Mespilis*, officula adesse perhibeant nonnulli alii, dum LINNAEUS solum ossæ in *Mespilis* semina esse voluit, in aliis cartilaginea.

7) *Sorbus*

7.) *Sorbus Pyrus* Omnium.

Sorbus foliis ferratis, fructu turbinato quinqueloculari.

Pyrus foliis ferratis, floribus corymbosis. L.

Pyrus foliis ferratis, pomis basi productis. Eiusd. male.

Pyrus sylvestris. c. n. pin.

In valle Döbling, etiam aliis sylvis, *Gatterholz* &c. & nemoribus, locis apricis Montis St. Leopoldi.

Observatio. In locis natalibus nulla arte vexatus fructus poma basi producta non habet, quæ producta basi constanter sunt in Sorbo domestica, ut nullus fructus ex hac notione potiori jure *pyrus* dicendus, quam hæc forbus.

8.) *Sorbus Malus* Omnium.

Sorbus foliis ferratis, fructu sphaerico quinqueloculari.

Pyrus foliis ferratis, umbellis sessilibus. L.

Pyrus foliis ferratis, pomis basi concavis. Ejusdem male.

Malus sylvestria. TRAGI.

Malus sylvestris. c. n.

Iisdem cum priore locis, etiam in *Gatterholz*.

Observatio. Poma sylvestria breviori pedunculo, calyce magis prominente, fructus figura, & sapore facile a *pyris* distingues.

9.) *Sorbus cydonia* Omnium.

Sorbus foliis rotundis integerrimis, fructu lanato quinqueloculari.

Pyrus foliis integerrimis, floribus solitariis. L.

Malus cotonea sylvestris. c. n. p. 434.

Cotonea & *Cydonia*. LÖB. Varietates omitto

Locis apricis sylvula Inzersdorff, & alibi in sepibus, ad vias publicas, ad Teuffelsmühl, in via ex Döbling ad Grinzing.

POMIS UMBILICO DESTITUTIS.

PRUNUS.

CHARACTER. Calyx 5-fidus. Petala 5. Drupæ nux tuturis prominatis.

1.) *Prunus Acacia* germ. Offic.

Prunus spinosa foliis lanceolatis, pedunculis solitariis. L.

Prunus sylvestris omnium, bene. TAB. cum bona icone.

Pruna sylvestria præcocia. c. n.

In omnibus sepibus, & dumetis, ad *Breitensee*, *Schönbrunn*, in sylvula Inzersdorff, & ubique.

N 3

2.) *Prunus*

2.) *Prunus Cerasa*. Offic.**Prunus* floribus umbellatis, subpedunculatis, ovato lanceolatis, glabris L.*Cerasus* sylvestris fructu rubro, & nigro. I. B. I. p. 220.*Cerasus* maior ac sylvestris, fructu nigro colore inficiente. C. B. RAIL.

I. R. H.

Cerasus nigra. BLAKW. TAB. 425.*Cerasus* pumila. C. B.

In sylvis *Inzersdorff*, in sylvula *Simmering*, ubique ad pagos alie varietates.

Omitto studio prunum *Armeniaca mala*, prunum *Laurocerasum* Officinarum, plantas non indigenas,

3.) *Prunus Pruna* Offic.*Prunus* pedunculis subsolitariis, foliis lanceolato ovatis, convolutis, ramis muticis.*Prunus* C. B. *pinax*.

In vineis & ad pagos.

4.) *Prunus padus*.*Prunus* floribus racemosis, foliis deciduis, basi subtus biglandulosis. L.*Cerasus* avium. CLUS. *Hist.* I. p. 65.

Pseudo-ligufrum. DOD. 765. bene.

Cerasus avium nigra, & racemosa. RAIL.*Padus* Germanica folio deciduo. RUPP. *Gen.**Cerasus* racemosa sylvestris fructu non eduli. C. B.

In sylvis frequens est, CLUSIUS, etiam ad sepēs, in *Au* monstravit Frater HONORIUS Botanices amantissimus.

Frutex frondosus cortice rubente.

Folia ex ovatis utrimque acuminata, acute & minute crenata, ad exortum eminentias duas habent, ceterum profunde, & multum venosa facie saturatius viridia, nervo venis atro colore tinctis, dorso exalbida.

Flores in spicis longis odoratissimi, odoris HALLERO ingrati, multis gratissimi, petala albida figura rotunda.

Fructus sequenti minor etiam niger, pulpa mellis consistentia glutinosa, viridis, ex dulci nauseosa.

Officulum scabrum pedunculo pertinacissime hærens.*Semen* odoratum perlici sapore.

5.) Pru-

5.) *Prunus Mahaleb.* * *

Prunus floribus corymbosis foliis ovatis. L.

Mahaleb. CLUS. *Hist.* I. p. 64. CAMER. *Epitome* icon. p. 91.

Cerafo affinis. C. B.

Cerafus sylvestris amara Mahaleb putata J. B. I. p. I. p. 225. Icon commoda.

RAIL. I. R. H.

Mahaleb. GESNER. & MATIOL. *Icon.* II. p. 133. LOBEL.

In collium urbi Viennensi vicinorum radicibus, CLUSIUS. Satis copiosam circa *Baden* inveni ignoratam adhuc hodie nostratibus Botanicis plantam. Descripta plurimis aliis est, en characterica huius signa.

Humilior, & tenuior longe vulgari, distorta arbor ligno cerasi sed ingrate odorato, ramis longe rectis, nudis donatur.

Folia ex orbiculari figura acuminata, subtiliter serrata betulaceorum aut populi nigrae, multa etiam cordis forma splendentia, superne profunde, inferne albide viridia, pulchre venosa sunt.

Flores racemosi albi, exigui.

Fructus exiguus, macilentus, niger, succe purpureo pertinaciter tingente plenus, fallaci primo dulcedine fatuus, dein sapore amaro nauseoso ingratus.

Officulum monospermum cerasi.

Semen multum odoratum, saporis subamari.

Observatio. Mahaleb veterum, padum esse multi suspicati sunt: si ex odore sumitur argumentum, padus planta erit. Equidem lignum padi longe odoratius; recens specimen foliorum inter chartas positum gratissime odorum; tantam fragrantiam flores habent, ut vastissima conclavia suo impleant odore, & semen padi, semine Mahaleb proprie dicti, in observatione mihi visum odoratum magis.

ORDO

ORDO II. MULTILOCLARIUM.

—————

CHARACTER. Flos multistamineus. Fructus capsula
secca, multilocularis.

TILIA.

CHARACTER. Calyx quinquefidus coloratus deciduus:
Petala quinque. Capsula secca, quinquelocularis,
quinquevalvis.

I.) *Tilia Officinaria*.

Tilia Omnium.

Tilia foliis amplioribus mollibus, subhirsutis. HALL. *Helv.* 357.

Tilia vulgaris platyphyllos. J. B. RAILL.

Tilia femina. CAM. *epit.* Leon. bona.

II. *Tilia montana* maximo folio. C. B. *pin.* 426.

III. *Tilia* folio glabro, duriori, minori. HALL. *Helv.* 358.

Tilia femina folio minore. C. B. *pin.* 426.

Per totam Austriam ubique vias ornat, maxime *Belvedere*, ad St. *Marcum*.

Flos carvi odore; pedunculo bractea elliptica innata.

HYPERICUM.

CHARACTER. Calyx quinquepartitus. Petala quinque
elliptica flava: Filamenta in manipulos sepe decus-
santes ordinata. Fructus conicus, trilocularis.

I.) *Hypericum Villosum* *

Hypericum calyce serrato glanduloso, foliis pedicellatis, perforatis, caule
tereti villosa.

Hypericum Villosum calyce serrato foliis perforatis. HALL. *Helv.* 361.
optime.

Hypericum villosum erectum caule rotundo. TOURN. bene.

Androsæmum, *Ascyrum dictum*, caule rotundo hirsuto. MOR. II. S. 5. T. 6. F. II.

II. *Hypericum villosum* foliis ex adverso ternis.

Hanc varietatem inveni in valle Döbling.

Crescit

Crescit ad margines sylvulae *Dornbach*, locis opacis valli *Döblingenfs* & alibi.

Insuperabilis est synonymorum confusio. In speciebus L. qui sub *hirsuto* diversa synonyma cogit, quæ plantæ non convenient, in *Flora suecica* etiam alia addidit, in novo demum naturæ systemate seposuit & duo *Hyperica* fecit, *montanum* unum, alterum *hirsutum*. Iam dudum distinxerat Cl. HALLERUS.

Caulis teres, firmus, villosus, erectus, admodum foliosus, foliolis iunioribus ex alio adultiorum constanter pullulantibus, non nisi in summitate ramosus.

Folia ovato-oblonga mollia villosa perforata, non punctata in meis, licet tamen etiam ad exortum vage punctata visa HALLERO, brevi pediculo donata, ut bene GUETTARD, superne atræ viriditatis, inferne dilutioris, mollia sericea.

Calyx ferrato-glandulosus.

Flor non punctatus purus.

Stamina pura.

Observatio. Folia inferiora minus quandoque, superiora magis evidenter perforata sunt.

2.) *Hypericum Elegantissimum* * *

Hypericum calyce ferrato, foliis perfoliatis, margine punctatis, caule tereti glabro.

Hypericum foliis perfoliatis floribus cymosis.

Androsæmum bifolium glabrum, perfoliatum, non perforatum. MOR. bene, descriptio P. II. S. 5. T. 6. F. 9. non bona.

Hypericum foliorum basi latissima. HALL. *Helv. Spec.* 3. bene, sed ampullæ resiniferae non sunt in flore.

Androsæmum Campoclarense. COL. *Eph.* p. 73. Icon. 74.

Ascyrum elegantissimum non ramosum folio lato. I. B. III. p. 389. RATT.

Hypericum LINNÆI quod? certe non est *hirsutum* *spec.* 16. nec *pulchrum*, bractæ enim intergeninæ non sunt, nec folia cordata.

In *Gatterholz*, *Dornbach* & alibi non infrequens.

Caulis reliquis crassior teres firmus, glaber, rectus, raro ramosus, capitulum florum in cacumine gerens.

Folia caulem latissima basi amplexa, dein ovato-oblonga, obtuso magis in inferioribus, aucto contra in superioribus sine, ambitu semper puncta-

O

punctato; folia inferiora pauciora, bractea ut & floralia minima globulis glandulosis ferrata.

Calyx serrato glandulosus.

Flos plerumque purus, confertissimus, sessilis, cymosus.

Elegantissimum præter alia foliorum basin latissimam habet perforatam, alpinum basin pedicellatam, apicem obtusum.

3.) *Hypericum maculatum.*

Hypericum calyce, floribus, foliis, caule, maculatis.

Hypericum calyce integro, foliis margine punctatis, caule ancipiti.

Hypericum alpinum magno flore, nigris punctis insignito. *Schol. Botan.* p. 41.

Hypericum alpinum humilius magno flore nigris punctis insignito. I. R. H. MAG. H.

Hypericum LINNAEI quod? non scriptum est, nec in novo systemate.

Crescit in subalpinis sylvis & pratis *Escher*, & *Breyn.*

Caulis anceps inclinatus, non herbaceus, ut a quadrangulo distinguas, angulis hinc inde punctulis nigris notatis, in suprema parte longe ramosus, virgatus virgis tenuibus firmulis, tamen obscurius quadrangulis, quibus ab omni alio *Hyperico* iterum facile distinguas.

Folia conferta exiguo pediculo donata ad caulem angustissima, sine ovato rotundiori, latiori, obtuso, leviter emarginato, ora sericea ipsidente, quibus iterum a quadrangulo & elegantissimo distinguitur. Ad hæc folia sunt ad oram inferiorem leviter punctata.

Calyx ovatus nigris punctis maculatus, non glandulosus, nec globulis nigris resinosis instructus.

Flos non pulcher, nec copiosus, plerumque ternatus; petala etiam inferne multis nigris maculis picta.

Antheræ ad oculum capitatae didymæ.

An est *Hypericum* BASSI. Bononiens. *Scient. Instituti* T. IV. ? Icon non assimilis.

Observatio. A præcedenti differt caule ancipiti, maculato, ramoso, foliis pluribus aliter factis obtulis, calyce non serrato, nec resinoso, flore maculato; a sequenti aliis notis.

4.) *Hypericum quadrangulum.*

Hypericum calyce integro, foliis margine punctatis, caule quadrato herbaceo.

Hype-

Hypericum Afcyron dictum, caule quadrangulo, I. B. I. R. H.
Afcyron. MATH. CAMER. DOD. LOB. RAIL.

Ubique in humidis etiam in subalpinis pratis, ad Molendinam rubram *Schönbrun*.

In definitione discrimen.

Caulis quadrangulus, herbaceus, ramosus, angulis punctatis.

Folia nervo cauli harentia lateribus remotis reflexis sessilia, ad caulem latiora ovata, sine etiam minus præcedentibus retuso, margine inferiori punctata, superiori sericea sæpe.

Calyx integer lanceolatus, raris maculis, sæpe nullis.

Flor fere purus & ea solum, qua laciniatus parte punctatus.

Antheræ capitatae præcedenti similes.

Distinctio ab aliis in definitione est.

5.) *Hypericum Officinatum*.

Hypericum calyce integro, caule ancipiti ramosissimo, foliis confertis, pellucido-punctatis.

Hypericum caule ancipiti foliis obtusis pellucido punctatis. LINN. *Spec.* 14.

Hypericum vulgare. C. B. *pin.* 279.

Hypericum BLAK. T. 15. 000. p. 76. optime.

Hypericum perforata fuga Daemonum. TABER.

Hypericum guttis sanguineis. BOCCON. *Mus. di piant.* p. 25.

Ubique circa Viennam in dumetis, sylvarum marginibus, *Simmering*, *Neugebau*, *Gatterholz*, *Döbling*.

A primo distinguitur glabritie, calyce integro, a reliquis foliis pellucido-punctatis, etiam nigris aut ferrugineis maculis aspersis, ab alpino flore minore & punctis transparentibus, etiam aliis notis.

Observatio. Folia obtusa rarius in siccis cretaceis, acuminata in herbis humidis sæpius invenias, conjugato & cruciato pulcherrimo ordine, ut obtusum definitionem ingredi non debeat.

Caulis ligneus glaber, crassius ramosissimus, anceps. Aegre distinguo ab *Hyperico humifuso*, & *Officinatum Hypericum* in monte LEOPOLDI sæpe humi prostratur, & folia in margine, linea punctorum nigrorum pinguntur.

6.) *Hypericum montanum* *

Hypericum calycibus ferrato-glandulosis, caule tereti erecto, foliis glabris punctatis sessilibus.

Hypericum calycibus ferrato-glandulosis, caule tereti erecto, foliis ovatis glabris. L. Nat. Syst.

Hypericum foliorum ora punctata calyce ferrato. HALL. *Helv.* 361. foliis non perforatis; bene.

Inveni in sylva *Gefletz-alpen*.

Facile discriminatur ab *Hyperico villoso* glabritie, foliis nec perforatis, nec pedicellatis, nec punctatis; ab *Hyperico alpino* calyce ferrato glanduloso, caule tereti, erecto, non punctato; ab *Hyperico elegantissimo* foliis sessilibus non adeo ut in illo perforatis, caule tenuiori minus glabro, & toto habitu: vide elegantissimi descriptionem.

C I S T U S.

CHARACTER. Calyx quinquefolius foliolis duobus minoribus. Petala quinque caduca. Stylus unicus stigmatate orbiculato. Capsula triquetra trivalvis.

STIPULATI.

1.) *Cistus Helianthemum.*

Cistus stipulatus, foliis subhirsutis ellipticis, obtuse acuminatis.

Cistus stipulatis foliis oblongis, revolutis, subpilosis. L.

Chamaecistus vulgaris flore luteo. c. n. pin. 465. Fl. Prus. LOESEL. *Icon.* p. 43.

Helianthemum germanicum. TAB. bene.

Helianthemum vulgare, flore luteo. TOUR.

Ubique frequens etiam in alpes ascendit, ut recte SEGUIER.

Caules rubentes longi, hirsuti, asperi, declinati.

Folia petiolata, opposita, hirsuta, ciliata, nervo depresso, lateribus revolutis, inferne ovata magis, superne lanceolata.

Calyx capsula decidua persistens, venosus venis sanguineis, hirsutus, *Flos* amplus.

*) *Cistus stipulatus* foliis latis, ellipticis ovatis.

Helianthemum alpinum, vulgari simile, latioribus foliis. *Plant. Veron. Suppl.* *Icon speciosa.*

Chamaecistus vulgaris, flore luteo, latiori folio. *Schol. Botan.* 41.

Hoc in *Schneberg* lectum hortulo intuli, in aliis alpebus nihil frequentius: precedente magis carnosa, minus lanceolata, hirsuta minus in meis speciminibus folia sunt, habeo tamen etiam hirsutissima, quorum dedit iconem SEGUIERUS.

Flos

Flos in nostra gente maximus, sic etiam invenit SEGUIERUS.

(*) *Cistus Helianthemoides*. TAB. VI. F. 2.

Et hæc in alpinis omnibus Austria, etsi longe rarior.

Ex radice lignosa multi surgunt caules, qui brevi ramosissimi in plures cauliculos diversimode flexos eriguntur: caules nigri sunt, cauliculi rubentes, annulis ut caules nigris cepti, in cauliculo longe nudo hinc inde futuri folioli rudimentum; jam subsequuntur folia, longiori petiolo, quam in alpestri, instructa, constanter stipitato stipulis duabus.

Folia varia sunt; infima rotundata, obcordata, quæ subsequuntur ovata magis, & longiora, tum lanceolata: ceterum folia saturate viridia, dorso magis pallida, & hæc hirsuta margine, ut & nervo leniter ciliata, pilis ex facie paribus, sæpe ut in *Helianthemo* egredientibus, docet lens adhibita. Folia omnia carnosæ sunt.

Cauliculi in summitate longe nudi, pilosi, pedunculos, ut in *alpestri* dispositos habent, & bractæas, & hæc pilosæ sunt.

Calyx *Helianthemii* non adeo pilosus, pilosus tamen, lineis purpureis elevatis striatus, intermedia membrana flavescente.

Observatio. Aegrius separo ab *Helianthemo*, a quo non multum differre jam pronunciaverat HALLERUS: in *Helianthemo* omnia majora, magis hirsuta solam differentiam faciunt, & non observo racemum ante efflorescentiam nutare ut in *Helianthemo*; sed hæc differentia an sufficiunt? tamen, cum *Cistus Helianthemum amplius* & magis hirsutum, quod in alpinis nostris legi, & delineavit SEGUIERUS, & *Cistus Helianthemum amplius* & minime hirsutum quod etiam habeo, si cum vulgari comparentur, potius varietates *Helianthemii* videantur, quam distinctæ species, ita & mea plantæ ad *Helianthemum* migrandum esse evidens est, licet definiatur *Cistus suffruticosus foliis oblongis* LINNÆO & LINNÆANIS, idque sub nomine *Cisti serpillisfolii*, quem etiam ab *Helianthemo* ægre separo, dum vix certas conspicio differentia notas.

(***) *Cistus Serpillifolius* TAB. VI. F. 3.

Cistus suffruticosus stipulatus foliis herbaceis, venosis, marginibus parum ciliatis.

an Chamæcistus CLUSII *Hist. I. p. 73.* cum Icone? quem in alpinis Austriae crescere LINNÆUS ex CLUSTO scripsit. Dubito eum esse, cum de stipulis exactus CLUSIUS mentionem non faciat, nec consentiat habitus.

In *Runden Ries-Schneberg* qua parte mons spectat *Schnebergerdörfel*.

Radix serpens, multis fibris capillaribus multifidis ex purpura nigris aucta, quibus terra sese arcte immisceat,

Inde emittuntur *caules* plurimi, aridi plerique, uno crassiori, saepe terræ etiam radicato, lutescente, annulis magis distantibus eiusdem cum caule coloris aut paulo obscurioris; hic multos promit cauliculos, parte qua soli obvertuntur purpureos, ea qua umbram habent, herbaceos.

Folia petiolata, petiolis saepe sanguineis, stipulata, stipulis rarius coloratis: folia herbacea & quam in ulla Cisti specie teneriora, glabra, licet leniter hinc inde ciliata, manifeste venosa, venis & nervo ad solem transparentibus, ovata certe, aut ex ovatis acuta.

Caulis prioris & calyx & flos.

Observatio. Calycis levitas quæ, in LINNÆI definitione, quid? utinam magis observarent, & aliena herbaria non adeo sedulo describerent floristæ!

EXSTIPULATI.

2.) *Cistus Fumana* *

Cistus exstipulatus foliis alternis angustissimis; ex HALL.

Cistus suffruticosus, exstipulatus, foliis alternis linearibus, pedunculis unifloris. L.

Cistus fruticosus procumbens foliis aciformibus, nudis, floribus auriculatis.

SAUVAGES.

Chamæcistus ericæ folio luteus humilior. c. n. pin. bene.

Helianthemum tenuifolium glabrum, luteo flore per humum sparsum. 1. n. II. p. 18.

Chamæcistus VI. clus. Hist. I. p. 75. Icon, licet nemo recenseat.

In Monte *Badensi*, *Hamburgensi* raram CLUSIUS; inveni locis aridis soli expositis, in montibus, *Badensibus* thermis, *Medlingensi* Templo, *Rodamensi* Arci, imminetibus; ad hæc in *Türken-Schantz* & alibi.

Calyx membranaceus, transparentis, amplius, venosus ut in Cisto *Helianthemo*, & flos flavedinis herbaceæ, eiusdem fere ac in illo magnitudinis; capsula *Helianthemo* par, triquetra trivalvis manifeste sex locularis, semine fusco.

Observatio. Adiecit suis speciebus LINNÆUS sequentem notam, corolla calyce vix maior est. Nostrarum regionum *Fumana* duplo maiorem

rem habent in loco natali, & nulli Austrio Cisto maior floris cum *Helianthemo* convenientia quam huic.

3.) *Cistus Canus*.

Cistus exstipulatus foliis oppositis, incanis, nudis.

Chamaecistus II. CLUS. p. 741. *Icon*.

Chamaecistus foliis Myrti minoris incanis. c. n. p.

In tota catena montium a *Kaltenberg* ad alpes, in monte *Hamburgenfi* *CLUSIUS*. Ego in *Badensi*, etiam *Rodaunensi* monte & *Medlingensi* legi.

Observatio. Locis aridis, montosis, natalibus, utraque longe petiolati elliptici folii facies incana est, inferior tamen magis; quæ incana tantum a plurimis perhibetur. Caules superius rubentes longe nudi, foliis cinguntur inferius duobus, quatuor, sex, oppositis. Calyx ut in *Helianthemo* purpurascens venosus, sed magis incanus. Flores tres, quatuor. Omnia subincana sunt.

4.) *Cistus alpestris* * TAB. VI. F. I.

Cistus suffruticosus, procumbens, exstipulatus, foliis oppositis ciliatis, calycibus lævibus, quia nervos non habent adeo elevatos ut in *Helianthemo*.

Creseit ubique in alpidibus; hoc nihil frequentius in *Baxrigel-Kuplanken* - *Saugrund* - *Schneberg*, in *Gefletz alpen-Brey*n, in alpe *Brey*nina, *grün Schack*, etiam in *Etschero*.

Radix lignosa, nigra, parum fibrosa, multos emittit caules suffruticosos, humi aliorum more stratos, quorum ex radice principium nigrifcat, huic continua recens purpurascit pars, annulis utrobique nigris cincta & longe nuda.

Inde *Cauliculi* duo, tresve, rarius unus, simplex, absque vestigio subnaescentium ex densis foliolis rosularum, longius procumbendo diffunduntur, aut etiam sursum, eriguntur, statim rubentes, dein virides, hirsuti.

Iam *Folia* hos investiunt, quandoque ovata, cauli appressa, ut petioli longitudo non visatur, quandoque longius petiolata, magis minusve hirta, pilis & in marginibus & in nervo longioribus obsita, minoribus utraque facie conspicuis, quandoque tamen etiam laurina glabriora sunt, & solum margine ciliata, admodum enim variant; omnia semper canaliculata, nervo depresso & transparente, folio non venoso, rosularum longius petiolata constanter, & oblonga.

Stipulæ

Stipula æternum nulla, nec harum in ramis vestigium, ni exsiccatos precedentium annorum petiolos stipulas velis. Supremi cauliculi rarius unum solum proferunt florem singuli, sæpius plures emittunt pedunculos 2. 3. 4. bractea plerumque instructos hirsuta.

Calyx totus incanus, cute, sæpe viridibus, sæpe etiam rubentibus lineis percursa: folia tria maiora, ampla quidem hæc, duo minima linearia; foliorum maiorum alternum latus extenuatum, glabrum, quasi flava tenuiore membrana non pilosa factum.

Flor ipse sulphureus est, marcescens abunde aurantius.

Petala rotunda, cava, crenulato quasi margine.

Observatio I. Flores racemosi in definitionem allegari non possunt, cum in omnibus nostris Cistis, excepto *Fumana*, sic se habeant.

Observatio II. Adeo variare hic Cistus solet, ut modo maxime hirsutus & pilis confertus brevibus & oblongis, modo totus glaber, modo foliis non adeo crassis, modo laurinis margine tantum ciliatis deprehendatur, ut si ex varietatibus species concinnare velis, in sex facile distrahere possis; nec est satis distinctus sequens.

****) *Cistus Seguieri*. *

Cistus exstipulatus, foliis caulinis inferioribus ovatis oppositis revolutis, superioribus expansis.

Helianthemum alpinum serpilli folio nigricante, & hirsuto. SEGUIER. *Plant. Veron. Suppl.* p. 195. T. VI. F. 2. Icon admirabilis, descriptio itidem bona, ut addi vix quid possit.

Legi in costis summi cacuminis *Schneberg*, & iam a 6. annis in hortulo incolumem plantam alo. Invenio in notis, LINNÆO non scriptam esse, nec in speciebus, nec in Centuriis, in novo plantarum systemate synonyma non adiunt, & præ obscuritate nihil definire possum, tamen distinctissima est planta; vide Iconem SEGUIERI. An ab hoc distinctus Cistus, quem iam olim nomine *alpestris* in adversariis notaveram? vix persuadeor.

ORDO

ORDO III.
MULTISILICULARUM.

CHARACTER. Multistamina, multisiliquæ; paucissimis exceptis, ut *Isopyro*, *Clematide recta* &c. quas plantas separare vetat natura.

SILICULIS NON DEHISCENTIBUS LIBERIS.

THALICTRUM.

CHARACTER. Calyx nullus. Petala quatuor caduca. Siliquæ monospermæ nudæ.

Observatio. Error est typographicus in *Systemate Naturæ Halæ Magdeburgicæ* edito, dum *Thalictro* adscribuntur petala quinque.

FOLIIS MAGIS LANCEOLATIS.

1.) *Thalictrum*. BAUHINI.

Thalictrum foliis angustissimis æque latis integerrimis.

Thalictrum caule folioso, foliis angustissimis non dentatis HALL. *Helv.* 307.

Thalictrum angustissimo folio C. B. *prod.* 146. Icon. bona. TABERN. eadem.

Thalictrum pratense angustissimo folio. C. B. *Baf.* 95. I. R. H. BOERH.

In valle *Breymina* KRAMER, & ibi ego collegi.

In notis invenio convenire descriptioni C. B. Non crevit in hortulum delata.

*) *Thalictrum Angustissimum* *

Thalictrum foliis angustis lanceolatis, ultimo raro dentato.

Thalictrum foliis lanceolato-linearibus integerrimis . . . HALL. *Helv.* 308.

In locis caduis *Brigittau*.

Caulis angulosus sub umbellis florum longe nudus, plerumque ramosus, aliquando & racemo simplici terminatus, ut definitio ALPINI *Thalictri* illi ex arte conveniat.

Folia etiam pinnis duplicato pinnata, lanceolata, primis pinnis saepe bilobis, ultimis semper trilobis, medio folio uno alterove dente incisio.

Panicula multiplex erecta.

Flor luteus, odoros, ut sequentis.

Medium videtur inter primum & tertium. Malim tamen varietatem secundi dicere.

2.) *Thalictrum flavum.*

Thalictrum foliis longis rugosis & asperis.

Thalictrum pratense maximum Monspelienfe: asperioribus & rugosis foliis.

RAII *Syll. exter.* p. 245. bonum nomen.

Thalictrum maius foliis rugosis trifidis. MORIS. Icon umb. T. 12. commoda, foliis tamen non rugosa.

an *Thaliætri* L. *Spec.* 10?

In insulis Danubialibus inter pontes, & alibi.

Caulis sulcatus angulosus.

Folia duplicato pinnata, ut in præcedentibus, lanceolata, sed magis elliptica, etiam minora, non adeo longa, magis rugosa sulcata.

Panicula multiplex erecta.

Flor odoros & stamina albertia antheris luteis, calyce subalbido maturo. Flos non cernuus

Stam. ad 17. pistilla saepe 7. in nostris.

24.

10-16.

LIN.

70. 90.

-

-

-

SCOP.

ad insignes has naturæ aberrationes, si demum veræ, merito non attendit HALLERUS.

Observatio I. Hoc *Thalictrum* inter omnia, quæ novi, maxime fœtet, fœtent vero & alia.

Observatio II. *Thalictra* Characteribus specificis minime discriminata sunt: ex semine differentia nulla sumi potest, in nostris omnia eadem sunt, si *aquilegifolium* excipias; caulis foliosus sulcatus, panicula multiplex erecta non distinguunt; ex foliis foliis præcipue desumenda differentia est.

Observatio III. Nullam hucusque figuram vidi, quæ hoc *Thalictrum* recte exprimeret, excepta illa MORISONI, quæ tolerabilis est.

Tha-

Thalictrum magnum DODONAEI nulla in re huic convenit, quam in panicula. Caulis rotundus omnino malus, stipulae rameae non verae.

FOLIIS RETUSIS MAGIS.

3.) *Thalictrum aquilegifolium* *

Thalictrum fructibus triangularibus, pedicellatis, pendulis.

Thalictrum maius florum staminibus purpurascens. C. B. PIN. 337. apposite.

Thalictrum alpinum. SCHW. p. 204.

Thalictrum IV. CLUS. I. c.

II. Varietates.

Thalictrum III. CLUS. Hist. p. 234.

Thalictrum aquilegiae foliis, florum staminibus albis. I. R. H. TILL.

In Gans, Schmeberg ascensu, etiam omnibus aliis alpinis, locis sylvestribus frequens. Nuper in loco retro Reichenau.

Folio aquilegiae, definitione, floribus umbellatis densissimis, vel luteis, siliquis triangularibus, quarto angulo depressiore, siliquis ex pedicellis pendulis, facile distinguitur & cognoscitur. Adhuc corolla exalbida, stamina violacea, antherae flavae.

Stamina ad 56. 58. pistilla 7. 8. 10. in Meis.

60. . . . 16. in LIN.

70. . . . in SCOP.

4.) *Thalictrum minus*.

Thalictrum caule glabro, panicula reclinata, floribus cernuis.

Thalictrum foliis latis subrotunde tridentatis, caule nudo laxè paniculato

HALL. Helv. 308 bene.

Thalictrum minus. DOD. pempt. 58. bene.

Ruta pratensis minor. TAB. p. 55.

Thalictrum minus. C. B. RAI. TOUR. SCHEUCHZER.

In monte Mädling & aliis montibus.

Caulis flexuosus; rami ad exortum ex caule atrovirente linea notati, ut & primi petioli.

Folia subrotunda, tridentata, glauca utrinque; inferne tamen magis cinerea, venis pellucidis: folia sexpartita habet LINNAEUS, quod & alii assumpserunt, non facile ullus invenit, aut plantam ex his determinat.

Flor cernuus.

P 2

Corolla

Corolla rubens.

Stamina herbacea sunt, antheris ex viridi flavescentibus.

Stamina 18. pistilla 3.

20. . . 4.

5. etiam 8 hinc inde vidi.

Observatio. Inter nostratia Thalictra, excepto *aquilegifolio*, quod in tantam altitudinem excrefcere non solet, minimum est.

*) *Thalictrum Maius* * *

Thalictrum caule striato, panicula patenti erecta, floribus cernuis.

Thalictrum LINNAEI quod?

In Rupibus rarius.

Thalictrum hoc cum praecedenti multam similitudinem habet foliorum, in pluribus tamen diversum est; & caulis in hoc longe magis rectus, etiam elatus Thalictri flavi more, evidentius striatus minus glaber, aut nitidus, maiorem vim foliorum habet, quod longe minori intervallo ramorum vaginæ caulem complectantur, & rami ex una vagina perpetuo terni, qui in priori solitarius sit, & hi ex rotundo striati, angulosi, herbacei, dum in priori complanatus, digonus, & interiori facie sulco excavato exaratus, & glaber & splendens, & durus magis invenitur; sed & glabriores & nitidiores sunt in praecedente pedunculi omnes, ut & petioli, qui adhuc sua basi magis incrassati, in nostra omnia striata sunt, fusca magis, striis eminentibus, quandoque tota longitudine coloratis.

Foliorum figura eadem fere ac priori, sed minora, facie nigriora, dorso magis cinerea, venis pellucidis.

Flos cernuus.

Corolla colorata, antheræ flavæ, stamina rubentia.

SPIRAEA.

CHARACTER. Calyx quinquefidus. Petala quinque.
Capsula polysperma L. monosperma SCOPOLI.

Observatio. Recte observaverat HALLERUS occasione huius generis, solum sexum genera tota caractere naturali coniuncta non dividere, ut petala quinque vel septem non dividunt; hinc & Filipendulam & Ulmariam, Aruncum, separari non posse: nec minus vere notavit SCOPOLI, in hoc genere LINNAEUM sensim ad naturalia genera redire.

1.) *Spiraea aruncus.*

Spiraea sexu distincta foliis aequalibus. HALL. *Helv.* p. 306. sub nomine Filipendulae.

Aruncus L. CLIFF.

Barba caprae CAM. *Hort. Icon.* IX. bona.

In Sylvis Mauerbacensibus, & aliis.

2.) *Spiraea ulmaria.*

Spiraea foliis ex ovalibus acutis, extremo trilobato, minimis pinnulis intermixtis. HALL. *Helv. Spec.* 2. p. 306.

Regina prati. DOD.

Ulmara CLUSII. RATT. I. B. I. R. H. BLAKW. T. 465.

In pratis uliginosis frequens.

Foliorum pinnulae serratae, & reflexae, caulem amplexantur: in petiolis sulcatis sulco rubente maiores minoribus intermixtae sunt.

Flor odor.

Calyx herbaceus, reflexus.

Petala alba plura reflexa.

3.) *Spiraea filipendula* Offic.

Spiraea foliis pinnatis, foliis uniformibus serratis, caule herbaceo, floribus cymosis.

Filipendula foliis angustis, extremo trilobato, minimis pinnulis intermixtis. HALL. *Helv.* 307. *Spec.* 3.

Filipendula omnium pene. BLAKW. T. 457.

Oenanthe Filipendula LÖB.

Ubique in pratis, etiam Schönbrunn, herbidis locis Gatterholz &c.

Flor odor, petala maculis sanguineis picta, patentia, sapissime sex.

SILICULIS NON DEHISCENTIBUS RECEPTACULO
COMMUNI EXCEPTIS.

A D O N I S.

CHARACTER. Calyx quinquefolius. Petala octo ad 12. 13.
nitida. Receptaculum oblongum spicatum. Semi-
na angulosa.

1.) *Adonis Helleborus.*

Adonis perennis petalis plus octo.

Pseudo - Helleborus. MATH.

Buphthalmum. DOD. *pempt.* 261. bene.

Buphthalmum. DOD. Pseudo - Helleborus niger. CLUS. *Hist.* I. p. 333. Icon.

Helleborus niger ferulaceus. LON. Icon. p. 784.

Helleborus Hippocratis. TAB. Icon. 721.

Copiose in monte *Badensi* vidi, supra *Petersdorff*, etiam circa *Leyta-*
pontum KRAM.

Calyx atropurpureus, lanuginosus.

Flor amplissimus, aureus, maculis albis saepe respersus.

Petala duodecim, tredecim, etiam plura, quandoque erosa, un-
gue macula violacea notato.

Antherae flavæ.

2.) *Adonis annua.*

Adonis annua octopetala. HALL. *Helv.* 320.

I. Adonis flore pallido. C. B. Baül. 53. CAM. optime.

II. Adonis hortensis flore minore atrorubente. C. B. *pin.* 178.

Prior hinc inde inter segetes, posterior in hortis visitur.

Distinctio facilis a priore. *Antherae* carulescentes, flos flammeus,
petalis macula atra notatis.

RANUN-

RANUNCULUS.

CHARACTER essentialis, in unguis petali fovea vel tuberculo. Adde Calycem quinquephyllum, Petala quinque, plura.

FOLIIS DISSECTIS.

1.) *Ranunculus sceleratus*.

Ranunculus fructu oblongo impatiens,

Ranunculus fructu oblongo, foliis triplicibus carnosiss.

Ranunculus foliis inferioribus palmatis, summis digitatis, fructu oblongo L.

Apium aquaticum, TRAG.

Ranunculus sardonius. GESNER.

Ranunculus L. CAM. *Epit.* Icon non bona, folia superiora ferrata, summa trifida facit.

Ranunculus palustris rotundiore folio L.O.B. Icon. p. 669. bona.

Ranunculus Sylv. I. non. *pempt.* 423. Icon bona.

Ranunculus palustris apii folio laevis. C.B. bona descriptio.

Abundat Vienna rivulo, in fossis suburbanis *Widen*, *Leopoldstadt*.

Caulis tener, cavus, spongiosus.

Folia inferiora longe petiolata, triloba, caulina in initio adhuc triloba, dein simplicia, trifida, suprema integra.

Calyx reflexus.

Flor ex luteo pallens.

Fructus oblongus, ovatus, æqualis, glaber, impatiens attactus.

Observatio. Folia inferiora palmata, superiora digitata, non satis distinguunt, habent enim etiam hæc alii ranunculi plurimi.

2.) *Ranunculus Sardous* * *

Ranunculus foliis radicalibus apii trilobis, fructu rotundo.

Ranunculus palustris apii folio, lanuginosus. C. B. *pin.* 130.

Ranunculus II. species, vel *Sardous*. CORDI *Hist.* fol. 119.

Ranunculus secundus: CAMER. *epit.* 381. Icon.

Ranunculus secundus. C. B. in *MATHIOL.* fol. 458.

Abundat tota Austria.

Observatio I. A *Ranunculo scelerato* differre lanugine, pluribus foliorum incisuris, iam C. B. monuerat; hæc differentia LINNÆUM non movere, debuissent tamen circumspiciorem reddere: fructus, qui in priori

priori oblongus, tactus impatiens, elasticus diffilit, in hoc rotundus, feminibus compressis, simpliciter apice acutis, in capitulum collectis videtur. Calyces lanuginosi, colorati, reflexi, flos parvus, gunneo nitore splendens, exiguo ungue maculatus.

Observatio II. Semina in plerisque ranunculis apicem habent reflexum, semen in nostro *Sardoo* habet apicem sursum spectantem; quæ nota præter alias hæc satis ab aliis separat.

3.) *Ranunculus auricomus.*

Ranunculus foliis radicalibus reniformibus, longe petiolatis, caulinis digitatis, sessilibus.

Ranunculus nemorosus f. sylvaticus, folio subrotundo. c. h. p. 178.

Ranunculus I. sylv. DALECHAMP.

Ranunculus auricomus DOD. Icon.

Ranunculus aconitifolius folio rotundo ad radicem præfolante. Fl. Pruss. LOESEL. Icon. p. 225. bona, & nomen commodum.

Ubique in Sylvis.

Folia radicalia reniformia, sæpissime crenata, unum, duo, licet quandoque etiam uno eodemque petiolo 5. 6. alia nitantur, diversæ figuræ, quale specimen anno 1761. in sylva Dornbach collegi; caulina digitata, non linearia, sed vel ferrata, vel integra verticilli in modum cauli circumposita, qua nota facile distingui potest; adhuc mitis totus & herbaceus est, ut in experimento post HALLERVM inveni.

Caulis cavus debilis, superius brachiatus, geniculatus, plerumque prostratus.

Flos pro altitudine plantæ exiguus, flavus, calycis foliola haud multum superans.

Semen speciale nihil habet.

4.) *Ranunculus aconitifolius.*

Ranunculus foliis omnibus quinatis lanceolatis, inciso-ferratis L.

Ranunculus montanus IV. CLUSII. *Hist.* I. p. 236. Icon bona.

Ranunculus montanus aconiti folio albus, flore maiore. c. h. RAY. TOUR.

Ranunculus IV. CAMER. *Epit.* Icon. p. 383. non adeo bona, caule ad exortum capillato, quod non invenio.

Ranunculus flore albo. DOD. *pempt.* Icon. p. 426. bona.

In acclivi montis Wexel, Schneberg & aliorum sylvestris locis CLUSIUS, KRAMER. In subalpinis sylvis ubique abunde ego reperi.

Caulis

Caulis altus ramosus glaberrimus.

Folia crassa aconiti, lobis maioribus.

Calyx factus foliolis quinque minimis, margine purpureo colore perfusus, coloratis, albidis, deciduis.

Petala floris quinque, ovata, nivea, anthera flava.

Semen in capitulo sedens ventricosum uncinatum.

5.) *Ranunculus Illyricus* * *

Ranunculus foliis digitato-tripartitis, lacinii lanceolatis, integerrimis, calyce reflexo.

Ranunculus grumosa radice IV. *CLUS. Hist.* I. p. 240. Icon commoda.

Ranunculus lanuginosus angustifolius, grumosa radice maior, & minor.

c. b. *pin.*

Ranunculus Illyricus TAB. p. III. Icon inelegans.

Ranunculus Illyricus radicibus bulbosis foliis oblongis. t. b. III. p. 863.

In ea montis *Hamburgensis* parte, quæ occasum spectat, *CLUSIUS*, eodem loco primo inveni, ut etiam candidis *CLUSII* cineribus laudem debeamus. Dein & in ea montis *Hamburgensis* parte, quæ orientem spectat copiosius, tum in illa, quæ Septentrionem, satis frequentem vidi, nusquam alibi terra Austria.

Caulis pedem & ultra altus, lanuginosus.

Folia albo villo obducta, sericea.

Calyx villosus præ lanugine alba incanus.

Flos inter omnes ranunculos, quos vidi, maxime speciosus, sulphureus, purus.

6.) *Ranunculus rutae-folius*.

Ranunculus foliis supradecompositis caule simplicissimo unifolio, radice tuberosa. L.

Ranunculus rutaceo folio flore suave rubente. c. b. *pin.* 181.

Ranunculus præcox I. Rutæ folio. *CLUS. Hist.* I. p. 232.

In inferioribus *Schneberg* iugis, & vicinis montibus *CLUSIUS*, in *Schneberg* KRAMER.

7.) *Ranunculus alpestris*.

Ranunculus foliis subrotundis splendentibus semitrifidis, petalis cordatis albis.

Ranunculus alpinus humilis albus folio subrotundo. *SEGUIER Ver.* I. p. 489.

T. 12. F. 1. exquisita icon.

Ranunculi montani I. *Species* I. & II. *CLUS. Hist.* p. I. p. 234.

Q

Ranun-

Ranunculus foliis radicalibus subcordatis obtusis tripartitis, lobis trilobatis, caulino lanceolato integerimo, caule unifloro *L. Spec. 22.* nomen quodammodo bonum.

In *Schneberg*, *Breyt alpen*, *Grün-Schack*, & aliis in alpidibus.

Folia longe petiolata, viride splendentia.

Calycis foliola ex albo viridia, floris petala nivea, cordata, ut bene figura exprefsit *SEGUIERUS*, iam etiam indicavit *CLUSIUS*.

Obfervatio I. Species prima, ut & altera *CLUSII* una eademque planta funt, confentit *SEGUIERUS* & possem demonstrative evincere.

Obfervatio II. Quandoque caulis aphyllus est, ut *HALLERUS* monuit, quandoque duobus foliolis lanceolatis inſtructus, ut *CLUSIUS* edixit; ſape etiam biflorus est, ut malæ *aphyllus*, *uniflori*, definitiones.

8.) *Ranunculus bulbosus*.

Ranunculus calycibus retroflexis, radice ſimplici-globoſa.

Ranunculus pratensis radice verticilli modo rotunda. *C. B. pin.*

Ranunculus bulbosus. *LOB. Icon.*

Ranunculus tuberosus. *DOD. pempt. Icon. p. 428.*

Ranunculus minor. *TAB. Icon. p. 108.*

Ubique in pascuis, ſpeciatim illis *Döbling*, *Rodaun*,

Cognoscitur napo.

9.) *Ranunculus Repens*.

Ranunculus calycibus patulis ſtolonibus repentibus.

Ranunculus foliis ternatis foliolis petiolatis trifidis, medio productiore, caule multifloro. *L.*

Ranunculus pratensis repens hirsutus. *C. B. bene.*

Ranunculus hortenſis *J. DOD. pempt. 422.* Icon bona.

In pratis ubique, in illo *Simmering*, *Döbling* &c.

Ex dura, licet rara hirsutiae caulis ſubasper, folia longa petiolata petiolis ad radicem violaceis, longitudine linea cava exaratis, ſtolonibus repentibus absque excavatione rotundis, coloratis.

Obſervatio. In hortis cultus non hirsutus, in pratis hirsutus, etiam calycibus ſumme revolutis.

10.) *Ranunculus Napellifolius*.

Ranunculus calycibus patulis, pedunculis teretibus, foliis tripartito-multifidis, ſummis linearibus. *L.*

Ranun-

Ranunculus pratensis erectus acris. c. n.

Ranunculus sylvestris. TAB. p. 107. Icon optima. Alia synonyma ob incertitudinem non addo.

In pratis riguis frequentissimus, etiam locis sylvosis *Dornbach, Baden, Simmeringer-Wald*; vidi in *Millersdorff, Sollenau, Baden*; etiam subalpina inhabitat prata, & summa alpium pascua.

Radix ex tubere multum fibrosa caulem foliosum erectum ramosum multiflorum exerit.

Folia longissimis pediculis quandoque manifestius, quandoque obscurius sulcatis innixa, napelliformia, inferne dilutius herbacea, quandoque in alpiis leni pube subincana, quale specimen servo, superne saturatius viridia, macula ferruginea ab insertione pediculi incipiente per multam latitudinem divisionum foliorum dispersa in plurimis.

Caulis inferne aliquando maculatus, saepe aphyllus, in sylvis uno longe pedicellato folio semper in medio instructus, aliis locis inventus, superioribus sessilibus, trifidis, raro amplius laciniatis, plus minusve lanuginosus; erectus, cineraceus, dum glaber, est polyanthemos, unde multi Botanici polyanthemum vocant, quem acrem dixit LINNAEUS.

Sed an revera distinguuntur *Ranunculus acris* & *polyanthemos* LINNAEI? Adhuc nostrum *lanuginosus* varietatem, ut vult CL. HALLERUS, non persuadeor. En nostrae variantiae folia in TAB. IV. F. I. I.

II.) *Ranunculus Breyanus* * * TAB. IV. F. 2.

Ranunculus alpinus receptaculo lanuginoso.

Crescit in *Schneleiten-Brey alpen*.

Hic ex summo capite plura, quam alii ranunculi alpini solent, folia promit, ex viridi nigricantia, subtus maxime hirsuta, profundissime, & magis semper quam in sequenti tripartita, lobis irregularibus, media lacinia medii lobi minus triangulari, aut tridentata: lobi laterales non adeo profunde bifidi, & hi iterum varie secti, margine hirsuto in omnibus, atropurpureo in plurimis.

Pediculi atropurpurei, canaliculati, hirsuti.

Caulis raro rectus, plerumque quasi decussatus, eadem hirsutie obfusus, non altus, folio vel nullo instructus, quale specimen ex alpiis attuli, vel ad decussationis eminentes gibbositates sessili, uno alterove, alte trifido, quandoque quinquesido, angustiori.

Q 2

Calyx

Calyx hirsutus foliis coloratis concavis deciduis.

Flos splendens gummeo nitore, ungue multum maculato.

Fructus capitatus.

Semen glabrum uncinatum ranunculi, receptaculo lanuginoso, quod in aliis non observo.

Habitus hirsutus. Est inter alpinos post alpestrum fere minimus, in hortos tamen translatus statura augetur.

12.) *Ranunculus nivalis*.

I. *Ranunculus* subhirsutus caule subunifloro foliis radicalibus palmatis caulinis multipartitis sessilibus.

Ranunculus saxatilis magno flore. c. b. *prod. SCHEUCHZER. Itin.* I. p. 46. & definiti in alpinis sequenti modo:

Ranunculus flore amplo *Calthæ*.

Ranunculi 12. *Species.* HALL. *Helv.* p. 327. descriptio.

II. *Ranunculus* caule unifloro foliis radicalibus palmatis, caulinis multipartitis sessilibus *Fl. Lapp. TAB. III. F. 2.*

Ranunculus minimus alpinus luteus. i. b. III. p. 845. Icon non incommoda interior, quoad radicem optima. Descriptio mala.

an? *Ranunculus* tenuifolius montanus luteus. i. b. III. p. 416. *TAB. F. 6.* videtur illum coniungere priori.

Hoc nihil copiosius in sylvis subalpinis, alpinis, locis alpium udis sub pinu primo vere, in itinere *Schneberg*, in itinere *Breyne*; en veram utriusque descriptionem: primi icon *TAB. IV. F. 3.* Secundi *TAB. IV. F. 4.*

I. *Radix* tuberosa crassa, quasi napulis teretibus ad se invicem compactis constans, oblongis carnosissimis fibris, non multum ramosis, profunde demersis componitur, precedentium annorum exsuccæ foliorum vaginæ caput circumstant, dum petiolus unus, duo, plures, longi canaliculati folia gerunt superne profundius, inferne dilucidius viridia, frequentius subhirsuta, quam glabra, crassiuscula. Sunt hæc palmata, evidentius trifida, lobis sessilibus, medius triangularis alte sectus, media lacinia vel simplici, vel tridentata, lateralibus dentibus decreescentibus. Laterales lobi profundissime bifidi, ut fere velles folia radicalia esse quinquesida, a medio proximi etiam triangulares, ut medius secti, inferiores pediculum respicientes, profunde quandoque iterum secti, quasi alati, non adeo triangulares. Variant in hac planta foliorum incisuræ, & lacinia, SCHEUCHZER bene.

Ca. lis

Caulis iam altus, iam minor, subhirsutus, durus, licet fistulosus, sapius biflorus, quam uniflorus, unicum, vel duo, rarius tria habet folia: ad caulis divisionem sedens maximum in latas lacinias, & has in alias minores, lobi medii radicalis folii in morem, secatur, vicinis eodem modo, aut solum tridentatis; lacinia dein sensim decrescunt amplitudine, & longitudine, minima sunt, ubi solum caulem non amplectitur; solum aliqua ab hoc distantia in singulo ramo aliud est, etiam amplexicaule, trifidum, quinquefidum, sexfidum, octofidum, lacinii lanceolatis, maxima elliptica, aut dentata.

Calyx foliolis ovatis coloratis villosus.

Flos unus vel duo, petala profunde lutea, splendentia.

Capitulum rotundum, aut subrotundum, compressum, uncinatum.

II. Omnia similia habet cum hac differentia, quod radix non semper adeo tuberosa aut teretibus ad se compactis constet napulis.

Caulis subhirsutus indivisus, folio plerumque unico in tres, quinque lacinias simplices secto, quandoque tamen duplici, infimo longe petiolato.

Folia radicalia glabra, ut monuit HALLERUS.

Calyx, flos, semen, ut in priori. Sed etiam ex eadem radice surgebat alter minor ranunculus in uno specimine.

Observatio I. Ranuncolorum alpinorum maxima, nec satis discriminata confusio alias omnino postulat definitiones. Ranunculum PLATERI definit *spec. 20.* caule bifloro LINNAEUS, quem unifloro *spec. 10.* HALLERUS; si in colore constantia, calyce floris albi villosi HALLERUS rectius patefecisset, quam omnis alius, sed hic usque nobis in nostris alpinis non lectus. De Ranunculo *alpestri* antea monui, ut & de *pthora*, definitionum inconstantiam. Sed de illis, qui foliis radicalibus palmatis sunt, caulinis multipartitis, maior longe difficultas, & imprimis de *Nivali* TAB. IV. F. 3. 4. etsi uniflorus hinc inde visatur, plerumque tamen caule bifloro est nostris in alpinis, atque id primum. Secundum est, quod caulem glabrum faciat LINNAEUS, quem subhirsutum invenit HALLERUS, & constanter obervo, nec semper ad caulem solum unum, sed etiam saepe duo opposita, supremo simplici, trifido, quinquefido, latiusculo lanceolato, inferiori in lacinias ampliores, & has dentatas secto, alia prius dixi.

Observatio II. Tabula III. Flora Lapponica Ranunculi infelicitè admodum incili sunt, cum ambitu folii solum circumscripto, ut cognoscere possis, ex aliis enim haud divines; in figura lineæ pro arbitrio ductæ, non venarum decursus ramificatio expressa, & misera. I. B. figura interior Ranunculi minimi alpini albi, & lutei, plus veri & verisimilitudinis habet, radicem omnino bene.

13.) *Ranunculus echinatus.*

Ranunculus feminibus aculeatis, foliis superioribus decompositis linearibus. Plurimorum.

Ranunculus arvensis echinatus. c. b. p. 179.

Ranunculus III. Sylvestris. Dod. pempt.

Inter Hetzendorf & Lising, in arvis humidis ad viam.

Multum ramosa & diffusa planta flores habet omnium ranunculo-
rum nostrarum regionum minimos. Semina complanata aculeis &
magno stylo instructa.

14.) *Ranunculus aquatilis.*

Ranunculus foliis submersis capillaceis, emerfis peltatis. L.

Ranunculus foliis submersis capillaceis. L.

Ranunculus aquaticus capillaceus. c. b. pin.

In aquis stagnantibus, lacubus, stagnis, etiam in corrente rivulo
Rothenmühl.

Calycis folia reflexa colorata; flos candidus.

15.) *Ranunculus lanuginosus.*

Ranunculus foliis tripartitis acute sinuatis lanuginosis.

Ranunculi 8. species. HALL. Helv. p. 325.

Ranunculus montanus lanuginosus foliis ranunculi pratensis. c. b. prod.

Ranunculus magnus, valde hirsutus, flore luteo. I. B. III. 417.

In Sylvis subalpinis ubique.

Folia lanuginosa macula exalbida notata in alpihus.

Calycis foliola quinque, lanuginosa, colorata, concava, lateribus
magis coloratis, saepe reflexis, stria nigra secundum longitudinem de-
currente.

Floris petala quinque profunde flava, admodum nitentia.

Semina capitata rufa ventricosa uncinata; LINNAEUS dicit acuta com-
pressa, quod nec in immaturis, ubi ventricosiora, nec in maturis invenio.

16) *Ranun-*

16.) *Ranunculus testiculatus.*

Ranunculus foliis filiformi-ramosis, calycibus appendiculatis LINNAEI, male pro nostris; calyces appendiculati non sunt.

Melampyrum luteum minimum. C. B. pin. 234.

Melampyrum perpusillum luteum. LÖB. Icon.

Melampyrum luteum. TAB.

Ranunculus ceratophyllus Seminibus falcatis in spicam adactis. MOR. II. T. 28.

F. 22. Sect. 4. Icon.

Habitat iuxta agrorum margines, ad *Belveder*, in vallo eiusdem Horti Regii copiosissime, ad agrorum margines *Simmering*, prato *Simmering*, vallo prati, ubi maximæ staturæ deprehenditur abundanter; & in mœnibus.

Annua planta ex radice tenui parum fibrosa sæpe solum unicum, sæpe plures profert caules, omnes aphyllus, leniter lanuginosus.

Folia sunt ex longe petiolatis in extremitate tripartita, palmata, instar cornu cervi quandoque divisa, ramosa tenuia, non tamen filiformia.

Calyx lanuginosus.

Flos flavus non nisi fulgente sole apertus petalis erectis.

Semen in sphaeram, dein spicam adactum, in initio rectum, dein incurvum, læviter uncinatum, ut nonnulli vocarint falcatum, basi testiculatum, quæ nota præcedenti evidentior, cognomen testiculati potius quam falcati illi imprimit, stricte enim falcem non refert.

Observatio. Ex definitione LINNAEI nostra planta æternum ignoraretur, ex synonymis & figura MORISONII solum erui potuit, unde patet usus synonymorum, & figurarum.

17.) *Ranunculus Pithora.*

Ranunculus foliis reniformibus subtrilobis crenatis, caulino sessili, floribus lanceolatis, caule sub-bifloro L.

Pithora valdensium. LÖB. adv. Icon.

Pithora valdensium montis Baldi CLUSII. Icon emmoda, flos petalis maioribus instructus nostris speciminibus omnibus conveniens.

Pithora maior. CAM. Epitome icon. p. 225. flos omnino malus, petala tantum quatuor & incisa.

In *Schneberg*, *Schneleiten-Brey*n, alpe *Brey*n, in omnibus alpibus.

Calycis foliola colorata patentia, *floris* petala quinque profunde flavo splendens, macula ad unguem debiliori æqualia, margine rotundo: in

in HALLERIANIS flos dicitur parvus, non splendens; tale specimen nunquam vidi.

Observatio I. In nostris alpibus lecta specimina pene omnia folia radicalia, ut & caulina secta trilobata habent, caulina quandoque sessilia, quandoque pediculo nexa, floralia vero sessilia lanceolata, apicibus in alpibus sphacelatis.

Observatio II. Etsi figura foliorum variare videatur, ut reniformis LINNAEO, cordato-subrotunda HALLERO dicta sit, etiam in his magis, in aliis minus secta, tamen primo aspectu ab omni alio ranunculo distinguitur facile pthora, flos vero non ita cognosci potest, nulla omnium icone hunc rite exprimente: hi quaternis pingunt petalis, quem numerum nunquam reperi; omnes depressis nimis ex siccis specimenibus, ut calyx inter petala manifestius conspiciatur, extensa calycem abscondunt in viva planta, elevata pelvim faciunt, maturiora tamen & vento agitata patula magis sunt, plurimorum aliorum ranunculorum more ad umbilicum maculata, ceterum late splendentia.

FOLIIS INDIVISIS.

18.) *Ranunculus ficaria.*

Ranunculus calycibus triphyllis cucullatis.

Ranunculus foliis cordatis angulatis petiolatis. L. Spec. 9.

Chelidonia rotundifolia maior minorve. C. N. pin. 167.

Ficaria Nova Plant. genera DILL. T. V. Icon.

Habitat ad Neugebäu locis udis, & alibi iisdem.

Calyx coloratus cucullatus, *flos* profunde flavus, nitens, petalis oblongis, 5. 6. 8. 10.

19.) *Ranunculus lingua* *

Ranunculus foliis lanceolatis capitulo squammato L. ex HALL.

Ranunculus longifolius palustris maior. C. N. pin.

Ranunculus lanceolatus maior. TAB. Icon 48. bona.

In fosis limosis inundatis Brader.

Flor magnus nitens. *Semina* squammulis a se separata, ut bene Cl HALLERUS. Folia erant non ferrata.

ANE-

ANEMONE.

CHARACTER. Calyx nullus, sed loco calycis aut involucrum, aut terna folia.

SEMINE ECAUDATO.

1.) *Anemone hepatica.*

Hepatica foliis trilobis integerrimis.

I. Hepatica trifolia caeruleo flore. CLUS.

II. Hepatica flore simplici rubro.

III. Hepatica flore simplici albo, etiam duplici.

Hepatica DILL. nova plant. genera. T. V. Icon.

Primo vere in sylvis lapidosis *Hiedeldorff*, *Burckersdorff*, *Dornbach*, II. III. in *Kaltenberg*, ut etiam aliis locis.

2.) *Anemone nemorosa alba.*

Anemone caule involucrato, femine levi, petalis fenis ellipticis ex HALL.

Sylvarum Ranunculus flore lacteo. CLUS. *Hist.* I. p. 247. Icon.

Anemone nemorum alba RAIL. 624.

Ranunculus phragmites vernus albus. TOUR.

Anemonoides DILL. nova plant. genera. Icon T. IV. elegans

Ad margines sylvarum *Badensium*, *Dornbach*, aliarum.

A priori differt & foliis, quæ huic nitida, pulchre secta, & albo flore, minore, pulchriore, & femine.

3.) *Anemone nemorosa lutea.*

Anemone caule involucrato, femine lævi, petalis quinis subrotundis ex HALLERO.

Sylvarum Ranunculus flore flavo. CLUS.

Anemone lutea nemorum. RAIL. 625.

Ranunculus phragmites luteus nemorosus. I. B. C. B. LOB.

Ranunculus nemorosus luteus. TAB. Icon commoda.

Anemone-Ranunculus DILL. nova plantar. gener. T. IV. Icon.

Supra *Petersdorff* in *Gishübel*, sylvis aliis cum priore.

Discriminantur definitione & floris colore. Flos luteus sæpe albis maculis aspersus est; cæterum fere conveniunt foliis.

R

4) *An-*

4.) *Anemone narcissiflora*. TAB. III. F. I. I.

Anemone floribus umbellatis, feminibus depresso-ovalibus, nudis LIN.

Anemone multiflora femine laevi, latissimo, petalis senis ex rotundo acutis.

HALL. *Helv.* 330.

I. *Anemone* humilior involucri simpliciori.

Ranunculus montanus hirsutus humilior *Narcissi* flore. C., B. *pin.* 182

Ranunculus montanus III. CLUSII. *Hist.* I. p. 235.

II. *Anemone* altissima involucri subdiviso laciniato. F.

Ranunculus mont. II. Species altera, CLUSII *Hist.* I. p. 235.

Ranunculus montanus hirsutus flore purpurascente, SCHEUCHZER. duobus itineribus I. & VII.

Primam Speciem & in *Schneberg* & alpe *Breymina*, ubi ex *Schneleiten* huius planities petitur, legi, minor longe est & quandoque *Ranunculo alpestri* non multo maior.

Radix crassula, brevi bifida, nigra, præcedentium annorum emarcididis petiolorum vaginis obruta, quatuor cum totidem foliis educit petiolos vaginantes.

Vaginae ex purpura exalbidae, admodum pilosae in petiolum confluant declinatum, viridem, hirsutum.

Folia trilobata lobis externis profundissime bifidis, & his ampliter trifidis, puncto exalbido in omni divisione notata, parte prona fere caesia, supina ex nigro viridia, pilosa, ora tamen magis pilis conspicua.

Caulis plerumque unus, crassus, multa longitudine ruber, totus hirsutus, quandoque bini, plures; ad supremam caulis partem involucrum bis vel ter ternis constans laciniis, lanceolatis, simplicibus fere, ex cuius centro pedunculi duo, tres, quatuor, sustinent flores totidem candidos, nisi quod stria purpurea externa parte notentur.

Petala iam lato ortu acuminata, iam angustiori lateſcentia acuminantur, iam etiam sine magis obtuso, terminantur.

Antheræ ex flavo virides.

Semina plura, plana, compressa, rotunda potius vocarem, quam ovalia, & hæc ex octo exemplaribus descriptio est.

Observatio I. Figura *Ranunculi* montani III. CLUSII, quam a PENNAEO accepit, haud est incommoda, sed calycem habet, qui huic plantæ nullus est. Petala rotundiora non adeo mala, equidem & sic observo sæpius, aliquando etiam quinque, quæ naturaliter sex sunt, tria exteriora, tria interiora.

Obſer-

Observatio II. Prima Species minor, praterquam quod omnia magis lanuginosa habeat, involucri plerumque instruitur bipartito aut tripartito simpliciori, altera maior, glabra magis, tripartito & quadripartito, alterno, laciniis reduplicato-divisis donatur.

Observatio III. Hanc stirpem inter anemonoideas flore quidem nudo, sed seminibus caudatis ordinatam errore typographi video; en etiam semen ex albis lectum TAB. III, F. I. Sed nec in hortulo, ubi iam ab aliquot annis late floret pulcherrima stirps, semen caudatum protulit.

5.) *Anemone sylvestris.*

Anemone pedunculo nudo, seminibus lana involutis.

Anemone sylvestris I. CLUS. *Hist.* I. p. 244.

Anemone sylvestris alba maior, minor. C. B. PIN. & PROD. RUP. HALL.

Anemone IV. DOD. *pempt.* 434.

Anemone magna alba plurima parte anni florens. I. B.

Supra Dornbach, tum ad Gershoff, & in argorum marginibus elatioribus, in colliculo Döbling, in sylvula Gatterholz.

Observatio. Locis sylvestris udis crescens planta folia longe ampliora habet, sed cognoscitur semper caesarie lanata.

SEMINE CAUDATO.

6.) *Anemone pulsatilla.*

Anemone caule involucriato, flore nutante limbo erecto.

Pulsatilla. CAM. *Epit.* Icon bona p. 392.

Pulsatilla folio crassiore & maiore flore. C. B. HELW. T. 8.

Pulsatilla purpureo flore. DOD. SCHWENFELD.

Pulsatilla vulgaris dilutiori flore. CLUS. *Hist.* I. p. 246.

Pulsatilla purpurea caeruleave. I. B.

Supra lapicidinam Dornbach, circa Grinzing, & alibi, montibus elatioribus Rodaun, Baden.

7.) *Anemone pratensis.*

Anemone caule involucriato, flore pendulo limbo reflexo.

Pulsatilla flore minore nigricante. C. B. HELW. puls. 66, T. 12.

Pulsatilla vulgaris saturatiore flore. CLUS. *Hist.* I. p. 246.

In Türcken-Schanz, circa Dornbach, Grinzing, Kaltenberg.

Observatio. Hæ duæ species a LINNAEO & in speciebus & in decima, eaque reformata editione novi systematis naturæ, dicuntur habere femina lanata, non caudata, an vidit?

8.) *Anemone alpina* TAB. III. F. 2.

Anemone caule involucreto feminibus pilosis caudatis.

Anemone sylvestris II. *CLUS.* *Hist.* I. p. 245. Icon admodum mala. An alterius plantæ? sub hac definitione cogit tamen LINNAEUS.

Anemone flore candido. *THAL.* p. 15.

Pulsatilla nivea alpina. SCHWENFELD.

II. *Anemone alpina alba minor.* C. B. *prod.* p. 94.

In Etschero *CLUSIUS*, dein *KRAMER*. Ego ex Etschero inter Saxa lectam exiguam habeo plantam, inveni vero & in itinere I. & altero alpium Breyninarum, pingui solo crescentem, in ascensu Baxrigel-Geftetz-alpen copiosissime, etiam in saxosis Baxrigel culminibus.

Radix lignosa fere, nodosa, longa, nigra, præcedentium annorum maceratis petiolorum vaginis incompta.

Folium unicum alterumve, longo pediculo, crasso, rubro, pilosum; folium hoc, dum iam flos floret, contractum inapertum, tribus petiolis supradecompositum, externe totum lanuginosum, interne glabrum, minoribus segmentis conflatum quam involucrans.

Caulis etiam unus, crassus, altus, vel totus ruber, vel ex viridi variegatus, molli alba pube ut petiolus obfusus, hinc longe nudus, involucre folioso, connato pelviliformi, caulem undique amplexante, in tres vaginas fuso, cingitur.

Ipsa vagina ad caulem concava, carnosiores, interne glabra, externe admodum pilosa, in tres abeunt petiolos, quorum singuli in tres alios quandoque dividuntur, atque id rarius est. Frequentius vero vagina abeunt in duas alas foliosas laterales, quæ in duos finduntur petiolos foliosos, dum ex exsecto foliosorum petiolorum centro enascitur petiolus verus longior, in tres alios foliosos divisus.

Folia omnia supradecomposita vocat LINNAEUS, carnosæ, interne glabra, externe pilosa, margine ut & petiolis rubra, extremis foliorum apicibus fasciculo pilorum obfusus.

Caulis coronæ foliorum superpositus eiusdem coloris, tamen ad florem saepe ex rubro carulescens.

Petala plerumque sex, quandoque plura, iam tota nivea, iam facie nivea, dorso ex rubro carulescentia, iam etiam flavescentia tota (color enim variare solet, ut huic non tantum credi debeat) externe semper lanuginosa, interne glabra.

Germina

Germina plurima.

Semina ipsa ex ovatis utrimque acuminata, multum pilosa. Et hæc quidem descriptio ex decem exemplaribus similibus in Buxrigel-Gesetzalpen erutis, concinnata est. Sed quomodo differt, quam ab hac alpina separat Cl. HALLERUS

Pulsatilla involucri piloso nitido LINNÆI? Lapp. N. 223.

Pulsatilla apii folio vernalis flore maiore carneo, RUDB. Lapp. 99. colori non credendum.

Esß Pulsatilla apii folio vernalis flore maiore & minore c. n. prod. 94. licet descriptio maioris incompleta, de minori vero bene notet, aprilii foliis plerumque carere plantam. Etiam floret in ventilabrum adhuc convolutis iisdem; sed quid est

Anemone alpina alba maior? c. n. prod. p. 94. quam pariter BURSERUS in Austria collegit, plantam involucratam non facit BAUHINUS, & videtur tamen esse Anemone.

*Observatio I. Tantum unam alpinam LINNÆUS facit, dum tres alpium incolas recenset HALLERUS: an sunt distinctæ? octava HALLERI species icone adeo eleganti incisa TAB. VI. p. 333. sub nomine *pulsatillæ luteæ apii hortenſis folio* c. n. nec LINNÆO in suecicis, nec nobis in austriacis alpihus hucusque visa, distinctissima est involucri *pulsatillæ* cum his foliis radicalibus. Speciem vero 5. HALLERI & 6. EIUDEM & 9. non adeo distinctas habeo, & videntur esse nostræ.*

Observatio II. Nullum specimen figuræ CLUSIANÆ conveniens hucusque vidi, & nimis distincti sunt petioli longe teretes, & folia, quæ explicata picta, nimis angusta, plantæ nostræ non conveniunt. In nostris omnibus in alpihus lectis margine conniventi plicata videntur, & radicalia non tot invenio in florente, quæ deciduo flore sese solum explicant, ut figura HALLERIANA bene habet: quare etiam iam deciduis petalis explicans sese caulis involucrum cum semine, quod nemo bene habet, pingi curavi TAB. III. F. 2.

C L E M A T I S.

CHARACTER. Calyx nullus. Perala quatuor. Semina arista pilosa.

1.) *Clematis vitalba.*

Clematis scandens foliis longe petiolatis pinnatis integris aut dentatis.

I. Foliis omnibus dentatis.

Vitalba. DOD. *pempt.* bene.

Atragene Theophras. CLUS.

Clematis latifolia dentata. I. B. II. p. 125;

II. Foliis integris.

Clematis III. MATTH. CAM. *epit.*

Vitis nigra II. TAB.

Ubique ad sepes sylvulae *Simmering*, *Inzersdorff*, ascensu *Kaltenberg* & alibi etiam in montibus apricis, ut illo *Mödlingensi*.

Observatio I. In Horto Cliffortiano definiverat plantam LINNAEUS foliis pinnatis, foliolis cordatis, inaequaliter inciso-serratis, ut uni tantum conveniret varietati; in speciebus duplicem complexus varietatem dixit foliis pinnatis, foliolis cordatis scandentibus; novissime vero in novo *Systemate Naturae*, quasi etiam hanc ex eius definitionem, vocat foliis pinnatis, foliolis cordatis integris scandentibus: esse *vitalba* Horti Cliffortiani *vitalba* novi systematis Naturae?

Observatio II. Folia magis cordata in hac invenio, quam in recta, ubi ovato-lanceolata a LINNAEO dicuntur, ut inde ambae non exacte definiantur. An non folia scandentia, flos albidus odor petalis deciduis, semen ipsum, evidentioris discriminis notas suppeditant?

2.) *Clematis recta.*

Clematis foliis longe petiolatis integris caule erecto.

Flammula. CLUS. *Hist.* I. p. 124. CAM. *Epit.* 698.

Flammula altera DODON. *pempt.* 408.

Flammula recta. C. B. *pin.* 300.

Clematis foliis pinnatis, foliolis ovato lanceolatis integerrimis, caule erecto
LINN. *Spec.* 8. non bene.

In sylvula *Gatterholz*, *Neugebau*, insulis *Danubialibus*.

Folia non adeo in hac, quam in sequenti, integerrima omnia.

A prima

A prima distinguitur habitu recto, ab omnibus, foliis subtus glaucis, & feminibus solum duobus ex orbiculis aristam plumosam habentibus. An proprium hæc genus non postulat?

5.) *Clematis nutans.*

Clematis foliis sessilibus integris, caule erecto.

Clematis foliis simplicibus ovato-lanceolatis. LINNÆI *Spec.* 9.

Clematis cærulea pannonica. CLUSII *Hist.* I. p. 123.

Clematis cærulea recta. C. B. *pin.*

Admodum rara, haud adeo obvia: invenit KRAMERUS in prato udo *Döblingenfi.* Ego ex horto *Belveder* in meum hortulum transfuli

Folia bina semper ex adverso, raro tria, licet & simile specimen servem, sessilia.

Petala quatuor ampla, apice reflexo, semipatentia, cærulescentia, venis nigricantibus, marginibus dilutioribus, unguibus interne argenteis, calyci colorato atraginis alpinæ simillima.

Stamina ex albo lutea antheris profundius coloratis; stamina ut & antheræ villosa.

Observatio. LINNÆUS hanc *integrifoliam* vocavit, nulla a præcedenti distinctionis nota, quod & *recta integrifolia* sit; quod autem florem plerumque nutantem habet, *nutantem* dicere malui.

A T R A G E N E.

CHARACTER. Calyx quatuor factus foliolis maximis.
Corolla duodecim, pluribus petalis, minoribus.
Semen cauda plumosa arcuata.

1.) *Atragene clematides* TAB. V. F. 1. 2. 3. 4. 5.

Atragene scandens foliis duplicato-ternatis, serratis.

Clematis foliis cordatis crenatis, indivisis trilobis ac ternatis. ROY. nunquam sunt cordata, nec crenata, ceterum bene.

Anemone tubis caudatis tetrapetala pinnis latissimis. HALL. *Helv.* p. 332. Calycem pro corolla sumit.

Clematis cruciata alpin. PON. apud CLUS. Icon. incommoda, descriptio conveniens, sed manca.

Clematis cærulea serrato folio. L. B.

Crescit in *Sauplanken-Schneberg*, in *Mistelthal* copiose, vidi etiam dependentem ex rupe *Breymina*.

Taul)

Paulo exactior huius plantæ suppeditanda descriptio est, quod aut negligentiores omnes, aut ex speciminibus fœcis manca, & hariolantes alia inveniantur. Nostiris in albis non vidit *CLUSIUS*, & in descriptione montis Baldi primus descriptionem & figuram dedit *PONA*, hanc admodum deficientem, illam omnino malam; quare e sedecim fere vivis stirpibus ab Anno 1758 usque 1762 hortulo meo illatis, quarum quatuor singulis annis læte lateque floruerunt, & magna florum vi onusta fuerunt, descriptionem adornavi, figuram ex iuniori plantula 1760. ex *Mistelthall-Schneberg* allata, eodem anno confici curavi, & ari incidi.

Planta itaque nostra opportune duos fundens caules, prostratum & humi serpentem unum, scandentem alterum, & crescendi utrumque suum modum illico patefecit, & foliorum figuram, coniugationum distantiam, clarius obtulit: nec defuit serpentis radius, & novam generans plantam in eadem stirpe, (quod etiam in aliis frequenter obvenire observo) specimen elegans, quod etiam novella folia ab adultis omnino distincta esse monstraret. Scandentis plantæ ope petiolorum modum, & florem F. 2. cum folio calycis F. 3. & petalo F. 4. & calyce, & petalis deciduis immaturum seminum conum F. 5. & semen maturum F. 6. ita credo exprimi curavi, ut desiderari nihil possit.

Planta etiam demissa in terram sarmentis sæpe radicem figens, caudices sub terra serpentes habet, qui radículas, unde novæ demum propullulent plantæ, agant.

Radix ramosa, fibrosa admodum, repens, ex summo capite caules longe sarmentosos, angulares, glabros, recte, ut in *Clematide vitalba*, purpureo-nigros fundit, unum, duosve, singulis fere annis sociis auctos: sunt hi sine fulcro semper prostrati, humi serpentes, latas terræ plagas cooperientes, fulcrum nacti scandentes, etiam totos frutices minores tegentes, ramosissimi varie implexi, non facile definiendæ longitudinis, cum singulis annis *Clematidis vitalbæ*, & facie, & habitu, & more fruticent. Caudium cortex etiam in nostra, ut in *vitalba*, ex intorsione rimas agit, longitudinaliter finditur, & novo succrescente emoriitur; est adhuc utrique eadem substantia, & multa in aliis similitudo, quanquam enim nostræ caules quam *vitalbæ* longe subtiliores sint, tamen huic, ut illi, eadem hirsuties, eadem fere coniugationum foliorum distantia, idem petiolorum in cirrhos alternos incrassandorum modus, natura,

natura, usus, gemmarum axillarium idem situs, maior tamen atragini frequentia & numerus ad omnes petiolos, sed & ad pedunculos, axillares petiolos duos, & ad caulem duos habet, qui alteri solum, & pro pedunculo, & pro caule, duo sunt. Adhæc tenendum est, absque *gemma* una petiolum nullum deprehendi, nec absque duabus e medio harum egredientem pedunculum.

Petioli duorum pollicum leviter hirsutuli, canaliculati folia connectunt biternata, & triternata, lateralibus iterum petiolatis, extimis ex eo petiolo ortis: foliola vero hæcæ plerumque sessilia, quandoque exiguo petiolo nixa, quæ paria sunt & minima, ex ellipticis alata serrato-incisa, quæ imparia & longissima, etiam serrato-incisa, sed lanceolata magis. Scire tamen etiam iuvat quandoque minori basi cum maiori confluere adhuc in iuventute, ut solum ternata aut duplicato-ternata esse videantur. Adhæc minora adeo profunde quandoque incisa esse, ut quinque folia mentiantur. Cæterum sunt superna facie profunde, inferna dilute magis viridia, non ut in *vitalba* hirsutula.

Pedunculi longi basi incrassata, ex gemmis paribus egressis petiolis vaginantur, axillares sæpius, terminales rarius, semper uniflori, solitarii.

Calyx quatuor, raro sex (qualia specimen servo, etiam sæpius alia vidi) factus foliolis maximis, pulchre cæruleis, lanceolatis, externe villosis, interne glabris, apice convoluto vel contorto, basi profundius colorata, incrassata, nervosa.

Corolla duodecim, etiam pluribus instructa petalis spatulatis, venosis, sæpissime exalbidis, aliquando leni colore perfusis, quæ quoniam calycis foliolis absconderentur, nec flaminibus maiora essent, a multis negata sunt, ita ut nostræ plantæ corollam deesse hi, alii calycem deficere contenderint. Decidit Calyx, & corolla, & remanet solum semen cum cauda plumosa in arcum flexa, & hæc ex numerosissimis exemplaribus vivis descriptio est.

Estne iam planta nostra

Atragene alpina LINN? Ego sane nihil ob stare video, cum & definitioni conveniat & alpina sit, & ipso referente LINNÆO fruticet, ut habitus non adeo distinctus videatur. Ut alii male ex unius floris emaricidis petalis conjicientes ad Atragenem pertinere hanc stirpem, demirantur, quo potuerint pacto HALLERUS, LINNÆUSQUE cum *Atragene alpina* confundere,

S

fundere, cum habitu adeo differant, ut e *CLUSIANA*, *HALLERIANA* collata descriptione evidenter patet. An igitur nostra planta *Anemone* tubis caudatis, tetrapetala, pinnis latissimis. *HALLER. Helv. p. 332?* omnino licet descriptio aliquantulum recedat, quæ, quoniam ex planta ab *HALLERO* inventa facta non sit, ut patet legenti, ex specimine emarcido sicco facta esse videtur. Sed nonne Synonyma id clare evincunt?

Ceterum totius plantæ habitus *Clematidum* evidentior quam *Anemonum*, ut primo intuitu & examine *Clematidem* esse, calyce incassum reclamante contendas; quare etiam, quod ego illi adieci cognomen, natura stirpis sibi vindicare videtur, nec illud aut *alpinæ* aut *austriacæ* de plantæ habitu, essentia, quidquam indigitat.

Observatio I. Ex unius floris emarcidis petalis coniiciens botanophilus ad *Atragenem* plantam nostram pertinere, ab *atragene alpina* separare non debet, cum capi non possit, quo pacto hic tanta fiducia distincti nihil videns, distinctum tamen & peremptorium iudicium ferre præsumat.

Observatio II. *CLUSIUS* huius plantæ descriptionem nunquam adornavit, utpote quod non vidisset, nec in sylvis, nec arvis, nec montosis sylvaticis, nec in fruticetis subalpinis *Austriacis*.

SILICULIS DEHISCENTIBUS.

1. *Flore irregulari.*

AQUILEGIA.

CHARACTER. Calyx nullus. Petala quinque, quibus quinque interposita stamina, posterioribus fulta basi clavata. Siliquæ distinctæ.

1.) *Aquilegia vulgaris.*

Aquilegia nectariis incurvis. LINN.

I. *Aquilegia hortensis simplex.* c. b.

II. *Aquilegia hortensis multiplex flore magno.* c. b.

III. *Aquilegia flore roseo multiplici.* c. b.

IV. *Aquilegia degener virefcens.* c. b.

V. *Aquilegia flore lanuginoso.*

In sylva *Schönbrunn*, in sylva *Glocknitz*, aliæ in hortis. V. in faxis subalpinis *Bregyn*.

ACONI-

A C O N I T U M.

CHARACTER. Calyx nullus. Petala quinque inæqualia
supremo galeato.

1.) *Aconitum, Napellus.*

Aconitum foliorum laciniis linearibus superne latioribus linea exaratis.

Napellus Offic. STORCK bona icon.

Napellus. MATTH. CAM. *Epit.* Icon plantæ alpestris. RIVINI flore minore
T. 132. flore albo T. 134. & flore mixto T. 135. bene.

Napellus verus. LON. iconum. p. 679.

Napellus vulgaris. CLUS. *Hist.* II. p. XCVI. bene.

In pascuis alpinis, subalpinis frequenter ad casus.

Observatio. Inveni etiam flore albo in sylva *Kleine Feuchten*, quæ est
in itinere in Etscherum.

2.) *Aconitum lycoctonum.*

Aconitum foliis palmatis multifidis villosis. L.

Aconitum II. CAM. *Epit.* p. 827. bene.

Aconitum lycoctonum vulgare flore luteo. CLUS. *Hist.* II. p. XCIV.

Napellus flore luteo. RIV. *irreg. pentapet.* T. 131.

In *Kaltenberg* ea parte, quæ *Grinzing* spectat.

In definitionibus discrimen.

D E L P H I N I U M.

CHARACTER. Calyx nullus. Petala sex, quinque ra-
diata, ex quibus supremum in conicum calcar abit,
sextum in centro floris exstans, bifidum, fructifica-
tionem recondens. Silicula una, tres.

1.) *Delphinium, Consolida* Reg. Offic.

Delphinium flore unisiliquo, foliis tenuissime divisis ex HALL. *Helv. Spec.* I.

Consolida Regalis. CAM. *epit.* optime. BLAKW. T. 26.

Consolida Regia. TRAGI.

Delphinium vulgare. CLUSII *Hist.* II. p. CCV.

Delphinium nectariis monophyllis caule subdiviso. L. *Spec.* I.

Delphinium flore cæruleo.

Delphinium flore subalbo.

Ubique inter segetes, in aggeribus arborum, etiam in sylva *Gatterholz*,
copiosissime in illa valli suburbici parte, quæ Collegio Theresiano sub-
iecta est. S 2 Flor

Flor cæruleus; petala viridi stria subtus picta.

Observatio. Aegre distinguo a sequenti; nam quæ ex caule simplici aut subdiviso sumuntur notæ, non adeo plantas discriminant, ut in duas species distrahi debeant.

2.) *Delphinium Aiacis.*

Delphinium nectaris monophyllis caule simplici.

Consolida Regalis hortensis flore maiore, minore. C. B.

Flos Regius. DODONÆI.

In hortis culta.

In hac non unam, sed tres filiculas villosas dicit ZINNIVS: & si deum feiungendæ videantur, filicula villosa & filicula glabra felicius discriminarentur, quam caule simplici, & subdiviso.

NIGELLA.

CHARACTER. Calyx factus foliolis quinque, coloratis, bifidis, corolla petalis calyce minoribus octo in orbem positis. Germina III. IV. V. plura. Siliquæ totidem, alias connatæ, alias liberiores.

Observatio. In assignando huius generis caractere plurima apud botanicos difficultas. Calycem nullum vult LINNÆUS, & calycem TOURNEFORTII pro corolla sumit, corollam pro nectaris, quod cur faciat ipse videat; utique nectaris significatio hic plane arbitraria est, & in Atragene alpina calycem fecit, quem omnes corollam vocarent. Adhæc si hac voce uti par sit, nectararia solum quinque facit, trifida, dum omnes, TOURNEFORTIUS, MALPIGHIVS, HALLERUS, ZINNIVS & alii botanici octo vident, bifida, & filiquas modo liberas, modo connatas; ex plurimo igitur capite character LINNÆI fallit.

1.) *Nigella arvensis.*

Nigella flore foliis nudo.

Nigella l. *Spec.* HALLERI *Helv.* p. 316.

Melanthium sylvestre alterum. MATTH. CAMER. *Epit.* p. 553.

Melanthium agreste alterum. TAB.

Nigella arvensis cornuta. C. B. I. R. H. MOR.

In agrorum marginibus ubique, *Simmering, Döbling* &c. etiam in monte St. Leopoldi.

Calycis.

Calyx foliola pedicellata, ex ellipticis acuminata, colorata, venosa.

Corolla paria testudinum pedicellatarum superne convexarum & pulchre pictarum octo simulat.

Caterum in definitione discrimen, nec alia pro nostra flora definitio aptior.

2.) *Nigella damascena*.

Nigella flore foliis nidulato.

Melanthium damascenum. DOD. *pempt.* 304.

Melanthium sylvestre. MATTH. LÖB. Icon. 741.

Melanthium damascenum flore pleno. CLUS.

Nigella angustifolia flore maiore simplici & pleno caeruleo. C. B. *pin.* 145.

Inter segetes rarior.

In definitionibus differentiae sunt.

2. *Flore regulari.*

HELLEBORUS.

CHARACTER. *Calyx* nullus. *Petala* quinque, plura cornicula bilabiata. *Capsulae* erectae liberae polyspermæ.

1.) *Helleborus hyemalis*.

Helleborus flore folio infidente. L.

Helleborus ranunculoides præcox, tuberosus, flore luteo. MOR. III. S. 12, T. 2.

F. 4.

Aconitum unifolium bulbosum. C. B. *pin.* 183.

Aconitum hyemale. CAM. *Epit.* p. 823. sine foliis icon.

In monte *Cetio* KRAMER, ego in alpinis inveni.

Definitione facile ab omni alio distinguitur.

2.) *Helleborus niger*.

Helleborus foliis pedatis flore roseo.

Helleborus scapo subunifloro & subbifloro subnudo, foliis pedatis. L.

Helleborus niger legitimus. CLUS. *Hist.* I. p. 275.

In subalpinis etiam alpinis, *Schneberg*, *Breyne*, *Etzcher*.

3) *Helleborus viridis.*

Helleborus foliis digitatis flore viridi.

Helleborus vaginis foliaceis digitatis. HALL. *Helv.* p. 317.

Helleborus caule multifloro folioso, foliis digitatis. L.

Elleborum nigrum alterum. CAM. *Epit.* 941. bene.

In monte *Cetio*, in sylva *Hiedeldorff*, KRAMER, etiam in montanis sylvis aliis.

Definitionibus discriminantur omnes tres.

Observatio. *Pifillaria*, raro quatuor, rarissime quinque invenias, quod etiam suis notis R. P. FISCHER S. I. confirmavit: an semina frequenter abortiunt in decima tertia Classe sexualis systematis, ut ex polygynis fiant trigynæ, tetragynæ? infelix ob abortus Classis, ad minimum nota digna.

TROLLIUS.

CHARACTER. Calyx nullus. Corolla polypetala 12. 14. tubuli plani. Siliquæ in capitulum collectæ cornu-
tæ, monospermæ. L.

1.) *Trollius altissimus.*

Trollius flore pedunculato clauso globofo.

Helleborus uniflorus petalis & siliquis plurimis. HALL. *Helv.* 318.

Ranunculus flore globofo DOD. purg. Icon. *pempt.* Icon. p. 427. bona.

Ranunculus glomerato flore. CLUS. Icon.

Ranunculus montanus aconiti folio flore globofo. BOERN. p. 297.

In pratis subalpinis, humidis, in tota Austria frequentissimus.

Charactere, definitione cognoscitur.

Folia radicalia longe petiolata petiolo sulcato, hæc quinquesariam divisa, etiam petiolo dirempta, pulchre secta, æqualia, singularum divisionum petiolus exalbidus est, & singularum sectionum angulus macula dilutiore notatur.

Caulis sæpissime simplex, quandoque tamen ramosus, ut CLUSIUS figura expressit.

Flos maturus aureus, immaturus viridis, petalis striis rubris coloratis; petala semper duo, ex ordine opposita, supra stamina recurva reflexa, in universum octo, decem in meis speciminibus.

Siliquæ

Siliquæ in capitulum collectæ, copiosæ, glomeratæ bivalves, cornu, recurvo, nigra.

2.) *Trollius humilis* * *

Trollius flore involucrato, ex viridi pallescente, minus clauso.

Ranunculus glomerato flore II. *CLUS. Hist.* I. p. 237. descriptio.

Ranunculus humilior flore minore ex viridi pallescente. *RUSCH. Descrip.* bona.

Trollius humilis flore patulo. *BUXBAUM Cent.* I. T. 22. Icon, admodum nostræ plantæ conveniens & exquisita.

Is nunquam in pratis subalpinis, sed in summis montium *Schneberg* iugis solum mihi inventus,

Amborum discrimen in definitione, etiam in foliis nitidioribus posterioris, quæ *BUXBAUMII* figura rite exprimit. Semina non vidi; perii in hortulo, translata sæpius, florentem habeo in exemplari sicco, diceres *BUXBAUMII* prototypon.

ISOPYRUM.

CHARACTER. Calyx nullus. Petala quinque. Squamulæ stamina erecta tenentes quinque, auriculatæ, integræ. Siliquæ recurvæ, arietinæ, una, binæ, tres.

1.) *Isopyrum: Thalictroides.*

Isopyrum Thalictroides flore albo.

Ranunculus præcox I. *Thalictri* folio. *CLUS. Hist.* p. 233.

Ranunculus nemorosus *Thalictri* folio. *C. n. pin. MOR. RAIT.*

Thalictrum batrachioides flore albo italicum. *BOCC. Mus.* T. 79. F. I.

Observatio I. *Ovatum* in stipulis divinari debet, nec opus est pro nostra Flora addere, cum tantum hanc speciem habeamus; sed neque *subulatum* adest in Sibirica planta, *Isopyro* nempe *fumarioide*, cum lata satis basi pedunculos amplexa duos solum laterales denticulos habeat, quales etiam ad petiolorum radicalium vaginas vides. Sed neque nectaria trifida *LINNAEI* cernere potui in Austriaca planta, minus adhuc in Sibirica, in qua spatulato-recurva, integra, ut antheræ stamina, & petala, aurea nunc adhuc video.

Observatio II. Modo uno, modo duobus, modo tribus pistillis instrui plantam sæpe mecum beatus R. P. FISCHER observavit, & licet per plures

plures annos plus triginta destruerem flores, videre nunquam contigit, pentagyniam esse. An igitur polyandra pentagyna hæc stirps? Interea quid est Ranunculus præcox II. Thalictri folio CLUSII apud LINNAEUM? heu nimium infidæ semina, nunquam certo expiscanda!

POEONIA.

CHARACTER. Calyx pentaphyllus. Petala quinque. Germina duo villosa, styli nulli. Capsula polysperma.

1.) *Poeonia officinalis.*

Poeonia foliis difformiter lobatis. HALL. *Helv.* 311.

Poeonia. BLAKW. T. 65.

II. *Poeonia* foliis lobatis ex ovato lanceolatis. HALL. *ibid.*

Poeonia mas. BLAKW. 245. LOB. Icon. 684.

In hortis.

CALTHA.

CHARACTER. Calyx nullus. Petala quinque. Nectaria nulla. Siliquæ stellatim dispositæ.

1.) *Caltha palustris.*

Caltha Omnium.

Populago maior. TAB. Icon 750.

In Brader, Stadtgutt, & alibi frequens, etiam in subalpinis, & alpinis locis, maxime udis, copiosè ad casus Breyninas, etiam in Gans.

ORDO

ORDO IV.
R H O E A D U M.

Fragmenta 30. Natur. LINN.

Observatio. Etsi primo etiam intuitu vix multo coherere camento hoc fragmentum abunde intelligatur, seruo tamen LINNAEANVM est.

CHARACTER. Calycis folia decidua. Petala patentia. Vires soporiferae ZINNIIUS. Sed Character non satis definitus est: calyx persistit in Nymphæa, & dubium est omnes soporiferas vires habere: non potui emendare.

P A P A V E R.

CHARACTER. Calyx bifolius, petalis bis binis sese explicantibus detrusus. Capsula operculo radiato unilocularis, ita LINNAEUS.

1.) *Papaver rhoeas* Offic.

Papaver capsulis glabris, caule piloso, foliis pinnatifidis incis. *linn.*

I. *Papaver* capsulis glabris globosis, caule piloso multifloro, foliis pinnatifidis incis. LINN. *spec.* 5.

Papaver foliis pinnatifidis hisp. fructu ovato. ROY.

Papaver erraticum maius. C. B. *pin.* 171.

Papaver erraticum minus, C. B. *pin.* ibid.

Papaver rhoeas prius DALECHAMP. rheas RAIL.

Papaver rubrum fluidum. TAB. p. 570.

II. *Papaver* capsulis glabris oblongis caule piloso simplicissimo, foliis pinnatifidis incis.

Papaver erraticum maius flore albo: varietatem vulgaris rubri, quam rarissima planta habuit C. B. HALLERUS iter, in sylv. Hercyniam p. 87. habet.

Primum inter segetes, & vallum suburbicum *Belveder.* Alterum ad orientem diruta arcis *Mödling.*

T

Obfer-

Observatio. Ne novam facerem a Rhoeade Officinarum, quam distinctam non esse persuadeor, speciem, generalis debuit poni definitio; equidem nec nostræ capsula globosa, sed oblonga est, nec caulis multiflorus, sed flos unicus albus leucophæus constanter.

2.) *Papaver album & nigrum* Offic.

Papaver calycibus capsulisque glabris, foliis amplexicaulibus incis.

Papaver sativum III. non. *pempt.*

Papaver spontaneum sylvestre & hortenfe, semine interdum nigro, alias albo.

LOB. Icon. p. 274.

Papaver nigrum. BLAKW. T. 482.

Frequens hinc inde in hortis suburbanis rhizotomorum.

3.) *Papaver* BURSERI. T. VI. F. 4.

Papaver pumilum scapo uniflora nudo, capsula hispida.

Papaver perenne pilis rigidissimis, foliis pinnatis, flore luteo hirsuto. HALL.

Helv. 304. an perenne?

Papaver alpinum coriandri folio. I. R. H.

Papaver alpinum saxatile coriandri folio SEGUIERI Ver. Icon bona.

Argemone alpina lutea foliis scandicis. C. B. prod. 93.

Argemone alpina coriandri folio. C. B. pin.

Argemone lutea. PONAË. MOR. T. II. Sect. 5. T. 14. F. 13. capsula male,

folia non pilosa itidem male.

Argemone minor. PONAË. DALECH. 1714.

In monte *Schneberg* Austria, qua parte ex pago eiusdem nominis perpendiculariter ascenditur, inter saxa D. BURSERUS reperit teste C. B. in *prodomo*. eodem loco 1759 adhuc inventa, tum 1758 alia eiusdem montis parte meridiem respiciente copiosissime, & hoc anno 1762. eruebam vastissimam plantam, viginti & unum scapos prominentem in *Gesletz-alpen-Gus*, locis saxosis sterilissimis, torrente aquarum ex his alpibus singulis annis defluo, devastatis, in terribili illo itinere botanico, in quo alpes omnes prima die Iunii nive obducebantur, & præ frigore rigentes, essent fere inaccessible.

Radix conica fibrosa inter saxa in sabulo alte defixa alba est in alpinis, nigra in hortis; hæc ex summitate emittit pediculos plurimos sese vaginantes, canaliculatos teneros, instar vitri cum sonitu fragiles; tactu odoros, coloratos hirsutos.

His *folia* insident exigua, profunde laciniata, bipinnata, hirsute hispida, ut in icone recte expressa; ignorari tamen non debet, iam aliqua speci-

specimina magis, alia minus rigide hispida deprehendi, adhuc magis glauca, illa nigre hirsuta esse.

Scapus unus 2. 8. 12. 20. plures, 4. 5. 6. 12. pollicum leviter pubescentes. *Calyx* bifolius ovatus, nigris pilis oblitus.

Flor unicus quatuor saepius, quandoque quinque petalis instructus subrotundis, basi angustioribus, candidissimis niveis glaberrimis, pluvia, aut coeli inclementia flavis vitiat, flavos enim puros nunquam vidit flores.

Stamina, de more *Rhocadum* nostrae plantae coloris lutei, plurima.

Germen ex tota gente minimum oblongum, operculo convexo radiato, radiis 4. 5. plerumque sex in capsularum dorsum protensis, radiatis, operculi circumferentia non de more *Rhocadum* elevata, aut reflexa, aut distante, sed inclinata. Ipsa inter radios in foramina arcuata 4. 5. 6. capsula hiat, quae oblonga hispida pilis ex albo flavis sursum spectantibus.

Semen exiguum fuscum, & haec ex viginti specimenibus descriptio est.

Observatio I. Haec fuit adeo exacta descriptionis huius plantae religio, quod etiam botanicorum principes hanc non viderint, & qui vidissent alii, priorum dubia solvere, & rem herbariam illustrare haud dignarentur, erat tamen de rara hac stirpe illis exacte referendum aut prorsus non scribendum: praeter iconem *SEGUIERUS* nihil fecit, hoc adhuc minus alii, qui simpliciter enumerant. Ceterum non vidit *LINNAEUS* & ex *BURSERIANIS* schedulis solum retulit, flores plantae *BURSERIANAE* apud *CASPARUM BAUHNUM* albos fuisse, non luteos asserente *BURSERO*, quam notam contra *C. BAUH.* *HALLERUM* & alios posuisse videtur, qui luteos & hirsutos dicunt. Flos niveus purus est in nostris omnibus alpinis, repositus vero in herbario saepe flavus fit; & bene observavit *BURSERUS*, in eo adhuc post cineres dolendus, quod ingratae botanicae tot itinera, duos labores olim consecraverit, hodie dum *LINNAEUM* absque praemio doceat. Si tamen immortalitatem ullibi meruit botanicus, videbatur in Suecia meruisse *BURSERUS*, utpote quae eius herbarium possidet. Ego *Papaver BURSERI* dixi, quod alii alpinum vocant, quoniam nostrum a *BURSERO* rite descriptum, & in Austria primo ab illo inventum.

4.) *Papaver dubium* * Enum. * Elenchus.

Papaver capsulis oblongis, caule multifloro, fetis appressis; foliis pinnatifidis incisilis.

An *papaver dubium* LINNAEI?

An *papaver argemone* Eiusdem. utrumque est.

In præto *Perschling* eundo in *Crembs* ad viam regiam in sabulo; nuper ad *Rodaun* etiam inventa, tum tertio inveni capsulis totis glabris ad margines agrorum *Incersdorf*.

Caulis ex summis capitibus multi, diffusi, terræ in arcum incumbentes, dein erecti, ramosi, ramis fere semper interna facie caulium exortis, & ab hoc exortu cauli aut æqualibus aut maioribus: caulibus & ramis fetis maxime adpressis, hispidis, præditis.

Folia radicalia multa, petiolis carinatis in arcum sursum erectis, fetis patentibus hispidis, tripartito-pinnatifida: pinnis trifidis, bifidis, simplicibus, impari fere semper trifida; est tamen etiam, ubi costæ foliorum non sint pinnatæ sed alterne pinnatifida.

Caulina petiolum exiguum habent, mox in tres costas pinnatifidas, cornua cervi vix non referentes, divisas, hæcque omnibus ramis subiiciuntur.

Calyx gentis bifolius hispidus delabens.

Corolla quatuor petalis profundius igneis, unguibus nigrescentibus prædita.

Stamina multa caruleo-nigra: antheris leniter cinerascens.

Capsula oblongo conica sexangularis, ultra medietatem hispida, fetis albescentibus longis patenti erectis: alia glabra, superius coronata stigmate elevato depresso stellato quinquefido.

Observatio I. Hæc planta manifeste coniungere videtur *papaver Argemone* et *dubium*, quæ ut species distinctæ duæ a botanicis omnibus tum demum a cl. Viro LINNÆO propositæ fuerant, nec satis dissentiant icones MORISONI II. P. 278. f. 3. t. 14. f. 10. & f. 11. scilicet *Argemone capitulo tenuiore longiore hirsuto*, & *Argemone capitulo longiore glabro*. Nunc etiam certum est *Papaver foliis ternato-pinnatis, fructu angulato*: *Hort. Cliff.* quod *argemone* LINNÆI est, huic exacte convenire, & nuper idem capsulis glabris repertum esse ad *Rodaun*.

Observatio II. Cum vere *dubium* sit, hæc denominatio servanda est, & eius varietas *argemone* expungenda.

CHELI-

CHELIDONIUM.

CHARACTER. Calyx bifolius glaber. Corolla quadri-
petala. Siliqua matura nodosa, unilocularis.

1.) *Chelidonium maius* Offic.

Chelidonium floribus, ex filiquis brevissimis.

Chelidonium pedunculis umbellatis caule piloso.

Chelidonium pedunculis umbellatis. L.

Chelidonium maius. FUCH. 865. vulgare. c. b. p. 144.

II. *Chelidonium maius foliis quernis. c. b. pin. 144.*

Chelidonium maius folio laciniato. CLUS. II. p. 203.

Prius in *Döbling*, posterius ad *Hamburgum* inveni.

Planta croceum fundit humorem. Flos exiguus flavus. Siliqua
membranacea.

GLAUCIUM.

TOURN.

CHARACTER. Calyx bifolius hispidus. Corolla quadri-
petala. Siliqua cornuta aspera bilocularis, extre-
mitate fungiformi pileata.

Observatio. Incorrigibilis sane LINNAEUS est, qui post admonitio-
nes HALLERI, aliorum, filiquam unilocularem adscribit suis *Chelidonii*
speciebus, *Glaucio*, & *corniculato*. Sed non omnibus datum est, cum
pertinacia contra evidentiam tueri errorem. An non leviori nota *Iasfo-*
nom separavit a *globularius*?

1.) *Glaucium flavum.*

Glaucium caule glabro filiquis cornutis deflexis.

Papaver corniculatum. c. b. pin. 171.

Papaver corniculatum flavo flore. CLUS. Hist. II. p. 91.

In pomariis KRAMER, nullibi ego vidi nisi in hortis.

2.) *Glaucium phoeniceum.*

Glaucium caule hispido filiquis cornutis rectis.

Glaucium hirsutum flore phoeniceo. TOURN. Inst. 254.

Papaver cornutum phoeniceo flore. CLUS. Hist. II. p. 91.

In vallo *Belveder* ab omni tempore.

Observatio. Non solum in definitione generica, sed etiam in specifica aberrat toto celo LINNAEUS; folia in phoeniceo invenio magis amplexicaulia, quam in flavo, quæ in phoeniceo dixerat sessilia, in flavo amplexicaulia LINNAEUS.

A C T A E A.

CHARACTER. Calyx quadriphyllus. Corolla quadri-petala. Bacca globosa coriacea non pulposa, stigmate oblique depresso, unilocularis.

1.) *Actaea spicata.*

Actaea racemo ovato fructibus baccatis. L.

Christophoriana. CLUS. *Hist.* II. p. 86. WEINMANN. T. 380.

Aconitum bacciferum. C. B. pin. 182.

Supra *Grinzing* in sylvis.

Calyx lacteus purpura coloratus: in corolla multi decipiuntur.

Petala quatuor calycis foliis magnitudine æqualia, non colorata, nivea.

N Y M P H A E A.

CHARACTER. Calyx vel quadri- vel quinquephyllus. Corolla polypetala. Fructus multilocularis.

1.) *Nymphaea lutea.*

Nymphaea calyce magno pentaphyllo fructu pyriformi. HALL. *Helv.* 302.

Nymphaea lutea omnium. BLAKW. T. 497. 499.

In lacubus & paludibus *Neapolis* Austriae. Fluvio *Leyta* KRAMER.

2.) *Nymphaea alba.*

Nymphaea calyce tetraphyllo, fructu rotundo. HALL. *Helv.* 302.

Nymphaea candida. DODON. alba MATTH. BLAKW. T. 498. 499.

Nymphaea calyce tetraphyllo corolla multiplici. L.

Cum præcedenti.

ORDO

ORDO V.
COLUMNIFERARUM.

CHARACTER. Tubus 'ex' filamentis staminum 'coalitis'
compositus columnaris: adde Calycem duplicem.

MALVA.

CHARACTER. Calyx duplex, exterior triphyllus. Cap-
fulæ plurimæ monospermæ.

1.) *Malva rotundifolia.*

Malva caule repente foliis cordato-orbiculatis, obsolete quinguelobatis. LIN.

Malva sylvestris folio subrotundo. C. B.

Malva sylvestris pumila. RICH.

In ruderalis, etiam iuxta vias ad pagos.

2.) *Malva sylvestris.*

Malva caule erecto herbaceo, foliis lobatis obtusis, pedunculis petiolisque pi-
lofis.

Malva sylvestris folio sinuato.

Malva. BLANK. TAB. 22.

Ad vias & in campestribus.

Flos cordatus roseus venis purpureis percursus.

AL-

A L T H E A.

CHARACTER. Calyx duplex, exterior novemfidus.
Capsulæ prioris.

1.) *Althaea officinalis.*

Althaea foliis simplicibus tomentosis. L.

Althaea DIOSCORIDIS, & PLINII. C. B. pin.

Hinc inde in via ad *Draskirchen*, ad sepem *Neugebäu*, & alibi.

2.) *Althaea cannabina.*

Althaea foliis inferioribus palmatis superioribus digitatis, caule fruticoso. L.

Alcea cannabina. C. B. p.

Leytáponti KRAMER & alibi.

*) *Althaea hirsuta.*

Althaea foliis trifidis, piloso-hispidis. L.

Alcea hirsuta minima flore caesio hispanica. BARR. Icon.

Non persuadeor, indigenam esse.

L A V A T E R A.

CHARACTER. Calyx duplex, exterior trifidus, interior
quinquefidus; capsulæ plurimæ monospermæ,

Lavatera Thuringica.

Lavatera fructibus denudatis, calycibus incis.

Althaea Thuringica, CAM. Hort. 12. T. 6.

Althaea Thuringica grandiflora. DILL. Elth. 9. T. 3. F. 8.

In *Inzersdorffer* Wald in initio ad sinistram, etiam ad *Neugebäu*, in
Simmeringer Wald 6. locis & alibi.

Calyx exterior reticulati operis simplicior, uterque sericeus.

Flor malvaceus odor.

Petala cordata magna alba, venis carnis picta.

INDEX

INDEX GENERUM

FASCICULI SECVNDI.

Aconitum	-	-	-	-	131
Aclaa	-	-	-	-	142
Adonis	-	-	-	-	110
Althaa	-	-	-	-	144
Anemone	-	-	-	-	121
Aquilegia	-	-	-	-	130
Atragene	-	-	-	-	127
Caltha	-	-	-	-	136
Chelidonium	-	-	-	-	141
Ciflus	-	-	-	-	100
Clematis	-	-	-	-	126
Delphinium	-	-	-	-	131
Fragaria	-	-	-	-	71
Geum	-	-	-	-	69
Glaucium	-	-	-	-	141
Helleborus	-	-	-	-	133
Hypericum	-	-	-	-	96
Ifopyrum	-	-	-	-	135
Lavatera	-	-	-	-	145

U

Malva

Malva	-	-	-	-	143
Mespilus	-	-	-	-	88
Nigella	-	-	-	-	132
Nymphaea	-	-	-	-	142
Papaver	-	-	-	-	137
Paeonia	-	-	-	-	136
Prunus	-	-	-	-	93
Ranunculus	-	-	-	-	111
Rosa	-	-	-	-	84
Rubus	-	-	-	-	81
Sorbus	-	-	-	-	83
Spiraea	-	-	-	-	109
Thalictrum	-	-	-	-	105
Tilia	-	-	-	-	96
Trollius	-	-	-	-	134

STIR-

l. Prof.

CRANTZ

FASCIC II.

Multi stamina. TAB. I.

Augustin: Cippri Med. Stud.
Del. et sculpit Viennae.

Cl. Prof.

CRANTZ

Multistamina. TAB. I.

Augustin Cypri Med. Stud.
del. et sculpsit Vienna.

Prof. CRANTZ

Multi stamina. FASC. II. TAB. II.

Augustin Cippis Med. Stud.
del. et sculpsit Viennae 1762.

Cl. Prof. CRANTZ

Multi flamina. FASC. II. TAB. II.

Augustin Cippes Med. Stud.
del. et sculpsit Vienna 1702.

Cl. Prof. CRANTZ Multi stamina.

PLASC. II.
TAB. III.

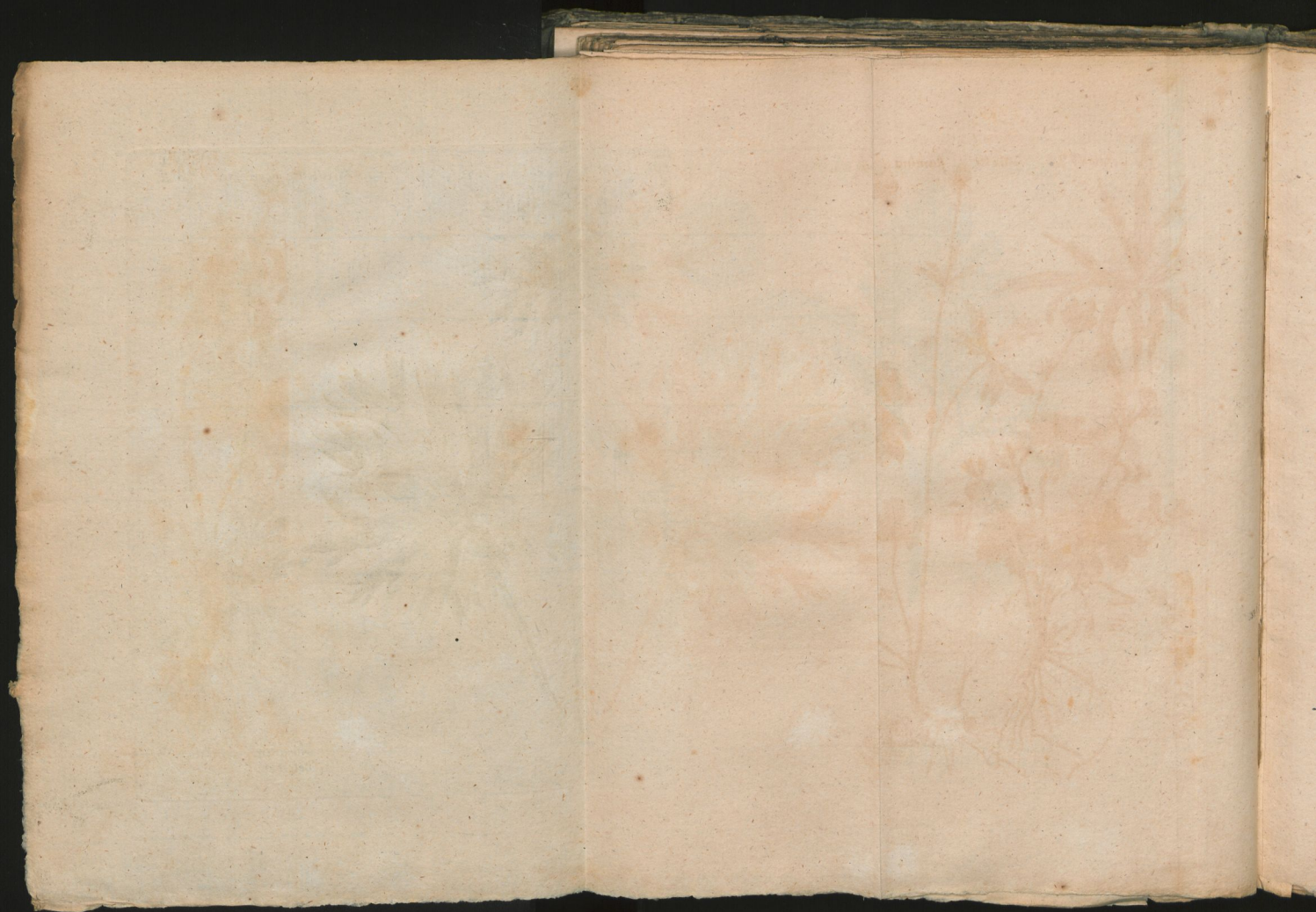
Augustin: Cippus Med: Stud:
del: et sculps: Viennæ 1761.

Cl. Prof. CRANTZ Multi flamina.

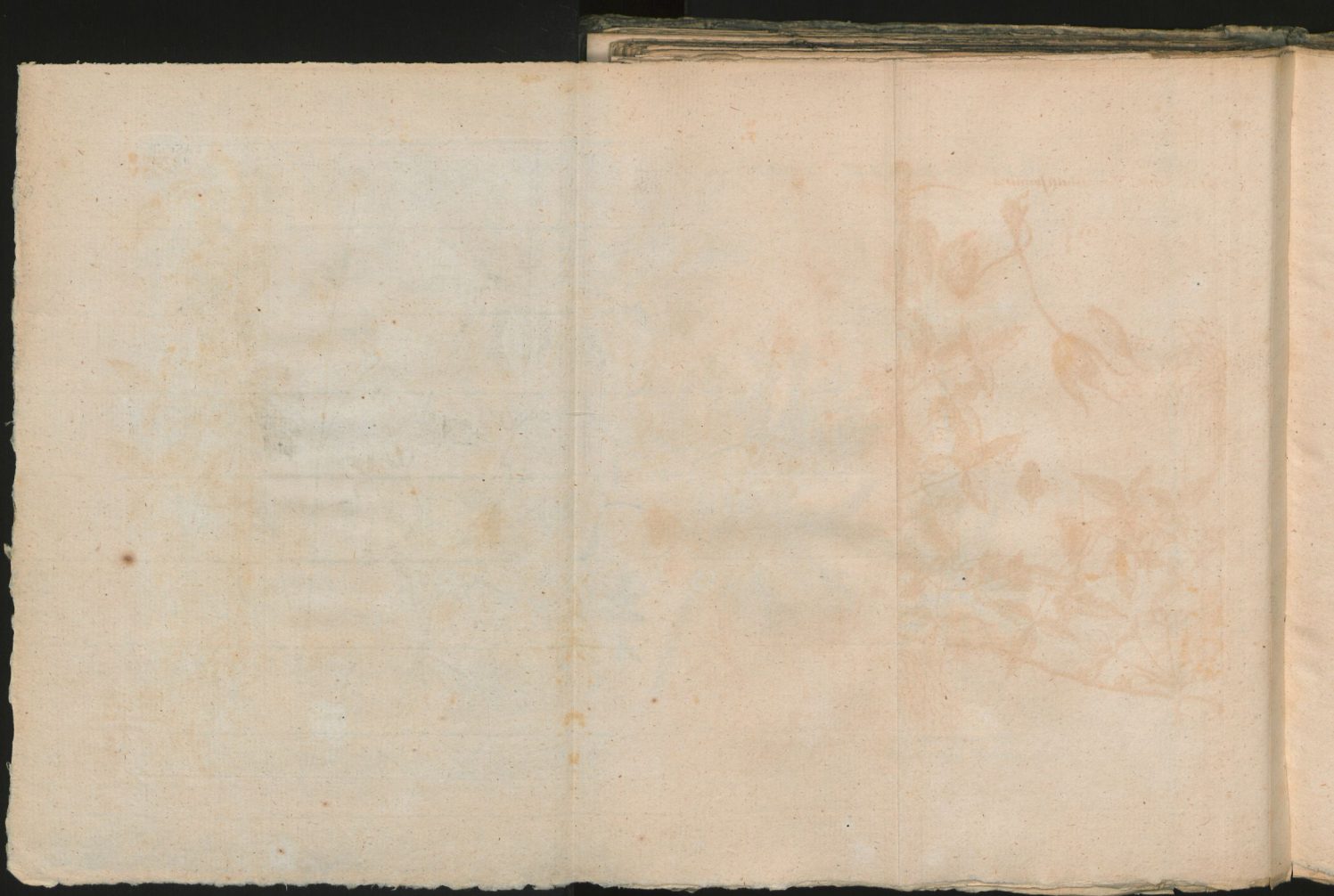
EASC. II.
TAB. III.

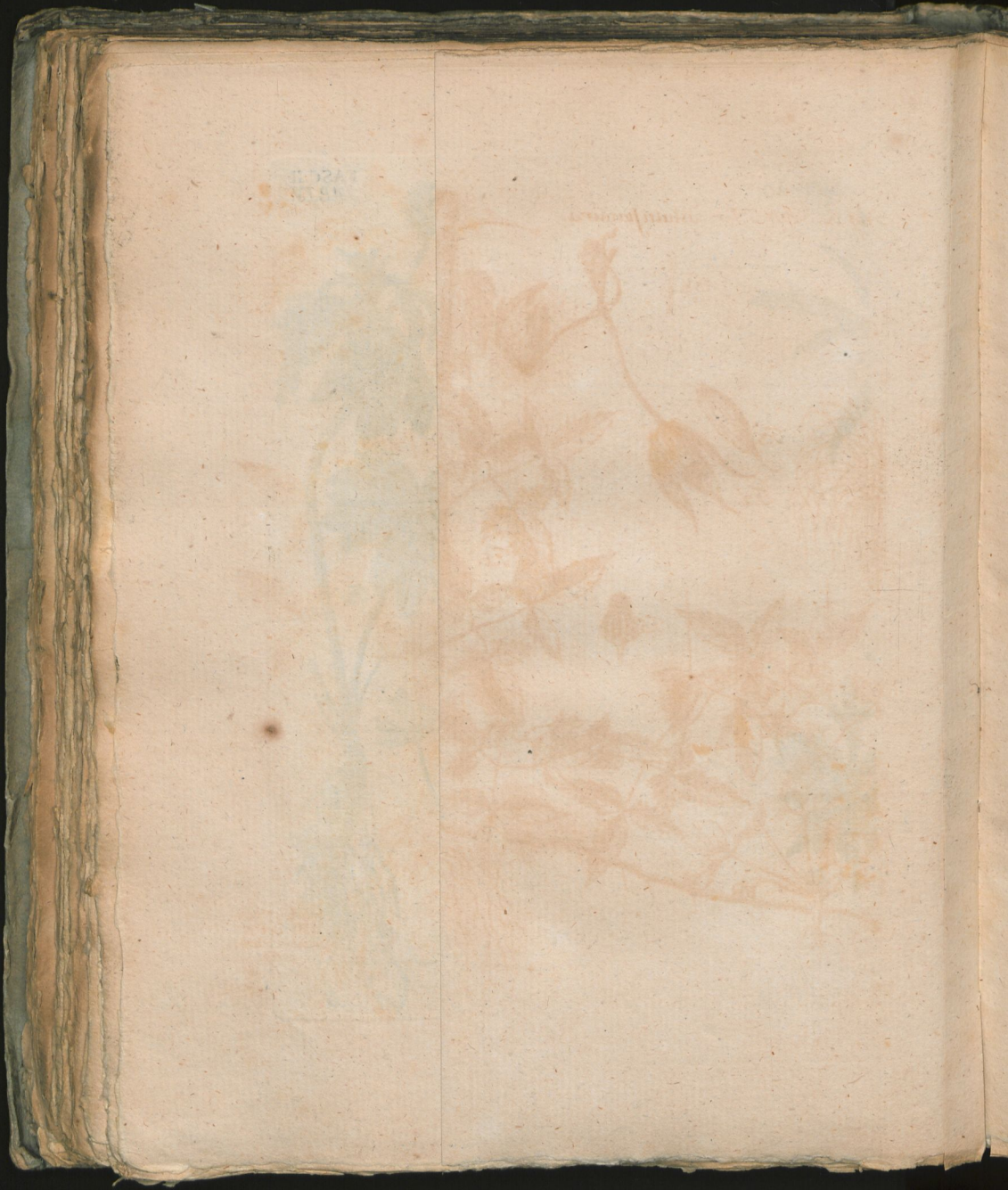

Augustin: Cippri. Med. Stud.
Del. et sculp. Viennæ, 1761.

Prof. CRANTZ *Multiflora*.

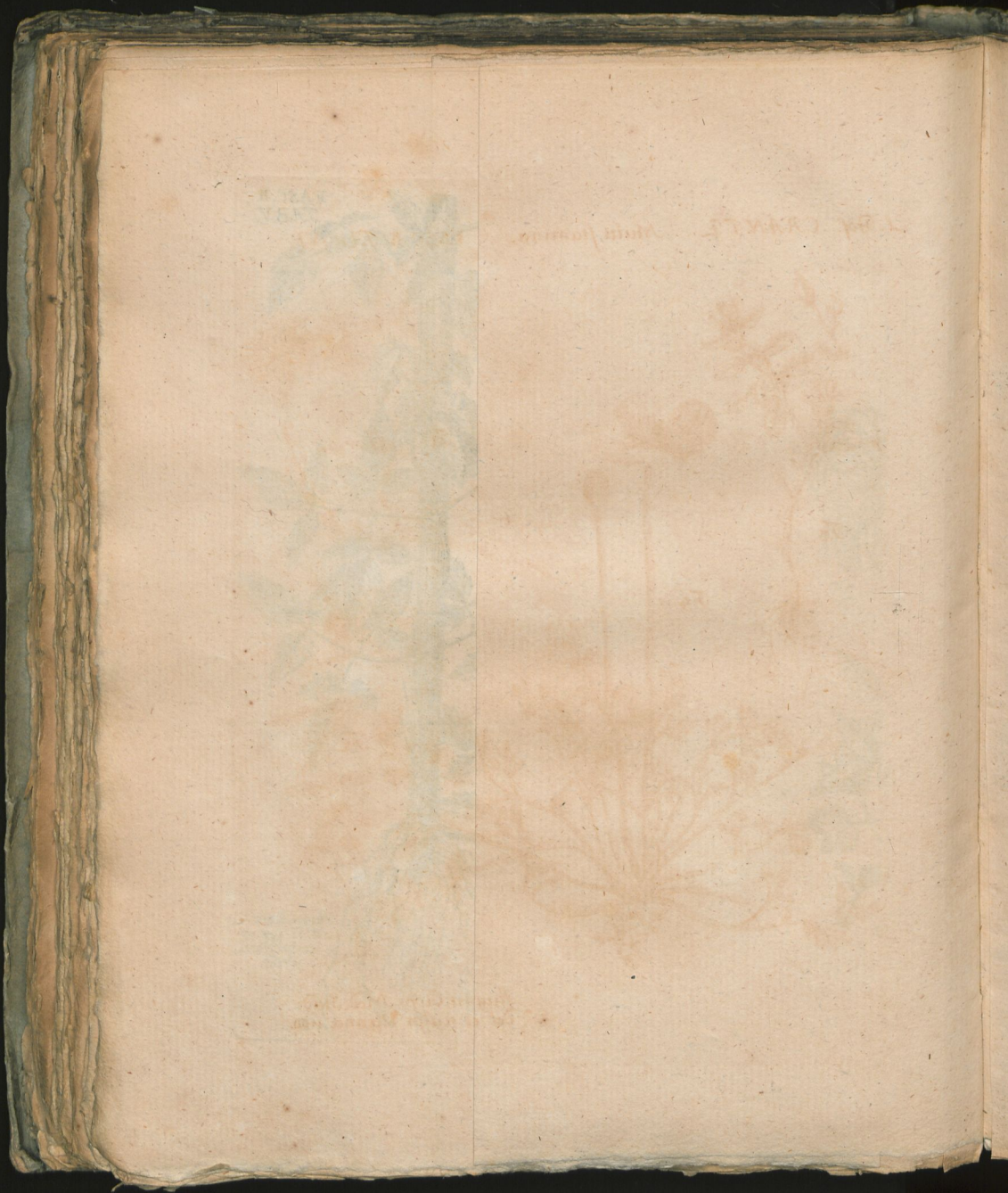
FASC. II.
TAB. V.

Cl. Prof. CRANTZ Multiflorina.

FASC. II.
TAB. V.

Cl. Prof. CRANTZ Multi stamina.

FASC. II. TAB. VI.

August: Cippi Med. Stud:
Del: et sculps: Viennæ 1760.

Cl. Prof. CRANTZ

Multistamina.

FASC. II. TAB. VI.

August. Cippi Med. Stud.
Del. et sculp. Vienna. 1760.

HERMANN ALBRECHT
VON
FÜRSTENBERG
VON
FÜRSTENBERG

STIRP
ASTRACAR

ASTRACAR

ASTRACAR

ASTRACAR

ASTRACAR

ASTRACAR

ASTRACAR

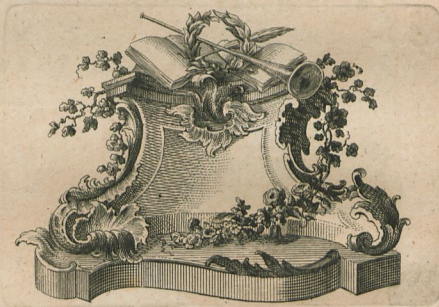

HENRICI IOA. NEPOM. CRANTZ
S. C. A. MAIESTATIS CONSILIARII, INSTITVTIONVM MED. ET
MATERIAE MEDICAE VINDOBONENSIS PROFESSORIS PVB. ORD.
ACAD. IMP. NAT. CVRIOS. ET SOCIETAT. BOTANIC.
FLORENTIN. LITTER. ROBORET. SODALIS

STIRPIVM
AVSTRIACARVM

FASCICVLI III

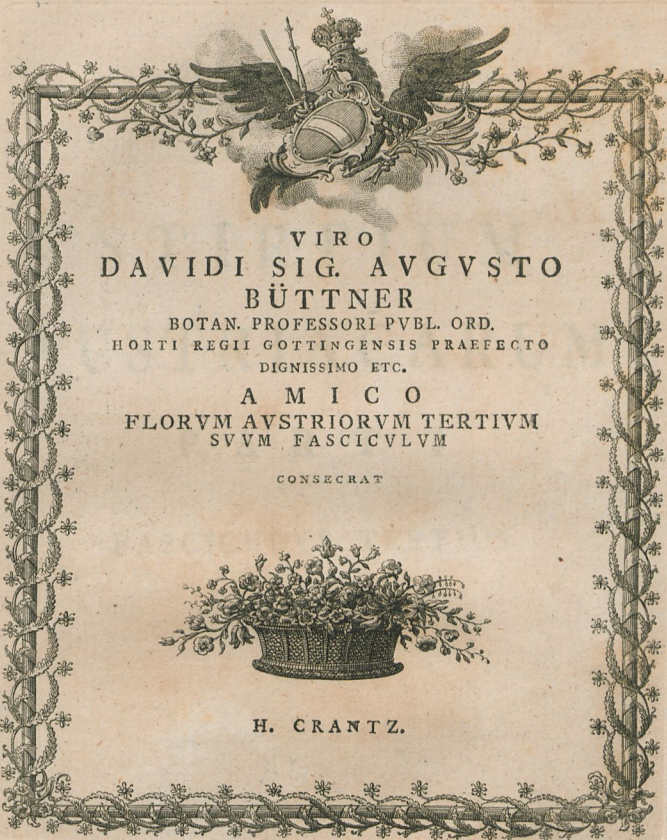
EDITIO ALTERA AVCTA

CVM FIGVRIS AENEIS

IMPENSIS IOANNIS PAVLI KRAVS
BIBLIOPOLAE VIENN.
M D C C L X I X

STILPVM
AVSTRICARVM
TASCICVLIVM

STIRPIUM
AUSTRIACARUM

PART. I

FASCICULVS TERTIUS.

U 2

STIRPUM
AUSTRIACARUM
PART I

PASCHERUS STIRPES

CLASSIS UMBELLIFERARUM.

HABITUS ABSOLUTI.

CHARACTER in natura pedunculorum ex eodem puncto enatorum & fructificationem in umbraculis sustinentium vertitur. Petala quinque sunt; femina duo ad mediam axim sibi applicata.

ORDINES.

I. *Alatæ.*

II. *Coslatæ* aut *Striatæ.*

ORD. SECTIONS.

Primi.

I. Ala marginali.

II. Ala marginali & dorsali.

Secundi.

I. Costis aut Striis nudis.

II. Costis aut Striis tectis.

α. Fructu tum lato, tum longo.

α. Membrana.

β. Fructu longo magis, quam lato.

β. Villo.

γ. Lato plerumque magis, quam longo.

γ. Armis hispidis.

I. ALATAE.

ALA MARGINALI.

I. TORDYLIUM flore radiato; semine suborbiculato: ala crenata.

1. Maximum.

II. HERACLEVM flore plerumque rad. Semine plano-cordiformi: ala membranacea.

1. Austriacum.

7. Elegans.

2. Protheiforme.

8. Palmatum.

α. Branca urfina Offic.

9. Angustifolium.

β. Panaces Botan.

III. SELINUM flore regulari, semine rotundato aut oblongo; ala membranacea.

1. Alfatium.

7. Tysselinum Riv.

2. Pastinaca.

8. Palustre.

3. Carvisolium Chabrai.

9. Imperatoria.

4. Peucedanum.

10. Argenteum.

5. Cervaria.

11. Sylvestre.

6. Oreoselinum.

ALA MARGINALI ET DORSALI.

IV. ANGELICA flore regul. semine alis dorso nucleari abscissis.

1. Archangelica.

V. LASERPITIUM flore regulari; semine molendinaceo.

1. Asperum.

2. Glabrum.

II. COSTATAE aut STRIATAE,

SEMINE NUDO.

VI. SILER flore regulari; semine lato longo 4. 5. costato.

1. Montanum.

2. Trilobum.

3. Gallicum.

VII. CHAEROPHYLLUM fructu rostrato, aut in acum terminato.

1. Pecten Veneris.

4. Cerefolium.

2. Bulbosum.

5. Sylvestre.

3. Temulum.

6. Hirsutum.

VIII. LI-

VIII. LIGUSTICUM fructu oblongo, & post Charophyllum longiore.

1. Levisticum.	4. Menm.
2. Aufriacum.	5. Podagraria.
3. Mutellina.	6. Phellandrium.

IX. OENANTHE fructu ex cylindrico-anguloso armis coronato.

1. Pimpinelloides.	2. Fistulosa.

X. EUPLEURUM fructu profunde sulcato; foliis integris; petalis flavis.

1. Rotundifolium.	2. Falcatum.	3. Tenuissimum.

XI. SESELI fructu plus minusve ovato; foliis divisis; corollis nunquam flavis.

1. Bienne.	5. Saxifragum.
2. Articulatum.	6. Falcaria.
3. Officum.	8. Pratenfe.
4. Elatum.	

XII. CORIANDRUM fructu spharico, aut globoso.

1. Sativum.	4. Cicuta Offic.
2. Testiculatum.	
3. Cynapium.	5. Latifolium.

XIII. APIUM fructu solide cordiformi, aut ex lata basi acuminato minutulo.

1. Pumilum.	5. Sium Riv.
2. Tragofelinum.	6. Ammi.
3. Graveolens.	7. Carvi.
4. Petrofelinum.	

SEMINA

SEMINE TECTO.

XIV. ASTRANTIA fructu membrana plicata tecto.

1. Maior.

XV. LIBANOTIS fructu villo vel lanugine obducto.

1. Daucus Creticus Offic.

2. Montana.

XVI. CAUCALIS fructu aut pilis, aut fetis, aut aculeis armato.

1. Grandiflora.

4. Daucus Offic.

2. Leptophylla.

3. Antrifcus.

5. Sanicula Offic.

HABITUS DELIQUESCENTIS.

CHARACTER in eo est, quod nonnullæ stirpes, quæ cum umbelliferis maximam similitudinem, affinitatemque habent, aliqua vel umbraculi vel seminum binorum mediæ axi affixorum ratione desectant.

XVII. ERYNGIUM. Umbella simplice multiflora, in receptaculo communi conica capitata.

1. Campestre.

2. Planum.

ORDO

ORDO I. ALATARUM.

ALA MARGINALI.

I. TORDYLIUM. Semen Tab. I. Nro. 1.

CHARACTER. Flos plerumque radiatus. Semen suborbiculatum plus minusve planum, ala crenata crassiore.

1.) *Tordylium maximum.*

Tordylium umbellis confertis radiatis, foliolis lanceolatis inciso serratis. L.

Tordylium. RIV. T. I.

Caucalis maxima sphondylii aculeato femine. C. BAUH. pin. 152.

Caucalis maior. CLUS. II. p. 101.

Seseli creticum. maius. C. BAUH. pin. 161.

In scapibus montosis.

2. HERACLEUM. Semen Tab. I. Nro. 2.

CHARACTER. Flos plerumque radiatus. Semen plano-cordiforme; ala membranacea.

1.) *Heracleum austriacum.* Tab. I. Fig. I.

Heracleum foliis radicalibus pinnatis utrumque pilosis scabris: floribus radiatis.

Heracleum foliis pinnatis utrumque scabris, floribus radiatis. LINNAEUS.

Sphondylium alpinum parvum. C. B. pin. 157. prodr. 83. descriptio I. B. III. ex

C. B. ita & MORIS. RAIUS, & omnes sine icona, & nulla adhuc exstat.

In Austria alpinis BURSERUS invenit, non vidit CLUSIUS; ad pedem *Gefletz alpen Breyn* copiose provenit, etiam in ipsa alpe *Breymina* & in *Schneberg*, & in *Etschero*.

Radice nititur nuda, nodosa, circulis cincta, Carotæ simili, sed tenuiore, fibris non multis aucta.

Caulis unius aut duorum pedum, plerumque unicus, striatus, leviter angulosus, & raro articulis omnibus pube obsitus, nec inde tamen oberranti digito hispidus, sed glaber, mollis, & in summitate solum villo albedo hirsutus; cæterum aut simplex, aut uno alterove ramo foetus.

X

Folia

Folia radicalia longis insident petiolis hirsutis, pinnata sunt, pinnis fissilibus incis 3-5 lanceolatis, ut in *Pastinaca sativa*, aut demum etiam rotundatis, extimo petiolato, semper foliolo, & trilobo, lobis pinnis prioribus respondentibus figura.

Vaginae caulinae longae lateque, non villosae, margine colorato pilosae, folia promunt nunquam rotundata, sed semper lanceolata serrata, saepe laciniata, aurita inferne aut simpliciter pinnata, aut pinnis etiam pinnatis cum caule anguloso; ceterum omnia folia albos in utraque facie pilos habent, & utrimque scabra sunt.

Involucrum universale uno alterove factum foliolo, quandoque nullo: vidi etiam ex foliolo vaginante amplo factum; *particulare* mox patens, dein reflexum, constat paucioribus pluribusve lanuginosis omnibus, & quasi hispidis, & alternis minoribus.

Umbella universalis facta 8, 12, pluribus hirsutis; *particularis* confertioribus magis hirsutis.

Flos ante efflorescentiam rubens, hispidus, dein albescit ex roseo-niveus, antheris viridibus; petala exteriora tria, aliis plerumque multo maiora profunde & inaequaliter divisa, laciniis oblongis auriculatis distorta, posterius pilosa.

Antherae didymae ad angulum acutum sibi commissae ex viridi flavescens, lateribus profunde purpurascebant in aliis observationibus.

Semen sphondylii lineatum & striatum, nec est distinctio.

Observatio I. In supplemento plantarum Veronensium ex peritura foliorum hirsutiae argumentum desumens SEGUIERUS, Heracleum, seu Sphondylium austriacum & alpinum idem facit, minimeque separari has plantas posse contendit, licet separaverint C. BAUHINUS, BURSERUS, LINNAEUS, HALLERUS & alii Alpinum botanici, meretur res expendi. Haec Sphondylia ideo nequaquam separanda SEGUIERUS affirmat „quia „in montanis hirsutiae quadam folia obducuntur, si in horto transferantur, ea carent, praesertim superne, verum enim vero alpinum iam hirsutiem nullam in alpinis habet, ut C. BAUHINUS, HALLERUS perhibent, ut minus convincens SEGUIERI ratiocinatio haberi possit; nec dicam Daucum creticum hirsutis esse & glaberrimis foliis praeditam in iisdem alpinis plantam, quod magis stringeret, sed certum est, quotiescunque mea specimina cum icone C. BAUHINI in prodromo exstante confero, & cum

cum HALLERI descriptione comparo, me vix adduci posse, ut credam, *Heracleum austriacum* & *alpinum* unum idemque esse, maxime cum folia gerat simplicia *alpinum*, composita sint *Austriaco*.

2.) *Heracleum prothaeiforme*.

Heracleum foliolis pinnatifidis, petalis auriculatis.

α. *Branca usina* offic.

Sphondylium. DOD. *pempt.* 304.

Sphondylium vulgare hirsutum. C. BAUH. *pin.*

β. *Panaces* Botanicorum. * *Elenchus*.

Panaces *Heracleum* aut potius *sphondylium* alterum. DOD. *pempt.* p. 305.

Panax sphondylii folio, seu *Heracleum*. C. BAUH. *pin.* 157.

γ. *Elegans* aut *Problematicum*.

Heracleum foliis ternatis, folio extimo quinquefido: laciniis oblongis acuminatis. *Enumerat. Stirp. Agri Vindobon.* p. 217. cum foliorum nimis minuta adumbratione. Sed vide nostram. T. II. F. I. plantam, quæ omnibus antecedentibus varietatibus conveniat, ut merito quæri possit, non quæ distinet. Ea sit species, sed solum, quæ sit varietas.

δ. *Palmatum*. ** *Enumeratio*, *Elenchus*.

Heracleum foliis simplicibus multifidis, laciniis oblongis acuminatis. *Mei horti*.

ε. *Angustifolium*. * *Enumeratio*.

Sphondylium foliis angustioribus. RIV. T. 5.

α. In pratis & pomariis humidis; in Augarten, Auu sylvestribus locis prope Maria-Brun, Maurbach, & alibi passim.

β. In subalpinis sylvis Schneberg, etiam in Sau-grund cum sequente.

γ. In Sau-grund Schneberg, etiam e regione albet Schneberg ubi a fonte aliquantulum sinistrorsum, dein directa iugum conscenditur declivi & pingui loco crescit feliciter.

δ. In prima botanisatione 1758. horto intuli ex Schneberg collectum in Ku-plancken & in hodiernam diem durat.

ε. Infra Weidling ad rivum non procul a via regia KRAMER invenit; ego ad Claustroneoburgum, distinctissimum sane a sphondylis.

Observatio I. *Heraclea* plus una vice speculatus, hirsutiem & dissectionem foliorum admodum variare semper, & leves omnino, ex quibus species suas nonnulli multiplicarent, notas esse, deprehendi; sed inde in difficili ceterum scientia difficultates accumulari evidens est; quæ quamvis in plantis pene multis eruendis atque distinguendis hinc inde non exiguae occurrant, tamen in his maximæ fuere, dum statim a primo

a primo botanices parente enata etiam ad nostra tempora deducta sint, ut iam conquaretur RATUS; ut vero ea dilucidius iudicari causa possit, scire iuvat, me non eas iniectionum difficultates, quæ vix non irresolubiles sint; scilicet, an quod aliis dictum est botanicis Panax Heracleum, Panax Heracleum fuerit DIOSCORIDIS? an MATTHIOLUS, LOBELIUS, BAUHINI fratres, aliive veram viderint DIOSCORIDIS herbam? nec de descriptionum, aut iconum plagis quidpiam monebo, sed id solum nunc examinandum suscipiam, siue Heracleum *Panaces* modernorum botanicorum, distinctum ab Heracleo *Sphondylilio*? Dubitandi ansam non infimi iniiciunt botanici: I. BAUHINUS Heracleum *Panaces* a fratre accepit, quod *Sphondylium* esse iudicasset, ni Heraclei *Panacis* nomen a fratre plantæ fuisset adscriptum: DODONÆUS Heracleum *Panaces*, adeo simile *Sphondylilio* esse affirmat, ut maius vel alterum genus esse appareat: in Flora Sibirica GMELINUS I. parte. p. 213. Heracleum *Sphondylium* in hoc nomen describit; Heracleum *foliis pinnatifidis* L. & LINNÆUS idem Heracleum *Sphondylium* a GMELINO ita descriptum, suum facit Heracleum *Panaces* hac definitione: Heracleum *foliis pinnatis, foliolis quinque intermediis sessilibus, floribus radiatis*. An nunc aut videri aut cogitari maior unius eiusdemque plantæ confusio potest? atque id primum est, quod dici potest, secundum vero & illud urgeri, quod, quæ alii pinnatifida videant, LINNÆUS pinnata dicat, quæ aliis pinnata apparent, LINNÆO pinnatifida folia sint, ut in lubrica adeo vocularum incertitudine plantæ, quæ his solum nitatur, diagnosi fundari non possit; nam quod Panaci adiecerit flores radiatos, hi & *Sphondylilio* etiam adici possunt, & alias differentias nec LINNÆUS nec alius invenit, aut scripsit.

Quod alia Heraclea spectat, quæ in nostris alpihus crescunt, etiam in horto Patavino vidi, & quorum ex littorali austriaco exempla pariter possideo, ab aliis distincta esse persuaderi non possum; & *Elegans* quidem, quamvis folia ternata quandoque habet, tamen & eadem sæpe confluunt, ut propius ad *palmatum* accedere videatur, sed & *Sphondylium* vulgare sæpe ternata habet, & *Panax* quod & extimum quinquefidum laciniis, etiam acuminatis instructum possidet, & in nostro *palmato* semper observes, licet & id ipsum sæpe septemfidum, imo etiam novemfidumprehendatur; & vidi sane etiam ipsam in vulgari *sphondylilio* naturam variare, nec segmenta habere adeo rotundata, sed magis lanceolata: certiores igitur nota quarendæ ab illo, qui distinguere cupit.

Sed

Sed etiamnum certum est, sphondylium *foliis angustioribus*. RIV. T. 5. adeo profunde laciniatum sectumque, ab ipso vulgari magis distinctum deprehendi, quam illud, quod aut *Panaces* vocatur, aut *Elegans*; cum tamen solum, ut varietas, *Sphondylia* Heracleo inscriptum sit, non video, qui *Panacis*, *elegantis*, *palmati*, minus manifestis notis differentes plantæ specificari possint varietatibusque eximi. Alterum etiam illud omnino grave est argumentum, Pimpinellas adeo manifesta foliorum natura diversissimas, pinnis scilicet latis semilobatis circumferratis in hac specie, pinnis evidentius subrotundis circumferratis in illa, in tertia demum foliolis exacte carvisforma laciniatis sese decussantibus non ferratis amplius, in unam tamen Pimpinellæ saxifragæ speciem, a LINNÆO coactas fuisse; post hæc sane non videri amplius, ludentia adhuc minus in foliis Heraclea distingui debere aut posse.

Cum tamen iconem *Problematici* dederim Heraclei, necesse est etiam ipsam expedire plantam.

Radix longissima, unica extus flavicans, intus candida, saccharini saporis, cum levi nec ingrato mihi, minime vero mordicante aromate: caput nuda circulis cæpta.

Foliolus caulis, pedem unum, duos altus (quatuor, quinque pedum non vidi in albis) ad radicem sæpe coloratus ruber, quatuor, plus, minusve geniculis cinctus, quorum duo radici propiora, minus a se invicem distantia, ablata vagina quasi caulem intus suscipere videntur. Caterum genicula & loca inter hæc media, sive infimus caulis admodum hirsutus est, spinulis inermibus confertioribus albidis incanescens quasi & splendens, rotundus magis minus striatus, parum scaber nec viridis. Superior caulis sordide virescit non amplius albus, rarioribus etiam spinulis obducitur, magis vero fuleatus. Notari vero meretur, hæc de iuniori planta florente potissimum dici, quoniam & in adultiore & præcedentis anni emarcido caule sulcos & angulos infra primum deprehendas geniculum.

Vaginæ radicales exiguæ, crassæ, longos promunt petiolos carnosos hirtos, iisdem spinulis obritos, canaliculatos, canaliculo glabro. *Vaginæ caulinae* in universum pro altitudine plantæ amplæ, ventricosæ, membrana in se convolutæ auctæ, loco circulari exortus plerumque ex purpura nigra, striata dorso, quo petiolum radicans, sustinentque emergentem,

gentem, & ibi albis, quæ sese per omnes subalternos petiolos, aut potius nervos diffundant, inermibus etiam spinulis hirsutæ.

Ex vaginis istis *folia* modo longioribus, modo brevioribus, imò etiam foliolis & alatis emergunt petiolis, iam ternata, iam omnibus confluentibus simplicia, licet diversimode palmata, facie canaliculata inæqualia rugosa non adeo spinulosa, licet in margine dorsali ciliata sint & argute serris plerumque marcescentibus exalbidis serrulata. Caterum in diversas portiones secantur, ut extimum foliolum modo cernatur quinquesfidum, ut videre est in radicali a. modo trifidum, ut in supremo caulino b. modo septemfidum, ut in c. sunt adhuc in aliis alia laciniarum differentia, quas icon commonstrat.

Involucrum universale unum aliudve hinc inde foliolum, vidi etiam nullum; *particulare* patentibus hispidulis.

Umbellæ universalis radii plurimi hirsuti; *particularis* similes.

Flos in globulum primo clausus, hirsutulus, radiatus sensim exferit auriculas purpureo externe colore persulas, non adeo ut in *austriaco* amplas, sed magis laterales, cæterum albescent.

Antheræ in initio flavæ, dein ex rubro brunnæ inter foliola reclinatæ sensim eriguntur.

Semen gentis, & nulla est distinctio.

Observatio II. Curavi incidi plantam minimam alpinam, magnitudine, ut erat naturali omnibusque, ut inveni; in aliis vero vidi petiolos non adeo foliosos esse, sed nudos magis fieri hirsutiusque foliorum minui; albidum magis dorsum foliorum profundiusque viridi colore coloratam faciem observo, cum scabritie in utraque pagina in exemplaribus litoralibus, & caulem nostro angustiorum in summitate ramosiorum, cum floribus purpureo colore levi persulis, ex viridi-luteis.

3. SELINUM. Semen Tab. I. Nro. 3.

CHARACTER. Flos regularis, semen planum, alis marginalibus.

1.) *Selinum Alsaticum.*

Selinum caule folioso, ramis ramosis virgatis, ita ex habitu facile, & semper distinguo, nec mihi visa alia nota aptior.

Peucedanum foliis pinnatifidis lacinii oppositis L. quid? nomen multis conveniens, nec valent synonyma.

Peucedanum pinnis duplicato-pinnatis, foliis latiusculis longe trifidis. HALL. Helv. p. 442. Spec. I. quo ad nomen, non synonyma.

Angelica pratensis apii folio. TOURN. intelligibili nomine & LINNAEANO meliore.

Silaum quibusdam flore luteo. I. B. etiam commode.

In *Simmeringer* Walde abunde, etiam aliis locis ficcis.

Radix furcata aut ramosa, nigra capillaceo capite.

Caulis 3. 4. pedum, glaber angulosus, angulis saepe sanguineis, brachiatus, distortus, medulla farctus.

Petiole e vagina orti membranacea, sanguineo colore marginem perfusa, nervosa, excavati seu canaliculati, ipsi etiam saepe sanguineo colore tincti, ut & folia.

Folia ad radicem saepe minora sese decussant, dum superiora sese nunquam decussant, & maiora sunt; superne profunde viridia, inferne magis pallent, nervis eminentibus, venis conspicuis admodum venosa, etiam margine microscopio leniter ciliata. Foliorum circumscriptione non amplissima; pinnæ duplicato pinnatæ foliis latiusculis confluentibus, summitate trifidis, ita tamen, ut primæ sint bifidæ, trifidæ, aliæ simplices, folio ultimo longe trifido.

Involucrum universale patens, 4, 5, 6 & pluribus factum foliolis; articulare quinque, pluribus, patentibus.

Umbella universalis inæqualis, viginti ad 30 facta radiis, ex placenta saepe incrassata egredientibus.

Petalæ non aperti floris introrsum flexa cinninata luteola, germine pariter luteo; aperti, ex albo lutea sunt, quandoque etiam herbacea, minima, medio margine inflexo cordata, utrimque sinuosa.

Stamina

Stamina quinque inter petala posita, introrsum pariter in flore non aperto reflexa, circulos quali constituunt coercentes, antheris sub petalis absconditis; hæc dein eriguntur, non omnia tamen simul, ut credas ex uno, duobus, tribus, solum patentibus, florem non tot instrui staminibus.

Pistilla duo, minima, flava.

Fructus ex rubro pulchre violaceus, dein niger, compresso-planus, striatus, margine alatus.

Observatio I. Ex descriptione arbitraria foliorum, confusa sæpe in Umbelliferis definitio, efficit, ut diu lateat planta, quæ cæterum brevi nosceretur, ut igitur, dum non certo distinguens in foliis nota, ea in differentiam adduci non debeant.

Observatio II. Flos quandoque variat; petala vero alba frequentius ex herbaceo-luteola sunt. Cacumina seminum flava videas; & semen ex rubro violaceum, in nulla alia umbellifera, quam in hac, adeo constanter deprehendo; est etiam Selinorum nostrarum regionum semen minimum.

Observatio III. Modo videas hanc plantam distortam, late diffusam, non adeo altam, modo pulchre erectam maximam, & quidem cum *Daucus alsaticus* 1. B. convenientem, inde dubitare subiit an *Daucus alsaticus* LINNÆO non recensitus sub varietate huius plantæ non lateret? certe non adeo recedit a descriptione *Cl. HALLERI itin. helv.* p. 318. §. XCIV. Dum eundem adhuc siccis locis & montosis non vero paludosis provenire dicat in *Fl. Jenens.* p. 276.

Et nunc difficillimam plantam, constituto iam hoc fasciculo, occasione alterius denuo examinans, omnia mutò, & loco Peucedani *Silai*, quod cum synonymis prius statueram, cognomen alsatici appono, definitionesque Peucedani *Silai*, quod nostram indigent plantam, relinquo, quo, ut intelligatur evidentiùs, quam parum Peucedanum *Silaus* ab Alsatico distinctum fuerit.

Ignorari vero non debet, hanc nostram plantam a plurimis Austriæ botanicis pro Silao haberi, ita exstat in Elencho, in Enumeratione, & horto botanico. Alsaticum in specierum editione priori neglexerat LINNÆUS, forte etiam persuasus, a Silao distinctum non esse; nunc habet,

habet, sed cum definitione, qua plantam meam a Silao non distinguo; scilicet *lacinis trifidis obtusiusculis*; quae quidem nota non distinctius plantae meae inest, quam illa, *lacinii trifidis oppositis*, quae Silao tribuitur. Dicam ergo quae me, ut Alsaticum vocarem, magis determinaverint.

1. Synonima, quae suo Silao, aut apposuit LINNAEUS, aut HALLERUS: meae plantae minime conveniunt; ergo quamvis generales horum Virorum definitiones, illi quoad nomen quadrent, non quadrant icones, nec aliorum descriptiones.

2. In paludosis & subhumidis locis crescere dicitur Silaus, dum notum asperis & siccis magis delectatur.

3. Sui Silai femina crassa magna ita profunde tribus lineis sulcata facit HALLERUS *helv.* ut fere alata videantur, quae nota a nostris aliena sit.

4. Demum misera & mutila Dauci *alsatici* a I. B. data icon, cui nostra planta adulta simillima sit botanicum exactius determinat, quam aenigmatica, & amphibiologica definitio; quare nunc constituo, Alsaticum esse his evidentissimis notis praeditum. 1. Quod sit admodum ramosum, ramis tenuibus virgatis. 2. Quod habeat petiolos triangulos profunde sulcato canaliculo notabiles. 3. Quod umbellae pro proportionem plantae sint admodum exiguae, licet non rarae, quin contra numerosissimae. 4. Quod semina ex rubro-violacea fusca fiant, & huius familiae vix non minima sint.

2.) *Selinum Pastinaca offic.*

Selinum foliis pinnatis, lanceolatis, basi semitrilobis.

Pastinaca. RIV. T. 6.

Pastinacae genus erraticum, umbellis luteis. CAMER. *epit.*

Pastinaca sylvestris latifolia. C. B. TOURN.

Pastinaca latifolia sylvestris. DOD. MORIS. III. Sect. p. T. 16. F. 2. Sed nostra melius convenit icon F. 1. ut bene plerumque sylvestrem & sativam diversitates velint.

Ubique in pratis, illis Schönbrunn, Lantz, Simmering, Grinzing, aliis.

Radix nuda fibrosa.

Caulis ab uno pede ad humanam altitudinem, costis admodum eminentibus angulosus, scaber, hirsutus, coloratus, brachiatus & ramosus.

Y

Vaginae

Vagina semiamplexicaules, amplæ, coloratæ, modo lanuginosæ, modo minus; brachia caulis aliquando ramosa.

Folia ad angulos rectos exorta, lanceolata, inæqualiter secta, & semitriloba. Involucrum utrobique nullum.

Umbella universalis radiis plerumque decem, aliquando tamen paucioribus, etiam pluribus: *particularis* confertior.

Petala vix unquam bene explicata herbaceo-flava.

Fructus compressoplanus coloratus.

Semen elliptico rotundum, utrumque leviter emarginatum, alatum, interne splendens sæpe.

3.) *Selinum carvisolium* CHABRAEI * Enumer.

Selinum foliis multiplicibus rad. circa costam decussatis. Tab. III. Fig. 2.

Selinum vaginis & foliorum segmentis longissimis.

Carvisolia. L. n. videtur cum descriptione commoda, VAILL. certo icon. T. V. F. 2. optima & prima folia carvi, caulis angulosus, involucrorum absentia, semina lata, bene; sed admodum malefecit, quod descriptionem non dederit.

Seseli Carvisolium. L. male, non est semen seseli.

Seseli montanum. L. nulla similitudine nec loci, nec descriptionis convenientia, nec characteris nota.

Selinum palustre. KRAM. ex synonymis, sed involucra nulla habet hoc *Selinum*.

Carvisolia. CHABRAEI certo stirp. icon. p. 389. Icon bona, licet rudior.

In pratis Draskirchensibus & Morobacensibus KRAMER; ego circa Rodam.

Radix albicans, fibrosa multum, & ramosa, summo capite emaricidis vaginis cincta, non capillata, multos promit caules.

Hi geniculati, striati, glaberrimi, glauci, eriguntur ad duorum pedum altitudinem.

Longa vagina striata, cuius latera membranacea sunt, in petiolos sulcatos, longos, solvitur, inde folia radicalia supra costam exsurgunt, eandem & sese decussantia, ut *carvisoliae* solent, omnia bifida, aut trifida; ex vagina superiori firmula, adhuc similia, sed latiora, maiora, anterioribus seu vagina proximis, sæpe simplicibus. Vagina caulium laxiores, striatae, membranaceae, longissimae, magis planae, reflectuntur, & a caule dependent, in his petioli folia habent pinnata, ultimo trifido dente medio longissimo. Ceterum omnia folia superne profunde, inferne pallide magis viridia, nervum depressum habent, & venosa sunt.

sunt. Ex singulo geniculo rami florales omnes, duplici vagina striata, membranacea, roseo aliquando colore perfusa, cinchi, quæ florem ante efflorescentiam complectatur, & quæ dein in sui summitate in foliola pinnata solvatur.

Umbella universalis radiis facta a sex, octo, ad tredecim, pluribus, inæqualibus; *particularis* conferta magis.

Involucrum universale nullum, *particulare* nullum aut rarius, uno, alterove factum foliolo.

Petala ante efflorescentiam ex herbaceo purpurea, in ordines duos circulares ordinata, centro calvo quasi, nec cooperto, ut videas distincte, quomodo exigui radii a centro ad peripheriam umbellulæ cuiusvis progrediantur: ipsa petala exigua sunt, florescentia facie ex herbaceo albida aut subflavescentia, dorso purpurea, inflexa, obcordata, elevato per medium petalum aggregæ.

Semen compresso planum, alatum, *Pastinacæ*, aut *Selini sylvestris*.

Observatio I. Huic *SELINO Carvisfolii* addidi cognomen, quod non alia expediriote nota, prima distingui fronte possit stirps, quæ cæterum & difficulter cognoscatur, & mira laborans confusione, non facile extricetur; iam *DILLENII* in *Catalogo Plantar. circa Gissam crescentium* de Angelica *tenuifolia* RIV. agens, id ipsum clare perspexit & expunxit synonymia a *RIVINO* Riviniana plantæ addita, & illud *Carvisfolia* *BAHINORUM* his substituit, longa descriptione plantam illustrans. Verum qui iam prædecessoribus confusam illustrare voluit plantam *DILLENII*, obscuritatem maiorem iniecit. I. *BAUHINI* planta, folia habet *Cari* proxima, licet latiora maiora & segmenta ex intervallis cruces ramosas caniculatæ rachi annexas æmulentur, ut ipse dicit I. *BAUHINUS*, delineavit *VAILLANTIIUS* etiam mea exprimit icon, non *cicutæ*, cuius nec odorem contrita exferat; habet etiam *Carvisfolia* I. *BAUHINI* semina *Pastinacæ Germanicæ*, ut ipse testatur I. *BAUHINUS*, delineavit *VAILLANTIIUS*, etiam exprimi curavi, minime Angelicæ *sylvestris*, ut contendit *DILLENII*; & putem *DILLENII* de alia omnino planta, potius loqui, quam de *Carvisfolia* *BAUHINORUM*. Inconceptibili errore *LINNAEUS* omnibus in editionibus etiam in systematis Naturæ decima reformata, *Seseli* hanc semper inclusit, dum tamen existeret exacta I. *BAUHINI* seminis descriptio, seminis scilicet *Pastinacæ germanicæ* similis, exquisita seminis icon

VAILLANTII, etiam iam pluribus locis monuisset HALLERUS, vel ad *Peucedana* vel ad *Selina* spectare; quasi horum virorum fatui essent labores! sed solus est, qui eos spernere possit LINNAEUS! huius secta alii modestius fecere, alii audacius; Enumeratio nodum transiit, & siccio, ut dicunt, pede insalutato hospite de cive austriaco ne voculam iniecit, Elenchus contra Magistri regulas, *Seseli* exemit, & *Selinorum* collegio cooptavit; at certum est hanc stirpem, ex illarum specie esse, quæ ex universo LINNAEI systemate determinari non possit, involucrum utrumque nullum habet, ut recte VAILLANTIVS observavit, & ego nunc coram video, & per plures annos vidi, ut caducitas LINNAEO adstructa in excusationem adferri non possit, ut igitur nec *Selinum*, quod duplex postulat involucrum, esse possit, nec *Seseli*, quod simplex solum, & minus requirit: quodsi & hinc inde ligulam unam, alteramve minorem, ex succi nutritii abundantia proferat, non ideo *Seseli* esse potest, quantum ego enim novi, semen lato compressum, margine alatum, *Postinaca* aut *Selini*, semen non est *Seseli*. Sed etiam ultimo inseparabiles in quatuor plantis difficultates HALLERUS invenit, & *Carvisfoliam* I. BAUHINI suum *Peucedanum* secundum facit, dum fatetur tamen & folia *Selini* tertii sui huic esse & iconem VAILLANTII, quam citat, *Selino* suo primo similiorem esse: KRAMERUS vero noster Floræ lapponicæ auctoritate indutus, *Carvisfoliam* I. BAUHINI nostram, seu VAILLANTII plantam, *Selinum* tertium HALLERI, non primum facit, hinc *Selinum palustre* botanicorum esse contendit, cum synonymis, quæ meæ plantæ non conveniant. Ego vero minime perspicio, qui *Carvisfolia* VAILLANTII unquam cum *Selini* aut *Tusselinis* conferri, aut confundi possit, non enim novi ex his plantis unam, quæ vel *Carvisfoliæ* folia, caules, flores haberet.

Observatio II. In exemplari huius plantæ hoc anno 1763. ab amicissimo Viro KRAPPFIO S. C. R., & Apostolicæ Maiestatis apud Tergestinos Physico, nunc Sereniss. Archiduc. LEOPOLDI Archiatro flores albos ante maturitatem rubentes, & involucrum parziale video.

Observatio III. Hæc quidem ita definiveram omnia, meis & aliorum laboribus inductus, dum Viennæ omnium primo appareret specierum Plantarum LINNAEI editio altera, in qua *Carvisfoliam* *Seseli* expunctam ad *Selina* relatum conspicio, nec meam plantam, nec illam VAILLANTII, aut CHABRAEI amplius agnosco, nec priora synonyma invenio, sed

sed alia a nostra planta perquam aliena. Sed iam antea monstravi DILLENII descriptionem plantæ nostræ minime convenire, & nunc dicam, Angelicam sylvestrem RIVINI T. 18. pictam, ne habitum quidem nostræ plantæ habere, nec semen, nec flores, nec exstantia stamina nostræ plantæ esse; minus adhuc feliciter nostram plantam Selino *foliolis pinnatim laciniatis, lacinulis trifidis obtusis in spinulam terminatis* GMELINI *Flor. Sibir.* p. 204. T. 48. conferri, dum nec lacinulæ adsunt, nec trifidæ, sed longæ satisque latæ lacinia, nec pistilla fructus reflexa, quæ in suam diagnosim LINNAEUS adducit, conspiciuntur, ut denuo concludam, Selinum meum *Carvisfolium* esse illud CHABRAEI ex icone, VAILLIANTII ex icone, I. BAUHINI ex descriptione, nullo modo vero aut Sefeli *Carvisfolium* L. *Spec. edit. I.* Syllematis Naturæ editione X. aut Sefeli montanum *Spec. edit. II.* aut Selinum *Carvisfolium* Eiusdem *Specierum* editione II. Nam nec pedunculus sub umbella ullo modo crispatur, nec involucrum universale, quod nunquam in erumpentibus ex prælonga vaginula umbellis nec in magnis adultis deciduum vidi, dici potest, nec petala alba sunt, sed subtus certo rubent & semper. Denique *Carvisfolium* CHABRAEI dixi, quod & primus plantam delineaverit & aliqua tamen sint (licet aliorum icones & descriptiones semper mutaretur) huius viri in rem botanicam & aliorum pene multorum, quorum hodie floræ a LINNAEO & aliis dicantur nomina, etiam maiora merita.

Sed etiam nunc hoc deferere pensum nequeo; & quid demum est pseudo-*Carvisfolia* LINNAEI? estne

I. Selinum *foliolis pinnatim laciniatis.* GMEL. p. 204. T. 48. quod in Synonymon suæ plantæ citat Cl. LINNAEUS? consultus habet GMELINUS plantam suam, quam certe omni alio melius comparare potuit, forte esse Selinum radice fusiformi multiplici involucro universali nullo. *HALL. helv.* p. 445. & Hallerianæ descriptioni, & Lobelianæ iconi satis bene respondere, nihil de habitu Carvi innuens, nec de flore, nec semine. Quodli aliquis mihi sit coniecturæ locus ex GMELINI icone, ut fuit LINNAEO, crediderim iconem GMELINI maximam habere convenientiam cum icone Sefeli *palustris lactescentis* c. B. *prodr.* p. 85. & semen, quod iconi suæ adiecit c. BAUHINUS pistilla fructus reflexa habet & involucrum universale caducum, ut vel inde GMELINI plantam ad eam HALLERI accedere propius, quam ad illam LINNAEI pateret; sed sola coniectura est,

& ex GMELINO semper evincitur, plantam suam non esse plantam LINNAEI.

II. *An est?* Angelica tenuifolia. RIV. T. 18. collatis omnibus hanc RIVINI plantam nec Selinum GMELINI esse, nec Carvisfoliam LINNAEI, credo statui posse. RIVINI enim glabra stirps caule leniter sulcato gaudens, canaliculatis foliis non convenit aut GMELINI iconi, aut LINNAEI definitioni, nec RIVINI ipsius synonymis, quæ nobis conservavit DILLENIVS. Dicerem potius nostrum Sefeli Selinoides esse, ni obfaret semen.

III. An Carvisfolia LINNAEI, est Carvisfolia DILLENII? Retulit DILLENIVS, suam plantam folia non habere prorsus Cari, sed Cicutæ, aut potius Sefeli pratensis similia, obscuriora tamen, dilutius autem virentia, quam cicutæ; addens totam plantam externa facie Cicutæ adeo similem esse, ut illi pro Cicutæ specie caule striato primum fuerit habita, præsertim quod semina nondum matura, Cynapii RIVINI feminibus satis similia essent.

Ergo planta Cicutæ habitu visa DILLENIO, Selino sylvestri convenire credita GMELINO, & Hyppomarathro II. Tabernæmontani RIVINO, & Laserpitio prutenico LINNAEO, esset Carvisfolia LINNAEI? arduum sane est in mira hac confusione æquum iudicium. Verum enim vero an non potius Sefeli pratense RIVINI Carvisfolia esset LINNAEI? certe caulis sulcatus angulosus, Cari aliqua, ratione foliorum sese decussantium, natura id suadere videntur, ni demum semen obfaret; aut an non potius eadem sub aliis plantis non rite definitis latet? Selina, tum sylvestre, tum palustre non satis constituta sunt, aut discriminata; nec evidentius perspecta Sefeli pratense Monspelienfium PARKINSONII aut Sefeli pratense nostras Eiusdem, quas plantas LINNAEUS nunquam citavit; aut Daucus pratensis Apii folio, & Sefeli, pratense tenuifolium c. BAUHINI, de quibus etiam non meminit LINNAEUS: aut siler montanum DOD. LOB. & siler alterum pratense EORUNDUM; in his igitur difficultates latere, quas nullus, ni semen viderit, tollere possit, certum est; unde a Cl. LINNAEO suæ Carvisfoliæ figura cum semine, ut iudicari possit, petenda est maxime, cum Laserpitii prutenici habitum, qui nostræ plantæ nullus sit, habere asserat.

4) Seli-

4.) *Selinum Peucedanum* offic.

Selinum (*Peucedanum*) foliis quintuplicato - tripartitis lineari subulatis integerrimis. L.

In pratis ad sylvarum margines crescere, dicit KRAMERUS, nondum vidi, nec Enumeratio habet.

5.) *Selinum Cervaria* * Elench. T. III. Fig. 1.

Selinum foliis cartilagineis, inferne appendiculatis, circum ferratis ferris denticulatis.

Selinum pinnis pinnatis, pinnulis appendiculatis, circum ferratis triangularibus HALL. *heiv.* p. 444.

Seseli II. montanum pannonicum. CLUS. *hist.* CXIII. icon.

Cervaria. RIV. T. 12. *commoda*, sed semen non adeo distinctum, ut LINNAEUM adducere potuerit non ad *Athamantas*, sed ad *Selina* spectare.

III. *Daucum* II. MATTH. *Comment. in Diosc. curante* C. B. icon *elegans*.

Daucum alterum. CAMM. *epit.* 537. icon *bona*.

Libanotis Theophrasti nigra. TABERN.

Libanotis altera quorundam, aliis *Cervaria* nigra. T. B. III. *duplici* icon p. 165. una altera exCLUSIO sub nomine alterius plantae p. 167. nec afflatus fuit C. B. aut MORIS. qui etiam bis repetit, aut *plagearibus* CHABRAEUS, qui etiam ter pinxit.

Daucus montanus apii folio maior. C. B. pin. 150. malo omnino nomine, & aliam plantam exactius, quam hanc definiente, sed adiecta bona varietatum nota. Et.

Daucus montanus apii folio albicans. Eiusdem, nomine itidem malo.

In Gatterholz, Simmeringer Walde, montosis Badenibus, Petersdorff.

Radix glabra, secta succum albidum, resinofum fundens, capillacea cincta corona fusca, unum raro plures fundit caules.

Caulis teres, striatus, modo coloratus ruber, modo halitu glauco afflatus, modo minus, brachiatus, ab uno ad quinque pedes altus est.

Vagina caulinae longissima ab uno geniculo ad aliud fere elongata, crassa, lata, marginem membranaceum habent, & in adultis purpurascentem.

Folia dura, cartilaginea, splendentia pinnata, pinnis sessilibus ellipticis, aurito-lobatis aut saltem semi-lobatis, appendiculata vocant, circum-ferrata, & hinc inde adhuc semel incisa sunt, auritis lobis serratis, & incisus semper.

Involucrum universale dum adest plurimum, longum reflexum, particulare confimile.

Umbella

Umbella universalis ampla, radiis facta longis, plurimis, 15, 20, 30. particularis plurimis.

Petala ante florescentiam purpurascencia, florescentia, nivea, ampla hæc, & cordiformia, centro marginali inflexo, lateribus sinuosis. Placenta delapsis petalis late purpurascit.

Observatio I. In notis anni 1759. invenio, involuero utroque destituta plantam; in illis 1760. involucrum *universale* modo integrum, factum foliolis septem circiter, modo dimidiatum, modo vagina una florali abortiente constitutum, quæ & hodie iterum in diversis confirmo, & nunc radium unum alterumve unico calycino foliolo barbatum, præ manibus habeo.

Observatio II. Infelix admodum stirps, aliis pluribus botanicis duplici nomine & iconè notata, LINNÆO in speciebus omiſſa, in appendice tandem inter *Selina* locum, quem hodie perdit, habuerat, nunc ex hac sede excussa, in nova enim Systematis Naturæ eaque decima reformata editione, inter *Athamantas* coacta fuit; sed semine compresso plano, margine alato, sociis dispar, ad undecimam reformationem iure appellat, *Oreoselinum* a LINNÆO *Athamantis* inscriptum, inter LINNÆANOS ipsos ancipitem & dubium patronum invenit, qui pronunciaret videri hanc plantam ad *Selina* verius pertinere, *Cervaria* nullum, cui videretur in tanta rariorum observationum diligentia, & exactitudine, dum tamen omnia haberet eadem. Neque in duas has solum stirpes LINNÆUS *Athamantarum* character impegit, sed in alias; *Meum* officinarum quid cum *Dauco cretensi* simile habet? aut cum *Libanotide* & hæc cum *Cervaria*? in foliis, caule, umbellis, semine nihil, ut recte sub diversis generibus iam olim proposuerit HALLERUS, & hunc sequi coacti fuerint, & ZINNIVS, & SCOPOLI; dum interea errorem suum nec fateri, nec corrigere vellet LINNÆUS, & nihil examinarent Magistri fama gravidi oſcitantès discipuli, tamen res naturales proprio privilegio munitæ persistunt, ut quemadmodum errores in his commiſſi, a nullo defendi, ita nec veritatis observationibus innixa a toto sexualium orbe conculcari possunt. LINN. *Præfat.*

6.) *Selinum Oreoselinum.*

Selinum foliis costa refracta, divaricatis, caule æquali subnudo.

Selinum pinnis ad angulos obtusos pinnatis, pinnulis incis, non serratis

NALL. *helv. spec.* 5.

Oreoselinum. CLUSI *Hist.* p. CXCV. icon commoda petiolis tanquam proiectis

Et contortis funiculis, bene. MORIS. I. Umb. T. 10. F. 1. mala.

Oreoselinum. RIV. T. 8. bona foliis divaricatis refractis.

Oreoselinum. f. Veeltutta. DON.

Apium montanum nigrum. r. n. III. icon non placet, Et est certe alterius plantæ, nec arident synonyma omnia.

In colle aprico sabuloso Türckenschanz, qua parte spectat vineas Weinhaus abundantissime.

Radix admodum longa, nullis fibris aucta, extremum bifida perunque, extus ochroleuca, intus albida, modo summo apice caulem, modo apice truncato latere exferens, unum, duos, calamus scriptorium nunquam excedens.

Caulis rotundus, glaber, sine angulis subtiliter striatus, virgatus, 2, 3, pedes altus, brachiatus, sæpe totus purpureus est.

Ex vagina dura, multo persula sanguine, longi rotundique petioli, intorti, huc illuc projecti, folia radicalia petiolata, ad costam fractam, angulis rectis, aut rectis maioribus inserta oriuntur; hæc circumscriptione perampla, Petrosellini quasi forma, facie nigra, dorso late magis virentia conspiciuntur, pinnata, pinnulis femiquinquefidis, semitrifidis irregulariter, extrema tridentata.

Vagina caulina membranacea magis, marginem, ut & circum, quo cauli insident, sanguineo colore persusum habent.

Involucrum universale foliolis decem, paucioribus, pluribus, reflexis, gracilibus, *particulare* simile.

Umbella universalis expansa ampla, planiuscula, umbellulis supra 20, *particularis* confertior magis, convexa.

Flos non florens ex herbaceo roseus, involucri expansa patentia habet, ut recte RIVINUS expresse; florens albus cordiformis, regularis, tubis minimis, involucri reflexis.

Semina cacuminibus ex herbaceo flavescentibus, ruberrima.

Fructus compresso planus immaturus marginem album, discum rubro colore persulum splendens habet, maturus complanato-planus margine alatus & magis fuscus est.

Z

Obser-

Observatio I. Planta fructum iam conficiente, aurículas foliosas ad fractas costas saepe video.

Observatio II. Ad *Athamantas* LINNAEI referri non potest, ut ipsè retulerat LINNAEUS.

7.) *Selinum Tysselinum* RIV. * Enumeratio.

Selinum umbellæ retusæ radiis asperis.

Selinum sulcis caulis hispidis umbella retusa.

Tysselinum PLINII. LOB. icon. p. 711. si sit: *Figura non commoda & caules rotundi non striati, umbellæ sine involucris male pinguntur; radix tamen omnino bona est, adeoque & MORISONII I. Umbellif. T. 10. cum folii vera iconè, non vero Tysselinum Eiusdem III. Sect. 9. T. 17. F. 2. Licet innuat LINNAEUS, nulla cum nostra similitudine, ni quod in hac figura radix nostræ conveniat, sed certum est, illud nostrum non esse.*

Tysselinum. RIV. T. 19. & *Tysselinum angustifolium*. EIUDEM Tab. 20. *& folia & caulis bene umbella compressa, ut Tab. 19. 20. admodum bene, sed radii glabri sunt, ceterum ipsissima planta.*

In *Au-Neustadt* locis aquas resedes habentibus abunde, cum flore, & semine mensè Septembri.

Radix iunior fit ex multis in diversa secedentibus conicis radiculis, adulator ex napo, aut bulbo, supra quem similes pariter radiculae simplices vel furcatae decurrant; discissus bulbus, aut radícula maior intus candida est, & succum sudat acrem, ingrate aromaticum, lacteum, quem & petiolos & caulem, antequam umbellam educat, fundere memini.

Ex summo napo caulis exsurgit plerumque unicus, quandoque duo, a 3 ad 8 pedum altitudinem rotundus striatus angulosus æqualiter, fistulosus, cavi in summitate brachiatus, brachiis etiam ramosis: hic ad sui exortum constanter profunde purpureus, & ad petiolorum vaginantium exortum plerumque purpurascit, sed etiam ipsæ vaginæ radicales totæ purpureæ cum membranis sunt, & in partem petioli suam diffundunt purpuram.

Petoli radicales longissimi, rotundi, striati, profunde canaliculati, fistulosi; caulini suam proportionem servant, fere eadem habent, & folia gerunt superne profunde, inferne dilutius viridia, ut etiam subglauca sint, amplæ circumscriptionis triangularis pulchre dissecta, superba, recte ut MORISONII Figura expressum est, *Umbellif.* Tab. 10. Verum debent adhuc aliæ notæ addi, prætervisæ omnibus, ut semel de hac planta

planta rectius definiatur. 1. Petioli omnes ad costam angulo recto maiore eriguntur, & sunt hi in loco exortus semper incrassati, substantia albida, dura, quod & in lateribus subdivisis petiolis verum, unde etiam quasi geniculati, & inæquales, in parte insertioni averſa sunt petioli, cæterum fistulosi. 2. Sunt laciniae foliorum trunci ultimæ, omnes trifidæ, media aliis duabus multo longiore, & omnium laciniarum apice albescente ex purpura dente notati.

Involucrum universale 8, 10 factum foliolis, magnis, reflexis, membrana alba margine auctis, caudatis, *particulare* consimile.

Umbella universalis inæqualis, distorta, convexa, radiis hispidis 3, 17, 20, pluribus, longis callo incrassato infixis, particularis fit bacillis pariter longis, hispidis, aliquando paucioribus, aliquando pluribus, centro calvo semper.

Petala nivea, ampla hæc, & cordiformia, patentia. Stamina longa sunt, nivea, his antheræ virides insident; tubæ longæ reflexæ distantes.

Semina abortiunt plurima, quæ evadunt herbacea primo, dein rubescunt, matura rufa sunt, subrotunda, utrimque emarginata, tribus striis dorso percursâ, singula margine rigidiunculo non adeo membranaceo alata.

Observatio I. An *Selinum sublaetescens radice unica* HALLERI, quod est *palustre* LINNÆI, cum nostro idem? nostrum locis paludosis, opacis invenitur, radice intus candidissima, fracta succum sublacteum fundit, sed *radix* unica semper difficultatem habet, ut adeo illud esse non posset, ni etiam moneret in *Horto Göttingensi* HALLERUS, radicem sui *Selini* ramosam esse.

Observatio II. Iconem *Tyffelinii angustifolii* T. 20. adeo elegantem dedit RIVINUS, ut qui umbellam recte considerat, plantam illico, si forte fortuna offeratur, cognoscat; contuli cum 50 specimenibus, constantemque conformitatem deprehendi, folia tamen non placent, breviora hæc, & in horto, ni fallor, producta etiam utriusque Tabulæ eadem, licet 19. latiora, alia angustiora aliquantulum. Porro etiam ea statuenda differentia est, quæ inter hoc *Tyffelinum* & *Carvisfolium* 1. B. intercedat, cum multi has duas plantas confundant, ut iam monuit, qui differentias promiserat, non vero dedit ipse SEGUIERUS. Sed certum est toto habitu diversissimos esse, caulis in *Tyffelino* altior longe striatus, sulcatus

fulcatus fistulosus, qui in *Carvisfolia* striato-angulosus, sed nec fulcatus nec fistulosus sit etiam minor & longe tenerior. Folia in *Tyffelino* amplissima circumscriptionis triangularis, dum ex petiolo cardinali tres alæ semper emergunt in *Carvisfolia* non amplæ, ex unico, longa flaccidaque vagina in costam soluta, exorto petiolo, latiora folia, & non adeo arguto opere dissecta, & sese supra costam decussantia maxime; licet enim etiam aliqualis in *Tyffelino* decussatio, hæc in hoc, ut in *Carvisfolia*, non adeo evidens; adde in *Tyffelino* petiolos cavos esse compressos crepantes. In *Tyffelino* involucrum universale caudatum in alio nullum, umbella conferta retusa petalis albis in hoc, in alio minus conferta, laxior petalis subluteis: in figura seminis tantam differentiam non video, Radicum discrepantia in descriptione videri potest. Caterum *Tyffelinum* cum *Oreoselinum* conferri non potest, ut mirer adnotasse TOURNEFORTIUM *Tyffelinum* ab *Oreoselinum* solummodo differre lacteo succo, hancque notam SE-
GUIERO sufficientem visam, ut *Tyffelinum* genus unum faceret, & *Oreoselinum* aliud, quæ hoc solo distingueret signo.

Observatio III. Definitiones ex asse conveniunt plantis in loco natali crescentibus, non vero in hortum deductis, in quibus observo, nec radios adeo asperos esse, nec sulcos caulis hispidos, licet calvitium centralem umbellulæ servant.

1.) *Selinum palustre*. Tab. IV. Fig. 1.

Selinum leviter lactescens radice unica. HALLERI, LINNÆI quid? Synonyma non addo, cum videantur magis ad *Selinum Tyffelinum* spectare. Definitionem non adiungo, cum non viso semine incertus sim.

In lutosas & resedas aquas habente terra in sylvis subalpinis crescentem inveni, & prima fronte esse volui vel *Seseli* alterum *pratense* DODONÆI, vel *Tyffelinum* PLINII, LOBELII icon. p. 711. dubitavi etiam an non multum *Carvisfoliæ* DILLENII conveniret, & nunc demum intellexi ex plantis ex horto patavino missis illis, *Selinum palustre* audire, sed quia femina non vidi in meis, definire nihil possum: en plantæ descriptionem & iconem.

Radix nigra multis in diversa abeuntibus radiculis facta, vaginas exserit plures striatas, breves, in longos petiolos solutas.

Caulis pedalis aut minor aut maior, raro cubitalis, in meis quatuor speciminibus in universum viridis & tenuis est; is vel simplex non ramosus,

sus, vel ab infimis geniculis iam ramosus, raro in summitate brachiatus; ceterum tota longitudine foliosus est, striatus & angulosus.

Vaginae caulinae quandoque coloratae, albida membrana aucta, non amplae sed exiguae, in petiolum leniter canaliculatum abeunt.

Folia 5, 6, coniugationum non ampliarum superne profunde admodum viridia, inferne dilucidius, tenerrima, herbacea, aliquid dauci habent, sed laciniis magis ovate sectis & totis nudis; haec ceterum pinnatifida sunt pinnis ovatis trifidis, & adeo profunde plerumque sectis, ut inferne acutis laciniarum ellipticarum angulis quasi coalita videantur, dum obtusus & amplior laciniarum exstans margo leni dente instruitur, quem nervus dorsum percurrens format. Lacinae canaliculae non sunt.

Involucrum universale nullum, particulare aliquot factum foliolis tenrioribus non reflexis.

Radii universales striati, pube obfiti non facile conspiciunda. Petala primo ex herbaceo-albida, dein candicantia nivea, extremo mucrone reflexo quasi alato-cordiformia.

Germina profunde fuleata, viridia.

Semina non vidi, sed stamine longissima exstabant, tubae etiam longae, reflexae, albae longitudine germinum videbantur.

Nunc vero, cum matura non viderim semina, determinare nihil possum, nec volo, ut quidem plurimi faciunt, qui inique generibus plantas inscribunt, hariolari; donec definiverint ex involucris alii, dicam similitudines, differentiasque, quae illi cum aliis plantis intercedant.

I. Multum convenit cum *Carvisfolia* DILLENII, nulla vero illi similitudo est cum *Carvisfolia* nostra, nulla cum *Peucedano*, nulla cum *Laserpitio prutenico*.

II. A Tysselino nostro, seu selino Tysselino RIVINI haec differentiae sunt: 1. Caulis in Tysselino altissimus sulcis profundis exaratus, evidentius succosus, striis albidis variegatus, in hac minor solum angulosus durior exsuccus viridis totus. 2. Folia diversissima sunt in nostra, folia radicalia a caulinis diversa atro-virentia lacinias manifestius ovatas non amplae circumscriptiois, dum in Tysselino radicalia & caulina aequalia omnia laciniis omnibus extimis, seu mediis longissimis lineari-lanceolatis non obtuso aut ovato sine praedictis amplissima circumscriptiois.

Z 3

3. De-

3. Demum nulla nec in habitu, nec in umbella est huic cum Tysselino convenientia.

9.) *Selinum Imperatoria.*

Selinum foliis tripartito-divisis, & subdivisis.

Imperatoria. MATTH. CAMMER. C. B. ALIORVM. RIV. T. 7. bona.

Astrantia. DODON. pempt. CLUS. hist.

In sylvis subalpinis *Gans.*

Involucrum *universale* nullum, *particulare* paucis factum foliolis, 3, 4ve setaceis, exstans nondum evolutis foliolis, caducum aut elisum expansis inveni.

Umbella universalis expansa, inaequalis, pluribus facta radiis, *particularis* confertissima, etiam inaequalis.

Petala cordata, alba aut margine modice rosea, subaequalia, dorsum flexa.

Semen subrotundum, compressum, margine alatum, in medio tribus striis percursum.

Observatio. Angelicam *sylvestrem* Imperatoriae nomine, & Podagrariam Angelicam proponit in *Plant. Veronens.* T. II. SEGUIERUS, Imperatoriam offic. non habet & elidit; in supplemento vero Angelicam offic. seu Archangelicam Botan. etiam Imperatoriam facit.

10.) *Selinum argenteum* * Elench. Tab. IV. F. 2.

Selinum petiolis argenteis & viridibus striis lineatum: femine alis latis albidis.

Sesell montan. III. CLUS. *Descript. Hist.* CXCIV? 1. b. exCLUSIO ita & c. b. & MORISONUS & RAUIS ex eodem citant, & describunt; at certum est, horum neminem plantam vidisse, nec recentiorum ullum habere.

In montosis *Badensibus* certo, cum prioribus, fama est crescere in *Gatterholz*, forte si plantaretur cresceret, ni adeo amaret aspera, saxosa, aprica.

Radix lutea, admodum ramosa & brachiata emarcidis vaginis nigris cincta, inde erigitur caulis striatus 2, 3 pedes altus splendens, striatus striis argenteis, leniter sulcatus, sulcis viridibus ceterum ramosus, brachiatus.

Vaginae

Vaginæ radicales, crassæ, duræ, ventricosæ striis argenteis & sulcis viridibus variegatæ, margine membranas latas, raro coloratas accipiunt.

Petiolis longi, duri, teretes, parum sursum canaliculati, argenteis lineis & viridibus mixtim colorati, folia gerunt amplæ circumscriptionis, costis ad insertionem foliorum petiolatorum fractis, & in arcum deorsum deductis, ut in *Oreoselino*, foliis pariter ad angulos fere rectos petiolatis, ut in eodem. Sunt vero nostræ plantæ folia Peucedani *Silæ* foliis similia, licet non adeo lata.

Involucrum *universale* novem plus minusve factum foliolis membranacea albidis auctis, reflexis, lanceolatis; *particulare* consimile, quandoque pluribus.

Umbella universalis hemispharica, ampla, facta radiis 20 ad 30; *particularis* similis.

Petala alba sunt, satis ampla regularia, unco reflexo cordiformia.

Fructus immaturus herbaceo-albidus, convexus utrimque, maturus planus, membranaceus *Heraclei*, sed hoc maior.

Semen utrumque alas latas pallidas habet, ipsum fuscum est & tribus costis membranaceis cinctum, fere angelicæ sylvestris, ut quæri possit, an non *Angelica tenuifolia* botanicorum?

Observatio I. Plantam hanc sorte iam oblivioni traditam, forte etiam cum alia confusam, ægrius vindico; dicam primo aliorum, dein meam opinionem. Amicissimus Vir SCOPOLI, dum hic Viennæ esset, in botanisatione badensi hanc stirpem *Selinum sublaetescens radice unica* HALLERI; *Selinum palustre* L. esse, statuit, item *Selinum austriacum* Enumerationis esse, asseruit, licet novo & a LINNÆO diverso, & quasi novæ plantæ nomine, ibi existeret, vacuum labore & synonymis. Ego vero plantam hanc *Apii montani* DALECHAMPII nomine, herbario iam inscriptam, hac adiecta nota, LINNÆUM non habere, & iconi & descriptioni I. BAUHINI satis convenire, unde factum, ut plantam exactius lustrarem; et primo certum est, in asperis, saxosis, & lapidosis apricis provenire, non in palustribus in nostris quidem regionibus, & folia *Apii* potius habere, quam *Selini palustris*, cuius foliola & lacinulæ oblongo lineares sunt GUETTARDO, ut ferulacea I. BAUHINO vocentur, cum nominet, *Seseli palustre laetescens acre foliis ferulaceis, flore albo, semine lato*, dum huic tamen ferulaceorum foliorum nihil insit. De *Apio* vero montano

DALE-

DALECHAMPII non minor occurrebat difficultas, quod a C. BAUHINO quidem, cum *Oreosolino*, quod esset *Apium montanum nigrum* confunderetur, hinc *Apium DALECHAMPII* & *Oreoselinum* pro una eademque planta C. BAUHINO haberetur, sed & hic æque certum est, C. BAUINUM titubante omnino sententia has duas plantas coniunxisse, I. BAUHINUM huic non subscripsisse, & utriusque plantæ descriptionem omnino diversam esse: sed in tanta obscuritate quis definire aliquid valeret? cum ipse I. BAUHINUS *Apium montanum nigrum* cum *Libanotide montana* confundat. MORISONUS iconem *Apii montani DALECHAMPII*, quam I. B. habet, magno errore inscribat Sect. 9. T. 17. F. 6, nomine *Daucus montanus Apii folio maior* C. B. f. *saxifraga Venetorum* LOB. quæ inscriptio, quoniam sit *Cervariæ nigræ* botanicorum, cuius iconem aliam novo errore det Sect. 9. T. 6. F. 3. patet & MORISONUM, quid voluerit, ignorasse. Caterum dicam solum nostræ plantæ & *Oreosolini* non paucas differentias, tum etiam eas, quæ sint inter hoc *Selinum* nostrum argenteum, & *Selinum* nostrum *Tyffelinum*. Et primo quidem argenteum ab *Oreosolino* differt petiolis erectis magis, & strictis, & albis striis percursis, qui *Oreosolino* præiecti, sæpe contorti, ut exacte CLUSIUS pinxit, nunquam albis striis percursi sint. Costæ in *Oreosolino* fractæ magis, minus in *Argenteo*. Folia quidem utrimque *Apii* etiam albo dente utrimque notata, licet hæc nota in argenteo evidentior, sed in *Oreosolino* ad singulam insertionem refracta, divaricata, quod non in *Argenteo* est. Est adhuc alia in foliis plurima differentia, ex habitu potius, quam descriptione cognoscenda. Caulis argenteis striis viridibus sulcis in *Argenteo* percursus, in *Oreosolino* glaber & sine angulis subtiliter tantum lineatus, viridis, aut purpureus. Ultima & evidentissima in semine differentia est, *Oreosolini* semen rotundum, orbiculatum, utrimque emarginatum, margine alas exiguas habet, aliud semen oblongum, amplum istud, albidis, latis, foliaceis Angelicæ sylvestris maioribus, alis. Nec minus manifesta est aut evidens ea, quæ inter hoc nostrum *Argenteum Selinum* & *Tyffelinum* intercedit differentia; & ut de radice taceam. Caulis in *Tyffelino* striatus quidem, sed in sulcis hispidus est, cavus hic, seu fistulosus, radiis alba hirsutie ornatis. Umbella retusa est. Semen margine quidem alatum, sed alis, ut in *Oreosolino*, rigidis, subrotundum, quorum nihil argenteo inest, & folia distinctissima sunt, & alia, quæ ex singulari descriptione petij possunt, ut demum de his certo defini-

definitum sit. Sed estne *Apium montanum* DALECHAMPII *Oreoselinum* neotericorum omnium?

Observatio II. Discissa Radix non sublaetefcebat, petioli interne fibras albas habebant, nec sublaetefcebaat discissi, pressus ne lactis minimum suppeditabat duriori medulla factus non fistulosus caulis. Radix admodum aromatica est cum amarore, saporis fere Angelicæ, nisi quod minus amara sit.

Observatio III. Radii florales superna parte striati scabri, inferna minus & ob id glabri. Vidi hoc anno 1764. flores plenos, scilicet antherarum loco, foliolum unum cuneiforme trifidum, idque potissimum in umbella caulina, minus in brachialibus observavi.

II.) *Selinum sylvestre.*

Selinum foliis ovato-lanceolatis, femine oblongo plano.

Angelica sylvestris maior C. B. MORIS. III. Sect. p. T. 3. F. 2. *planta, non semen.*

Angelica sylvestris II. TABERN. Icon commoda.

Ad aquas *Maurbacenses*, in *Au-Neustadt*, & alibi non infrequens, etiam in *Au-Garten*.

Caulis rotundus, cavus, humanæ staturæ altitudinem sæpe superans, brachiatus.

Vaginæ amplæ, ventricosæ, membranaceæ.

Involucrum universale nullum; *particulare* tenuissimis factum filamentis semper.

Umbella universalis conferta plerumque, globosa; *particularis* confusilis.

Petala leviter rosea primo, dein alba.

Stamina in hac longissima, capillatas quasi umbellulas efficiunt.

Semina statim herbacea alis membranaceis albidis, dein colorantur, singulum elongatum, marginalibus alis membranaceis, latis, sæpe crispis, undulatis, dorso costis tribus percursum est foliaceis, non gibbum adeo, nec angulosum, ut ad *Imperatoriam* videatur propius spectare, magis adhuc ad *Selinum nostrum argenteum*, minime ad *Angelicæ*.

Observatio. RARUS in *Historia Plantarum* huic involucrum universale recte denegavit, quod tamen LINNÆO ubique obvium fuit in *Flora*

Aa

Lap-

Lapponica, & a GMELINO videri non potuit in *Sibirica*, aut a me in *Austriaca*, quæ ergo sit involucrorum constantia aut certitudo viderint LINNÆANI.

ALA MARGINALI ET DORSALI

4. ANGELICA. Semen Tab. I. Nro. 5.

CHARACTER. Semen alis marginalibus duris, dorsali-
bus in gibbositate nuclei quasi abscissis, & solum
costatis.

1.) *Angelica Archangelica* * Enumer.

Angelica foliorum impari lobato. L. *exacte conveniens definitio*.

Angelica fativa. C. B. pin. 155.

In hortis Rhizotamorum KRAMERUS, ego in sylvis subalpinis ad
Schwarza flumen.

Cognoscitur Characterē & definitione.

Observatio. Ab omni tempore botanici de genuina planta dubium
movere, quaestiones duas iam olim proposuit de colore floris I. BAUHI-
NUS, duas itidem, & unam de colore, alteram de magnitudine eius-
dem RAIUS, omnes resolvit LINNÆUS. Tota vero resolutionis vis in
eo vertitur, ut *Angelica Archangelica* flos e viridi luteus, *Angelica sylve-
stri* niveus ab illo adscribatur, nequidem differentia specificæ utriusque
plantæ facta mentione, huius *foliorum impari lobato*, alterius *foliis æquali-
bus ovato-lanceolatis serratis*; dicam ego, quid sententiam; & primo qui-
dem dubito an color hic constans sit, & an signum decretorium dare
possit, nostra, quæ est *foliorum impari lobato*, albida est. II. Semina, quæ
in officinis habentur, sunt semina finillima nostræ, flore albido prædi-
ta, nam & ea semina subquadrangula, latas margine alas habent, me-
dium eminentem gibbosum nucleum, in capsulam bivalvem, in qua se-
men proprie dictum admodum aromaticum gravis odoris contineatur,
divisibilem, qua vero gibbus est locis depressioribus, alatum, dum in
ipsa gibbositate costatus deprehenditur, recte ut semina *Angelicæ lucida*
pinguntur a RIVINO T. 16.

III. Semina

III. Semina illius plantæ, quam pro *Angelica sylvestri*, scilicet foliis æqualibus ovato-lanceolatis habeo, inveni semper a præcedentis plantæ seminibus diversissima, sunt compresso plana, nec eminentem nucleum, ut priora habentia, nec semialata, dorso alis abscissis, sed solum, ut in *Imperatoria* & *Selinis*, aliis striata, quæ etiam ratio fuit, quare Angelicis eximerem & *Selinis* inferberem, maiorem cum his, quam aliis affinitatem habentem & aromatis omnino carent vehementia, quare miram illam, quam apud botanicos plurimos circa hanc plantam esse, moneat in *Flora Lapponica* confusionem, adeo non fustulit, quin auxerit LINNÆUS, maxime, dum etiam harum plantarum differentias haud recte proponeret, & in sylvestri L. *Angelica*, foliorum impar lobatum multos viderem decipere. Ego ex semine semper distinguo.

5. LASERPITIUM. Semen Tab. I. Nro. 6.

CHARACTER. Semen interna facie concavum, externa rotæ molendinæ undique alatum.

1) *Laserpitium asperum*. ** Enum. Elench.

Laserpitium foliis obcordatis inciso-ferratis, foliorum dorso petiolisque hirsutis. Tab. 1. F. 2. folium.

Laserpitium Chironium, i. certo, non vero synonyma, nec notæ. Alia synonyma ob summam incertitudinem addere non possum; nostram plantam nemo descripsit.

Non infrequens in cædua montis *Hamburgensis* sylva, inveni etiam in asperis lapidosis montis *badensis* locis.

Radix capillato capite crassa, nigra, longa.

Caulis strictus, glaber, argute lineatus, glauco rore abstergendo obductus, 4, 5, pedes altus ex medio brachiatus.

Vaginæ radicales amplæ caulem late amplexantes, striatæ glabræ, dant priores petiolos angulosos, anguli acie lateribus compressis sursum spectante, striatos, hirsutos scabros; his secundarii foliosi anteriori facie implantantur similiter facti & hirsuti.

Folia, quæ simplicia sunt, oblique cordata visuntur, nulla Pastinacæ convenientia, sed latifolii LINNÆO dicti *Laserpitii* simillima, nisi quod facie saturate viridia sint & glabra, dorso glauca nervis venisque hirsutis donatis aspera; quæ minus simplicia sunt, biloba etiam triloba

Aa 2

visun-

vifuntur, laurinis omnibus & incifo-ferratis, ferris spinula exasperatis.

Vaginæ caulina radicalibus fere ampliores & vacuæ, conflexæ, poftica emarginatione petiolos dant tres non adeo hirsutos, amplius etiam aliis foliis veftitos, ultimo plerumque trifido, aliis raro, licet tamen aliquando uno alterove dente feftis; adhæc funt hæc foliola omnia conflexa quali carinata & a priorum forma recedentia, ut icone expreffum eft.

Involucrum univerfale amplis factum foliis margine undulatis, coloratis, acuminatis, & reflexis & ita quidem fe habent in loco natali; *particulare* filiformibus non adeo reflexis, sæpe abortientibus, ut etiam nullum deprehenderim.

Umbella univerfalıs ampla hemifpharica conferta facta radiis plurimis, qui ex incrassata placentia egrediantur: hi magni funt fuperna parte manifestius friati, ut ob id etiam asperi deprehendantur, inferna glabri toti; *particularis* etiam convexa & conferta fed centro sæpe abortiente calva.

Flor albus, patens, non magnus, a RIVINO bene pictus flaminibus exsertis; pistilla declinata perstant & rubent, ut & sæpe fructus, qui alis latis eminentibus plus minusve crispis ex purpura coloratis percursus, calyce exiguo quinque dentato coronatur.

Obfervatio I. Mira & infolita ratione huius plantæ apud omnes ofciatio non solum in iconibus, fed etiam in descriptionibus, quas a se invicem mutantur spectabilis, me eo impulit, ut plantam alio insignirem cognomine, cum revera persuaderi non possim, hanc nostram Panaces peregrinum, quod hodie Laserpitium Chironium appellavit LINNAEUS, esse. Non inquiram an Panaces peregrinum DODONEI fit Chironium DIOSCORIDIS, an a LINNAEO huic plantæ hoc cognomen recte inditum? fed id solum contendam, meam plantam nec Chironium DIOSCORIDIS esse, nec illud LINNAEI ex synonymis, licet definitionem Chironii posterioris huius botanici scilicet foliis oblique cordatis petiolis hirsutis ad amiffum sustineat. De Chironio DIOSCORIDIS res plana est, ut probatio non egeat. De illo LINNAEI has contrarias habeo rationes; & primo quidem nullum Laserpitii Chironii synonymum meæ componi plantæ potest. *Panax Heracleum* MORIS. III. p. 315. S. 9. T. 17. F. 1. nec in icone meæ plantæ simile, nec in descriptione: in icone quidem quam a DODONEO

NEO

NEO mutuatus, quod caulem & pedunculos hirsutos faciat, qui mea planta glaberrimi sint, & folia longa nimis & ex cordatis lanceolata, quæ in nostra maxime obtusa, semina compressa planiora omnino mala nostris non similia; recedit pariter descriptio, quod pedunculos canaliculatos dicat, qui in loco canaliculi, sint in nostra in aciem versi, caulem pollicaris & pene brachialis crassitudinis cum umbellis aureis seminibus subrotundis & compressis, quæ omnia in nostra planta desiderantur. Aliud c. b. synonymum *Panax pasfinaca folio* nostram plantam minime indigitat; nec tertium DODONEI nomine *Panacis peregrini* eandem designat icone ac MORIS. eadem, descriptione etiam magis, quam MORISONII manca, cum floribus aureis. Supereft unica in speciebus a LINNÆO adiecta nota in hæc verba „folia integra lobo superiore brevior crenata „obtusa. Petioli valde hirsuti. Involucrum parvum tam universale, „quam particulare; hinc diversa a *Pasfinaca costina*. „ In nostra vero folia non semper integra, quin nonnulla horum frequentius biloba trilobave videntur, obtusa quidem, & lobo superiore, si recte quid velit, capio, brevior, non crenata tamen, sed manifestius serrata; nec involucrum aut universale aut particulare adeo parvum video.

Observatio II. Non alia planta maiorem habet cum *Lascepitio* mox sequente, aut *latifolio* LINNÆI similitudinem, ut etiam pro varietatibus haberi possint.

Observatio III. Vidi umbellas axillares sæpe abortientes, & caulinae umbellulas centrales.

2) *Lascepitium glabrum.*

Lascepitium foliolis cordatis, inciso-ferratis, glabris.

Seseli æthiopicum. MATTHIOLI, CAM. *Epit. male icones.* DOD. CLUS. *idem male. Radice non capillata, quam tamen priores habent.*

Lascepitium l. species. HALL. *Helv. cum omnibus fere synonymis.*

Lascepitium. RIVIN. T. 21. certo. *Caterum omnes varietates sequentes auctoribus melius expressere.*

Lascepitium lobis latioribus semine crispo, & veracoso. MORIS. III. S. 9. T. 19. F. 1. &

Lascepitium lobis latioribus semine plano. Seu *Seseli æthiopicum.* DOD. ibidem T. 6. *Folia & habitus omnino bene, quæ præcedentium nullus habet.*

Libanotis alpina latifolia semine crispo. BOCC. *mus. di Piant. p. 24. T. 3. licet rudis, tamen vera icon.*

In subalpinis *Gans*, etiam *Sau-Grund Schneberg*.

Radix capillata longa teres.

Vaginae radicales solidae striatae compressae, in loco canaliculi in aciem versae, ex purpura coloratae.

*Petiol*i minores foliosi anteriori facie implantantur, etiam compressi in aciem versi, in loco coniunctionis confluentes, ut quasi sequens geniculus depressior sit & ex postica prioris parte ortus videatur.

Folia circumscriptione satis ampla; paria pinnarum primarum fere quatuor sunt, ultimo impari foliolo; secundarum duo aut unum cum impari, reliqua cardinali petiolo haerent. Ceterum folia oblique cordata sunt, ut MORISONVS recte expressit, laurina superna facie profunde viridia, inferna quodammodo cineraceo colore glauca, glabra utraque ferris spinulosis ex purpura leviter tinctis circumferrata, saepius quidem integra, aliquando tamen semi-biloba, quod etiam in foliis caulinis invenias.

Caulis rotundus glaber variae altitudinis.

Involucrum universale multis confectum foliolis inaequalibus, lanceolatis, membrana alba auctis; *particulare* exiguum filamentis albidis quasi crispatis filiforme.

Umbella universalis ampla, numerosis facta radiis longis, striatis, *particularis* fere similis.

Flos ante maturitatem ex viridi albus, dein purpura tingitur, apertus ex albo roseus est, petalis inaequaliter cordiformibus, unco oblique recurvo colorato, perianthio proprio suffultis.

Stamina petalis maiora exserta alba, antheris ex albo-flavescentibus.

3) *Laferpitium selinoides*. * Enumeratio.

Laferpitium foliolis pinnatifidis connatis: laciniis suboppositis, nervis petiolisque hispida.

Laferpitium primis caulis geniculis pedunculisque hispida; *Seminum* alis dorsalibus saepe pygmaeis.

Laferpitium herbaceo-alperum, *seminum* alis dorsalibus nonnunquam semilatis. Ita ex solo habitu duriori, aspero, arido ab omni *Laferpitio*, quod ego cognosco, facile distinguo.

Laferpitium prutenicum. HALL. hort. Göttingens. certo.

Laferpitium daucoides prutenicum viscoso semine. BREYN. cent. 167. T. 84. plurima bene.

Laferpitium minus. RIV. T. 23. utrunque.

An? *Laferpitium prutenicum*. LINNAEI divinare non potui.

In

In montibus *Medlingensibus* KRAMERUS, ego in exitu pineti *Breyner* arido sole tamen aliquantulum lustrato loco inveni plantam asperam & pauci succi, quæ a BREYNERII & RIVINII iconibus multum diversa sit.

Radix in iunioribus unica fusiformis, Carotæ juvenis similitudine, tenuis, albida: in adultioribus exigua, ramulis hinc inde horizonti vix non parallelis facta, nigrior, vix capillata.

Vaginæ radicales duæ tresve striatæ, solvuntur in petiolos leniter canaliculatos, tenues, longos, hispidos, sparsos; *caulinæ* similes.

Caulis diversæ altitudinis duorum, trium pedum & ultra, tenuis, virgatus, rigidulus, angulosus; inferne coloratus, villo satis rigidulo exstante hispido: superne aliquantulum minus hispido, non villosus, plerumque viridis, ibi ramosus, licet quandoque tota longitudine talis deprehentatur, ramis virgatis satis longis rigidulis.

Folia exacte, ut incisâ sunt, sæpe purpura tincta tota aut saltem maculata; superne nullo villo, inferne iuxta nervum & oras hispido cilio cincta; foliorum particulares alæ sæpe foliolum retrorsum decussant. Cæterum pinnatifida sunt, pinnis non semper exacte ex opposito ortis, ovatis, dente rigidulo exstante notatis, alia in figura videri possunt.

Involucrum utrumque polyphyllum, membrana alba ampla sæpe crispâ auctum, reflexum, interne exalbidum.

Radii umbellarum rigiduli, longi, canaliculati, externi maiores, interni minores; omnes rigiduli, quandoque colorati, semper hispidi, radii umbellarum prioribus proportionales, & æquales.

Flores candidos, quos solum emarcidos vidi, non describam.

Semina capitulo coronata purpureo in meis speciminibus, & perianthio, & tubis reflexis purpureis. Seminum caro ex atro-purpurea alas marginales habet amplas albas, quasi cereas, non pubescentes, dorso gibbero costas exstantes aliquantulum magis, quam in *Selino* nostro sylvestri, sed quæ alata dici non possint, ut molendinaceum exacte semen non sit, quod tamen fore, ut tale evaderet, sperasses.

Observatio I. Diu hæsitavi an *Laserpitii* prutenici nomine mea planta salutanda foret, cum LINNÆI definitionem huic accommodare neutiquam possem, quomodo enim de illa dici potest, *Laserpitium foliis lanceolatis integerrimis extimis coatis*? erant igitur alia lustranda synonyma, illud ROYENI parum explicabat, BREYNERII cum viscoso semine non adequat,

rat, ut debuerim ad icones confugere. Icon breyniana habitum nostræ habet & plurimam aliam similitudinem; tamen est in foliis differentia, & marginalia foliorum cilia nec BREYNIUS, nec RIVINUS notarunt, omisere etiam potissimum dentem illum rigidulum, nec radios fecerunt subangulosos nec hispidos; neque tamen inde hos viros culpæ velim, cum id sæpe folius Calcographi festinantis peccato fiat, hæc tamen, ni fallor, descriptionem ingredi debent, ne semper male descriptæ relinquantur plantæ.

Semina BREYNIUS perfecte molendinacea pingit, quæ nec RIVINUS, nec ego vidi; villosa post HALLERUM LINNAEUS dixit, quæ nec RIVINUS, nec BREYNIUS, nec ego observavi. Caterum vehementer letabar, me etiamnum de nomine plantæ meæ dubium hærentem paucis ab HALLERO scriptis verbis in eiusdem cognitionem certius fuisse deductum, quam ænigmatica LINNAEI definitione, cum in Horto Göttingensi scripsisset HALLERUS „semine tribus alis (costis) brevibus percursâ, præter „quas duæ magnæ plicatæ albæ siccæ alæ (marginales scilicet) adfunt; „sed etiam parvæ alæ (costæ) nonnunquam grandiores fiunt; & numerus adeo alarum a 2 ad 8 (forte etiam 10) in uno fructu varius est. „ In RUPIO hanc fecit animadversionem „folia caulina angusta Silai. „

Observatio II. Cum Selinorum habitum planta habeat, feminaque sæpe dorso alata non sint, & ob hanc circumstantiam Selinis propius accedant, cognomen illi selinoides dedi, quod maiori possideat, quam illud prutenicum. Et nunc merito quæri potest, an non pro Selino imo Carvisolio L. proponi posset? de habitu, utriusque plantæ convenientia iam consensus LINNAEUS; de variabili alarum in semine natura testis HALLERUS est, RIVINUS & ego plus quam in 50 feminibus vidi, cum pistillis fructus reflexis. Adhæc observo in uno exemplari caulem nitidum, folia etiam non hirsuta, ut Laserpitium prutenicum hisce datis Selinum facile statuatur idque Carvisolium LINNAEI. An non sic natum, quod vocat Selinum Monnier LINNAEUS? ex descriptione LINNAEI persuaderi possem, ni ex MONNIERO evidens esset, semina parva esse, non Selini planta, sed sulcata gibba Aethusæ, plantamque ad Aethusam reduceret, quam LINNAEUS dein contra characterem genericum Selinis inferret, quasi facile esset, semen sulcatum angulosum gibberum Aethusæ, eum semine plus minusve plano margine solum foliaceo cincta Selinorum combinare? utique convenientius discentibusque facilius foret, ex feminibus characterem generum non desumere, quam hunc & lectores constanter ludere.

ORDO

ORDO II.
COSTATAE aut STRIATAE.

I. SEMINE NUDDO.

Fruſtu tum lato tum longo.

6. SILER. Semen Tab. I. Nro. 7.

CHARACTER Flos regularis. Semen latolongum 4, 5,
coſtatum.

1) *Siler montanum* offic.

Siler foliis integris glabris longe ellipticis fine aculeatis.

Siler montanum. CLUS. *Hiſt.* II. 197. *Icon radiceſ abſque capillitio mala, mala*

pariter LOBELII, & ALIORUM, *ſola* MORISONI III. S. 9. T. 3. F. 2. *bona*.

I. *Ligusticum* X. Matthioli. *Comment. in Dioſcorid.* curante c. b. *Icon mala,*

nimis ramoſa, & radice non capillata.

Ligusticum quod ſeſeli officinarum. c. b. TOURN.

Seſeli BLACK. T. 426.

Non rara in montioſis, in *Badenſibus* frequens, etiam in ſubalpinis
Gans, & *Saugrund-Schneberg*.

Radix craſſa longa, ſetacea corona cinſta, fuſca.

Caulis virgatus totus medulloſus, teres, glaber, lineis albis & viri-
dibus tota longitudine variegatus, ſæpe etiam ex rubro-coloratus, 5, 6,
pedum altitudinis, brachiatus.

Petioſi radicales ex longa non lata, ſed admodum cartilaginea ori-
untur, lateribus compreſſi, trifurcati, geniculis conſtanter albenſibus
officis.

Folia ſubglauca, laurinae craſſitiei, glabra, venis transparentibus
admodum venoſa; ipſa ramis pinnatis pinnis tripartitis petiolatis longe
elliptica ordiuntur, ſine ſpinula colorata inermi prædita.

Involucrum univerſale multifolium, patens, ſæpe etiam reflexum;
particulare tenuioribus factum foliolis non reflexis.

Umbella univerſalis ampliſſima, conſerta radiis longis facta; *particu-
laris* ſimilis ſæpe abortiens.

B b

Floſ

Flos primo ex herbaceo - purpurascens dein albescit, & petalis erecto-conflexis stamina exserta gerit.

Fructus ovato-oblongus collo instructus, costas quinque longiores, quatuor minores habet in singulo semine, & hæc quidem evidentiores sunt, quam in filere *trilobo*, quod etiam hoc latius est. Floris perianthium non nisi adhibito microscopio distincte videtur.

Observatio. Sapor non ingratus Thuris odorem revocat; & in speciminibus in Gans lectis nodos in caulibus tumere video, nec tota circumferentia vagina coëptos, sed deliquium patientes. Tubæ declinata erant, & longæ.

2) *Siler Trilobum.*

Siler foliis amplis laurinis trilobis incis. *rox. prodr.* 104.

Angelica foliolis tripartitis lobis superne incis. obtusis. *rox. prodr.* 104. *Ligusticum Rauwolfii* foliis aquilegiæ. 1. BAUHINI? ex icone nunquam divines.

Siler aquilegiæ foliis. MORIS, III. S. 9. T. 3. F. 3. nec hæc.

In monte *Cecio* CLUSIUS, KRAMER ibi frequentem, rariorem in montosis *Badensibus* inveni, crescit etiam in *Dornbach*, qua parte rudera rupium sunt.

Habitus glaucus caulis, ramorum, dorfi foliorum.

Radix crassa admodum longa, fusca, corona setacea tecta est.

Caulis 5, 6, pedum strictus, cartilagineus quasi, foliosus, brachiatus, etiam ex atra purpura coloratur adultus.

Petioles ex vagina cartilaginea rigidi caulini solitarii tria sustinent folia, duo ex adverso sessilia, medio remotiori longe petiolato, omnia plerumque triloba sunt; lobis etiam sectis, dentibus sphaclatis instructa; superna parte late viridia, inferna multum glauca, & venis transparentibus admodum venosa.

Involucrum universale aut nullum, aut unum alterumve foliolum; *partiale* itidem modo nullum, modo polyphyllum 5, 6, 7, marcescendis foliolis conflatum. Est tamen in iis involucris opus hac animadversione, quod, ubi deficiunt, receptaculum, ex quo egrediantur radii tam universales quam particularis umbellæ, dura osseaque substantia incrassatum conspiciatur.

Umbella

Umbella universalis multis facta radiis longis, striclis, plerumque 13, 14, pluribus etiam; *particularis* totidem fere, sed in quibus multa abortiant femina. Flos petalis exiguis albus.

Fruetus capitatus, sepe priori magis compressus, costas quinque habet magis conspicuas & longiores, quibus alia quatuor interposita cernantur, fabrica priori simillima, non vero *Lasercpitiorum* comparanda.

Observatio I. Etiam in hac planta non parva LINNAEI confusioprehenditur; dum *Lasercpitia*, & *Silera*, quæ multo botanico iudicio distinxerant sapienter MORISONVS, BOERHAAVE, & alii, ita male confundit, ut stirpes foliis convenientes, discrepantes semine distingui non possint amplius; quasi demum in umbellatarum stirpium cognoscendis generibus, eo esset deventum, ut ex figura foliorum non seminis genera eruenda venirent.

Planta nostra folia habet triloba, incisa, semen non *Lasercpitii* alatum molendinaceum, sed exactissime sileris montani vide *Umbelliferarum* Tab. I. N. 7. Illa vero, quæ nomine *Lasercpitii trilobi* inscripta est in Herbario Krapfiano, & foliis est trilobis incisis, & semine margine alato leviter crispo, ut semen *Selini sylvestris*, quod Tab. I. N. 3. in medium trium positum est, satis referat: quanquam vero solum dorso costatum deprehendatur, molendinaceum futurum esse, ut in *Selinoide* fieri paulo ante monui, praevidetur.

Nunc autem certum est meam plantam cum *Tergestina* illa, licet folia satis convenient, componi non posse, & posteriorem a LINNAEO non scriptam, non exiguum mihi laborem facere.

Trutinavi igitur omnium primo synonyma *Lasercpitii trilobi* L. C. BAUHINUS ex horto CAMERARII plantam obtinuisse videtur, semenque in hunc modum descriptum reliquit „semen longum, latum, striatum, „geminum, puniceum.„ Hæc, ut & alia omnia pro suo more I. BAUHINUS exscripsit, nemo vero omnium aut alatum, aut molendinaceum semen esse monuit, ut primo constet, *Lasercpitium trilobum* LINNAEI semine alato molendinaceo non instrui, & idem hocce *Lasercpitium* verum *Siler* esse, & quidem nostrum *Siler trilobum*, non vero *Lasercpitium tergestinum trilobum*. *Lasercpitiorum* alias non paucas species MORISONVS habet, quarum nomina iconibus haud respondeant, ut inde has species

Bb 2 multi

multi confundant; sed ex hoc Viro nihil eruere potui, quod Tergestina plantam illustraret. Post MORISONUM BOERHAAVE plurimas Laserpitii species, aut varietates recensuit, quas itidem LINNAEUS neglexit; & apud hunc quidem Virum unicum solum nomen invenio utcumque plantam, de qua sermo est, indigitans in hæc verba, Laserpitium lato glauco splendente trifido folio, flore albo, umbella sphaerica, & est eius Laserpitium octavum; non probo vero synonyma omnia. Sed en Tergestini cum nostra similitudo differentiaque.

Nostra planta altior longe est, 4, 5, pedum; Tergestina solum cubitalis tenuiori etiam caule prædita. In utraque folia ex triplici propululant petiolo in nostra longe trifida, seu tres lobos divisa, sine magis retuso, & medio foliolo insidente exactius longiusve cuneiformi; in Tergestina extima etiam longe trifida sunt, sine tamen minus retuso & evidentius ovato, medio etiam foliolo insidente non adeo longe cuneiformi: lateralia vero foliola raro triloba & ob id sæpe ad costam auriculata, quod non adeo in nostra video. Cæterum eadem in utraque planta foliorum natura, Laserpitiorum scilicet cum glabritie dura nitidaque, multum venosa & transparentia; eodem modo etiam superna facie saturatius virentia, interna glauco-exalbida, in obtusis serris eminentem dentem habent. Involucrum utrumque in tergestina rarum. Semen in nostra semini Sileris simillimum, in Tergestina Selino-Laserpitii, alis marginalibus latis albidis subcrispis, costis dorso, quæ in alas erumpere velle videantur; capitulis in Tergestina cristatis, crispis, in nostra magis capitatis.

3) *Siler Gallicum.*

Siler foliis cuneiformibus furcatis. L.

Laserpitium foliolis ramulosis sessilibus. ROX. prodr. 101.

Laserpitium gallicum. C. B. pin. 136.

Laserpitium angustifolium, foliis conjugatim positis, quinquefidis. MORIS. III. p. 321.

Fama est, in montibus sylvestribus circa *Petersdorff* rarissime inveniri; sed vereor, ut sola fama sit, & solum nasci ex semine misso in poculo visa sit.

Fructu

*Fruſtu longo magis quam lato, hinc elongato oblongo, ovato ex his
compoſito cylindrico &c.*

7. CHAEROPHYLLUM. Semen Tab. I. Nro. II.

CHARACTER. Fructus plus, minusve rostratus, aut in
aciem terminatus. Arista, bipartibili fructu deli-
ſcente, aut delapſo, in radio perſtans. Non eſt,
cur ad ſorum colorem, aut regularitatem attendas,
nec ad involuorum naturam, licet ea excepto
Chærophyllo peſten veneris in umbellulis partiali-
bus reflexa ſit.

1) *Chærophylum Peſten veneris.*

Chærophylum minimum fructu evidentius roſtrato.
Chærophylum umbellæ ſimilicis roſtro longiſſimo.
Scandix foliis omnibus tenuiſſime diviſis. HALL. *Helv. Spec. 1.*
Scandix peſten veneris. DOD. *pempt bona icon. purg. eadem.*
Scandix ſemine roſtrato vulgaris. C. B. MORIS. *TOURN.*

Hinc inde in agris rarior, in *Badenſibus* ego legi.

2) *Chærophylum Bulboſum.*

Chærophylum caule maculato: inferne hiſpido ſuperne glabro, radice bul-
boſa.

Cicutaria panonica. CLUS. *Hiſt. II. p. 200.*
Myrrhis foliis glabris radice rotunda carnoſa. HALL. *Helv. ſpec. 3.*
Chærophylum radice turbinata carnoſa. LIN.
Myrrhis ſœtens. RIVIN. *T. 50. Laudat HALLERUS, mihi vero minime placet,
nec noſtris ſatis conveniens eſt plantis, tum ob ſolia, quæ nimis extenuata,
tum ob ſemina, quæ nimis craſſa, & caulem minime maculatum.*

Creſcit abunde in *Incersdorffer* Walde.

Radix napum eſt exiguum vix caule craſſius, fibris albis multis in-
ſtructum.

Ex brevi napo exſurgit caulis unicuſ, ſuperne ramoſus 4, 5 pedum
altitudine, ampla fiſtula pertuſus, ad duos, ſi inſimum non numeres,
articulos hiſpidus pilis terram ſpectantibus, albidis rigidiuſculis, ſpinu-
loſis, modo ſimplicibus, modo compoſitis ex colorato bulbulo egre-
dientibus. Aliis articulis nitidus caulis eſt, plerumque obſoleta pur-
pura

Bb 3

pura longe maculatus, lituratus, glaber, nisi quod hinc inde ex simili colorato scabioso bulbulo una alterave emergens spinula asperitatem iniiciat. Infimi articuli non adeo tument, ut superiores.

Vagina caulina in hac gente vix non longissima glabra membrana introrsum flexa petiolos largiuntur primores non canaliculatos, hinc inde tamen spinulosos, dum secundarii, qui foliacei sint & carinati & maxime pilosi deprehendantur, etiam per foliorum nervos, in quos diffunduntur, barbam manifestam habeant.

Folia pulchre & argute secta, Cicutæ Officinarum foliis tenuiora, omnia sese semper & ad costam, & ad petiolum foliaceum, decussantia, late viridia, inferne tamen non splendentia.

Involucrum *universale* aut nullum, aut uno alterove folio lanceolato reflexo constans *particulare* 5, 6, reflexis membrana auctis & quasi solum externis.

Umbella universalis inæqualibus facta radiis, ita & *particularis*, quæ convexiuscula.

Petala nivea cordiformia minora, exteriora quasi internis maiora.

Stamina exserta, sed brevi decidua.

Semen primo tubis distantibus sursum latum, dein extenuandum Charophylli.

Observatio I. Semina ovata RIVINUS habet, non bene: in suis immaturis longa & stricta esse dicit HALLERUS, & ita ego in siccis invenio, quæ sursum angusta striata nunc coram video, & sic semper me vidisse memini; est tamen id attentione dignum, immatura in principio sursum latiora videri.

Observatio II. Non florentem adhuc plantam in Cicutæ extractum cogi Viennensibus Pharmacopæis, certo novi, ut plurima Cicutæ adscribantur, quæ ad alias pertineant plantas & extracto cicuta Viennensi plurimæ nationes decipiantur.

3) *Charophyllum temulum.*

Charophyllum caule maculato scabro, geniculis tumidis, umbellis floridis declinatis.

Myrrhis annua vulgaris caule fusco. MORIS. III. annua non est.

Myrrhis. RIVIN. T. 49.

Mirrhis

Myrrhis pinnalis semi pinnatis, ordinatim deescentibus. HALL. Helv.
spec. 1.

Charophyllum caule maculato: geniculis tumidis L. *malum nomen.*

In *Au-Garten* in hortulo laterali *Belveder*, in sepibus *Grinzing* &c.

Caulis raro rotundus plerumque compressus, adultus etiam sulcatus angulosus, maculis ex profunda purpura variegatis, minima hirsutiae asper.

Ex vaginis arcte geniculis tumidis iunctis petioli defluunt canaliculati, hispidi, angulosi.

Folia lata sunt nulla cognatione gentis, lanugine vestita, scabra fere, superne profundius, inferne dilutius viridia, irregulariter secta, ora fere hirsuta.

Involucrum *universale* nullum aut unum alterumve foliolum florale, *particulare* 6, 8, factum foliolis inaequalibus hirsutis, in morem gentis reflexis, denso ordine positis, ut unicum appareant in totidem segmenta sectum.

Umbella universalis facta radiis 8, 9, irregularibus, particularis densa pluribus. Hoc vero umbellae habent, quod floridæ declives sint & quasi in latus declinent.

Petala exigua alba, irregulariter cordiformia.

Fruktus oblongus acuminatus, immaturus levis, maturus striatus, striis nitidis splendentibus.

Observatio I. Hoc Charophyllum *temulum* caule maculato geniculis tumidis definit LINNAEUS & ex illo Floristæ sexuales, nec attendunt definitionem aequè *bulboso* convenire, quod & caulem maculatum habet & genicula tumida.

Observatio II. Umbellas virgines dormientes, cernuas, umbellas vero in medio abortientes notat LINNAEUS. Umbellulas florentes in latus inclinatæ, centrales aliquando totas abortientes, etiam in his mediolum flosculos ego observo.

4) Charophyllum Cerefolium offic.

Charophyllum caule levi glabro, feminibus levibus nigris.

Scandix feminibus nitidis ovato-subulatis, umbellis sessilibus lateralibus L.
femina ovato-subulata non invenio.

Charophyllum feminibus levibus, umbellis ad nodos sessilibus. ВОЕНН. Липс.

Charophyllum sativum. C. B.

Hinc inde ad sepem.

Annua

Annua plantæ radix exigua, multum fibrosa.

Caulis glaber imperceptibili pene pube obductus.

Vaginæ membranaceæ, striatæ, margine admodum pilosæ, pilis niveis.

Flores conferti, fere semper inter folia floralia latitantes in initio.

Involucrum universale aut nullum aut folium, quod frequentissime adest, florale; *particulare* lanceolatum reflexum, ora pilosum.

Petala in initio ex herbaceo-luteola, dein nivea, exigua, distantia, patula, quasi cruciformiter cordiformia, basi aliquantulum scissa, lateribus postrostrum, eminente media linea plicatis.

Fructus gentis, non scandicis.

Semen oblongum leve, non striatum, coloratum nigrum, tubis iunctis, ut solum una videatur subulatum.

Observatio. Cur *Cerefolium* officinarum scandici illatum sit a sexualibus, perspicere vix potest, Floristæ exseribunt, non examinant. Petala non sunt integra in *Cerefolio*, ut perhibent, & semen est *Charophylli* non *scandicis*; de flosculis disci sæpe masculis vix possunt aut debent esse solliciti, cum *Charophyllum* temulum etiam alia, æque sæpe ac hoc abortiant, ita saltem ego observo.

5) *Charophyllum sylvestre.*

Charophyllum caule sulcato, seminibus levibus, non striatis nigris.

Charophyllum seminibus levibus nitidis, nervo foliorum subhirsuto. HALL.

Helv. spec. 2. bene.

Cerefolium sylvestre. RIV. T. 44. bona, cum caule sulcato & seminibus *corniculatis*.

Cerefolium sylvestre perenne, seminibus levibus nigris. MORIS. *optimo nomine.*

Charophyllum sylvestre perenne *Cicutæ* folio, seminibus asperis. TOURN. *commode.*

Charophyllum perenne, *Cicutæ* folio, seminibus asperis. MESS. AMM. *Ruth. 120. sed asperitatem oculo armato quaesivit, quam tactu explorare non possit.*

Frequenter in pomariis, in sylva & *Marja-Brun*, etiam in subalpinis & in *Saugrund-Schneberg*.

Perennis plantæ caulis crassus, magna fistula pertusus, nostratibus *Charophyllis* omnibus magis angulosus & sulcatus, adultus alba pube obductus & plurimum brachiatus.

Vaginæ

Vagina striata lanuginosa, infimæ etiam rubro colore perfusa petiolos dant profunde carinatos, inferne intermixta pube subrubros, leni pube obductos, quæ etiam in foliorum nervos continuetur.

Involucrum universale nullum vidi; *particulare* ovato-lanceolatum sex & ultra foliis oram pilosam habentibus conflatum.

Petala ita se habuere, ut exteriora maiora patula, non adeo cordata viderem, interiora vero minora essent, omnia quasi integra, non, utut Charophylli esse solent, secta: hæc in initio luteola ætate albescunt, ut nivea sint.

Fructus Charophylli sursum acuminatus tubis approximatis; immaturus ex herbaceo rufescens, maturus totus niger est, in utroque statu splendens, nitidus, non sulcatus nec striatus, sed levissimus, licet lente visus conspiciatur tuberculosus.

Observatio I. Multa admodum & varia in describendo hoc Charophyllo utitur definitione LINNÆUS, quo eventu plantam proprio Marte determinantes iudicent.

I. Charophyllum caule striato: geniculis tumidiusculis. *Flor. suec.*

II. Charophyllum flosculis omnibus fertilibus: caule æquali. *Spec. plant.*

Iam vero licet caulis geniculis tumidiusculis & caulis æqualis ideas confundant, etiam hæc definitiones sese mutuo destruant, nulla tamen ex his *sylvestre* ab *hirsuto* Charophyllo separat, nam & in *hirsuto* caulis leviter striatus est, genicula etiam subtumida sunt. Quod secundam spectat definitionem observari potest, non magis fertiles in *sylvestri* deprehendi flosculos, quam quidem in *hirsuto* & caulem in utroque æque æqualem esse. An verior tertia est.

Charophyllum seminibus levibus nitidis petiolis rameis æqualibus. *Hort Cliffort. suntne petioli ramei inæquales in hirsuto?*

Certum est, sexualibus omnibus melius definiisse C. BAUHINUM hoc nomine, Myrrhis sylvestris seminibus levibus, & magis appositæ MORISONUM, Cerefolium sylvestre perenne seminibus levibus nigris; inter omnia enim Charophylla nostratia Cerefolium officinarum & hoc sylvestre semina solum habent nitida levia, nigra, non striata. Et nunc addam hoc Charophyllum *sylvestre* C. B. MORIS. TOURN. HALL. differre a Cerefolio caule profunde sulcato, anguloso, qui alteri glaber sit, nec alia

Cc

inter

inter Charophylla est planta, quæ melius Libanotidi angulosi caulis componi aliquando possit, quam hæc; differt etiam umbellis magis regularibus semper summis, quæ ad nodos posita multum irregulares sunt in *Cerefolio*: tum tertio involuero particulari manifestiore integro, quod ætate vel nullum sit, vel solum dimidiatum in *Cerefolio*; sunt adhuc alia, tum in flore, tum in semine differentia. Cæterum ab *hirsuto sylvestre* in eo recedit, quod caulis *hirsuti* leviter solum lineatus nulla fere fistula pertusus, hinc inde parva pube obsitus deprehendatur, dum *sylvestris* non solum striatus, sed vere angulosus & præ lanugine sæpe albidus, etiam magna fistula pertusus visitur. Folia utriusque omnino diversissima sunt, nec unquam confundi possunt; est etiam non exigua in semine differentia, quod aureum nigrescit in *sylvestri* nunquam, in *hirsuto* & tubæ, quæ perstant in *hirsuto*, magis distant, quam in *sylvestri*, possent adhuc alia addi.

Observatio II. Caulis non semper, nec cito pubescit. Imberbis erat planta Gans, nec adeo sulcata. Petala irregularia, vix secta, ut magis sint scandicis, quam illa *Cerefolii*. Involuera partialia colorata erant in specimine *Saugrund* etiam manifestius ciliata & quasi pilosa.

6) *Charophyllum hirsutum.*

I. *Charophyllum* caule æquali seminum striatorum corniculis maxime distantibus.

Charophyllum caule æquali, petalis ciliatis.

Myrrhis palustris, RIV. T. 51. bona. *Semen sulcatum omnino bene.*

Cicutaria latifolia hirsuta. 1. n. III.

Cicutaria palustris latifolia alba & rubra. c. n. pin.

Charophyllum caule æquali foliolis incisis acutis, seminibus subulatis. L. mala definitio.

Myrrhis seminibus strictis longissimis. HALL. Helv. spec. 4.

II. *Charophyllum* caule inferne hispido, superne glabro; seminum striatorum corniculis maxime distantibus.

I. In subalpinis, in alpe *Breygina*, in *Saugrund-Schneberg* minime rara.

II. Ibidem, sed rarior.

Radix non unica, sed multæ crassæ nigræ admodum longæ fibræ, quæ plurimum ramosæ sint.

Ex summo eoque lato capite in curva origine efferuntur caules pluri, raro unicus; hi in iunioribus plantis glabri fere æquales, in superioribus articulis striati, in inferioribus lineati, in summitate solum ramosi;

mosi; in adultioribus vero vel in infimis articulis hirsuti, vel, si demum glabri fuerint, ex obscura purpura lineati, & ad vaginularum exortum solum hirsutuli & asperi. Plantæ in Saugrund-Schneberg lectæ caulem habebant subhirsutum.

Vaginæ caulinae carnosæ sunt, ampla membrana margine parum pilosa auctæ.

Petoli sulcati lineati sæpe etiam leniter colorati glabri, ramei costæ quasi fractæ insunt carinati iam asperi & hirsuti; aspera hæc & spinulosa quasi hirsuties per omnes medios foliorum nervos diffunditur.

Folia a RIVINO recte picta sunt: ampla hæc & incisa etiam ad costam sæpe sese decussantia; alia non opus habeo addere, nisi quod superne obscure, inferne dilute viridia sunt, nitida etiam & splendentia inferne, superne minus; tum iuniora non solum in dorso iuxta omnes nervos pilosissima esse, sed etiam oras ciliatas habere & ipsum etiam in facie nervum pilosum, vidi tamen etiam glabra tota.

Flores inter folia in initio latitantes dein eductis pedunculis eminent: non potui invenire pentandros, sed nec stamina quinque in aliis umbelliferis observatu facilia sunt, ut potius divinare debeas, ea adesse debere, quam adesse commonstres & ex habitu ad umbellatas referas, non ex flaminum certo observato numero.

Umbella densa irregularis.

Involucrum universale nullum; radiorum sulcatorum *particulare* lanceolatum margine membrana exalbida cinctum, 8, 9, 10 foliolis ætate reflexis factum.

Petala exteriora magis patent, dum interiora plicata sunt, hæc exigua cordiformia ex herbaceo-albida nivea sunt & lente visa, oram ciliatam habent. Modo integræ umbellæ, modo duæ, tres centrales umbellulæ abortiunt.

Semen sursum acuminatum immaturum, glabrum, non striatum, ut fere omnia esse solent, divergentia duo cornicula habet, maturum coloratum striatum eadem servat & longissima sunt inter nostratia omnia Chærophylla.

Observatio I. Vidi hoc Chærophyllum glabrum, vidi hirsutum, vidi floribus albis, vidi etiam purpureis præditum, ad hæc foliis latioribus etiam tenuius dissectis aliis in ipsis albis.

Observatio II. Caulem æqualem folia incisa acuta, semina subulata in diagnosim huius plantæ adducit LINNÆUS; primum signum plantæ habet, secundum & tertium vix multæ esse utilitatis potest in discriminandis Charophyllis, quibus plerumque insunt, & si ad literam definitio sumi debeat, eandem Charophyllo *sylvestri* magis convenire, quam *hirsuto* contendo; nam & *sylvestre* caulem æqualem habet ex observatione LINNÆI, foliola certo incisa acuta, & semina ad minimum adeo subulata, ut *hirsutum*, ex mea sæpe confirmata observatione. Miror sane nostrorum Floristarum negligentiam, qui Linnæanam determinationem secuti, ne necessaria quidem in hac planta observarunt.

Observatio III. Multo labore & insigni eruditione, ut alias solet, monstravit HALLERUS in Opusculis botanicis, nec Fratres BAUHINOS, nec RAIUM, nec MORISONUM plantam nostram novisse, id solum addens „semina longa bicorni tuba sua insignia striis conspicuis non notari, in nostris vero conspicuis striis matura notantur, quæ in immaturis non videntur, quod etiam ante me, qui huius plantæ quarendæ causâ in montem Bructerum conscendit RIVINUS, exacte in hæc verba notavit „sunt autem „huius semina longiora & angustiora instar Cerefolii, nisi striata forent.,”

8. LIGUSTICUM. Semen Tab. I. Nro. 12.

CHARACTER. Semen ovato-elongatum, quinque costis, vel membranaceis elatis magis, vel carneis depresso-fioribus, ut in Phellandrio instructum. Involucra varia sunt, etiam pro parte, vel pro toto deficient, ut in Podagraria, sunt & flores varii, albi, lutei, rubri,

1) *Ligusticum Levisticum* offic.

Ligusticum foliis multiplicibus, foliolis superne incisis, floribus lateolis.

Ligusticum vulgare. c. n. pin. 157.

Ligusticum vulgare foliis apii. i. b. III.

Levisticum vulgare. MORIS. III. p. 275. S. 9. T. 3. F. 1. RIVIN. T. 61. bona.

Angelica montana perennis palud.-apii folio. TOURN.

Non vidi alibi, quam in hortis Rhizotomorum.

Caulis humanam staturam sæpe excedens, fistulosus.

Involu-

Involuerum universale foliolis saepe confluentibus exsurgens, septem reflexis; *particulare* monophyllum aut totidem segmentis, aut pluribus, etiam reflexis omnibus, & membrana alba fimbriata auctis.

Petala minima, herbacea in initio, dein exalbescencia, placenta seu seminum eacumine flavo.

Fructus gibbus oblongus, semi-alis foliaceis decem, omnium in hoc genere maximis & evidentissimis.

Observatio. In Adversariis lego, Ligusticum *Levisicum*, maius ius habere inscriptionis familiae Laserpitiorum L. quam Laserpitium *trilobum* Eiusdem; & tantam corollarum æqualitatem, distinctissimam ab omnibus aliis, non inveniri, ut eadem certam genericam notam suppeditare valeat.

2) *Ligusticum Austriacum.*

Ligusticum foliis bipinnatis confluentibus nervo fistuloso.

Seseli l. montanum, pannonicum L. *CLUS. hist. II. 193. icon egregia. MORIS.*

S. p. T. 6. F. 1. cum semine.

Seseli montanum cicute folio glabrum. c. v. pin.

Seseli alpinum f. montanum primum Clusio, folio splendente, flosculis albis. t. v. III. p. 168. cum icon, nomine, & descriptione CLUSII.

In celsis *Schneberg*, & aliarum Austriae alpium iugis, ubi latiora sunt pascua *CLUSIUS*. In *Sau-grube-Schneberg* ego inveni.

Radix crassa ramosa lutea, emarcidis vaginis cincta, non capillata.

Caulis altus, crassus, fistulosus, striatus, admodum foliosus & brachiatus.

Vaginae radicales carnosae in petiolos abeunt crassos, carnosos, cavos, a vaginis tota longitudine profunde sulcatos, petiolis foliosis fere triangularibus, anteriori facie nervo eminente percursis; caulinae scissiles membranaceae expansae, crenatae, fimbriis coloratis in tres petiolos solvuntur, qui folia bipinnata foliolis confluentibus gerant.

Involuerum universale polyphyllum foliolis latis albidis, latera membranaceis, modo simplicibus, modo pinnatis, reflexis omnibus; *particulare* itidem polyphyllum foliolis latis erectis exterioribus.

Umbellae universalis radii surrecti, stricti, plures: centralis viginti, 24, 25; brachiorum 10, 12. plurimum; *Umbellae particularis* 18 plurimum, dum aliquot tamen semper abortiunt.

Petala ampla patula albida, in his margine centrali aliquantulum reflexo-cordata, in aliis ovato-acuta recta tubis distantibus etiam reflexis, quæ successu temporis roseo colore perfundantur, ut &, quod magnum est & notabile, perianthium, & fructus.

Fructus ex ovato-acutus. Semen semi-alis instructum quinque.

Observatio. Hanc plantam in phyto-pinace Sefeli II. sive montanum poloponenfis folio, C. BAUHINUS nominavit, quassivitque, an esset Ligusticum alterum Belgarum LOBELII? esse in pinace ipse C. BAUHINUS asseruit, & nuper SEQUIERUS, cui Lobeliana in Historia plantarum Lugdunensium denuo cula icon, utpote Clusiana accuratior, magis placet *supplemento Veronens.* p. 227. Primum determinare non ausim, cum utriusque plantæ exemplaria non possideam, sed solum austriaci nostri in alpi-bus lecti plurima. Quod alterum spectat, evidens est, a CLUSTO datam iconem aliorum omnes multa exactitudine superare; nam huic plantæ quasi proprium est, foliosam esse, quod Clusiana icon non Lobeliana habet; itidem & hoc perspicuum, inter omnes Lobelianas icones in Historia plantarum Lugdunensium recusas minime nitidam eam esse, de qua quaritur, dum truncatam conspicias & media umbella omnino minore pictam, confer LOBELII icones, observationes, & Historiam plantarum Lugdunensium. Et nunc demum certus pronuncio, hoc ligusticum austriacum omnino idem esse cum ligustico GMELINI T. XLV. quod LINNAEUS pro Cicutaria latifolia foetida B. habet, mea enim in locis umbrosis & humidis collecta exemplaria illius iconi exacte respondent.

3) *Ligusticum Mutellina.* * Elench.

Ligusticum foliolis acute multifidis, caule subnudo.

Mutellina. CAM. epit. p. 8. icon. Non placet, nec alius tamen meliorem habet.
I. B. RAI. Alior.

Daucus montanus. CLUS. Hist. II. p. 198. descriptio.

Meum alpinum umbella purpurascente, C. B. pin. HALL. Opusc.

Sefeli caule vix ramoso, umbella purpurea, pinnulis acute multifidis.
HALL. Helv. 431.

Sefeli humile alpinum umbella purpurascente. MORIS. III. cum simplici descriptione.

In omnium alpium sublimibus paucis CLUSIUS. In Schneberg, Breyer, Escher invenias.

Radix

Radix fusca, corona setacea cincta, multa promit capitula, non semper florifera omnia.

Inter folia vaginantia surgit *caulis* longe nudus, unus frequenter, quandoque duo, rarius tres, aut plures, summitate etiam axillari umbella saepe donatus, cui addit vagina foliacea membranacea, roseo in alpi- bus colore perfusa, folium promens quasi florale ex adverso floris explicatum.

Folia tenuia pinnata sunt pinnulis acute multifidis, folia Charo- phylli dicit LINNAEUS, quae non observo.

Involucrum *universale* nullum, aut unum alterumve foliolum, te- nue, caducum; *particulare* dimidiatum fere, externe factum, foliolis quatuor quinque constans longitudine radiorum.

Petala late aut pallide purpurea, aequalia, cordiformia, linea me- dia eminente percursa exigua. Notari meretur, quod inaequaliter cordi- formia, etiam extimum insigniter maius in alpi- bus helveticis viderit HALLERUS; tale specimen nondum conspexi, & antheræ flavo colore perfuse staminibus exstantibus purpurascensibus in nostris cernuntur.

Umbella univ. folis radiis 8, 10, 12, *particularis* pluribus conflatur.

Fructus ex ovato-extenuatus.

Semen singulum quinque semi-alis percursum, hoc recte delineavit Tabula seminum umbellarum generali Fig. F. F. MORISONUS.

4) *Ligusticum Meum offic.*

Ligusticum foliolis capillaribus.

Meum. MATTH. DODON. parg. 476. optime. RIVIN. T. 63. bona.

Daucus Meum. CLUS. Hist. II. p. 197. cum icon.

Meum foliis Anethi. C. BAUH. pin.

Athamanta foliolis capillaribus, seminibus glabris striatis. L. admodum male, cum nec glabra sint, nec striata semina.

Nullibi frequentius, quam in *Durrenstein*. CLUS. etiam in aliis alpium iugis idem & vere.

Radix fusca corona capillacea cincta, cæterum parum fibrosa, in- tus candida, sapore primo dulci, dein admodum aromatico.

Vaginae radicales exiguae solvuntur in petiolos angulosos, anteriori facie compressos, in aciem versos, inferne ex purpura coloratos, folioli anteriori facie implantantur eodem modo facti.

Foliola tenuissima sunt & in penicillos fere collecta fere rotunda.

Caulis

Caulis pedis unius, etiam unius cum dimidio altitudinis striatus & leniter angulosus est in summitate ramosus.

Involucrum universale unum alterumve foliolum habet longum, quando in apice in lacinias solutum *particulare* constantius factum plurimis itidem longis.

Semina gentis nullo perianthio cincta, tubis in oppositum distantibus.

Observatio. *Semina* glabra striata huic plantæ tribuit LINNAEUS, an unquam vidit? sunt costis foliaceis satis elevatis prædita in nostris alpidibus, & pene alata in Helveticis vidit HALLERUS. Taceo totum Athamantæ genus LINNAEI non conharere.

5) *Ligusticum Podagraria.*

Ligusticum foliis caulinis summis, ternatis, radice repente.

Podagraria. HALL. *Helv.* 427. RIV. T. 47.

In *Au-Garten* abunde, hinc inde etiam in locis udis ad sepes, & in pomariis.

Radix repens. *Caulis* angulosus. *Folia* lata, trifoliata. *Involucrum universale* nullum, nullum etiam *particulare*. *Petala* aliquantulum irregularia alba. *Fructus* crassus, longus, costatus, omnino huius gentis.

6) *Ligusticum Phellandrium.*

Ligusticum aquaticum foliorum ramificationibus divaricatis.

Phellandrium. DOD. *pempt.* p. 58c. icon bona.

Cicutaria palustris tenuifolia. C. BAUH. *pin.* 161. MORIS.

Cicutaria palustris. LON. icon. 735. & *obser.* 424. ubi easdem icones plerumque repetit.

In fossis inundatis Ebersdorff frequens, etiam hinc inde in *Au* & *Laxenburg.*

Radix multis niveis fibris facta, caulem, cuius prima genicula radices effundant luto radicatae, emittit.

Caulis crassus, fistulosus, glaber, leniter striatus, brachiatus admodum, & ramosus, & distortus est.

Ramorum petioli primis geniculis complanati suprema parte plani, inferna rotundiores magis, & striati videntur; primi floralium brevissimi, ut fere sessiles videantur.

Vaginæ

Vaginae sub pedunculis ortæ alba membrana auctæ, caulem arcte amplectentes distorquent, ex his petioli nudi fistulosi, non carinati, exorti sustinent folia multiplici divisione tenerrima, circumscriptione ampla, angulis rectis posita.

Umbellæ universales exigua involucri destituta cernuæ sunt, & radios pedunculo umbellam sustinente maiores fere habent; radii sunt septem, novem, plures inæqualis longitudinis. *Umbellulæ particulares* confertiores involucria habent lanceolata, linearia.

Petalæ exigua, unco reflexo cordiformia, patula, alba, non æqualia sunt, & stamina ipsa exserta videntur. Deciduis petalis pistilli cornicula duo longe excrescunt, quæ & in semine persistent.

Fructus perianthio quinque dentato coronatus, oblongus, carnes costis quinque, non adeo eminentibus factus, glaber.

9. OENANTHE. Semen Tab. I. Nro. 13.

CHARACTER. Fructus ex cylindrico-angulosus, perianthio coronatus. Flos irregularis.

1) *Oenanthe Pimpinelloides.*

Oenanthe foliis radicalibus ovatis incis, caulinis integris, linearibus, longissimis, simplicioribus. L.

Oenanthe Apii folio. c. b. pin.

Oenanthe aquatica pimpinellæ saxifragæ divifura. PLUK. T. 49. F. 4.

In pratis rarius inveniri dicitur in Enumeratione. KRAMERUS non habet, nec veterum Austriacorum botanicorum forte ullus, cum solum aliquibus abhinc annis hinc inde facta fuerit, inveni in lacu vineæ sub Kaltenberg. 1762. ubi sane paulo ante non erat conspicua. Alienum civem non describam; sed solum monebo, semen in hac planta cylindrico-angulosum, perianthio coronatum, & tubis persistentibus longissimis, & asperis dare definitionem genericam huius generis certissimam.

Certiorum inter austriacas stirpes locum habet alia eius species

2) *Oenanthe fistulosa.*

Oenanthe stolonifera, foliis caulinis pinnatis teretibus fistulosis.

Oenanthe aquatica serpens. CAM. Epit. 265.

Oenanthe. RIV. pent. 66.

In Stagno Himber.

Dd

In

In fossis agrorum resedes aquas alentibus ante *Himber* copiose, abundantissime iterum in prato stagni eiusdem loci.

Radix cava fere exiguis fibris, licet copiosis, luto radicata.

Caulis erectus ramis divaricatis diffusisque, inferioribus sæpe longe repentibus & per intervalla foliosis. Is pedem unum & ultra altus ad radicem purpureus admodum nodosus est & ramosus, cavi & cum ramis & foliorum petiolis fistulosus, tener leniter striatus & totus glaber, aliquando etiam subglaucaus est.

Folia ex longis caulem amplexantibus petiolis cavis fistulosis aliqua longitudine apertis sectis, dein clausis subrotundis oriuntur, ita, ut in loco exortus communis petiolus coangustatus sit a particularibus, quibus foliola linearia exigua pinnata innascantur: pinnis aliquando simplicibus plerumque trifidis, instar cornuum cervi ramosis.

Umbellæ particulares solitariae sæpe primo florent, confertæ hæc & densæ aliquando capitatae.

Flores ex albis leniter rubent & admodum diffformes sunt: antheris flavis: staminibus albis longe exsertis.

Umbellæ universalis radii quinque, octo, plures.

Involucrum universale polyphyllum, *particulare* monophyllum in quinque lacinias digitatas sectum.

Semen gentis.

10. BUPLEURUM. Semen T. I. Nro. 14.

CHARACTER. Folia integra. Flores regulares exigui lutei. Semina profunde sulcata lateribus compressis.

1) *Bupleurum rotundifolium.*

Bupleurum foliis ovatis perfoliatis.

Perfoliatum vulgatus flore luteo, folio umbilicato. 108. icon. p. 376.

Perfoliata. RIVIN. T. 45. BLAKW. T. 95.

Perfoliata II. TABERN. p. 759.

Inter segetes hinc inde rarius.

Caulis tenuis, rotundus, rigidus, lignescens, non herbaceus.

Folia circumnata cava, glauca, nitida, glaberrima, venosa, venis transparentibus.

Invo-

Involucrum universale nullum; *particulare* quatuor, quinque factum foliolis inæqualibus.

Umbella universalis 6, 7, pluribus composita radiis; *particularis* vix non sessilibus flosculis.

Seminum cacumina lata sunt, petalis introsum circinnatis, in meis specimenibus aurantiis.

Stamina 5 videre non potui, nec semen subrotundum, quod in definitione generica postulat LINNAEUS.

Semina sunt ex violaceo - nigra.

2) *Bupleurum falcatum.*

Bupleurum foliis petiolatis falcato-ellipticis acutis. HALL. Spec. II.

Bupleurum. RIVIN. T. 45.

In ascensu Kaltenberg ad sepem, in Summeringer Walde, in Inzersdorffer Walde, & alibi.

Caulis modo rectus, modo aliquantulum flexuosus, præcipue maior, & in hortis cultus: omnis plus, minusve ramosus, brachiatus, rigidulus, exsuccus.

Folia admodum variant, radicalia longe petiolata ex ellipsi vel in finem rotundiorum terminantur, vel etiam acutiori fine desinunt falcata magis; caulina diversis in plantis, & diversis locis natis, diversa conspiciuntur, summa sessilia sunt, angusta magis, & lanceolata: omnia nervosa, rigidula.

Involucrum universale constantius 2-phyllum foliolis inæqualibus; *particulare* 5-phyllum arista terminatum.

Umbellulae plurimæ exiguae radiorum 5, 6, 7, aliquando etiam terminales bifidae, aut trifidae sunt.

Petala exigua flava.

Semen gentis.

Observatio. LINNAEANI hoc *Bupleurum* modo *rigidum*, modo *falcatum* vocant, docet Enumeratio, & Elenchus stirpium Austriacarum, ego ex HALLERI & RIVINI figura determino, dum certum est, Linnaeanas definitiones malas esse.

3) *Bupleurum tenuissimum.*

Bupleurum gramineo folio, umbellis & calyculis omnium minimis.

Bupleurum foliis linearibus acutis sessilibus. L.

Bupleurum angustifolium folio. C. B.

Bupleurum III. minimum. COLUM. *ecphr.* I. p. 85. T. 247. *bona.*Inter vallonem *döblingensem* & danubium KRAMERUS, ibi & ego collegi.

II. SESELI. Semen T. I. Nro. 15.

CHARACTER. Fructus ovatus, ut tamen in acumen abeat, quandoque striatus in hac sectione minutulus. Umbellula globosa. Involucella polyphylla. Foliola in tota gente tenuiter secta. Excipe Falcariam, cuius semen etiam in acum desinat.

1) *Seseli bienne* * Elench.*Seseli* caule recto admodum folioso.*Seseli* petiolis rameis, membranaceis, ventricosis emarginatis. L. *malum nomen, quod etiam aliis applicari posse plurimis, Cl. HALLERUS monstravit.*Fœniculum sylvestre annuum, tragofolini odore, umbella alba. VAILL. *Paris.*T. 9. F. 4. *omni numero fere absoluta, & densa umbella bene, ut & particulare involucrium & caulis striatus & rami ramosi & vagina & folia.**Seseli* annuum. L? quia VALLIANTIIUM citat. *At mirum est, omnes iconem*Rivini *prætervidisse botanicos.*Pimpinella tenuifolia RIV. T. 83. *certo & bene.*In Pratis *Simmering*, *Grinzing*, *Schönbrunn*, *Lantz*, aliis; in collibus apricis *Petersdorff*, sylvestris locis *Gatterholz*, *Simmeringer Walde* &c.*Radix* capillata, fusca napiformis, fibrosa, non alte in terram immersa, ut caule tracta facile excutiat.*Caulis* ex hac radice constanter unicus, multum ramosus, diversæ altitudinis a Spithama ad tres pedes, subtiliter striatus, sæpe ex purpura coloratus, & leni pube oblitus.*Vagina* radicales & caulinae copiosæ, striatæ, margine membranaceo colorato; petioli striati canaliculati maculati.*Folia* radicalia fere omnia saturate viridia, lente hispida & ciliata apparent, an bipinnata aut tripinnata dicenda sint, alii viderint, hic bipinnata dicit, quæ alter tripinnata vocaret.*Rami*

Rami ipsi saepe etiam ramosi & proliferi, ut recte delineavit VAILLIANTIVS & ego in omnibus maioris stature plantis constanter observo.

Involucrum universale plerumque nullum, aut foliolum hinc inde raro unicum; *particulare* confertum foliolis ad 15, 16 lanceolatis, membrana aut alba, aut purpurascente fimbriata auctis.

Umbella universalis conferta, densa, convexa, 20 etiam 30 radiorum; *particularis* similis.

Flos ante florescentiam rubens, florens ex albo ruber, etiam totus niveus locis sylvosis. *Cacumina* delapsis petalis modo profunde purpurea sunt, modo albida. *Semen*

Observatio I. Annuum seseli dixit LINNAEVS, an non forte bienne est. Et ramos ramosos recte pinxit VAILLIANTIVS, quidquid enumerator contendat.

Observatio II. Pauci suspicantur saxifragam pannonicam CLUSII esse hoc seseli, coniectura admodum erronea; nec enim descriptio convenit, nec figura. Caterum affinitatem multam habentes plantae facile sequentibus distinguuntur notis: *bienne* radice nigra napiformi caulem solum unum promit *articulatum* seu saxifraga pannonica CLUSII, radice flavicante plures, prius iterum caulem crassiores, rectiores, & ramosiores habet, posterius angustiores, deflexos, minus ramosos, & magis glabros; *bienne* nec umbellam universalem seseli, quae rarior, distans sit, habet, ut *articulatum* possidet; & omnino involucra diversa sunt; & differentiam non exiguam habent maiora in *bienni* & laxius sese contingentia petala, exigua in *articulato*, & a radiis involuero pelviformi coactis densius sese stipantia, & arctius ad se invicem pressa, ita demum putem, plantas has rite distinctas esse, ut confundi amplius non possint.

2) *Seseli articulatum*. Icon. Tab. V. F. 1. 2.

Seseli involuero pelviformi.

Hippomarathrum. KRAM. *Elench. alia synonyma cum quadam certitudine vix addi possunt.*

In collibus apricis sabulosis rupestribus *Baden*, *Petersdorff*, etiam alatus *Simmeringer Walde* & alibi.

Radix flavicans ramosa multa promit capita, corona setacea tecta omnia.

Dd 3

Caules

Caulis plurimi, tenues, duri tamen iuncci, erecti, aut deflexi, in summitate plerumque brachiati, brachiis etiam aliquando ramosis, ut in figura expressum; cæterum glauci sunt vel purpurascetes, in utroque vero casu nitidi.

Vagina rigidula caulina, margine membranacea membranis albidis aut purpureis, rarius foliis in terra sterili & lapidosa, in fertili magis, ut in figura expressum est.

Folia subglaucæ, non ut in *bienni* adeo profunde viridia & huius posterioris plantæ foliis fere minora, bipinnata, foliolis pinnatifidis, rigidiusculis, crassiusculis. Pedunculi saturate sæpe purpurei, ut & radii & involucrum pelviforme, & ipse clausus flos.

Involucrum universale nullum, aut unum hinc inde foliolum; *particulari* pelviforme, margine fimbriato membranaceo radios florales complectens.

Umbella universalis inequalis radiis facta aut novem aut paucioribus pluribus; *particularis* confertior, densior.

Petala alba unco inflexo-cordata.

Stamina albida cum antheris eiusdem coloris & tubis minimis.

Fructus depressio involucro pelviformi dense congestus, ovatus, decem iugis percursus.

Observatio I. *CLUSII* Figura exacta est & solum deest involucrum pelviforme. Umbella semine maturescente semper contrahitur, & radii florales incrassantur, ut etiam pelviforme involucrum detrudatur.

Observatio II. Umbellæ semina consicenti sæpe involucrum universale monophyllum laciniatum, ut nunc in quibusdam plantis observo, succrescit.

Observatio III. In foliolis plantæ solo arido (quod verum natale est) crescentis manifestior differentia est; foliola petiolis, ex quibus oriuntur articulatis, etiam articulantur, ut hoc cognomen *articulati* in cognitionem plantæ clarius deducat, quam illud *Hyppomarathri*.

Observatio IV. Duplex curavi delineari exemplar huius plantæ & letiori solo & aridiori crescentis minutissimorum foliorum & caulis vaginæ non foliosis A est plantæ aridioris & montanæ, aliud vero B letioris & pinguioris soli.

3) *Seseli osseum*. * Elench.

Seseli caule alto ramofo patente, geniculis offeis, ramis & femine striis argenteis.

An Seseli glaucum. LINNAEI?

In monte *Thermis Badensibus* imminent copiose, & alibi in montanis asperis non infrequens.

Observatio. Plantam hanc seseli osseum dico primo, quod genicula subtumida offeæ duritiei gerat, secundo, quod nomina diversa ei ab Austriacis scriptoribus & aliis botanicis concedantur, equidem in enumeratione dicitur seseli glaucum petiolis ramiferis, membranaceis, oblongis, integris, foliis singularibus binatisque, canaliculatis levibus petiolo longioribus. Licet flores ante explicationem nunquam viderim purpurascētes, nec purpurascētes in explicatis antheras. Alii vero hanc eandem plantam Seseli tortuosum, caule alto rigido, foliis linearibus fasciculatis vocant, quia & caulem altum rigidum & foliola linearia quasi fasciculata habet. Sed ipsi viderint; ego meam plantam describam.

Biennis plantæ radix summo capite comata est, ipsa albidā aut ochroleuca admodum, brachiata ramoſa, intus candidissima, saporis aromatici amari non grati. Exſurgit caulis unicus multum brachiatus & ramoſus rigidus, ut quasi ligneus sit, alba medulla ſarctus. Cutis glauco colore obducta, quo deterſo pulchre picta viſitur, in infimo caule lineis ſanguineis virides intercuſantibus in medio, ut & ramis ſæpe iisdem, frequentius tamen argenteis viridibus intermixtis; cæterum Caulis levis eſt, humanæ plerumque altitudinis, geniculis, quæ vaginæ longæ arctè amplectuntur, tumidis, albidis, præ duritiæ offeis. In diverſa plantæ ætate vaginæ petioli ramiferi folia ipſa variare ſolent; nam in primi anni planta vagina radicalis alba membrana aucta ſtatim in petiolum rotundum ſolvitur ad omnes aut petiolorum aut foliorum inſertiones coſta fracta, quasi calloſa, pellucida materie turget & folia obliqua magis elliptica & ſparſa, in ſecundi anni-planta florente vero vagina radicales lata non adeo longæ in petiolos ramiferos ſolvuntur, non amplius rotundos, ſed anguloſos aut lato canaliculo ad primum articulum cavos, non membranaceos, ſed duros ligneos, nec adeo membranis tectos, ut definitio glauci commodè verificari poſſit, ſed bene albis lineis argenteis ſplen-

splendentes. Tum foliola minora sunt, magis canaliculata rigidiora & lente visa hirsutula, singularia binata, ternata. Vaginae rameae saepe non foliolae, ut recte in *Seseli massiliensi* nonnullorum pinxit CAMMERARIUS in *Epitome* & c. b. in *Commentariis*. Involucrum *universale* nullum; *particulare* confertum radiatum radiis floralibus minus. Umbella *universalis* rarior inaequalibus radiis 7, 9, plurium, placenta radiorum distantium ossica; *particularis* densior hemisphaerica petalis albis patentibus unco intus recurvo compresso cordatis, manifeste aequalibus staminibus, & antheris exstantibus albis; semen gentis ovatum, costis membranaceis 5 fere argenteis cinctum, sulcis inter costas fuscis.

4) *Seseli elatum*.

Seseli caule elongato geniculis callosis foliis duplicato-pinnatis: pinnis lanceolatis linearibus distantibus. L.

Daucus montanus folio sceniculi longiore. MAGN. *Monsp.*

Apium montanum folio tenuiore. c. b.

In Austria crescere dicit LINNAEUS, nondum vidimus.

5) *Seseli Saxifragum*.

Seseli caule filiformi divaricato foliis duplicato-ternatis, linearibus umbellis subsexfidis. LINN.

Pimpinella saxifraga tenuifolia. c. b. *prodr.*

Pimpinella tenuifolia. RIVIN. *pent.*

Circa *Fischianentam* rarius invenit KRAMER. Enumeratio non habet, nec ego vidi, vix credo distinctum esse ab *articulato* ex LINNAEI definitione: & ex Synonymis a *bienni*; Pimpinella enim tenuifolia RIVIN. certo est nostra biennis.

6) *Seseli Falcaria?*

Seseli foliis ferratis decurrentibus connatis.

Eryngium arvense foliis ferratis. c. BAVH. *pin.* 386.

Ammi perenne repens. MORIS. III. S. 9. T. 8. F. 1.

Falcaria. RIVIN. T. 48.

In Ascensu *Kaltenberg*, in vallo suburbico, & alibi.

Caulis glaber, diffusus, brachiatus.

Folia elliptico-lanceolata, argute ferrata, nervo folioso.

Involucrum *universale* factum foliolis pluribus tenuibus; *particulare* simile.

Umbella

Umbella universalis radiis longis; *particularis* tenuis non conferta.

Petala alba.

Fructus oblongus, striatus.

7) *Seseli pratense*. * Elench. Icon. T. VI. F. 1.

Seseli pinnis pinnatifidis planis ovato-lanceolatis.

Seseli foliorum ramulis arcuatis, petiolo ad angulos rectos insertis: foliolis planis, integris, trifidisque.

Seseli pratense. XIV. T. 59.

Prope Lantz, Ebersdorff, in prato supra Grünzing.

Radix unica profunde defixa, saepe bicipitata, capillata.

Ex summo capite exsurgit Caulis unus vel plures cubitum & ultra altus, qui ex omnibus geniculis fere ramosus sit, ramis quandoque etiam ramosis; ceterum notabiliter striatus obsolete angulosus est, viridis totus, dum prima articulatione frequentissime purpureus visitur.

Vaginae radicales striis alias purpureis, alias viridibus, etiam quandoque albis coloratae, aut notabili membrana auctae, in petiolos cardinales longos, rotundo-compressos, canaliculatos purpura tinctos saepe, solvuntur, quibus foliorum alae exactius ramuli secundariis suis insistant petiolis ad angulum fere rectum in priorum facie insertis, & in loco insertionis costa quasi contracta callosis, seu gelatinosa materie exalbida.

Rami ex trunco orti in loco exortus compressi, quasi complanati sunt, etiam colorati & striis percurti sanguineis.

Vaginae caulinae caulem arcte amplectuntur, & membrana colorata, quae saepe petiolorum initia investiat augentur: raro reflexa & a ramis depressa dependent; ceterum petiolos largiuntur acutissime striatos, tactu magis, quam caulis sit, aspere multangulos.

Folia in icone videri possunt, quae exactius depinguntur, quam describantur; sunt vero haec nitida pulchre venosa, vel integra, vel bifida, vel trifida, spina exigua exalbida inerim terminata; naturalis magnitudinis hic dedi depicta.

Involucrum umbellae caulinae *universale* aut nullum, aut unum alterumve foliolum: in axillaribus enim quandoque plura, quandoque nullum inveni; *particulare* multifolium 8, 9, 10 factum foliolis longitudine radiorum, raro furcatis.

Ec

Umbella

Umbella universalis inæqualis, radiis externis internis multo longioribus, nec his æqualibus; *particularis* iisdem, sed densioribus & convexiuscula, petalis ante florescentiam herbaceis, florescentibus exalbidis, patentibus, non cordatis, sed longo reflexo cornu & eminente aggere, ut quasi biutricularia videantur excavatis.

Semen cacumina ex viridi flavicant; divergentes tubæ alben; ipsa semina seseli sunt, dorso gibbera, coniunctionis loco non plana, sed concava, quinque costis dorso percurfa, marginalibus quidem aliquantum magis conspicuis, non tamen alatis selini.

Observatio. Non dubitavi, huc revocare seseli pratense RIVINI T. 59. quod nonnulli Peucedano silao convenire autumant, ut etiam hoc illi in synonymum adscribant; cum vero illud ipsum pratense RIVINI seseli, minime habeat semen plus minusve planum margine membranaceo cinctum, sed manifeste gibbum, ut in umbellatarum stirpium generali schemate testatur auctor, potius huc revocandum esse putavi. Equidem seseli sui pratensis semen minime ad compressa plana Peucedani reduxit RIVINUS, sed ad longa profundius sulcata seseli; nec siler alterum pratense DODONAEI, cuius figura ab HALLERO laudatur, quodque sub Peucedano silao a LINNAEO notatur, semen Peucedani habere, in DODONAEIO invenio, nec in ipso MORISONO, qui quamvis seminis iconem subministrat, marginem foliaceum non habet, nec in icone, nec explicatione.

12. CORIANDRUM. Semen Tab. I. Nro. 16. 17.

CHARACTER. Fructus vel perfecte globosus, vel loco commissuræ compressus. Flores albi. Folia tenuiter secta, excepta ultima specie.

FLORIBUS RADIATIS.

1) *Coriandrum sativum.*

Coriandrum fructibus globosis, calyce instructis.

Coriandrum maius. C. NAUH. pin. 158. MORIS. III. Sect. 9. T. II. F. 1.

Coriandrum. CAM. epit. icon. 523. bona.

Dicitur crescere in cultis, & agris.

2) *Cori-*

2) *Coriandrum testiculatum.*

Coriandrum fructibus didymis. L.

Coriandrum minus testiculatum. C. BAUH. pin. 158. PLUK. alm. 120. T. 159.

F. 2. MORIS. III. Sect. 9. T. 11. F. 2.

Dicitur crescere in arvis rarius, & tum demum putem id ipsum evenire, dum a botanico feritur; non sunt enim patriæ hæ plantæ.

3) *Coriandrum Cynapium.*

Coriandrum caule distorto, involucellis dimidiatis pendulis.

Cicuta minor. CORDI.

Cicuta minor petrosellino similis. C. BAUH. pin. 160.

Cynapium. RIVIN. T. 76. Umbellæ cum involucellorum dependente barbâ, etiam inæqualibus petalis, bene.

In vallo Döblingensi, in prato Murobacensi, etiam in Tabor, in Hernals ad aquas.

Radix alba parum fibrosa.

Caulis violaceo-nigri coloris maxime infimis geniculis, licet & alia hoc perfundantur; cæterum rotundus, striatus, distortus, etiam ramosus est.

Vaginæ alba membrana aucta, quæ cornicula, aut aurículas supra petiolos ternatos, canaliculatosque efficiat, abeunt in folia superna parte triste, inferna latius viridia, ambitu tenuiter secta.

Pedunculi non longi sunt.

Involucrum universale nullum; particulare dimidiatum externum foliolis longis dependentibus.

Umbellæ universalis irregularis, sic & particularis est.

Flores diffformes petalis inæqualiter bifidis, tubis reflexis.

Semen subglobosum, costato-fuleatum, lateribus non compressis, sed exstantibus, ut, qua committuntur facie, planum deprehendatur.

FLORIBUS AEQUALIBUS.

4) *Coriandrum Cicuta offic.*

Coriandrum caule maculato-fœtidum.

Cicuta. STORCKI icon elegans.

Cicutaria maior vulgaris. CLUS. II. p. 200.

Crescit plurimis Austriæ locis, tam siccis, quam humidis; in margine vinearum infra Kaltenberg abunde, supra Grünzing, Ebersdorff.

Ec 2

Radix

Radix alba, ramosa.

Caulis infernis geniculis sanguine perfusus, aliis glaucus, & litturis sanguineis maculatus, rotundus, lineatus, rarius striatus, rectus, fistulosus, superna parte multum ramosus, altus.

Vaginæ membrana alba, quæ etiam in summis ramis auriculata sit, auctæ, radicales petiolum dant statim foliosum, floralium vero pedunculorum in ternatos petiolos solvuntur canaliculatos, dum inferiores rotundi magis, non canaliculati videntur.

Foliola ampla circumscriptione argute secta, petiolis ad genicula fractis dependentia, colore sanguineo quandoque perfusa.

Involucrum universale polyphyllum lanceolatum reflexum; *partiale* consimile, sed potius patens, aut suberectum.

Umbella universalis irregularis patens; *particularis* similis.

Petala alba irregulariter cordiformia, unco reflexo.

Semina gibba, costato-fulcata, lateribus compressa, quandoque granulata.

5) *Coriandrum latifolium.*

Coriandrum caule argute angulato, foliis latis pinnatis ferratis.

Sium. RIVIN. T. 78. *optima*. *Semen omnino bene*. DODON. *Pempt.* 589. *icon bona.*

Sium latifolium. C. BAUH. *pin.*

Sium foliis pinnatis, umbellis terminalibus. LIN. *sed semen non habet subvatum.*

β. *Sium* f. *Apium* palustre foliis oblongis. C. BAUH. *pin.* 154. *non vero synonyma, quæ admodum confusa sunt.*

In inundatis Ebersdorff frequens. β. vero in paludosis Nudorff.

Radix in fibras albas plurimas soluta caulem plerumque erigit unum fistulosum, insigniter costis angulorum exstantibus angulosum, tamen nitidum, erectum.

Vaginæ lata membrana albida cinctæ, auriculatæ, longos fundunt petiolos, argute striatos, fistulosos pariter, tenui aut nulla carina præditos, quibus folia anteriori facie insideant, pinnata, serrata ferris denticulatis, herbacea elliptica; primitiva tamen foliola ab his distinctissima sunt, tenuiter dissecta, pluribus coniugationibus pinnatifida, fere ut *Phellandrii aquatici*.

Caulis

Caulis etsi generaliter rectus, tamen ad genicula aliquantulum in-
torquetur, geniculis omnibus floridis, saepe etiam ramorum ramis.

Involutum universale laciniis longis constat, & reflexis, ut recte RI-
VINUS habet, quinque vidi cum folio florali ternato, ut illi *scissari* LIN-
NAEI conveniret definitio *foliis pinnatis floralibus ternatis*; *particulare* con-
stat pluribus patulis, exterioribus in nondum florentibus maioribus, in
florentibus reflexis.

Umbella universalis ampla in meis hemisphaerica; *particularis* similis.

Petala nivea, cordi-formia, aequalia, staminibus declinatis brevi
deciduis.

Fructus omnino globosus, ut Coriandri Cicutæ *offic.* lateribus com-
pressus, & costato-sulcatus.

Observatio I. Cum plurimorum consensu minime sibi sita LINNAEI
cohæreant, hanc plantam visum est priori iungere, nec alio ratione se-
minis spectare potest.

Observatio II. Sium, seu Apium palustre foliis oblongis, quod LIN-
NAEI auctoritate, non in integrum tamen consentiente HALLERO varie-
tatem præcedentis feci, a nostris floristis omissum est, folia habet pin-
nata, angustiora longe præcedenti, nec unquam auriculata. Petala ex
albo-rubentia sunt. Umbellæ summos ramos terminant. Fructum non
vidi. Sed si priori non similis sit, ad Apium spectare evidens est.

13. APIUM. Semen variet. No. 18.

CHARACTER. Semina minutula omnia, excepto primo.
Fructus plus minusve ovalis, ventricosus basi, api-
ce angustus, quasi cordis forma. Distinguitur a
feseli, quod fructus in feseli sit magis ex ovato-ob-
longus, & longior, quam latior, nec ullam cum
cordis figura similitudinem habeat.

INVOLUCRO DESTITUTA.

1) *Apium pumilum.* * *Elench.*

Apium umbellulis paniculatum, foliolis linearibus peucedani.

Selinum montanum pumilum. CLUS. II. p. 200. icon commoda.

Saxifraga montana minor foliis peucedani. MORIS. III. cum icon. *Clusiana.*

Ee 3

Daucus

Daucus montanus multifido folio, felini semine. c. n. pin. 150. *malum nomen.*
Selinum montanum pumilum Clusii, foliis foeniculi, aut peucedani, flore
 albo, semine felini. *Adhuc peius; Et certum est, nec flores, nec semen*
hos viros unquam vidisse; tamen etiam albos enumeratio facit, sed male.
Foeniculum minimum patulum. *TOURN.* bonum nomen. *SEGUIERI* descriptio
istidem bona.

Dicitur crescere in pratensibus in Enumeratione Stirpium Austriac.
 Sed sunt prata montana, declivia, sunt sicca, & humida diversimode
 per Austriam diffusa, nec planta adeo obvia est, ut in pratensibus sta-
 tim inveniatur, inveni in monte *Mödlingensi*, & *Badensi*.

Radix napus niger est, fibris nigris satis longis praeditus, radicis
 capillaceum caput, & vaginis rubentibus praeditum: si enim non male
 observavi, annua planta est.

Caulis insigni ratione angulosus, angulis adhuc striatis, ramosus
 ramis ramosis, ut totus paniculatus videatur & distortus, vix unquam
 spithama altior, & frequenter coloratus deprehenditur.

Vaginae caulinae, & rameae membranarum albidis auctae striatae sunt,
 multum ventricosa, ex purpura colorata saepe, triangulae.

Folia sunt peucedani, sed minora longe.

Involucrum nullum.

Umbellae parvae, caule & ramis cruciatim diffusis densae, petalis nun-
 quam albis, licet enumeratio asserat, sed parvis herbaceo flavis, etiam
 ex purpura ochroleucis.

Semen in initio viride aut pallens ultimo nigrescit, in hac gente cras-
 sissimum, hoc peculiare habet, quod costas gerat crassas, carneas, non
 ut aliarum umbelliferarum semina solent, foliaceas.

2) *Apium Tragopodium.*

Apium floribus subradiatis, foliis pinnatis, forma variabili.

Pimpinella foliis pinnatis: foliolis radicalibus subrotundis; summis lineari-
 bus. L. at certum est, *hirciniam* hac definitione nunquam designari posse.

β. *Pimpinella saxifraga* maior altera. c. *BAUHIN.* pin. 159.

γ. *Pimpinella saxifraga* maior umbella candida. c. *BAUH.* pin.

δ. *Pimpinella saxifraga* maior umbella rubente. *Ibidem.*

ε. *Pimpinella saxifraga* tenuifolia. *Ibidem.* de his omnibus icones *RIVINI* con-
 suli possunt, T. 89. St. 82. 83. Notari vero meretur, sub nomine *Pimpinellae*
minoris tenuifoliae exhibuisse *Seseli* *bienne*.

Priores in *Gatterholze*, posteriorem in subalpinis apricis inveni.

Radix

Radix brachiata acri ingrato hirci sapore.

Caulis angulosus.

Flor irregularis immaturus, splendens, cordis forma.

INVOLUCRO INSTRUCTA.

- 3) *Apium graveolens.* * Enum.

Apium foliis caulinis cuneiformibus, umbellis sessilibus.

Apium palustre, seu Apium officinarum. C. BAUM. pin. 154.

β. *Apium dulce Celeri Italorum.*

In Tabor, & scrobibus insularum danubialium KRAMER.

- 4) *Apium Petroselinum. officin.*

Apium foliis caulinis linearibus, involucellis minutis. L.

Apium hortense Petroselinum vulgo. C. BAUM. pin. 153.

Apium hortense. BOBON. pempt. 694.

In hortis oleraceis.

Involucrum universale quandoque pinnatum est, aliis foliolis simplicibus; *particulare* quasi monophyllum in plures lacinias sectum.

Petala ex olivaceo colore flavescent,

Fructus in initio viridis, splendens, cordisforma, in coniunctione sectus, non multa Apii graveolentis similitudine; quod fructum admodum striatum habeat.

Observatio. Non recte sedent in sectione tertia LINNAEI, quae utroque involucro careant Apia.

- 5) *Apium Sium. RIVINI * Enum.*

Apium foliis pinnatis, inferioribus simplicibus, superioribus semi-trilobis: omnibus serratis, ex HALL.

Sium minus. RIVIN. T. 79 optima, alia synonyma ob incertitudinem non addo, praeter

Sium II. HALL. Helv. 435.

In aquis stagnantibus Neustadt frequens, nec infrequens in subalpinis Breyn, & humidis locis ad rivulos.

Radix vix certa in aquis stagnantibus Neustadt, sed primus caulis geniculus tribus, quatuorve fit radicibus albidis cavis fibrosis: sequentem circumstat longum fibrarum capillitium, quo luto sese planta immergat, & radice Phellandrii aquatici more. Prostrata ceterum non erecta planta totum quandoque caulem in radicem concedit; vidi enim etiam

etiam in sexto caulis geniculo, ubi iam ramosus fieret caulis, fibras, quibus luto radicaretur, erumpere.

Caulis rotundus glaber fistulosus, admodum ramosus est, contritus odoris multi.

Ex brevibus vaginis membrana albida exstante emarginata auctis, etiam totum caulem in loco complexus angustantibus, ex purpura coloratis, longi emergunt petioli, qui folia pinnata portent sessilia, elliptica, profunde secta, ut etiam laciniata videantur, impari semper, semi quandoque, etiam integre trifido; est enim magna in his foliolis varietas observanda, rami ipsi saepe admodum ramosi, ramulis etiam ramosis, hac lege, ut in supremis umbellula nascantur folio opposita, dum alia subiecta folia habent. Ceterum pedunculi ad genicula emergentes umbellae sustinent axillares, quae sessiles dici non possint, cum in meis specimenibus pedunculi etiam longiores sint.

Involucrum universale septem, etiam paucioribus factum foliolis latis inaequalibus, quorum nonnulla dentibus pinnatis, alia veris pinnis incisa sint, aliqua etiam manifestius trifida deprehendantur, reflexum est, & ad pedunculum sese decussat; *particulare* simile paucioribus tamen confans foliolis & uno alterove plerumque maiori.

Umbella universalis expansa, planiuscula, radiis extimis longioribus horisanti parallelis, mediis media aliorum longitudine subrectis, in univcrsum 10, 13. &c. *Umbella particularis* expansa convexior.

Petala nivea, cordiformia, reflexa, patentia.

Fructus nitidus, tragosclini, cordiformis. Vidi tubas distantes perslare.

Observatio. Austriacarum stirpium Enumeratores hanc plantam in integrum omisere; an sium LINNAEI pro Apio eiusdem sumpsere? verum enim vero si ad characterem genericum confugio, quae sita prius, in qua sedere possit, sectione: plantam nostram utroque involucro, ut descripsi, gaudere observo; quare Sium potius pronuntiabo, quam Apium, dum etiam reliquum characterem Sii potius, quam Apii sustineat. Character Sii in fructu subovato striato, involucro polyphylo, petalis cordatis vertitur, Apii vero in fructu ovato striato, involucro monophyllo, petalis inflexis fundatur. Nunc nostra planta fructus nec subovatus est, nec ovatus, involucrum illi est polyphyllum, Siorum aliorum

rum in morem reflexum, quod Apio solum monophyllum fit; petala cordata sunt, non inflexa, quæ Apium exigit; ergo & nunc potius Sium LINNAEI est, quam Apium eiusdem. Id demum certissimum est, eam, quam describo, plantam RIVINI Sium minus esse, cuius icon prodest in RIVINI *pentapet.* mihi tabula 79, Iconem laudo quoad folia, utriusque involucri reflexi lacinias, radios, petala, deflexas etiam in seminibus tubas; semen non admodum probo, sed quis ad minutula hæcce semper adeo attendere potest? Fructus in initio glaber, splendens, cordis aliqua forma, maturus striatur, recte, ut in Petrosellino *officinarum*, & Tragosellino.

Quodsi nunc quærat, quale Sium LINNAEI, Sium minus RIVINI esse possit, iam determinavit HALLERUS *nodiflorum* esse; & nunc non sine fundamento dubitare incipio, an Sium *nodiflorum* ab Apio *palustri* distinctum sit ratione definitionis specificæ; de generibus enim liceat dubitare, donec a LINNAEO melius definita sint. Apii *graveolentis* cognitio est in *foliis caulinis cuneiformibus, umbellis sessilibus; nodiflori* vero Sii in *foliis pinnatis, umbellis axillaribus sessilibus; & Apii palustris* icon in CAMERARII epitome optima pronunciata HALLERO Sii *nodiflori* definitionem omnino suffinet, dum folia pinnata, umbellas axillares sessiles commonstrat, & iam monuit dudum HALLERUS in Sio *nodifloro* pedunculos modo maiores, modo breviores esse.

6) *Apium Ammi.*

Apium involucri pinnatifidis lacinias foliorum, caulis folis lanceolatis.

Apium involucri pinnatifidis, floribus radiatis.

Ammi matius. c. b. pin. 159.

Ammi vulgare. DODON. *pempt.* 415. *de purgant.* icon. p. 477.

In arvis requietis *Hernalis*, & aliis hinc inde rarius.

Folia inferiora caulina ex petiolo terna, lanceolato-ovata sunt, aut lanceolata solum, ad medietatem, etiam ultra serrata, dentibus acutis & longis; superiora tenuiora magis secta, lacinias ellipticis, aut incurvis.

Involucrum universale pinnatifidum, iuvenili umbellæ intermixtum, matura umbella patens; *particulare* idem patens fere longitudine radiorum.

Umbella universalis inæqualis; *particularis* conferta.

Ff

Petala

Petala nivea profunde secta, segmentis etiam sese decussantibus radiata.

Fructus minutulus primo splendens priorum.

7) *Apium Carvi* offic.

Apium pinnis coniugatis, pinnis circa costam sese decussantibus.
Carum. Omnium fere. CAMMER. epit. icon. p. 516. bene.

In omnibus pratis subalpinis, etiam in *Draskirchensibus*, & aliis humidioribus.

Biennis plantæ Radix ex albo-flavicans nuda.

Caulis ramosus admodum.

Folia ad costam sese decussantia.

Involucrum utrimque nullum, *universale* tamen hinc inde uno alterove factum foliolo.

Umbella universalis inæqualis radiis exterioribus longioribus; *particularis* similis plana.

Petala inflexo-cordata æqualia.

Fructus ovatus, striatus, striis membranaceis albidis sulcis fuscis, vere sefeli præcedentis ossei, dum maturus est, immaturus enim grandior & coloratus.

II. SEMINE TECTO.

Membrana plicata.

14. ASTRANTIA. Semen Tab. I. Nro. 19.

CHARACTER. *Involucrum* parziale coloratum umbella maius; flores abortientes; Semen quinque costis percursum membranaceis plicatis.

1) *Astrantia maior.*

Astrantia foliis quinquelobis, lobis trifidis.

Astrantia s. *Imperatoria* nigra. MORIS. I. *Umbellif.* T. 4. F. 4.

Ad aquas *Dornbach*, in margine sylvæ huius pagi, etiam in subalpinis non infrequens.

Caulis sæpius ramosus, aliquando minus, striatus, glaber, rectus, umbellas ex ultimo folio caulino involucranse plures promit.

Umbella

Umbella universalis radio uno, duobus, tribus axillaribus facta; *partialis* numerosissimis. Radii *umbellæ universalis* crassi satis firmi; *particularis* filiformes colorati purpurei.

Involucrum universale foliis caulinis involucrantibus confectum; *partiale* foliolis particularibus lanceolatis albidis, externe roseo colore perfusus cum apice viridi secto, basi margine purpurea, ceterum confertis venosis.

Perianthium proprium quinque factum foliolis erectis, concavis ex ovato-acutis, coloratis.

Petala albida erecta inflexo-aurita.

Stamina corollula longe maiora.

Fructus oblongus gibbus membrana lanuginosa tectus.

Lanugine aut villo.

15. LIBANOTIS. Semen Tab. I. Nro. 20.

CHARACTER *Fructus villo aut lanugine tectus. Involucrum ordinario utrumque. Flores regulares.*
Nota: villum facile detergi.

1) *Libanotis Daucus creticus* offic. * Elench.

Libanotis rotundi caulis.

I. *Libanotis argute & breviter multifidis caule subnudo rotundo.*

Daucus creticus. CAM. *epit.* icon. 535.

Daucus creticus semine hirsuto. I. BAUHINI III. p. 55.

Daucus II. Dioscoridis. c. B. in Math. cum eadem icon.

II. *Libanotis* foliis multifidis longis, caule folioso & ramoso.

Myrrhis annua semine villosa brevior. MORIS. III. S. 9. T. 10. *imaginaria* tunc.

Daucus cretensis verus. LÖB. icon p. 722. *vere plantæ littoralis, sed sine involucris pinxit, & radicem habet mihi non observatam.*

Daucus foliis feniculi tenuissimis. c. B. pin. 150. &

Daucus alpinus multifido longoque folio, sive montanus *umbella candida.*

EIUSDEM. Cum bona nota variantium in posteriori foliorum, quanguam tamen ob eadem folia ipse c. BAUHINUS inter priorem & hunc distinctionem velit, & duas plantas distinctas faciat, quas etiam LINNÆUS habet sub *Athamantæ Cretensis* & *Annue* nomine.

Athamanta foliis capillaribus seminibus hirsutis L. de qua cum dubitat HAL-
LERUS an nostra planta sit? respondeo, esse, licet LINNÆUS non optimo nomine utatur, ut nostrarum regionum plantam designet.

Ff 2

Atha-

Athamanta foliis linearibus planis hirsutis, petalis bipartitis, seminibus oblongis hirsutis l. nec hæc definitio melior est, aut verior, & prima quidem signa difficulter intelliguntur, hirsuties plurimis deest, & petala bipartita non vidi in nostris.

In *Durrenstein* frequens *CLUSIUS*, *Elfcherus* tamen illo magis abundat *IDEM*. In *Elfchero*, *Schneberg*, & in aliis alpihus promontorio *Breyenalpen*, ipsa alpe *Breyнина* & in summo dorso *Grün-Schacher alpen* inveni.

Radix longa fusca, conica, multis vix fibris aucta, caput habens foliosum, præcedentium annorum emarcidis vaginis cinctum, caulem edit unum, alterumve, plurimis cæptum vaginis longe foliosis, membranaceis, violaceo colore perfusus, inde multum divisus diffunditur, tum sæpe longe nudus est.

Caulis spithamam vel aliquantulum magis altus hirsutus, striatus, ex nigra purpura frequenter coloratus.

Involucrum universale varians, aliquot sæpe factum foliolis, particulare constans suberectis, hirsutis, minimis.

Umbella universalis nuda 6, 7, facta radiis, lanuginosis raro pluribus; particulare itidem lanuginosis, sed plurimis.

Petala alba, aut leviter colorata, dorso parum pilosa, cordiformia medio margine inflexo lateribus sinuatis.

Cacumina herbacea sunt.

Fructus alba lanugine obsitus, gibbus, villis eminentibus striatus quasi.

Observatio I. Non parvam difficultatem hæc planta habet, & in radice, foliis, caule. Quod radicem ea prælonga, altissime defixa, modo plurima edere capita tenuia, a radice elongata, modo solum unum solet in nostris alpibus, nec figuræ *LOBELII* unquam convenit, si caulem umbelliferum gerat, ut illa *LOBELII* gerit planta. Folia in nostris regionibus hanc varietatem patiuntur, quod vel glabra vel hirsuta sint, cæterum tenuissime secta lacinulis non adeo longis, ut italica habent exemplaria, quibus mea confero. Caulis apud nos hirsutus est, quem glabrum omnino in italicis speciminibus video, est & noster raro foliosus aut ramosus, quod italico familiare & altior in italicis caulis, nostris humilior.

Obfer-

Observatio II. Petala bipartita, qualia LINNAEUS in definitione ponit, non invenio; nec sunt, sed longe obcordata lateribus reflexis fissuram mentiuntur.

Observatio III. Vaginæ radicales plantæ in hortis cultæ peramplæ, & lata petiolo emittunt foliaceos funiformes, quos in alpebus non habent.

Observatio IV. Nunc demum aliquid de alia in littorali austriaco & in Italia montibus crescente planta, quæ sæpe pro Dauco cretico sumitur, & a nobis ut varietas II. indicata est, aliis vero Athenamantæ annuæ nomine salutatur, dicendum est, maxime cum huius exemplaria plurima a Magnifico Serenissimi Austriae Principis LEOPOLDI Archiatro Carolo KRAEFFIO iam confecto hoc Umbelliferarum Fasciculo acceperim, & me aliqua in synonymis auctorum emendare, & similitudinis aut differentiae comparatarum inter se stirpium rationem habere posse, intelligerem.

Plantæ igitur littoralis exacta icon illa est, quæ inter icones LOBELII exstat p. 722. nomine *Daucus cretensis verus Dioscoridis*; tum quæ repetita est *observat.* p. 416.

Iam vero differentias inquiram I. Nostra vix Spithama maior est; Littoralis cubitalis imo aliquando fere brachialis. II. Nostra plures sæpe ex diversis radicis capitulis, ut pulchre expressit CAMMERARIUS, promit caules; quod de illa littorali inter decem exemplaria non semel observo, cum in iisdem unicus tantum caulis constanter deprehendatur. III. Nostra vix unquam ramosa nudicaulis enodis est: rarissime enim unum in summitate habet; littoralis aut ab inferiori iam parte ramosa, aut saltem multum hac foliosa est, caule rotundo quidem, ut in priori, sed ad geniculâ nodoso, nec ut in præcedenti rectiusculo, sed declinato; est etiam glaber magis & nitidus in littorali caulis, quamvis leniter striatus, & quandoque etiam, ut in nostra coloratus. IV. Vaginæ ampliores radicales: caulina membrana alba ampla cincta in littorali, in longiores petiolo, eosque tres semper solvuntur, tum & foliola valde discrepant; in nostra carnea firma plana aliquando hirsuta aliquando minus, tenuissime & breviter secta sunt, recte ut CAMMERARII figura habet; in littorali longiora longe, linearia & ut ex exsiccatissimis exemplaribus apparet, tetrifida cum fœniculi habitu, ut icone LOBELII expressum est. V. Involutura utraque in utraque plerumque adfuit; sed particularia in littorali

rali manifestiora alis latis, membranaceis, mucronatis, hirsutulis cincta, ut fere aliquid Bupleuri habere videantur. VI. Semina in utraque villosa villo candicante; in nostra torulosa magis tubis reflexis: in littorali apice extenuata magis Charophylli similitudine. Differentias dixi, nunc harum similitudines proferam. Exsiccate radices cortice eodem obducuntur, & eadem videntur; capita iisdem vaginis squamosis eodem modo coloratis cinguntur; Vagina virentes eadem sunt & in utrisque idem color ex pallide ceruleo in rubrum defluens, quo & caules saepe inchoantur; & sola magnitudinis, ut & ramositatis ratio vere diversa est, nec credo *cretensem* Libanotidem ab *annua* Myrrhide diversam esse, dispiciant nunc alii; an separari debeant, an coniungi. En veriores utriusque determinationes & nomina.

* 1. *Libanotis Pamilla.*

Libanotis non ramosa foliolis argute & breviter sectis, planis.
Daucus creticus. GAMMER. epit. icon. p. 336. laudabilis.

* 2. *Libanotis Italica.*

Libanotis foliolis capillaribus longis, caule folioso & ramoso.

Daucus cretensis verus. LOB. icon. p. 722.

Daucus alpinus multifido longoque folio. C. BAUH. pin. quoad nomen.
Athamanta annua. LINNAEI cum synonymis.

2) *Libanotis montana.*

Libanotis angulosi caulis.

Libanotis foliis latis supra costam decussatis: caule anguloso.

Daucus angulosi caulis. CORDI. bonum nomen.

Daucus montanus Apii folio minor. C. BAUHIN. prodr. icon. quaquam rudis, bona est, & locus natalis, ubi BURSERUS collegit, consentit, nomen caterum malum est, & veriori dixisset nomine.

Daucus montanus apii folio albicans; sed id male iterum ad Cervariam transtulit.

Apium petraeum sive montanum album. I. B. commodo nomine & plantam designante, cum & caulis albidus sit, & folia aversa facie.

Libanotis. riv. T. 37. egregie & umbella nondum florens involucri partibus exstantibus incompta bene, & florens conferta, densa, bene.

Athamanta foliis pinnatis, pinnis pinnatifidis radicalium circa costam decussatis. Fl. sibir. icon folii F. 2. T. XL. bona.

In montosis passim in Baden, Petersdorff &c. etiam in subalpinis.

Radix corona tecta setacea.

Caulis

Caulis a duorum ad quinque pedum altitudinem elatus, insigni ratione angulosus, sulcatus, alba rigidiuscula lanugine aspersus, quam adultior perdit; adhuc admodum brachiatus.

Vaginae petiolorum strictae, petioli longi hirsuti.

Varia diversa aetate foliorum amplitudo & facies, semper tamen se se decussant, sunt haec facie profunde viridia, dorso magis glauca etiam ciliata.

Involucrum universale latis deprehendi factum foliolis, 12. pluribus, coloratis, albidis villosis reflexis, vidi etiam pinnatis; *particulare* totidem, patentibus aut reflexis, umbellulam non explicatam longe superantibus, ut & incompta hispida & hirsuta videatur.

Umbella densa petala ex farinaceo albida aliquando ante efflorescentiam colorata.

Semen ovatum villosum.

Observatio I. Et haec difficulter vindicari planta potuit, Cl. HALLERUS de ea multa excitavit in *itinere helvetico* V. quod legendum; LINNAEUS minime tetigit, signa ex foliis bipinnatis planis umbella hemisphaerica desumens: I. BAUHINI icon admodum mala est, illa C. BAUHINI, etsi decussationem foliorum non exacte exprimat, exprimit tamen, & longe melior est, descriptio vero omnino erronea deprehenditur, quod ex exemplari sicco a BURSERO missio, facta sit, & petala alba sunt, non lutea & iconis inscriptio ad aliam pertinet plantam non ad iconem inscriptam; in Pinace enim C. BAUHINUS daucum suum VI. vocat montanum apii folio minorem, qui noster non sit, nec iconis BAUHINIANAE, & numero VIII. *pinacis* Daucum montanum Apii folio flore luteo, qui primus in Prodro-mo missus ex Austria a BURSERO, qui noster sit, licet flores luteos dicat, qui hunc colorem, quem non habuere, in herbario solum susceperunt, & qui certo est iconis & recte notavit I. BAUHINUS Casparum fratrem forte hic has plantas confundere.

Observatio II. Fructus non est ovato oblongus, hinc non debet referri ad Athamantas LINNAEI; confunditur a multis haec cum Selino *Cervaria* planta, sed non est in his ulla similitudinis ratio, nec in caule, foliis, floribus, semine.

Observatio III. In alpinis longe minor planta, in plurimis a montana diversa est; nec sese decussant adeo insigni ratione foliola, quae admodum

modum exigua sunt, dorso cineracea, nec ulla in planta hirsuties est, si caulis summitatem & radios excipias; Vaginæ petiolorum & caulis manifestius colorati.

- * Libanotidis tenuifoliz germanicæ c. n. varietas floribus candidioribus quid? in Austria inferiori nasci in *aldis succicis* reliquit NURSERUS, addit c. BAUHINUS synonymon THALII Libanotis *γὰρ διπλοῖται*: sed & hic in descriptione intelligi non vult, & ego divinare non possum, nec in I. BAUHINO, nec MORISONO, nec RATO invenio, an Oreoselinum non sit, interrogat HALLERUS, folia foeniculacea THALIUS requirit.

Arms hispida.

16. CAUCALIS. Semen Tab. I. Nro. 21.

CHARACTER. Semen aculeis armatum.

Corollis radiatis.

1) *Caucalis grandiflora.*

Caucalis petalis extimis maximis.

Echinophora flore magno. RIV. T. 25. bene.

Caucalis albo flore. CLUS. *Hist.* p. CCI. RAIL.

In monte arcis Hamburg ad occidentem, in via ex Kaltenberger-Dorffe, in Leopoldiberg ad orientem abunde.

Involucrum universale in hac perpetuo invenio 5, 6, factum foliolis lanceolatis, margine membranaceis albis persistentibus, hæc foliola umbellulas nondum expansas in figuram ovatam cogunt. *Involucrum parziale* latius totidem factum foliolis, membrana marginali alba pilosa auctis, umbellulas in initio abscondentibus.

Petala alba profunde secta, marginalia amplissima, disci minora & in his, quæ in circumferentia singule sedent umbellula, maiora sunt.

Semen latum aculeis filiformibus.

Observatio I. Involucrum pinnatifidum non invenio, quod LINNÆUS observavit; nec perpetuo semper pentaphyllum minus adhuc foliolum unum duplo maius, sed in *universali* umbella foliola modo plura, modo pauciora æqualia 3. maiora, sæpe duobus minoribus. In *partiali* 3. exteriora duobus interioribus maiora, ampliora, idem de petalis confirmo, modo in una umbellula tria exstantia petala maxima video, modo
duo,

duo, in umbellulis centralibus vero petala circumferentia maiora aliis quam prioribus minora.

Observatio II. Involucrum utrumque perstat. Fructus convexus immaturus, maturus aliquantulum planior fit.

2) *Caucalis Leptophylla.*

Caucalis lacinis foliorum perangustis; seminum uncis rigidis.

Echinophora. RIV. T. 24. bene.

Caucalis arvensis echinata, parvo flore & fructu. c. n. pin. 152. iudicio LIN-

NAEI, cui tamen vix subscribere possum, dum certum est, nullam cau-

calidem in nostris quidem regionibus fructum habere, adeo spectabilem

& florem adeo minutulum, ut quidem hæc Leptophylla ut contraria,

magis naturæ conveniens, definitio omni examinanti habeatur, scilicet

Caucalis echinata, parvo flore, fructu magno.

Caucalis seminum aculeis triglochidibus uncinatis: pilis verticillatis hispidis

L. *enigmatice*, an intelligunt discipuli?

In agrorum aggeribus extra portam sancti Marci, in vallo subur-
bico *Belveder*, & alibi.

Involucrum universale raro video; *particulare* frequentius, & fere semper modo tribus, modo quatuor, modo quinque subæqualibus factum foliolis lanceolatis, margine pilosis, membrana alba non auctis persistentibus.

Umbella facta radiis paucis umbellulæ pluribus, quarum aliquæ semper abortiunt.

Petala iuniora purpurascencia, explicata alba, unico in quavis umbellula maximo.

Germen perianthio manifesto coronatum.

Observatio I. Qui sub eodem genere has duas *Caucalides* cogere volunt, in charactere generis, involucri *universalis* mentionem haud iniiciant, ad evitandam confusionem; & bene monuit HALLERUS involucrium *universale* sæpe nullum esse; de *Leptophylla* confirmavi sæpius, etiam de *Antrisco*.

Observatio II. Involucris *grandifloræ* semina coercentur, dum *Leptophyllæ* nuda sunt, involucris linearibus reflexis. Adhæc adhuc multa est in seminibus differentia, cornicula Perianthii in *grandifloræ* prælonga deflexa sunt, dum in *Leptophyllæ* seminibus sunt admodum exigua, con-

Gg

conniventia: est etiam Perianthium in *Leptophylla*, quam in *Grandiflora* longe evidentiuss.

3) *Caucalis Antrifcus*. * Flench. * Enumer.

Caucalis laciniis foliorum latis; feminis ovati aculeis rectis.

Caucalis. XIV. T. 32. nec dubium est T. 33. 34. huc spectare, & illas varietates observavi.

Caucalis minor, flore rubente. PARK. MORIS. &

Caucalis arvensis humilior ramosior. MORIS III. p. 338. bonum nomen & tantum varietas est præcedentis.

Crescit ubique in sepibus, maxime in illis *Grinzing*, in itinere ad vineas.

Radix annuæ plantæ parum fibrosa.

Caulis distortus, angulosus, brachiatus, hispidus, scaber, multum aculeatus, aculeis lente albidis.

Folia iisdem aculeis albidis hispida & facie & dorso circumscriptione triangularia pinnata, pinnis regulariter satis decrefcentibus, maculis sanguineis sæpe respersa, adulta tota purpurafcentia.

Involucrum universale ordinario multum, raro hinc inde folium unum alterumve. *Involucrum partiale* externum foliis 5. 6. plerumque factum inæqualibus, subulatis, hispidis, persistentibus.

Umbellæ 8 plures *universalis* irregulares, *particularis* planæ.

Petala intima minora, extima maiora, ut in *Caucalide* etiam inæqualiter incisa.

Semen gibbum, hispidum, hirsutie purpurea vestibus adhærens.

Observatio. Non alia maiorem difficultatem fecit stirps; sub *Caucalide* LINNAEUS non habet, *Tordyliis* LINNAEI confusam suspicantur HALLERUS, ZINNIVS, frequentis adeo plantæ notam, quæ rem illustrare potuisset, non dedere *Austriacarum* plantarum Enumeratores, atqui tamen, si ulla, tum hæc hanc postulasset planta, dum hic *Tordylium latifolium*, alter *Tordylium antrifcum* facit. Primo vero synonyma *Tordyli antrifci* L. plantæ nostræ conveniunt omnia & illud C. B. *Caucalidis* femine aspero, flosculis subrubentibus, cum icone habitum plantæ magis referente quam illa MORISONII, quæ

quæ tamen semen ovatum melius habet, dum in umbella optime pinxit RIVINUS. Sed iam evidens est, Tordylium L. esse non posse, dum Tordylii character in fructu suborbiculato, margine crenato, involucris longis vertitur & nostra stirps ne ullam quidem harum habet proprietatum: feceram statim ex nostra planta scandicem *antrifcum* L. cum adhuc huic magis conveniret, quam Tordyllo, ob semina ovata hispida, quæ solum deposcit LINNAEUS in characterè specifico, sed certum est, neutrum esse & ex LINNAEO determinari non posse, & esse *Caucalidem antrifcum* HAL- LERI & Tordylium *antrifcum* L. in Austria certo non dari nec forte in mundo cum synonymis LINNAEI; interea plantam fidam ex flora Austriaca expunxi cum icone seminis orbiculati & margine crenati & involucris longis inferendam, si demum in lucem prodeat. Sed an Tordylium *latifolium* L. an *nodosum* EIUDEM, semina habent suborbiculata, margine crenata? si sinceræ seminum icones MORISONII ad Tordylia hæc non spectant plantæ, & vellem paulo accuratiorem LINNAEUM esse, ut eos discipulos demum non semper decipiat, qui tranquilli errores per Floras longe lateque dispergunt, nec eos semper desperet in omni generum examine botanophylos, qui eadem ac ego methodo incedentes nec herbariorum, nec alterius auctoritatem curant, sed proprio Marte omnem plantam ex præscripto prototypo generico definiunt, quod inculcari satis non potest.

4) *Caucalis Daucus* offic.

Caucalis involucris pinnatifidis.

Daucus seminibus hispidis. LIN. ROY.

Daucus vulgaris. CLUSII.

Pastinaca tenuifolia sylvestris. DIOSCORIDIS. BAUHINI pin. 155.

Ubique in pratis & incultis.

Observatio. Non multa ratione a *Caucalide* sciunctum *Daucum* *Caucalidi* denuo inferibo.

5) *Caucalis Sanicula* offic.

Caucalis flosculis omnibus sessilibus; umbellis subcapitatis, subternis.

Sanicula. BLACK. Tab. 63. RIVIN. Tab. 31. *commoda*.

Sanicula f. *Diapensia*. Bot.

Sanicula foliis radicalibus simplicibus, flosculis omnibus sessilibus. LINN.

In omnibus sylvis etiam subalpinis.

Radix mira in uno specimine, truncata, nec ultra tres lineas crassa aut longa; inde porrigens fibras tres tenues, rigidas tamen & satis longas.

Folia radice capiti circumfusa, plurima, nitida, duriuscula, profunde semi-quinquefida, lobis quasi in cuneiformam sectis, ipsis etiam trilobis, circumscissatis.

Caulis tenuis nudus pedem unum & sesquipedem altus, radio uno florifero hinc inde auctus.

Involucrum universale quinque video constare foliolis, nonnullis etiam bifidis, aut potius bracteis pinnatis e cuius centro 5-quatuor radii, qui in media longitudine duobus foliolis maioribus tribus aliis quasi denticulatis involucrati adhuc sint, eriguntur. *Particulare* involucrum constat imbricatis simplicibus.

Umbella universalis 4-5. radiis facta longissimis, rara dissita.

Petala alba erecta intus conflexa filamenta longa habent pistillis coloratis.

Semina hispida, uncinata concrescunt 2. 3. ut angulosa sint pistillis, diu persistantibus & multis aliis floribus abortientibus.

Observatio. Simpliciter foliorum, cui tantum tribuit LINNAEUS, ut etiam in definitione magnificentius iactet, ego non capio, dum etiam HALLERUS ea profunde triloba: lobis lateralibus bipartitis, omnibus iterato-tridentatis, circumscissatis describens, simplicitatem refellit.

HABI-

HABITUS DELIQUESCENTIS.

17. ERYNGIUM.

CHARACTER. Umbella simplex multiflora, in receptaculo communi conico capitata.

1) *Eryngium campestre.*

Eryngium foliis amplexicaulibus pinnato laciniatis; involucris fere subulatis capitulo longioribus.

Eryngium vulgare. C. BAUH. pin. 386.

Eryngium campestre vulgare. CLUS. Hist. II. p. 157. icon.

Eryngium. Omnium.

Eryngium. BLACKW. T. 297.

In vallo suburbico *Belveder*, & arenosis aliis locis copiose.

2) *Eryngium planum.*

Eryngium foliis radicalibus amplis, planis, inaequaliter ferratis, nervosis; involucris lanceolatis, spinosis, capitulis pedunculatis longioribus.

Eryngium foliis radicalibus ovalibus, planis, crenatis, capitulis pedunculatis. LIN. ROY. Lugdb. 92.

Eryngium latifolium planum. C. BAUH. pin. 87.

Eryngium pannonicum latifolium. CLUS. Hist. II. p. 158. icon.

Circa *Hamburgum*.

Caulis firmus, striatus, glaber, splendens, admodum ramosus, ramis ex caruleo-splendentibus.

Folia radicalia lata, crassa, facie viridia, nervosa, dorso pallidiora, inaequaliter ferrata; ramorum involucrentia, pinnata dentibus ferocibus albidis.

Involucrea particularia reflexa lanceolata, ex caruleo-glaucia, dentibus pinnatis.

Flor capitatus.

Calyx 5. factus foliolis, nervo albo aristato percursis, & membrana alba auctis.

Petala omnino mira, erecta, albida, aurita, auribus caruleis.

Stamina 5 ex albo-carulea antheris amethystinis, tubis duabus albis.

Fructus coronatus perianthio, inter squamas pinnatas harenae, & ipse hispidus.

INDEX GENERUM

FASCICULI TERTII.

T ordylium	-	-	-	-	-	153
Heracleum	-	-	-	-	-	153
Selinum	-	-	-	-	-	159
Angelica	-	-	-	-	-	178
Laserpitium	-	-	-	-	-	179
Siler	-	-	-	-	-	185
Charophyllum	-	-	-	-	-	189
Ligusticum	-	-	-	-	-	196
Oenanthe	-	-	-	-	-	201
Bupleurum	-	-	-	-	-	202
Seseli	-	-	-	-	-	204
Coriandrum	-	-	-	-	-	210
Apium	-	-	-	-	-	213
Astrantia	-	-	-	-	-	218
Libanotis	-	-	-	-	-	219
Caucalis	-	-	-	-	-	224
Eryngium	-	-	-	-	-	229

CRANTZ

Umbellifera.

FASC. III TAB. I.

Cl. Reg. CRANTZ Umbellifera.

FASC. III. TAB. I.

- N.1.
- N.2.
- N.3.
- N.4.
- N.5.
- N.6.
- N.7.
- N.8.
- N.9.
- N.10.
- N.11.
- N.12.
- N.13.
- N.14.
- N.15.
- N.16.
- N.17.
- N.18.
- N.19.
- N.20.
- N.21.

August. Cippri. Med. Stud.
del. et sculp. Vienna. 1755.

Cl. Prof.

CRANTZ Umbelliferae

FASC. III. TAB. II.

CRANTZ Umbelliferae. FASC. III. TAB. III.

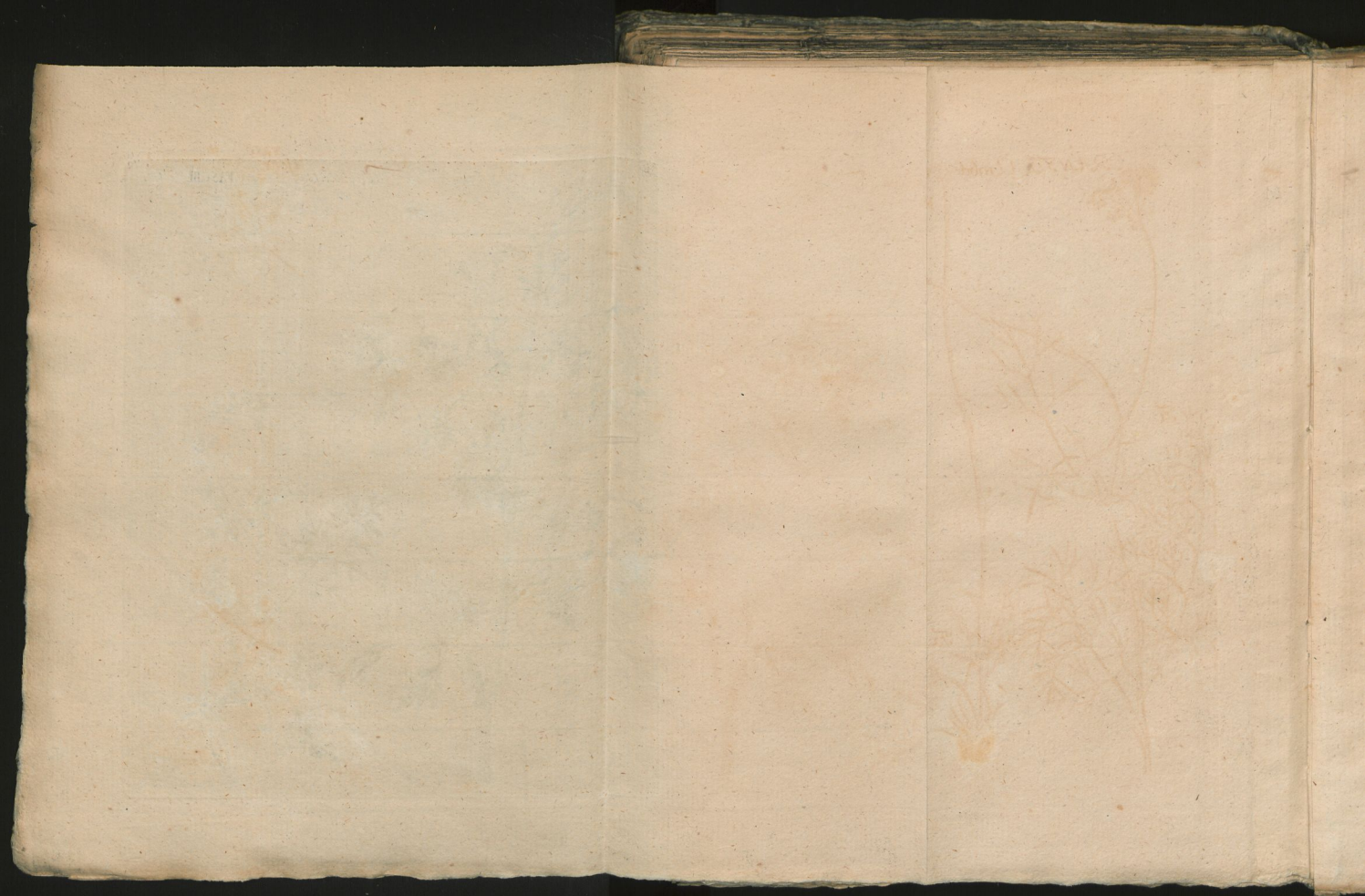

Cl. Prof: CRANTZ Umbelliferae. FASC. III. TAB. III.

CRANTZ Umbeliferis. ^{FASC.} III. ^{TAB.} V.

A: Cippo M. St.
del: et sculp:

Cl. Proj.

CRANTZ Umbelliferae ^{FASC.} III. TAB. V

A. Goussier del.
M. B. sculp.

CRANTZ Umbellifere.

FASC. III. TAB. VI.

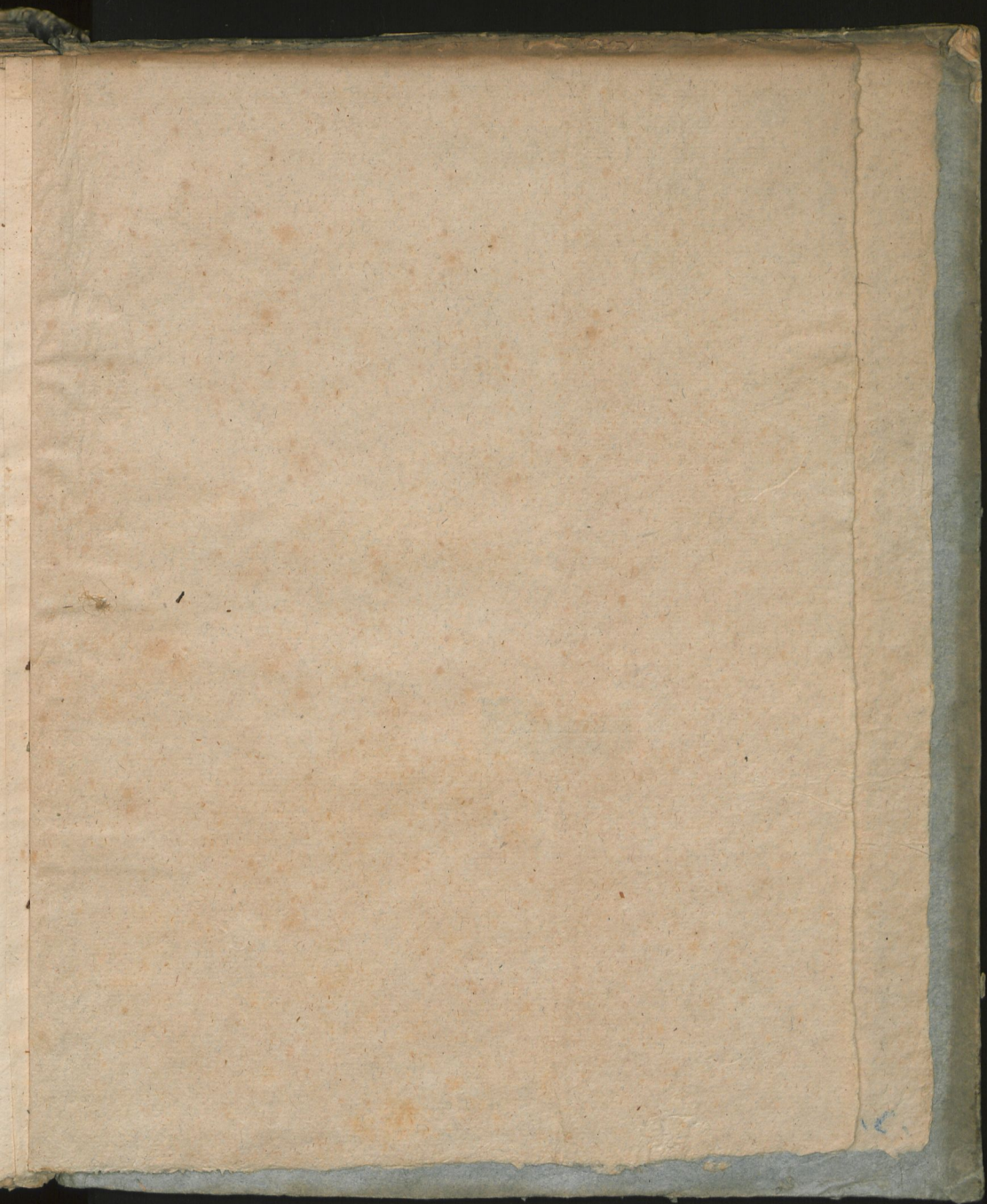

Cl. Prof. *CANTH* Umbellifere.

FASC. III. TAB. II.

56 2127

3 40

(1)

ULB Halle
007 128 69X

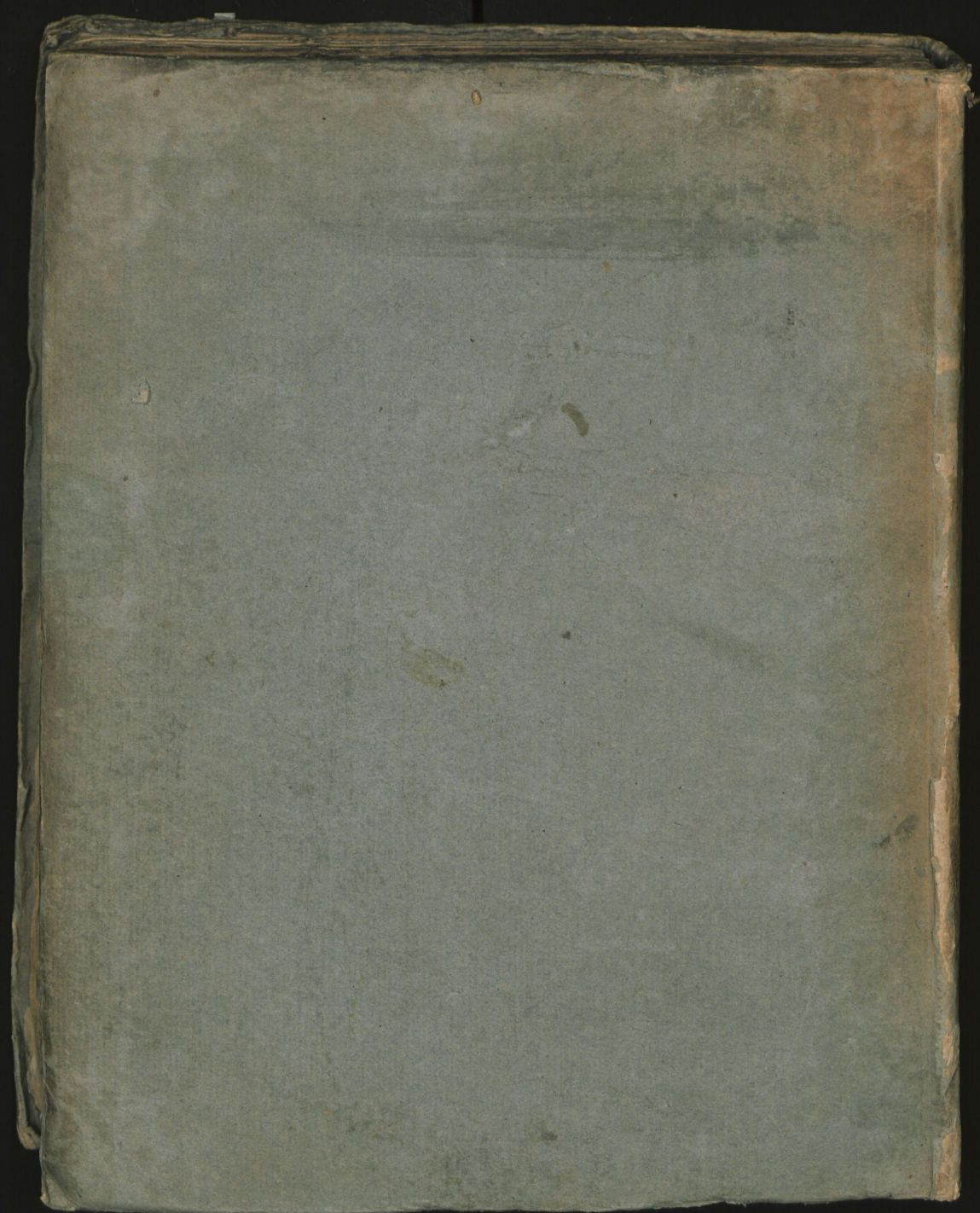
3

WDP

64/521

me.

C.h

HENRICI IOA. NEPOM. CRANTZ

S. C. A. MAIESTATIS CONSILIARII, INSTITUTIONVM MED. ET
MATERIAE MEDICAE VINDOBONENSIS PROFESSORIS PVB.
ORD. ACAD. IMP. NAT. CVRIOS. ET SOCIETAT.
BOTANIC. FLORENT. LITTER. ROBORET.
SODALIS.

STIRPIVM
AVSTRIACARVM

PARS I.

CONTINENS FASCICVLOS TRES
CVM FIGVRIS AENEIS.

EDITIO ALTERA AVCTA.

IMPENSIS IOANNIS PAVLI KRAVS, BIBLIOPOLAE VIENN.
MDCCLXIX.

